

Miloš „Inky“ Píkal

HOVORY

ozvena nevyzpydatelného medzi človekom a Bohom

XIII

jan 2023

Úvod

Tieto texty sú trinástou časťou Hovorov z vojnovnej jari roku Pána 2023.

Samotný text je upravovaný len minimálne, z podstatnej časti ostáva tak, ako bol zapísaný počas adorácií. Text neprešiel ani žiadnou jazykovou korektúrou. Berte to ako ďalšiu súčasť autenticity toho, čo čítate.

Neberte ho preto, prosím, ako teologický traktát s precízne vycizelovanými formuláciami. Sú to slová, vety, ktoré vznikali tak ako vznikali, počas modlitby a hľadania na Pána. Ak by sa Vám aj náhodou zdalo, že si možno niektoré časti akoby odporujú – neodporujú si 😊. To len kresťanstvo, ktoré žijeme a Boh, s ktorým žijeme, sú paradoxné v samej svojej podstate. V Bohu však aj to, čo sa môže na prvý pohľad javiť ako protirečivé, nachádza svoje prekvapivé zjednotenie.

Jednotlivé kapitoly na seba nejako veľmi nenadväzujú. Sú zaznačené v takom poradí, v akom vznikali. Každá je svojim spôsobom samostatná. Predsa však možno niekomu príde užitočné čítať ich v takom poradí, v akom napísané sú.

Obsah

ÚVOD	2
ČAS MALÝCH ZAČIATKOV	9
SVEDECTVO ŽIVOTA JE VIAC AKO LEN DOBRÝ PRÍKLAD	10
BLAŽENOSŤ JE LÁSKA	14
ČNOSŤ JE V STREDE...	15
AK TREBA, TAK HOCI AJ KLAUNOM!	16
TEN ROZDIEL MEDZI NAMI A SVETOM	18
PROBLÉM BOHATÉHO DEDIČA	20
SPRÁVNA OBETA, SPRÁVNA VĎAKA	22
BEŽÍME - SPÄŤ!	24
ZLOM, KEĎ ZISTÍME, ŽE POKOJ JE LEPŠÍ...	26
MÁM POCIT, ŽE SME ZAHLTENÍ...	28
MÔŽE BYŤ POKOJ NADŠENÝ?	30
VEĽKOSŤ MALÝCH VECÍ	31
BOŽOU MOCOJU NA BOŽIU SLÁVU	33
ČO TAK NAMIESTO PÓZO VANIA PROSTO A ÚPRIMNE TAK ŽIŤ?	34
VIERA JE ODVAHA K VEĽKÝM VECIAM	36
DEFINITÍVNE, POVOLANÍ SME K VEĽKOSTI	39
KREŠŤANSTVO ZNAMENÁ NIEKÝM BYŤ	40
VECI PROSTO SÚ.	43
ČRIEPKY I	44

<u>PÝCHA JE PERFEKIONISTICKÁ, LÁSKA UVOĽNENÁ</u>	48
<u>UVERIŤ, ALEBO NEUVERIŤ, TO JE OTÁZKA!</u>	50
<u>ČO ZNAMENÁ MILOVAŤ BOHA CELÝM SRDCOM?</u>	53
<u>SME LEN KROK OD NEBA, OD ŽIVOTA S BOHOM!</u>	54
<u>ČO ODLÍŠI UMELÚ OD ĽUDSKEJ INTELIGENCIE?</u>	56
<u>KEDY K NÁM PRÍDE DUCH SVÄTÝ?</u>	59
<u>AK NEKONÁME, UMIERAME...</u>	61
<u>NAJPRV BOŽÍ MUŽ, POTOM OSTATNÉ.</u>	63
<u>PODMIENKOU JE, BYŤ UŽ ZOMRETÝ.</u>	65
<u>TO ISTÉ, LEN ÚPLNE INAK</u>	67
<u>"... NIE ZO ŽIAĽU ANI Z DONÚTENIA, LEBO VESELÉHO DARCU BOH MILUJE"</u> <u>(2KOR 9, 7)</u>	69
<u>OBRÁTENIE JE PRIDANIE SA K JESTVUJÚCEMU SPOLOČENSTVU</u>	71
<u>AŽ KEĎ SA ČLOVEK ZRIEKNE VŠETKÉHO VLASTNÉHO...</u>	72
<u>PRÁZDNOTA A ZLOMENIE SA PRED SEBOU I BOHOM</u>	75
<u>TELO, SLOVÁ, SKUTKY AKO JEDINÝ NÁSTROJ DUŠE</u>	77
<u>SVET JE BAHNO A PÔST PEVNÁ PÔDA UPROSTRED</u>	79
<u>ČRIEPKY II</u>	80
<u>V ČOM JE PODSTATA? V PRESŤAHOVANÍ SA SRDCOM, ČIŽE OSOBNOSŤOU DO NEBA.</u>	81
<u>CELÉ JE TO VEC VOĽBY PRIORITY.</u>	83
<u>V ČOM SPOČÍVA SKUTOČNÁ PONÍŽENOSŤ, VLASTNÁ BOHU</u>	84
<u>KOMUNITA ZAČÍNA HNEVOM, KRIKOM, ZLOMENÍM SA A ZDIEĽANÍM SVOJEJ BOLESTI.</u>	86

KÝM ČLOVEK ÚPLNE A ISTO NEVIE, KTO JE,	89
ZÁKLADOM NIE SÚ POCITY, ALE VIERA. A KRÍZA JE UZNANIE A ODMENA.	90
POKLADAŤ DRUHÉHO ZA VYŠŠIEHO AKO PRAVIDLO KOMUNITY?	92
UTRPENIE - JEDINÉ A JEDINEČNÉ.	93
KEĎ NIČ NEČAKÁŠ, VŠETKO JE ZÁZRAK A DAR.	96
EXISTUJE LEN JEDEN DÔVOD: KRISTUS, BOH.	99
PREBÝVAŤ V PRÍTOMNOSTI VZKRIESENÉHO...	100
DOKONALÁ SLOBODA VYŽADUJE DOKONALÚ SVÄTOSŤ	102
AK SRDCOM UVERÍŠ A ÚSTAMI VYZNÁŠ...	106
PREČO JE BOH DOKONALE DOBRÝ A AKO MÔŽEME AJ MY?	108
LÁSKA A DOBRO MUSIA BYŤ SKUTOČNÉ, NIELEN PÓZA ČI TAKTIKA!	110
KRISTUS JE OSOBA, NIE IDEA ČI POUČKA.	113
PRAVDA A LÁSKA SÚ NEODDELITEĽNÉ	114
ČRIEPKY III	116
ČÍTITE SA, AKOBY VO VÁS BOLI DVE ČASTI?	118
SME NAOZAJ POVOLANÍ K SAMOSTATNOSTI A SLOBODE!	118
BYŤ PRÍTOMNÝ, ALE CELÝ, ROZHODNUTÝ	121
EUCHARISTIA, CIRKEV - SÚ TELOM KRISTA NAOZAJ, ALEBO IBA SYMBOLICKY? TO JE OTÁZKA, KTORÁ ROZHODUJE O VŠETKOM!	123
PRVÉ JE POSLANIE, AŽ POTOM JEHO ZDIEĽANIE. CIRKEV JE POSLANIE.	124
BYŤ SVÄTÝ ZNAMENÁ NAJPRV NAUČIŤ SA ŽIŤ S KRISTOM V KRISTOVI.	126
PREČO V SKRYTOSTI? ABY SME SA NEVYDEĽOVALI!	127
AKO NALOŽIŤ S EGOM? VYSMIAŤ SA MU!	130

NAJPRV SÁM BYŤ, SÁM ŽIŤ.	132
UDRŽAŤ V SEBE TICHU A PRÁZDNO!	133
DO RADOSTI SA DÁ IBA UVOĽNIŤ, PODDAŤ SA JEJ - CEZ PRIZNANIE TEMNOTY V NÁS.	135
NIČ NEČAKAŤ A VŠETKO S VĎAKOU PRIJÍMAŤ.	137
VIERA ZNAMENÁ ZOBUDIŤ SA.	139
POKORA JE OVOCÍM VEĽKOSTI, POMERIAVAME SA S NEBOM, NIE S ĽUĎMI!	141
NIE JE PRAVDA, ŽE NEMÔŽEŠ NIJAKO ODOVZDAŤ INÝM RADOSŤ A POZNANIE, KTORÉ V KRISTOVI MÁŠ!	143
SOM, KTORÝ SOM.	144
STRASTE SI PRACH Z NÔH - A PREČO JE TO DÔLEŽITÉ	146
ŽENÍCH A NEVESTA, NIČ VIAC	148
ČRIEPKY IV	151
UTIEČŤ ZO SVETA - LEN SPRÁVNE	153
STÁLE STAVIAME OD STRECHY A NIE DO KERYGMY	155
V SAMEJ PODSTATE KREŠŤANSTVA JE BYŤ RODINOU	156
"PRÍLIŠ SA SNAŽÍŠ, KAZATEĽ!"	158
VEĽKÉ VECI ZAČÍNAJÚ PÚŠŤOU A PÔSTOM.	160
BOH JE, JA SOM, NAČO TO KOMPLIKOVAŤ?	162
ODVÁŽIŤ SA UVERIŤ V PRIATEĽSTVO BOHA!	164
DNES BUDE KORUNOVANÝ KRÁĽ SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA...	165
ROVNOVÁHA A SYMBIÓZA BÁZNE A LÁSKY.	168
VEDIEŤ ROZUMOM A VEDIEŤ SRDCOM SÚ DVE RÔZNE VECI	169

ZNAKOM TOHO, ŽE NIEČÍM UŽ SME, JE, ŽE TÝM SME VŠADE A VO VŠETKOM A TO BEZ TOHO, ABY SME SA MUSELI NEJAKO KONTROLOVAŤ.	171
VZŤAHOVAŤ SA K BOHU JEDINE	173
AGRESIA PLNÁ POKOJA	174
KREŠŤANSKÁ AGRESIA VYCHÁDZA Z POKOJA HESYCHIE	176
LÁSKA JE VŠETKO, NA NIČOM INOM NEZÁLEŽÍ.	177
PREČO STRETKÁ, NAČO STRETANIE? NESTAČÍ PEKNE SPOLU ŽIŤ, POMÁHAŤ SI A TAK?	180
BOD B	182
DUCH SVÄTÝ JE DUCH LÁSKY	183
PÔST JE DÔKAZ LÁSKY	184
PRENASLEDOVANIE A NENÁVIŠŤ SVETA JE NUTNÁ CENA ZA NAŠU ODLIŠNOSŤ	185
ČRIEPKY V	188
PÚŠŤ JE NA POČIATKU AJ PRETO, ŽE SPOČIATKU NAOZAJ NEVIEME, ČO VLASTNE ZAČAŤ ROBIŤ.	189
POHÁŇA NÁS ZMYSEL	190
VŠETKO MUSÍ BYŤ NIE OPUSTENÉ, ALE PREMENENÉ	192
NIE JE SÚD O TOM, ŽE ČLOVEK POSÚDI BOHA?	194
TAK ČI ONAK, TU ČI V OČISTCI, NA SPASENIE SA ZVÍŤAZIŤ MUSÍŠ!	196
TAJOMSTVO DOKONALEJ VÔLE	200
JEDNODUCHOSŤ. PROSTO TÝM SME.	202
JEDEN A TEN ISTÝ JE BOŽÍ ŽIVOT NA NEBI I NA ZEMI, TERAZ I POTOM.	203
BOŽÍ SYN, BOŽIE PROSTRIEDKY, BOŽIA PRÁCA	205

APOŠTOLI, SLUŽOBNÍCI A ŠÍRITELIA ODPUSTENIA	208
PREČO SA AKO KREŠŤANIA ZO VŠETKÉHO NAJVIAC VYHÝBAME KREŠŤANSTVU?	211
SPOVEĎ - OČISTENIE, ALEBO RADIKÁLNE OBRÁTENIE?	215
DOKONALÁ LÁSKA JE TIEŽ UVOĽNENOSŤOU BYTIA	218
MLČANIE JE JAZYKOM SKUTOČNÉHO	221
V TELE SME BEZMOCNÍ... PRETO NAŠOU JEDINOU SILOU A NÁDEJOU JE DUCH!	223
ČO UŽ LEN POTREBUJE ČLOVEK, KTORÝ JE V BOHU?	224
PÔST, TO JE SLOBODA A UVOĽNENOSŤ TELA.	226
VERIŤ V KRISTA, ČIŽE ROZHODNÚŤ SA BYŤ V KRISTOVI	228
ČRIEPKY VI	238
SLOVNÍČEK A VYSVETLIVKY	245

Čas malých začiatkov

Prosto som, ale celým srdcom. Prosto som, ale s Ním. Úbohý, ale milujúci. Bez ilúzií o sebe. Bez pýchy prahnúcej po niečom veľkom a slávnom. S minulosťou hriešnika, ktorý bol zachránený za cenu Krvi, ktorý dlží svoj život tomu, kto ho zachránil a ktorého s radosťou a vďačnosťou nasleduje a slúži, ako dokáže.

Hriech aj milosť, zločin aj odpustenie, malosť v sebe i vyvolenie a veľkosť v Ňom, všetko toto je. Nič nie je popreté, všetko spolu tvorí to, čím som. Všetko ostáva, aj keď premenené - ako rany na Tele Krista, oslávené s Osláveným. Nič sa nestráca. Len je to premenené a oslávené.

Nepreskakuj! Najprv je *hriešnik*, ktorý sa obráti, lebo uveril. Potom je *učenik*, ktorý sa učí byť priateľom a druhom Krista a žiť s Ním ako nový človek, ako syn a brat. Až potom je *apoštol*, ktorý môže vydať svedectvo o tom, "*čo sme videli a počuli, zvestujeme aj vám, aby ste aj vy mali spoločenstvo s nami. Ved' my máme spoločenstvo s Otcom a s jeho Synom Ježišom Kristom*" (1Jn 1, 3). Možno by sme radi hneď išli a konali veľké veci a skutky - a možno potajme dúfajúc, že sa vyhneme námahe obrátenia. Ale tak to nejde.

A tak, prosto, úbohý a milujúci, začínam sa učiť byť druhom Druha, bratom Brata, synom Otca, nebešťanom. Najprv iba sám. Iba medzi mnou a Bohom. Lebo len *učenik* sa raz môže stať *poslaným*. Vyprázdnený od všetkého, zomretý všetkému, začína čas lona a potom čas pôrodu. Hrob a púšť ako počiatok nového a koniec starého. V malosti malým začínam a niet už pýchy, ktorá by ma hnala preč od malých začiatkov... Čas prostej práce... čas povinnosti, čiže lásky, tej skutočnej... Všetko spolu. Všetko s Ním. Všetko podľa Neho. Od podlahy, od semienka.

Pýcha a strach. Pýcha chce veľké a pohŕda malým. Strach sa bojí malého, lebo je to skutočné a rád by utiekol do sveta snov a ilúzií. Viera ale odsúva jedno i druhé. V pravde prijíma malé, lebo je to primerané a prosto to žije a koná, lebo sa nebojí skutočného.

Je to ako keď sa človek stáva rytierom: nezačína na koni, v brnení, s mečom a v boji. Začína ako páža. Sedem dlhých rokov. A ďalších sedem ako panoš. V pote a drine, v studených chodbách kamenných hradov, ďaleko od veľkosti a slávy, ďaleko od vznešených dobrodružstiev. Až potom prichádza na rad brnenie, kôň a meč!

Svedectvo života je viac ako len dobrý príklad

Keď hovoríme, že ohlasovanie Evanjelia sa deje "svedectvom života" a že ho životom ohlasujeme, často pod tým chápeme len to, že však žijeme ako dobrí a slušní ľudia a ostatní nás tak aj vidia. Ale počujme, čo vraví Ježiš:

"Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach." (Mt 5, 16)

Všimli sme si? Náš život, ak sme kresťania, je nielen chvályhodný, dokonca oslavy hodný, ale každému, kto sa na nás pozerá, je hneď úplne jasné, že sme kresťania a že Boh je zdrojom a prameňom toho dobra v nás - a preto neoslavujú nás, ale Boha! Ako sa to ale deje? Ježiš nám znova našepkáva:

"Semeno je Božie slovo ... ktoré padlo do dobrej zeme, to sú tí, čo počúvajú slovo, zachovávajú ho v dobrom a šlachetnom srdci a s vytrvalosťou prinášajú úrodu." (Lk 8, 11.15)

Božie slovo - Posvätná Tradícia, ktorej súčasťou je aj samo Písmo - je niečo ako semienko. Samo osebe mŕtve, alebo aspoň nie živé. Suché. Malé. Nijako vábne. Až keď je zasiate do zeme, čiže do nášho srdca, zavlažené vodou, čiže Duchom, ožije život v ňom ukrytý a začne rásť, tak, ako hovorí Ježiš: *"Ono je síce najmenšie zo všetkých semien, ale keď vyrastie, je väčšie než ostatné byliny a je z neho strom, takže prilietajú nebeské vtáky a hniezdia na jeho konároch"* (Mt 13, 32). A týmto stromom je náš život.

Život kresťana, to je žité Písmo, žitá Tradícia Cirkvi. *Ako keď čítate knihy o potápaní sa a potom medzi skutočných potápačov prídete a to, čo ste predtým čítali, teraz vidíte živé a skutočné na týchto ľuďoch.* Toto sme my, kresťania, katolíci: žijúce Písmo, žijúca viera, synovia a dcéry Boha, plní Ducha, ktorý sa cez nás takto akoby vteľoval a zjavuje sa na nás a cez nás svetu. Dokonca ľudia, ktorí Písmo čítajú, možno dokonca chodia aj do kostola, by z nás mali mať podobný pocit, zážitok, ako pri tých *potápačoch: Wow, konečne to vidíme na vlastné oči, takto to teda vyzerá naživo, to, čo sme doteraz iba čítali alebo počuli!*

To je viac, než len byť *dobrym človekom*. To je viac, než len konať *nejaké dobré skutky*. To je, že Boh a Boží Život sú v nás prítomné tak samozrejme a vo všetkom, že celý náš život je jednou veľkou bohoslužbou, liturgiou, oslavou Boha - a všetci to jasne a zreteľne vidia!

Súčasťou toho je aj to, čo zvykneme nazývať *ľudovou zbožnosťou* a čo nie je nič iné, než takýto život. Tradícia tejto zbožnosti je veľmi silná napríklad v Írsku a Škótsku, autorka Esther de Waal ju vo svojej knihe popisuje takto:

"Žena kľací na hlinenej podlahe svojej chyže na Vonkajších Hebridách a zažíha svoj oheň s modlitbou: Rozžiham dnes ráno svoj oheň za prítomnosti svätých anjelov nebeských. Deň začala trojitým opláchnutím tváre tromi dlaňami vody v mene Božej Trojice: Dľaň Boha života. Dľaň Krista lásky. Dľaň Ducha mieru Trojjediného Milostivého. Keď potom stlala svoje lôžko, robila z toho modlitebnú invokáciu Trojice a modlitebnú úvahu nad počas celého života: Steliem si posteľ v mene Otca, Syna a svätého Ducha, v mene noci, kedy sme boli počatí, v mene noci, kedy sme boli narodení, v mene dňa, keď sme boli pokrstení, v mene každej noci, každého dňa, každého anjela, ktorý je na nebesiach. A teraz, za svtania, kým vstane zvyšok jej rodiny, začína konať svoje ranné práce, prebúdza k životu oheň, ktorý bol predošlého večera prikrytý. Odhrňovanie rašeliny, ktoré oheň znova privádzalo k životu, bolo každodennou úlohou, vykonávanou rok za rokom. Ale svojimi slovami a gestami mu žena dáva zmysel, pretože robí tento blikavý plamienok symbolom lásky, ktorú udržuje planúci pre seba samú, pre svoju rodinu, pre celú rodinu ľudstva: Rozžiham dnes ráno svoj oheň za prítomnosti svätých anjelov nebeských... Bože, zažni prostred môjho srdca plameň lásky ku všetkým mojim blíznym, k nepriateľom, k priateľom, k príbuzným, k hrdinom i darebákovi, k ľuďom zajatým... ktorá je najvyššia zo všetkého. Deň skončí zatľmením ohňa a znovu to bude sprevádzané rituálom zahŕňajúcim pokladanie rašeliny v mene Trojice a svätých a anjelov. Koná sa to vždy starostlivo, symbolicky, s milujúcou starostlivosťou, prvý kus v mene Boha života, druhý Boha pokoja, tretí Boha milosti. Potom sa rašelina pokryje popolom, toľko, aby sa oheň udržal, ale nevyhorel, v mene Trojice Svetla. Žena napriahne ruky a pokojne zaintonuje modlitbu, prosiacu svätú Trojicu, aby chránila, bránila a obklopovala ženinu domácnosť: Svätí Traja, chráňte, bráňte, obklopujte srdce, dom, statok tento večer, túto noc a každú noc, každú jednu noc. Amen. Schraňovanie ohňa vedie myšlienky k záchranej a ochrannej milosti Krista a svätých: Ako teraz večer chránim tento oheň, tak aj tak nech ma Kristus chráni. Nad domom tým nech Mária, nech Nevesta v jeho strede je, nech osem najmocnejších anjelov okolo trónu

svätej Trojice tento dom chráni s ľuďmi v ňom, kým nesvitne nový deň. Modlitby, ako je táto, pochádzajú od ľudí, pre ktorých bola aktívna živá viera pozitívnym faktorom každodenného života. Nie je v nich žiadna póza ani formalita. Pre mužov a ženy, ktorí ich prednášali, nebola modlitba formálnym úkonom; bol to stav mysle.“

Nám, kňazom, to pripomína liturgiu, v ktorej každý úkon – príprava chleba, vína,... – je sprevádzaný podobnou modlitbou. Tu sa liturgiou stáva sám život. Práve toto hlboké spojenie viery, modlitby a života je onou ľudovou zbožnosťou a skutočnou *spiritualitou* a *mystikou*, ako o nej píše pápež František, úzko prepojenou s kultúrou a všedným životom človeka.

Ranná modlitba dňa s rozjímaním... Možno dokonca ranná svätá omša (alebo neskôr večerná)... Na poludnie Anjel Pána a ohliadnutie sa za prvou polovicou dňa (nazýva sa to *partikulárne spytovanie svedomia*)... Poobede krátka *skriptúra*, desať minút čítania Písma... Večer modlitba *exámen* a po nej vari ruženec... A pred spaním ešte pár minút *lektúry* z duchovne hlbokej knihy... A počas dňa modlitba pred a po jedle... Prežehnanie sa, pomalé a dôstojné, pred prácou či pri inej príležitosti... Krátke strelné modlitby... Celý deň prežitý so svätým, ktorý v ten deň má sviatok a ktorým sa nechávame inšpirovať rovnako, ako textom Písma z ranného rozjímania... Nie je toho celkom dosť, čo sa nám ponúka ako spôsob, ako naozaj naplniť Bohom celý náš deň? A nie ako bremeno, ale ako radosť života s Milovaným a súčasne ako súčasť nášho výcviku pre Božie Kráľovstvo?

Niekoľko by možno namietal, či toho nie je príliš veľa, či nám to nezaberie priveľa času... Ale o tom to práve je! Toto je život, ktorý sme si zvolili a s radosťou žijeme! Kde iní ten istý čas mrhajú na nete či pred telkou, tam ho my s radosťou využívame takto - a on nás potom robí schopnými aj zvyšok dňa a ostatné práce prežiť a vykonať omnoho lepšie! A tak aj toto je súčasne pre nás čerpaním sily a života od Boha, a súčasne pre naše okolie

svedectvom o tom, čo sme si v živote vyvolili ako svoju záľubu, lásku, vášeň!

Vďaka tomu ľudia vidia nielen ovocie v podobe krásneho života a dobrých skutkov, ale aj jeho zdroj, ktorým je Boh, i spôsob čerpania z tohto zdroja, ktorými sú modlitba, rozjímanie, liturgia, sama viera a láska. A tak naozaj môžu oslavovať Boha za to, medzi nimi žijeme a časom nás na tento ceste aj nasledovať, pretože sme im sami na sebe znázornili a ukázali Evanjeliu: nie ako suché semienko, ale ako živý strom a šťavnaté ovocie!

Blaženosť je láska

Láska je blaženosť.

Skutočná, prostá, pokojná láska, v ktorej s radosťou a samozrejmou pokorou človeka, ktorý už nemá potrebu povyšovať sa ani nie je trápený strachom a obavami, slúžime druhým.

Takto je sám v sebe blažený Boh. A k tejto blaženosti lásky oslobodzuje aj nás. V nej sa potom už tu, na zemi, začína naše Nebo, skúsenosť Večného Života, že totiž sme aj láska, aj dobro, ako je náš Otec.

Ale to je možné naozaj iba v Bohu, v hlbokom pokoji a uvoľnenosti *hesychie*. A v nej potom v slobode dokonalej chudoby a prostoty, ako vopred upozorňuje Ježiš, že *"ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom"* (Lk 14, 33). On nás totiž prišiel učiť práve tejto blaženosti. Uvádza nás do spoločenstva a rodiny Otca, aby nás v ňom mohol naučiť umeniu Božieho blaženého Života, do ktorého nás uvádza. On je Učiteľ a Darca Života - a my sme prijímatelia a učeníci, žiaci, ktorí sa

tomuto životu a blaženosti učíme. Učíme sa byť blažení ako Boh - a teda najprv slobodní a potom aj láskou, ako Boh.

Keď nám Otec v modlitbe, v adorácii ukáže krásu takejto lásky a dá pocítiť v srdci jej blaženosť, s bolesťou si uvedomíme aj to, ako sme boli a stále sme spútaní hriechom. Tu nám to pripadá ľahké, prirodzené a krásne, ale keď sa vrátíme do sveta, zaútočia na nás staré postoje, staré spútanosti, staré myslenie, plné strachu a lakomstva, stará pýcha. Čaká na nás ešte dlhá cesta, ako o nej hovorí Písmo: "*Očistite si srdcia, vy, čo máte rozpoltenú myseľ*" (Jak 4, 8). Lebo prísľub je veľký: "*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha*" (Mt 5, 8).

Čnosť je v strede...

... medzi žiadostivosťou a strachom.

Strach je jeden extrém, keď nemáme dost dôvery Bohu, nemáme dost odvahy, sme príliš pripútaní k svetu, aby sme žili a konali ako synovia a dcéry Boha. Miesto toho sme tí, "*čo cúvajú na záhubu*" (Hebr 10, 39), sme vlažní a ľahostajní k veciam Božím, alebo žijeme s pocitom, že stále padáme, zlyhávame, nedokážeme, nedarí sa nám.

Žiadostivosť je druhý extrém, keď konáme a často obetavo a veľa, až príliš - pretože nehľadáme slávu Boha, vôľu Boha, skutočné dobro všetkých, ale seba, budujeme si aj sami pred sebou imidž skvelého, obetavého, aktívneho katolíka, ktorý sa do všetkého zapája, všetko robí... - a často si pri tom nevšíma cenu, ktorou môže byť rozpad rodiny, zanedbávanie, nehovoriac o jeho pýche. A tá tam je! Často stačí na jej výbuch a mohutné obhajovanie

seba trebárs len malá kritika, malé spochybnenie niekým iným tohto jeho obrazu!

Čnosť je v strede. Je primeraná, taká, aká má byť - pretože ju neženie ani *žiadostivosť* pýchy a lakomstva, ani ju nebrzdí *strach* zo straty svetských vecí, na ktorých sme boli závislí. Je úprimnou a preto čistou túžbou osláviť a potešiť milovaného Boha a v láske s Ním a v Ňom a podľa Neho slúžiť blížnym a dobru všetkých, nikoho nevynímajúc.

Preto v pravde neustále skúma a prehodnocuje, čo robí, aby to bolo naozaj podľa Boha. A preto rovnako pokorne a prasto prijíma aj svoje hranice a limity, že totiž nie je spasiteľom ani jediným a nenahraditeľným a nepostrádateľným, ale len jedným z mnohých, cez ktorých Boh a skutočný Spasiteľ koná svoje dielo.

Preto sa nenechá uniesť ani napravo, ani naľavo od toho, aby konala *všetko* to a *len* to, k čomu človeka naozaj povoláva Pán: "*Nuž zachovávajúte a robte, ako vám prikázal Pán, váš Boh; neodchylujte sa ani napravo, ani naľavo! Kráčajte po takej ceste, akú vám vyznačil Pán, váš Boh, aby ste mohli žiť a aby vám bolo dobre, aby sa predĺžili vaše dni v krajine, ktorú budete vlastniť*" (Dt 5, 32-33).

Ak treba, tak hoci aj klaunom!

"Lebo hoci som slobodný voči všetkým, stal som sa sluhom všetkých, aby som čím viacerých získal. Pre Židov som sa stal akoby Židom, aby som získal

Židov. Pre tých, čo sú pod zákonom, bol som akoby pod zákonom — hoci sám som nebol pod zákonom — , aby som získal tých, čo boli pod zákonom. Pre tých, čo boli bez zákona, bol som akoby bez zákona — hoci bez Božieho zákona som nebol, ale bol som pod Kristovým zákonom — , aby som získal slabých, čo boli bez zákona. Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých." (1Kor 9, 19-22)

Na jednej strane je sám v sebe aj voči Bohu Pavol stále tým istým, synom Otca v Synovi, slobodným.

Ale v spôsoboch, akými pristupuje k ľuďom okolo seba, sa skutočne inkulturuje, prispôsobuje ich schopnostiam a potrebám, aby tak čo najlepšie odovzdal Evanjelium.

Ako kňazi by sme to mali robiť rovnako. A nielen kňazi, samozrejme. Veď všetci sme poslaní hlásať Krista!

Je zvodné napríklad z kázne urobiť úžasnú prednášku, v ktorej sa realizujeme a v ktorej vari aj do svojho srdca dáme nahliadnuť - ale k čomu je to dobré, ak pred nami sedia a počúvajú ľudia, "*ktorí nevedia rozlišovať medzi pravcou a ľavicou*" (Jon 4, 11)? Potom je naša reč viac nadúvaním, než skutočnou službou lásky s túžbou priniesť im Krista! Veru, "*poznánie nadúva, kým láska buduje*" (1Kor 8, 1). Preto sa Pavol prispôsobuje, ako sám kdesi svedčí, že "*mlieko som vám dával piť namiesto pevného pokrmu, lebo by ste ho neboli zniesli. Ale ani teraz ešte neznesiete, lebo ste ešte stále telesní*" (1Kor 3, 2-3).

Jedna vec je, čím sme. Druhá vec, čo potrebujú tí, ktorým slúžime. Lebo len kúsok od nás číha pýcha a túžba, často skrytá a neuvedomená predvádzať sa. Preto Apoštol vyzýva: "*Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš: On, hoci má božskú prirodzenosť, nepridržiaval sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa*

seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka" (Flp 2, 5-7). Sám Pán sa nám prispôbil podľa našej potreby!

Ak teda naša služba vyžaduje stať sa navonok hoci aj klaunom, prošťáčkom, čímkoľvek - tak nech! Staňme sa tým! Do toho! Lebo tak koná pokorná láska a láskavá pokora. Tak koná Boh. A tak ho napodobňoval aj Pavol a v tomto sa pred ničím nezastavil, dokonca pre nich a kvôli nim "*stal som sa nerozumným. Vy ste ma prinútili*" (2Kor 12, 11)...

Ten rozdiel medzi nami a svetom

Pre svet sú veci viac, ako ľudia. Zamestnávateľ bez rozpakov prepustí zamestnanca, lebo ten je nahraditeľný. Zato majetok, peniaze, tie nie sú. Ak o ne príde, nik mu ich nenahradí.

My, kresťania, sme porozumeli, že v skutočnosti je to presne naopak. Majetok zhrdzavie, peniaze prenecháme iným, veci sa rozpadnú, zem sa pomíne, Vesmír sa pomíne - ale ľudia ostanú naveky. Buď sa s nimi budeme naveky žrať a nenávidieť v Pekle, alebo s nimi v hlbokej jednote lásky, vzájomného prijatia, odpustenia, zdieľania budeme žiť takisto už naveky.

Preto Nebo môže žiť len ten, kto je tejto jednoty lásky schopný, kto sa takto v sile Božej milosti žiť naučil, pretože Kristus Boh "*tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi: tým, čo uverili v jeho meno, čo sa nenarodili ani*

z krvi, ani z vôle tela, ani z vôle muža, ale z Boha" (Jn 1, 12-13). Potom nám nariadil a odovzdal to jediné "nové prikázanie... aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať" (Jn 13, 34-35). A my len a jedine podľa toho "vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti. ... Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov" (1Jn 3, 14.16). Žiadne iné kritérium toho, že sme už vošli do Života, neexistuje.

A to je všetko. Nič viac ale nič menej v tom nie je. Toto je podstata. Toto je rozdiel. Jediný a podstatný. Bodka.

V tomto svetle vieme pochopiť aj Ježišove slová: "Kto svojmu bratovi povie: "Hlupák," pôjde pred veľradu. A kto mu povie: "Ty bohapustý blázon," pôjde do pekelného ohňa" (Mt 5,22). Brat - to je člen Rodiny Boha, dieťa Boha, náš súrodenec. Nazvať ho "bohapustým" znamená, podľa biblistov, tohto človeka exkomunikovať, je to pokus, snaha vylúčiť ho z tejto rodiny. Alebo inak: zaprieť, poprieť, že nám je bratom, označiť ho za cudzieho. V tej chvíli sa však v skutočnosti my sami vylučujeme z Rodiny Boha, sme to my, kto sme takýmto popretím vzťahu a jednoty Rodiny z tejto Rodiny nami samými vylúčení - do Pekla, kde vládne práve ten svetský postoj, kde veci sú dôležitejšie ako ľudia a kvôli veciam sa ľudia neznášajú, nenávidia, závidia si, bojujú medzi sebou. Popretím bratstva v Rodine Boha popierame samých seba ako je súčasť. Vylučujeme samých seba.

Problém bohatého dediča

Je jedno, či to boli rímski cisári, šľachtici a králi, alebo dnes bohatí biznismani. Všeobecne platí, že ak ich potomok bez práce zdedí ich postavenie, moc, bohatstvo, nedokáže s ním narábať, možno dokonca nakoniec zničí seba aj dielo svojho predka.

Ešte viac to platí v prípade Krista a spásy, kde to, čo Ježiš ponúka, nie sú nejaké peniaze alebo nejaký dom, majetok, ale podobnosť s Bohom v Rodine Boha. O tejto Rodine i Bohu čítame: "*Dávajte pozor na seba a na... Božiu Cirkev, ktorú si získal vlastnou krvou*" (Sk 20, 28). Pre Krista má Cirkev cenu Jeho vlastnej Krvi. Kvôli nej bojoval a "*zvít'azil Lev z Júdovho kmeňa*" (Zjv 5, 5).

Ako by sme mohli mať podiel na Ňom a byť ako On a žiť to, čo žije sám v sebe On, ak by sme spolu s Ním neprešli touto istou cestou, nebojovali tak ako On bojoval, nezvít'azili tak, ako On zvít'azil, za rovnakú cenu, akú zaplatil On? Len počúvajte, čo Písmo hovorí:

"Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; ved' doň si povolany a zložil si pred mnohými svedkami dobré vyznanie." (1Tim 6, 12)

"... s očami upretými na Ježiša, pôvodcu a zavŕšiteľa viery. On namiesto radosti, ktorá sa mu núkala, vzal na seba kríž, pohrdol potupou a sedí po pravici Božieho trónu. Myslite na toho, ktorý zniesol také protirečenie hriešnikov, aby ste neochabovali a neklesali na duchu." (Hebr 12, 2-3)

"Posilňovali srdcia učeníkov a povzbudzovali ich, aby vytrvali vo viere a že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia. Sme... Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení." (Rim 8, 17; Sk 14, 22)

"Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho. Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?!" (Mk 8, 35-36)

"Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám. Tomu, kto zvíťazí, dám jesť zo stromu života, ktorý je v Božom raji. Kto zvíťazí, tomu druhá smrť neublíži. Kto zvíťazí, ten takto bude oblečený do bieleho rúcha a jeho meno nevymažem z knihy života, ale význam jeho meno pred svojim Otcom a pred jeho anjelmi. Toho, kto zvíťazí, posadím vedľa seba na mojom tróne, ako som aj ja zvíťazil a zasadol som s mojím Otcom na jeho tróne. Kto zvíťazí, zdedí toto; a ja budem jeho Bohom a on bude mojím synom." (Zj 2, 7.11; 3, 5.21; 21, 7)

"A počul som mohutný hlas volať v nebi: "Teraz nastala spása, moc a kráľovstvo nášho Boha a vláda jeho Pomazaného, lebo bol zvrhnutý žalobca našich bratov, ktorý na nich dňom i nocou žaloval pred naším Bohom. Ale oni nad ním zvíťazili pre Baránkovu krv a pre slovo svojho svedectva; a nemilovali svoj život až na smrť. To sú tí, čo prichádzajú z veľkého súženia: oprali si rúcha a zbielili ich v Baránkovej krvi." (Zj 12, 10-11; 7, 14)

Aby sme získali Dedičstvo, ktoré spočíva v tom, stať sa takými, ako Boh, ako Ježiš, musíme nutne prejsť nielen Bránou, ktorou Kristus je, ale aj Cestou, ktorú On prešiel a ktorou On sám je. Ako hovorí: *"Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec. "Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa"* (Jn 12, 26; 14, 6). Ak chceme mať Život, ktorým je Kristus, čiže byť tým, čím je On, musíme najprv prejsť Cestu, ktorou ako prvý prešiel

On. "Lebo ak sme s ním zrástli a stali sa mu podobnými v smrti, tak mu budeme podobní aj v zmŕtvychvstaní" (Rim 6, 5).

Správna obeta, správna vd'aka

My sa správame k Bohu ako nejakí zlatokopi: ide nám len o *Jeho prachy*: Ved' nám hriechy odpustí, nie? Takže je všetko v poriadku, načo sa nad hriechmi znepokojuvať! A nech pekne plní, čo Mu v modlitbe naložíme, ved' od toho tu je, nie? K čomu by inak bol Boh dobrý, ak nie na toto? Lebo ak nie, ak ma nevypočuje, tak sa môžem na Nebo vykašľať! A to Nebo, tak to mi hádam dá, aj jeho Slávu a všetko s tým! No, a to je všetko. On sám mi je v podstate ukradnutý, len nech robí a dáva mi, čo chcem. Vlastne keby Boh bol niečo ako mŕtvy *predajný automat*, bolo by to pre nás vari úplne ideálne! Preto tá obľuba vier vo Vesmír, v nejakú neosobnú vesmírnu *Energiu*, Silu, Karmu, Zákon...

A Boh? *Predstavte si matku, ktorá varuje syna pred takouto zlou, bezcitnou, chamtivou a vypočítavou ženou, zlatokopkou, ktorá chce iba jeho majetok. A syn odvetí: Ja viem. Ale ja ju milujem. A matka: Ale ona ťa oberie o všetko a potom odkopne! A syn, že možno. A možno nie. Možno ju jeho láska zlomí a ona sa zmení, skutočne sa zamiluje. Preto sa s ňou nerozide. Preto ju bude aj naďalej milovať, skutočne, úprimne, zo srdca. A ak sa nezmení, pýta sa matka. Potom prídem o všetko, odvetí syn. Ale napriek tomu to skúsim.*

Takto miluje Boh nás. "*Ved' Kristus zomrel v určenom čase za bezbožných, keď sme boli ešte bezmocní. Sotvako zomrie za spravodlivého; hoci za*

dobrého by sa azda niekto odhodlal umrieť. Ale Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešnici." (Rim 5, 6-8). A koľkí nimi stále sme, aj voči Kristovi a Jeho Krížu stále rovnakí zlí ľudia, zištní a bezcitní len na seba mysliaci zlatokopi? Ale Kristus napriek tomu necúva. Pokračuje. Miluje. Daruje sa. Dúfa, že nás nakoniec Jeho Láska zlomí a my sa zamilujeme do Neho tak, ako nás miluje On... A ak nie? Potom, čo sa nás týka, "Kristus nadarmo zomrel" (Gal 2, 21) a Jeho Láska a milosť bola "vo mne márna" (1Kor 15, 10). Ale napriek tomu, On to urobil. Dal a urobil všetko, lebo "miloval svojich, čo boli na svete, miloval ich do krajnosti" (Jn 13, 1). Napriek všetkému!

"Hovorí: "Obety ani dary, ani obety zápalné, ani obety za hriech si nechcel, ani sa ti nepáčili"" (Hebr 10, 8). Už chápeme, prečo. Ved' vo svojej podstate sú rovnako sebecké. Je to ako keď otec dieťaťu, ktoré túži po jeho láske a prítomnosti, dá miesto toho cukrik či nejakú inú cetku a pošle ho preč, nech sa ide hrať a jeho nevyrušuje. .. Boh smädí po láske nevesty - a my Mu miesto toho dáme nejakú ovcu alebo dnes vari už len nejaký malý sebazápor, modlitbičku, aby sa na nás nehneval, aby nám neurobil niečo zlé, aby sme si ho uchlácholili a seba uchránili a mohli si ďalej robiť svoje... bez Neho?

Je len jedna vec, po ktorej Boh túži, pre ktorú sa stal človekom, pre ktorú nesie naše hriechy a rany a bolesti, pre ktorú zomrel na kríži a vstal z mŕtvych: láska nevesty. Naša láska. Naše priateľstvo s Ním, Ženíchom a Priateľom. Toto je jediná skutočná a pravá obeta Bohu. Jediná skutočná a pravá bohoslužba.

Preto je táto láska podstatou slávenia svätej omše a kľúčom k bohatstvu Eucharistie, lebo ona je *svadobnou Hostinou Baránkovou* i *Tajomnou Večerou* Krista a Jeho skutočných, blízkych a oddaných priateľov. Kým sme *zlatokopi*, ostáva pre nás toto všetko zavreté, neprístupné, lebo to ostáva mimo náš pochop, mimo naše srdce, míňame sa s tým.

Kresťan, katolík, je človek, ktorý pochopil, že Kristus Boh nie je *darcom* Neba. On *Je* Nebo! Byť v Nebi znamená milovať Ho, milovať Ho "*celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou mysl'ou*" (Mt 22, 37) - a tak konečne zakúšať Jeho Lásku, lebo len milujúci dokáže prijímať lásku milovaného.

Cirkev je a spoločenstvo ľudí zamilovaných do Krista, ktorí medzi sebou zdieľajú túto svoju lásku, túto svoju vášeň. A táto láska ich konečne odtrhla od seba, od Ega a vyslobodila!

Bežíme - späť!

"Hľa, moja veľká trpkosť mi je pre dobro, ty si zachránil môj život od priepasti záhuby, lebo si zahodil za chrbát všetky moje hriechy." (Iz 38, 17)

Toto je milosť nového začiatku. Nové narodenie sa, "*veď ste sa znovuzrodili nie z porušiteľného semena, ale z neporušiteľného: Božím slovom, živým a večným*" (1Pt 1, 23), aby sme ako malé deti, "*ako novonarodené deti*" (1Pt 2, 2) mohli úplne odznova začať žiť úplne novým životom, ako keby to predtým nikdy neexistovalo. "*Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom*" (Rim 6, 4).

V čom tento život spočíva? "*Zabúdam na to, čo je za mnou, a uháňam za tým, čo je predo mnou. Bežím k cieľu, za víťaznou cenou Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi*" (Flp 3, 13-14). Ale pozor! Tento beh je vo svojej podstate behom *naspäť*, dozadu, k počiatku všetkého, ako vraví Písmo: "*Vráťte sa k tomu, od ktorého ste tak hlboko odpadli, synovia Izraela*" (Iz 31, 6); "*vráťte sa, odbojní synovia - hovorí Pán, veď ja som vašim*

manželom" (Jer 3, 14); "ako žijem, hovorí Pán, Jahve, nemám záľubu v tom, aby zomrel bezbožný, ale aby sa bezbožný vrátil zo svojej cesty a žil. Vráťte, vráťte sa zo svojich zlých ciest, pretože by ste mali zomrieť, Izraelov dom" (Ez 33, 11)?!

Hriech bol útekem *dopredu*, preč od Boha. Obrátenie je *návrat*. Za sebou nechávame hriech - to jest pýchu a sebecko, žiadostivosť a strach, odhadzujeme obal, masku, *prosópon* hriechu, aby sme znovu odhalili čo je vnútri, pod tým: Obraz Boha, na ktorý nás On sám stvoril. "Preto nechabujeme; a hoci náš vonkajší človek chradne, náš vnútorný sa zo dňa na deň obnovuje" (2Kor 4, 16).

Skúsenosť starého života v nás však ostáva ako forma múdrosti a pochopenia, že sami osebe a bez Boha nedokážeme žiť a že Boh je našim svetom, *životným prostredím*, pre ktoré sme stворení *ako ryba pre vodu a vták pre oblohu*. Ovocím tejto skúsenosti je *vd'ačnosť*, ktorá je počiatkom našej lásky k Bohu. Vd'ačnosť nielen za to, že nás Boh stvoril a obdaroval a adoptoval, ale že nás aj napriek nášmu zlu a hriechu stále verne miloval, vykúpil, zachránil, očistil a dal nám túto šancu, začať odznova - lebo zotrel a vymazal všetok náš hriech, všetku našu poničenú minulosť, všetko toto je preč, už toho viac niet, a my môžeme začať úplne nanovo a odznova. V tom je zmysel slov, že "kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň" (Lk 18, 17). Sme plní vd'ačnosti za to, že toto môžeme a smieme a že nás, *márnotratných synov*, Otec prijal späť, a že Kristus, Ženích, nás, ktorí sme "sa zvrhli a smilnili s bálmi" (Sdc 8, 33), očistil, posvätil a znovu prijal a urobil svojou jedinou a nepoškrvnenou nevestou a manželkou.

Ako takýto život vyzerá? Je to neopísateľné. Je to stav, v ktorom všetko, očistené a obnovené, sa zlieva a stáva sa jedným, jedinou neopísateľnou vlastnosťou. Naozaj najlepšie ju naozaj asi vystihuje ľudské slovo 'pokoj' - ale jedným dychom k nemu treba dodať, že je to úplne *iný* pokoj, než akýkoľvek pozemský, tak, ako vraví Ježiš: "Pokoj vám zanechávam, svoj

pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva" (Jn 14, 27). Nie je to ani nadšenie, ani vytrženie v zmysle nejakej extázy, nie je to bolesť ani smútok, nie je to túžba ale ani apatia, nie je to pohyb ale súčasne je to voľnosť a sloboda, kde nie je hnev ani závisť ani boj, ani nič... je to blaženosť zavŕšenia, dokonalosti,... pokoja. Božieho Pokoja.

Človek sa stáva konečne tým, kým naozaj, v hĺbke, skutočne a opravdivo je, pretože ilúzia a maska a obal hriechu sú preč, spadli a viac ich niet. Oslobodení k dokonalému životu, akoby nanovo "*stvoreni v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali*" (Ef 2, 10) žijeme život bohov v tele, na zemi, aby sme, premenení Kristovou Slávou, raz ten istý život žili v duchu, vo Večnosti, pretože "*seje sa porušiteľné, vstáva neporušiteľné; seje sa potupené, vstáva slávne; seje sa slabé, vstáva mocné; seje sa telo živočíšne, vstáva telo duchovné*" (1 Kor 15, 42-44).

Je to s nami rovnako, ako u Krista - aj On žije jeden a ten istý život Boha, Syna, akurát najprv v našej ľudskej slabosti a obmedzenosti, "*Ježiš ešte nebol oslávený*" (Jn 7, 39) - a to až do svojho ukrižovania a smrti; potom však je tým istým a žije ďalej ten istý život, ale už v sláve zmŕtvychvstania, keď Otec "*ho vzkriesil z mŕtvych a dal mu slávu*" (1 Pt 1, 21) samého Seba, Slávu blaženej Večnosti.

Zlom, keď zistíme, že pokoj je lepší...

Toto je zlom. Poznanie, že ten hlboký pokoj Božieho Života, v ktorom sme úplne vyprázdnení seba, Ega a prestupuje nás to nové, cudzie a iné, Božie a

krásne a majestátne bez toho, aby sme sa na niečo hrali, je omnoho, omnoho lepšie.

A tak sa pristihneme, ako sa v nás ozve to staré - porovnávanie sa, súdenie, všelijaké túžby svetské - a my ich porovnáваме s týmto pokojom, ťažko sa pre to hľadá slovo... len aby sme s prekvapením sledovali, ako si vyberáme tento pokoj, volíme si ho, nie z donútenia, nie z povinnosti, ale pretože je lepší, omnoho lepší, plný slobody a hlbokkej blaženosti.

Takto to asi myslel Pavol, keď písal: "*Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápanosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi*" (Flp 4, 7). Tento pokoj je cesta, zbraň aj odmena súčasne. A vari naň naráža žiak Jána, Ignác, keď píše: "*Nič mi nepomôžu svetské radosti ani kráľovstvá tohto sveta. Pre mňa je výhodnejšie zomrieť v Kristovi Ježišovi ako vládnuť nad končinami zeme.*" Vedome si volíme tento pokoj, budujeme ho, vyhľadávame, kvôli nemu zanechávame svet, lebo tento pokoj je omnoho lepší. Prosto, keď sa v nás v nejakej situácii objaví ten zvyšok starého človeka, ktorý súdi a porovnáva sa a súperí o dôležitosť, tak prechý k hnevu a netrzeplivosti a všetko to ostatné - všimneme si ho. A potom necháme tam a on sa pomaly rozplynie, pretože pokoj, v ktorom práve sme, je tak nádherný!

Takýto človek je mŕtvy svetu - a súčasne živý Bohu, skutočne živý, konečne živý! "*Tak zmýšľajte o sebe aj vy: že ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi*" (Rim 6, 11). Lebo život svetu a hriechu je nepokoj, ale život Bohu je pokoj a pokoj je Život v Bohu!

Tento pokoj sa prejavuje láskou a je ovocím lásky, pretože keď je takto človek úplne slobodný - a teda aj úplne *pokojný* - voči sebe, voči žiadostivosti i strachu, tak v pokoji miluje a sama jeho láska je plná pokoja a dôvery i nádeje, ktoré už nehľadá v sebe a svojom konaní, ale má ich v Bohu.

Mám pocit, že sme zahľtení...

... rôznymi akciami, podujatiami, programami, obnovami, jubileami, seminármi, spomienkami, slávnosťami, oslavami, všetkým možným.

Pritom ale akoby nám unikalo to podstatné a tým je sám život, ako hovorí Apoštol, aby sme *"pokojne pracovali, a tak jedli svoj chlieb"* (2Sol 3, 12). Pokojný život, pokojná práca, o ktorej vraví Kristus, že *"môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem"* (Jn 5, 17). Pokojné nie preto, že by sme neboli vystavení súženiu a svet nás nechával na pokoji, ale pretože v nás samých sa rozlieva pokoj *"vykúpených zo zeme"* (Zjv 14, 3), pokoj obrátenia, *"Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápanosť"* (Flp 4, 7).

Všetky tie akcie a podujatia, akokoľvek dobre myslené... cítim sa byť unavený len z ich počtu. A z toho, že v skutočnosti akoby išli opačným smerom. Miesto toho, aby nás utvrdzovali v bežnom živote, ktorý je svätý, akoby nás niekde medzi riadkami učili a utvrdzovali vo viere, že náboženstvo, to sú naozaj nejaké "nábožné veci", ktoré nás z bežného života vytrhnú a po ich skončení sa do bežného života zase vrátíme, sám bežný život ale ostáva zväčša vôbec alebo len málo dotknutý... Akoby sa z náboženstva staval nejaký *zábavný podnik*, ktorého cieľom je neustále čímsi zabávať *zákazníkov*, aby sa mu vari nerozprchli inam!

Raná Cirkev nič z toho nemala. A žila. Rástla. Prosperovala. Pretože žila. Kde my vymýšľame *aktivity*, ona žila *život*, onú "ľudovú zbožnosť", ako to nazýva Cirkev a myslí tým nič menšie, než Evanjelium vtelené do všedného života, zhmotnené v bežnom konaní človeka, v ktorého tele sa úplne rovnako zjavuje a vteľuje jeho nová identita, Božie synovstvo.

Ľudia okolo nás sa vyhovávajú a stenajú, že všetky tie aktivity a podujatia nestíhajú. Niekedy mám pocit, akoby sme v tom opakovali chybu, na ktorú upozornil zákonníkove Ježiš, že totiž "*viažu ťažké až neúnosné bremená a kladú ich ľuďom na plecía, ale sami ich nechcú ani prstom pohnúť*" (Mt 23, 4) - pretože pre nás sú tieto veci pracovnou náplňou, o nič iné sa starať nemusíme, ale oni nie sú 'profesionáli' ako my, kňazi! A sme sklamaní, keď si nenájdu čas na všetky tieto naše podujatia a aktivity - ktoré nám dávajú ilúziu horlivých dušpastierov!

A pritom Božie synovstvo, to nie je *bremeno pridané* navyše k nášmu životu, ale náš život, ten istý - len vykúpený, oslobodený, premenený, uzdravený a naplnený! V zásade nám kresťanstvo nepridáva ani minútu navyše, veď dokonca aj tam kde sa modlíme a rozjímame či ideme na liturgiu, len lepšie a plnšie užívame čas, ktorý sme dovtedy márnili pred telkou či na nete! A zato dostávame naspäť všetok náš život premenený a uzdravený, vykúpený! Ako vraví Apoštol, "*nábožnosť so spokojnosťou je naozaj veľkým ziskom*" (1Tim 6, 6).

A zase iní nám za podujatia tleskajú a dožadujú sa ich, lebo ich naplňajú pocitom, že sú *dobří a aktívni katolíci* - ale je to len pocit. A pre iných je to zase forma rozptýlenia a rekreácie, podobná iným vo svete. Ale ani toto nie je kresťanstvo.

To, čo sa musíme naučiť, je *život*. Identita a život. Byť a žiť, vo všetkej jednoduchosti a prostote vykúpených detí Otca. V pokoji samého života, samého bytia, ktoré nepotrebujú stále nejaké atrakcie, ktoré im ako kňazi musíme neustále vymýšľať. A my, kňazi a biskupi, sa tiež musíme do týchto vôd obrátenia a skutočného kresťanstva odvážiť. Sami veriť, sami byť, sami žiť, obrátení a vykúpení, a potom nájsť spôsob, ako do tejto *nebeskej rutiny* viesť ľud nám zverený. Celkom *ako kedysi Mojžiš Izrael*.

Možno jedna z mála vecí, ktoré sú mimo bežný život, ale ktorá k tomuto životu vedie, je *katechumenát* - aj ten po krste, ako prízvukuje Katechizmus. On totiž do tohto života vovádza. A zrovna on je tá jedna vec, jedna aktivita, ktorú vo farnostiach nerobíme...

Môže byť pokoj nadšený?

Myslím, že existujú dve podoby nadšenia.

Prvá je, keď sa nadchneme pre niečo. K ničomu sa upneme, dychtime po tom. Táto túžba, žiadostivosť, nás potom ľahko zaslepí. Nevidíme, nepočujeme, sme nadchnutí tým jedným. Namiesto pokoja nastupuje horúčkovitosť.

Druhá je, keď sme nadchnutí a nadšení z toho, čo žijeme a konáme, čo práve žijeme a konáme, pre to, čo práve žijeme a konáme, pričom ono nadšenie nepramení z tej konkrétnej veci, ako z toho, že ňou a v nej v danej chvíli oslavujeme Boha, sme Bohu na radosť a sami uskutočňujeme svoje nové Božie synovstvo.

Toto druhé nadšenie je plné pokoja - a naopak, uvoľnenosť pokoja, *hesychie*, nás robí schopnými do tohto nadšenia, plesania, radosti prepuknúť bez toho, aby ich poškvrnili žiadostivosť, strach, horúčka, zaslepenosť. Je to vlastne *prúdenie*, kde naplno žijeme to, čo práve žijeme a konáme. A nemáme problém v okamihu to konkrétne zanechať a opustiť a ísť konať a žiť iné a inak, pretože naše nadšenie a nadá radosť sa neviažu na nič konkrétne, ale

na oslavu Boha a uskutočňovanie synovstva. Stále sme teda plní slobody, voľnosti, pokoja.

Prvé nadšenie je teda plné horúčkovitosti a nepokoja, lebo sa upína k získaniu nejakých vecí tohto sveta. To druhé je plné pokoja, pretože nie je upnuté k žiadnej konkrétnej veci, ani nechce nič získať, ale je to nadšenie z toho, že konáme Božiu vôľu, oslavujeme Ho a sme Mu na radosť a sami prúdime Božím synovstvom v dokonalosti.

Toto druhé nadšenie nám umožňuje bez zábran, bez prekážok sa úplne celí, slobodne, s radosťou a pasiou vložiť do toho, čo práve robíme (a jedno, čo konkrétne to práve je), skutočne tým *prúdiť!*

Veľkosť malých vecí

Pýcha často spôsobuje, že kvôli veľkým veciam, o ktorých snívame, že by sme nimi slúžili Bohu podľa nášho Ega, zanedbávame a prehliadame tie na pohľad malé, ale skutočné, ktoré sú pred nami práve tu, práve teraz. Kvôli masám prehliadame človeka. Kvôli túžbe byť niekde inde a robiť niečo iné nám uniká to, čo je tu a teraz.

Akurát že v tom, čo je tu a teraz, je prítomný Boh, je to skutočné a práve na tomto záleží. A ktovie, ako vraví Pán, "*bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým*" (Mt 25, 21), ak sa osvedčíme v malom, časom možno príde aj to veľké - keď naň v tom malom a skromnom dozrieme. Preto je dobré si pripomenúť Eckhartovo: "*Najdôležitejším časom je vždy prítomnosť. Najvýznamnejším človekom je ten, ktorý práve stojí pred tebou. Ale najnevynutnejšou činnosťou je vždy láska. ... Čím menej niekto hľadá seba*

samého v tom, koho miluje, tým väčšia je radosť, ktorú mu prináša zjednotenie s milovaným."

Keď spočívame v Božom Pokoji, spoznávame, že blaženosť sa neodvíja od vonkajšej veľkosti či malosti skutku podľa meradiel sveta a Ega. Odvíja sa od toho, že ho konáme s Bohom, s Priateľom a Ženíchom, Bratom a Druhom. Kvôli tomu, *s kým to konáme a žijeme a pre koho*, je to, čo konáme, vždy veľké a hlboké a dôležité. *„Niet väčšej lásky, než keď niekto položí život za svojho brata. Nie pre milióny, nie pre slávu, nie pre česť – pre jediného človeka, v temnote, kde niet nikoho, kto by to videl“* (Sebastian, inkvizítor Vorlonov, Babylon 5).

Ba ešte viac! Masa - čo je to? Existuje nejaká masa? *Les sú stromy* a masa sú ľudia. Všetko veľké sa skladá z malých čiastočiek. *Slúžiť lesu znamená starať sa o jednotlivé stromy*. Nie je možné slúžiť masám, farnosti, Cirkvi, svetu, národu, ak sa nestaráme, konkrétne a zo srdca, o jednotlivých konkrétnych ľuďoch. Nemôžeme konať veľké diela, ak nám nevoní ona *mravenčia práca*, malé skutky, z ktorých je to veľké zložené.

Prosto byť dobrý a svätý práve v tom a práve tam, kde sme. V našom *oikose*, okolí (rodina, susedia, priatelia, kolegovia) - a úplne konkrétne pri tom človeku, ktorý práve pri nás je, v tom skutku, ktorý práve konáme, ku ktorému nás povoláva práve teraz Duch, aby sme ho vykonali. A ostatné už ako nás Kristus povedie. Ako to zažil napríklad Pavol, že *"ako nás Boh vyskúšal, že nám možno zveriť evanjelium, tak hovoríme, nie aby sme sa ľudom páčili, ale Bohu, ktorý skúma naše srdcia"* (1Sol 2, 4). Niekoho Pán povolá k špeciálnym veciam. Niekoho ponechá, aby bol *kvasom, soľou, svetlom* svojho *oikosu*. Ale prvý nie je väčší ani druhý menší, pretože jeden i druhý je tým istým synom, koná tú istú lásku, s tým istým Ženíchom a Priateľom a v tom istom Diele.

A v tom je pravá veľkodušnosť, skutočná veľkosť ducha, keď v každej na pohľad maličkosti sme plne prítomní a robíme ju čo najdokonalejšie, pretože ju predsa konáme s Bohom a pre Boha a v tomto aj my sami nachádzame blaženosť láskyplného *prúdenia*.

Ale pozor, rovnako ako pýcha a Ego nás nemôžu odvádzať od malých konkrétnych vecí a ľudí a byť výhovorkou pre našu lenivosť a povýšenosť; ani vernosť malým veciam a konkrétnym ľuďom sa nemôže stať výhovorkou a obhajobou malodušnosti a priemernosti a strachu či lenivosti, keď nás Boh pozve k niečomu väčšiemu a otvorí nám dvere k novej, väčšej službe!

Božou mocou na Božiu slávu

Kvietizmus hľadá vlastný pokoj a pohodlie. Tak mi to pripadá. My však hľadáme Boha - a nachádzame v ňom Pokoj, ktorý je súčasne plný sily, plný konania, slobodný k skutočnej svätej *agresii*, v ktorej nezápasíme o seba ako tá svetská, vychádzajúca z pudov tela, ale za skutočné Dobro od Boha, Dobro všetkých.

Slobodní od seba, sami osebe malí, Božou Mocou na Božiu slávu konáme, aby bolo všetkým zjavné, že čo konáme, je dielo Boha a Jemu patrí obdiv a vďaka. My ich už nepotrebujeme. Ani Boh ich nepotrebuje, ale ľuďom to prospieva na obrátenie a spásu.

Práve naša malosť a slabosť samých osebe sa stáva našim nástrojom a tromfom, pretože vytvára miesto konaniu Boha. Preto si trúfame konať, lebo sami osebe nie sme nič, ale ako vraví Ježiš: "*Veru, veru, hovorím vám: Aj ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja idem k Otcovi. A urobím všetko, o čo budete prosiť v mojom mene, aby bol Otec oslávený v Synovi. Ak ma budete prosiť o niečo v mojom mene, ja to urobím*" (Jn 14, 12-14). Vlastne o tom to je, že sa učíme a navykáme byť sami osebe malí a súčasne byť veľkí a silní Bohom.

Dobre si tento postoj všimnime u Márie, ona je pre nás našou učiteľkou a vzorom: "*Mária hovorila: "Veľbí moja duša Pána a môj duch jasá v Bohu, mojom spasiteľovi, lebo zhladol na poníženosť svojej služobnice. Hľa, od tejto chvíle blahoslaviť ma budú všetky pokolenia, lebo veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný, a sväté je jeho meno."*" (Lk 1, 46-49).

Možno preto Boh hovoril ľuďom v snoch - vtedy jedine boli takto prázdni seba.

Čo tak namiesto pózovania prosto a úprimne tak žiť?

Myslím, že sa moc sústredíme, ako vystupovať, ako sa tváriť, ako hovoriť, ako kázať, akoby išlo o nejaké divadlo. Ale my predsa nehlásame divadlo!

Sv. František Saleský hovorí, že *"je potrebné byť presvedčený o tom, o čom chceme presviedčať iných. Najväčšou obratnosťou je nemať žiadnu obratnosť."* Neplatí to ale všeobecne? Nie je najväčšou silou, argumentom a nástrojom, keď sme prosto *dobrí*? Skutočne dobrí, čiže svätí, božskí, ako hovorí aj sv. Ambróz, že *"nik nie je dobrý, jedine Boh. Preto čo je dobré, je božské, a čo je božské, je dobré"*?

Potom stačí takým naozaj byť. Prosto tak žiť. Konať. Hovoriť. Nič viac netreba. Ako vraví Ježiš: *"Nestarajte sa, ako a čo budete hovoriť... nebuďte ako pokrytci..."* (Mt 10, 19; 6, 5)! Len tým prosto byť, celým srdcom, byť. Byť tým. Žiť to. Úplne jednoducho a prosto. Čo viac treba? Nič. To je viac, než všetky techniky, než všetky školy a fakulty. Kto dnes pozná meno učeného biskupa sv. Františka? Ale Františkovo meno I dielo jestvuje dodnes, dodnes inšpiruje, zatiaľ čo o dielach mocného Inocenta, pápeža, dnes už netuší takmer nik...

To je odpoveď tým, ktorí sa zdráhajú alebo vyhovávajú: stačí byť kresťanom. Stačí byť veriacim, obráteným. Stačí byť svätým. Netreba (leďa ak nás Pán pošle) obchádzať more a zem ani nič podobné. Stačí byť svätým tam, kde sme, *soľou, svetlom, kvasom, mestom na návrší*. A ako u Ježiša, zástupy prídu aj sami - ak vycítia túto svätosť! Ak uvidia, že tam kdesi žije človek, možno navonok nevzdelaný a neotesaný, ale naozaj slobodný, oddelený od sveta a patriaci Bohu, človek, ktorý nič nehrá, ale naozaj úplne prosto týmto je, plný prostej múdrosti, ktorú vie dať iba Duch, iba prebývanie u Boha, v Jeho blízkosti! A čo potom, ak je to nielen jeden človek, ale spoločenstvo, farnosť?

A v tom tá dokonalosť je: prejsť od 'praktizovania' niečoho ku skutočnému bytiu, skutočne sa tým stať, naozaj tým byť. Nielen pózovať, nielen sa na niečo hrať, nielen kde-tu vykonať niečo, čo k tejto identite a svätosti patrí. Potom sa už nemusíme starať a báť, ako to či ono povedať, ako sa zatvárať, ako sa správať, aby sme sa niekoho nedotkli, aby sme ho k niečom

presvedčili. Prosto len sme, konáme, hovoríme to, čím naozaj sme. Skutočné dobro obháji samo seba pred každým.

Viera je odvaha k veľkým veciam

Tak nás k nim pozýva Ježiš, keď vraví: *"Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja, aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, lebo si ma miloval pred stvorením sveta"* (Jn 17, 24). Pozýva a volá: *"Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec"* (Mt 5, 48). Sľubuje: *"Veru, veru, hovorím vám: Aj ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja idem k Otcovi. A urobím všetko, o čo budete prosiť v mojom mene, aby bol Otec oslávený v Synovi"* (Jn 14, 12-13).

A Cirkev, ktorú na toto založil, po Ňom opakuje znova a znova: *"Ak ste teda s Kristom vstali z mŕtvych, hľadajte, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha! Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi! Ved' ste zomreli a váš život je s Kristom ukrytý v Bohu. A keď sa zjaví Kristus, váš život, vtedy sa aj vy zjavíte s ním v sláve. Umŕtvujte teda svoje pozemské údy"* (Kol 3, 1-5)!

Ak žijeme pozemsky, ak vyznávame priemernosť, dokonca onen náboženský minimalizmus typu 'do kostola chodím, modliť sa modlím', či dokonca len ono 'ved' ja v Pána Boha verím...', ako by sme mohli byť veriaci? Pre takýchto *malodušných* ľudí má Písmo tiež odkaz: *"Ich koniec je záhuba, ich bohom je brucho a hanba je slávou tých, čo zmyšľajú pozemsky"*

(Flp 3, 19), ale hneď, jedným dychom, aj ich evanjelizuje a pozýva, nadchýna pre tie veľké veci, keď pokračuje: "*Veď naša vlasť je v nebi. Odtiaľ očakávame aj Spasiteľa Pána Ježiša Krista. On mocou, ktorou si môže podmaniť všetko, pretvorí naše úbohé telo, aby sa stalo podobným jeho oslávenému telu*" (Flp 3, 20-21)!

Na samom konci Písma je Jánovo Zjavenie - ktoré samo osebe je ničím, než pozvaním k tejto veľkosti, Božej veľkosti synov a dcér Boha, nie sveta, zeme, prachu a blata! "*Lebo nás nečaká zápas s krvou a telom, ale s kniežatstvami a mocnosťami, s vládcami tohoto temného sveta, so zloduchmi v nebeských sférach. Preto si vezmite Božiu výzbroj, aby ste mohli v deň zla odolať, všetko prekonať a obstáť*" (Ef 6, 12-13)! Čaká boj, aby bol vybojovaný a my sme povolaní do zbrane. Osemkrát za sebou v Zjavení Ježiš sľubuje a opisuje veľkú slávu tomu, "*kto zvíťazí a až do konca zachová moje skutky*" (Zjv 2, 26). Ale zároveň jedným dychom varuje neveriacich malodušných pokrytco: "*Ale zbabelci, neveriaci, poškrvnení... budú mať podiel v jazere horiacom ohňom a sírou; to je tá druhá smrť*" (Zjv 21, 8).

Ak netúžite po veľkých veciach - veď Nebo a zbožštenie je tá najväčšia a najtrúfalejšia vec zo všetkých a "*od dňa Jána Krstiteľa podnes trpí nebeské kráľovstvo násilie a násilníci sa ho zmocňujú*" (Mt 11, 12) - ako by ste ich mohli mať, niečo, čoho ste sa slobodne vzdali v prospech malosti, priemernosti, dokonca podpriemernosti?

A ak si ani po toľkom volaní a uisteniach od Boha netrúfate na túto veľkosť, na túto cestu a tento boj, potom ako by ste sa mohli odvážiť samých seba nazvať 'veriacimi'? Zaiste nijako!

Veriť znamená v mysli, v srdci, v chcení sa *preklopiť* z módu malosti do módu veľkosti - veľkosti podľa Boha, ktorá sa môže a bude vo svete často javiť ako malosť, ale len podľa mier sveta. Podľa mier Boha to vždy bude opravdivá veľkosť synov a dcér Boha. Viera znamená prijať túto identitu.

Prijať volanie stať sa bojovníkom Boha, vyraziť do tejto bitky o spásu sveta, kde jedine sa dá dobyť víťazstvo a Božia Sláva. Opustiť *pieskovisko* sveta, dospieť a úplne celí vojsť do dospelého sveta Boha, nášho Otca. Prijať Ho týmto a takto za svojho otca - že sa naozaj staneme Jeho synmi a dcérami, v sile a výzbroji Ducha!

Toto je viera. Je *agresívna* - v tom našom zmysle, že neuteká, nevyhýba sa, s odvahou a smelo pristupuje k tomu, k čomu nás volá Boh, ako o nej svedčí Písmo: "*My však nepatríme k tým, čo cúvajú na záhubu, ale k tým, čo veria, aby získali život. Máme, bratia, smelú dôveru, že vojdeme do Svätyne skrze Ježišovu krv, tou novou a živou cestou, ktorú nám otvoril cez oponu, to jest cez svoje telo*" (Hebr 10, 39.19-20). Je to viera, ktorá nás volá a uschopňuje ku konaniu, k veľkým Božím skutkom Božích detí, pokolenia bohov v Bohu, veď "*ako Otca vzývate toho, ktorý súdi bez nadŕžania osobám, každého podľa jeho skutkov*" (1 Pt 1, 17) - nestačí len dodržať nejaké príkazy Zákona a nekonať zlo, "*lebo zo skutkov podľa zákona nebude pred ním ospravedlnený nijaký človek*" (Rim 3, 20).

Bez toho nie je možné volať sa veriacim! Lebo "*keby sa teda dokonalosť bola dosiahla prostredníctvom levitského kňazstva, lebo pod ním ľud dostal zákon, načo by bol musel povstať ešte iný kňaz podľa radu Melchizedechovho*" (Hebr 7, 11)? K malým veciam, k priemernosti, k ničnerobeniu nepotrebujete žiadnu vieru! Na to kl'udne stačí aj beznádej a zúfalstvo! Len veľké veci potrebujú vieru - a k veľkým veciam viera vedie!

Definitívne, povolani sme k veľkosti

Ježiš hovorí: "*Kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený*" (Mt 23, 12). Z tohto pohľadu asi každého napadne, že malosť, sklonenosť, poníženosť, nechcem povedať *plazenie sa v prachu*, je kvalita, ktorá nás privedie do Neba. Lenže...

Písmo k tomu dodáva veľmi dôležité slová: "*Slovo kríža je bláznovstvom pre tých, čo idú do záhuby, ale pre tých, čo sú na ceste spásy, teda pre nás, je Božou mocou. ... Lebo čo je u Boha bláznivé, je múdrejšie ako ľudia, a čo je u Boha slabé, je silnejšie ako ľudia. ... ale čo je svetu bláznivé, to si vyvolil Boh, aby zahanbil múdrych, a čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných; čo je svetu neurodzené a čím pohŕda, to si vyvolil Boh, ba aj to, čoho niet, aby zmaril to, čo je*" (1Kor 1, 18.25.27-28).

Krátko a stručne, Ježiš prosto hovorí, že čo sa vo svete javí veľké, je v skutočnosti podľa noriem Kráľovstva malé a úbohé a naopak, čo je z pohľadu Neba veľké a silné, vo svete sa bude javiť ako malé a slabé, pretože svet i Kráľovstvo sledujú úplne opačné ciele a vyznávajú úplne opačné hodnoty a teda aj úplne opačné názory na to, čo je veľké a čo je silné, čo je dobré a čo je zlé.

Sme povolani k *Božej Veľkosti* - a to znamená *ponížiť sa* čo do sveta a jeho veľkosti, založenej na pýche a hrubej sile a moci ovládať, opustiť to, zriecť sa toho a stať sa z pohľadu sveta malí - pretože oná „veľkosť“ sveta je v Božom svete slabosťou a nedostatkom. A my sa tejto slabosti a nedostatku zbavujeme, pretože sme povolani byť skutočne veľkí a skutočne mocní a stávame sa veľkí a mocní – Božou veľkosťou a Božou silou, ako píše Písmo,

"ste silní, Božie slovo ostáva vo vás a premohli ste Zlého" (1Jn 2, 14) - to zlo a toho Zlého, ktorý ovláda celý svet a s ktorým svet deň za dňom hanebne prehráva a ktorému podlízavo otročí!

Kresťanstvo znamená niekým byť

Kresťanstvo je vec identity. No a Duch Svätý je jej potvrdením, keď nás napĺňa a uschopňuje, synov a dcéry Boha, tak aj skutočne žiť a konať, Boží Život a Božie skutky Božou mocou.

"Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!" Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti." (Rim 8, 15-16).

"A že ostávame v ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha." (1Jn 4, 13)

"Veru, veru, hovorím vám: Aj ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja idem k Otcovi. ... A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky — Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, lebo ho nevidí, ani nepozná. Vy ho poznáte, veď ostáva u vás a bude vo vás." (Jn 14, 12.16-17)

Ak teda naozaj sme, potom tejto identite je podriadené v našom živote všetko a to úplne prirodzene a samozrejme. Veď tým sme! Úplne samozrejme tak o sebe a svojom živote zamýšľame, úplne samozrejme ako

takí hľadím na svet, na ľudí, na všetko, z tohto hľadiska. Je to pre nás prirodzené a samozrejmé, lebo tým sme.

Keby sme to iba *hrali*, potom by to bolo ťažké. Potom by sme si museli stále dávať pozor, aby sme nevypadli z role, stále sa v duchu pýtať a sústrediť na to, ako túto rolu správne zahrať. Mnoho ľudí tak žijú, keď sa snažia správať *ako kresťania* namiesto toho, aby nimi naozaj *boli*.

Prvé poučenie viery je o tom, kým sme. A prvá poslušnosť viery je, stať sa tým. Prijatť túto identitu. *Skutočne a naozaj tým byť. Uveriť tomu, že naozaj "veľkú lásku nám daroval Otec: voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme"* (1Jn 3, 1).

Kto teda som? Syn, dcéra Boha!

Kam patrím? Do Neba, do Božej Rodiny!

Kde som doma? V Nebi, u môjho Otca, medzi mojimi bratmi a sestrami v Jeho a mojej Rodine, Cirkvi.

Kto je môj Otec? Boh.

Kto sú títo moji súrodenci? Prvý s najstarší Kristus a potom všetci bratia a sestry v Cirkvi.

Čo je môj život? Duch Svätý, Život Boha, ktorý vychádza z Otca a Syna a všetkých nás spája a naplňa.

Čo je môj biznis na zemi? *"Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokonáť jeho dielo - zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi"* (Jn 4, 34; Ef 1, 9-10). Mojim biznisom je: ako *misionár* všetkých priviesť do tejto jednoty, ktorou je Cirkev; a ako *učenik* budovať túto Cirkev a zdokonaľovať jej krásu a jednotu, lebo ona je a bude

naším Domom už naveky. A tak s ňou a v nej aj sám rásť a dorastať, "*kým nedospejeme všetci k jednote viery a poznania Božieho Syna, k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku*" (Ef 4, 13).

Byť týmto znamená byť veriacim. Prijat' toto. Stať sa tým. Lebo toto je Evanjelium. Viera v Boha ešte veľa neznamenalo, veď v Boha "*aj diabli veria, a trasú sa*" (Jak 2, 19). Ježiš nevyzýval k viere v Boha (hoci bez nej to nejde a v Jeho dobe bola bežná), ale "*hovoril: "Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu."*" (Mk 1, 15). Až veriť Evanjeliu znamená, byť veriacim človekom, byť kresťanom, byť katolíkom, prijat' dar spásy.

Táto viera je možná iba v spoločenstve, iba vo vzťahu. Veď len vo vzťahu k Bohu ako k Otcovi, len v Jeho Rodine a vo vzťahu s ostatnými bratmi a sestrami ako svojimi súrodencami aj sami sme synmi a dcérami Boha, pretože podstatou tejto identity je práve vzťah. Preto nikto nemôže byť kresťanom sám. "*Nik nemôže veriť sám, tak ako nik nemôže sám žiť*" (KKC 166).

Takáto identita je potom žitá v hlbokom pokoji *hesychie*, v hlbkej slobode *apatheie* a *atharaxie*, so skutočnou ľahkosťou, ako o nej píše Ján: "*Láska k Bohu spočíva v tom, že zachovávame jeho prikázania. A jeho prikázania nie sú ťažké. Veď všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera*" (1Jn 5, 3-4) - a v týchto štyroch vetách spája všetko: *vzťah lásky detí k Otcovi, vieru a identitu novonarodených z Boha, i ľahkosť a krásu ich nového života.*

Veci prosto sú.

Netúžime po nich. Ani ich neodmietame. Prosto sú. Nič viac. Tiež Boh je - ale na Ňom záleží. Od Neho sa učíme, s Ním žijeme, Jeho milujeme, Jemu sa chceme páčiť, nie zo sebeckta, ale z lásky, na radosť, Jeho radosť, ktorá je aj našou radosťou. Veci okolo nás prichádzajú a odchádzajú, nehľadáme v nich však nič, len Božiu slávu, Boha a Jeho skutky a Život, aby sme práve v tom, čo sa deje, Boha oslavovali a boli Mu na radosť a boli Jeho, boli s Ním, boli v Ňom, boli pre Neho.

Možno sa to podobá fotografovi, umelcovi, ktorý každý deň vstane a nehľadá nejaké konkrétne podmienky. Či je ráno, deň, večer alebo noc, či je slnko, zamračené, teplo alebo zima, vietor, sneh alebo búrka, vychádza von so svojím aparátom a vo všetkom hľadá stále len a jedno to isté: krásu, ktorú zachytáva na svoje fotografie. My takto vo všetkom hľadáme slávu a radosť Boha a Jeho vôľu - ani nie v tom zmysle, čo na nás dopustil, ako skôr v zmysle ako ju môžem práve v tomto naplniť! Čerstvý? Unavený? Zdravý? Chorý? Veci fungujú? Pokazili sa? Všetko toto je len ako ono počasie toho fotografa. Aj my v tomto všetkom hľadáme a zaujíma nás len to jedno: Boh. A žiadnu túto situáciu už neberieme ako lepšiu alebo horšiu. Každá je dobrá na to, aby sme v nej na jej jedinečný spôsob oslávili Boha a konali Jeho vôľu. Nie podľa Ega, ktoré by možno radšej chcelo takú či onakú situáciu, ale podľa Boha.

Aj toto je prejav a ovocie uvoľnenosti *hesychie*. Dôkaz toho, že sme presťahovaní už do Neba, čiže do Boha. Že naše priority sa zmenili, z priateľstva do svetom na priateľstvo s Bohom. Z túžby po svetských veciach na radosť z vlastníctva Božích vecí, ako prvý pápež píše: "*Vy ho milujete, hoci ste ho nevideli. Ani teraz ho nevidíte, ale veríte a jasáte nevýslovnou*

radostou, plnou slávy, že dosahujete cieľ svojej viery — spásu duší" (1Pt 1, 8-9).

Otázka teda už viac nie je, aké podmienky, stav, prostredie situáciu by som si prial. Otázka už je, ako v tomto a práve v tomto oslávim Boha, preukážem sa ako Jeho priateľ a uskutočním vôľu, ku ktorej má On pozýva, Jeho zámer a dielo?

Veci prosto sú. My prosto sme. Boh je. A my Ho milujeme, prosto milujeme a prosto konáme, čo sa Jemu páči, v tomto tu a teraz. Netúžime po inom, len aby sme sa v tomto Jemu páčili.

Čriepky I

Niekedy mám pocit, že kedykoľvek sa človek pre niečo nadchne, zablúdi - lebo ho už vedie vlastné nadšenie a začína sa plniť sám sebou a nezotrváva viac v onej uvoľnenosti a bdelosti v Duchu.

Hesychia je možná naozaj iba v dôvere v to, že Boh je náš Otec, že nás miluje ako synov, že má moc a nad nami bdie a že sa nám teda nemôže nič zlé nijakovsky stať. Ťažké, na náš rast a učenie sa, to hej. Ale zlé už nie.

3 x 3 kresťanského života

IDENTITA - SYNOVSTVO

MARTYRIO – AGRESIA

APATHEIA
ATHARAXIA
HESYCHIA

ODPUSTENIE
MILOSRDENSTVO
ZDIEĽANIE

DOKONALOSŤ VO VŠETKOM

V skutočnosti je to *jedna a tá istá uvoľnenosť*, jedno a to isté *pustenie*. Apatheia vedie k odpusteniu, lebo nemáme sebecké túžby ani voči ľuďom. Atharaxia vedie k milosrdenstvu, lebo sme opustili strach a zanechali lakomstvo, keď sme sa báli vlastného nedostatku, ak sa nebudeme starať iba (hlavne) o seba. A táto hesychia, pokoj a uvoľnenosť týchto štyroch, potom vedie k zdieľaniu v tom istom pokoji, slobode, voľnosti, radosti a láske.

ZÁKON DUCHA SVÄTÉHO – Duch Svätý je Božím Životom. Doslovne. Prijat' Ducha znamená vstúpiť do tohto Trojičného Života. Do *vzťahu* s Bohom, vzťahu lásky a priateľstva a oddanosti, kde "*milujeme, pretože on prvý miloval nás*" (1 Jn 4, 19).

V tejto jednote vzťahu, priateľstva, potom prechádzame od *podobnosti* k *jednote*, v ktorej sme zbožšťovaní: podobní Bohu sa krstom stávame v Bohu ako Boh. Konajúci podobne ako Boh sa v birmovaní stávame schopnými konať skutky Boha. Milujúci Boha a bratov sme v Eucharistii

vťahnutí do spoločenstva, lásky a života Boha, aby sme žili nielen ako Boh, ale sám Život Boha v Bohu.

A tak jeden a ten istý príkaz, cesta, rada, brána: "*Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, z celej svojej mysle a z celej svojej sily!*" (Mk 12, 30) je univerzálnou cestou. Pre túto lásku najprv Boha napodobňujeme, veď túžime byť ako On, ktorého obdivujeme a milujeme kvôli tomu, čím je. Žijeme a konáme, aby sme pre túto istú lásku boli Bohu na slávu, radosť a úžitok Jeho Diela. A nakoniec, táto istá láska nás otvára Duchu a v Duchu naplňa Bohom, Jeho Láskou a dáva nám účasť na Jeho Živote, na Ňom samom, sme v nej zbožšťovaní, podľa slov Písma: "*Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali*" (Rim 5, 5).

A nástrojom tohto posledného sú práve sviatosti. Vďaka nim a len pre ne je Kristus Hlavou Cirkvi a Cirkev Jeho Telom, miestom, kde sa skrze sviatosti stávame Ním v opravdivej jednote, nielen podobnosti.

Viera - to je byť niečo ako na pokraji šílenstva. Vážne! Nieкто verí, že je Napoleon, nieкто verí, že ako muž je žena alebo naopak, nieкто že je Ježiš Kristus - my veríme, že sme deti Boha, synovia a dcéry Boha, ktorý je našim skutočným, vlastným, jediným Otcom! Znamená to rovnako skutočne tomu uveriť, stať sa tým, naozaj a úplne a skutočne a do hĺbky! Ako vraví o tejto odvahe viery Pavol, "*nech nik neklame sám seba! Ak si nieкто z vás myslí, že je v tomto veku múdry, nech sa stane bláznom, aby bol múdry*" (1 Kor 3, 18). Sú prosto blázni a blázni - a líšia sa iba tým, či to, v čo veria, sa ukáže ako pravdivé, alebo ako ilúzia a klam. Tí prví dosiahnu neuveriteľné veci. Tí druhí nakoniec stratia samé svoje životy.

Svätosť je ovocím zomretia – a zomretie, to je v samej podstate poddanie sa, uvoľnenie. Od Ega. Pre nové stvorenie.

Kresťanská *agresia* je plná ľahkosti a pokoja. Vychádza totiž z *hesychie* a preto v sebe nenesie onú kŕčovitosť a násilnosť svetskej agresie, ktorá je plodom strachu a žiadostivosti.

Pýcha je perfekcionistická, láska uvoľnená

Pýcha túži dosahovať výsledky, vidieť, že niečo dokážeme, že sme dobrí. Rada má jasné ciele, jasné úspechy a nie je veľmi trpezlivá, chce to čo najskôr.

Láska je, naopak, uvoľnená. Súcitná, ohľaduplná a preto aj veľkorysá a jemná. Je jej cudzie zákonníctvo, pretože nehľadá na príkazy, ale na človeka, na jeho skutočné dobro, tak, ako hovorí Ježiš, že *"sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu"* (Mk 2, 27). Preto vie prijať aj nedostatky a mať súcit s nedokonalosťou, pretože nehľadá nič, než dobro druhého - ale aj naše vlastné.

Sebecká samolúbosť a láska k sebe sú totiž dve rôzne veci a pravá láska k sebe neodporuje láske k druhým, pretože druhé naplňa prvé a prvé vedie k druhému, *"ved' celý zákon sa splňa v jedinom slove, v tomto: "Milovať budeš svojho bližneho ako seba samého!"* (Gal 5, 14). Je v našom vlastnom záujme byť svätí, čiže dokonalí v láske a keď milujeme bratov a učíme sa to, uskutočňujeme aj svoje najvyššie dobro.

Preto *"láska je trpezlivá, láska je dobrotivá; nezávidí, nevypína sa, nevystatuje sa, ... všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží"* (1Kor 13, 4.7). Voči sebe aj voči druhým. Nehľadá totiž nič, než dobro druhého. Pýcha hľadá úspech a je často tvrdá, násilná, netrpezlivá, chce rýchlo zmeniť druhého, aby si mohla pripísať ďalší bod, ďalší úspech do zbierky. Keď

pýcha neuspeje, nevidí výsledky, alebo keď sami upadneme a nedarí sa nám, rýchlo sama upadne do znechutenia a vzdá to. Často dokonca po prvom pokuse s tým, že "ja to neviem", "to sa nedá". Ale láska nie. Láska nehľadá body ani úspechy, ale dobro. Vzdáť sa znamená na toto dobro rezignovať a to odporuje láske. Preto láska trpezlivo pokračuje ďalej, nevzdáva sa, pretože usiluje o dobro - jedno, či seba alebo druhého. Dúfa v dobro a uzdravenie milovaného, nie v úspech a body pre seba.

Láska má súcit. Mat' súcit s druhými. Mat' súcit a porozumenie aj so sebou. To neznamená, súhlasiť s nedostatkami, chybami, hriechom, nechávať druhého či seba 'na pokoji'. Nič také. Súcit znamená, že dokážeme k seba aj k druhému pristúpiť s pochopením a slúžiť spôsobom, ktorý je primeraný a preto prináša výsledky. Je jemný a citlivý, hoci navonok, práve pre toto skutočné dobro, môže sa javiť aj ako tvrdý a prísny, ak to dobro vyžaduje. Súcit neznamená slabosť! Súcit je skutočná sila.

Pre lásku sú aj zákon a pravidlá nástrojom, nie cieľom. Používa ich, nie slúži im. Používa ich tak, aby prinášali dobro, uzdravenie, rast, spásu. "*Sme oslobodení od zákona,... aby sme tak slúžili po novom, v Duchu, a nie po starom, podľa litery*" (Rim 7, 6). "*On nás urobil súcich za služobníkov Novej zmluvy, a nie litery, ale Ducha; lebo litera zabíja, kým Duch oživuje*" (2Kor 3, 6).

Uverit', alebo neuverit', to je otázka!

"Vtedy Eliáš pristúpil ku všetkému ľudu a hovoril: "Dokedy budete kul'hať na dve strany? Ak je Pán Bohom, choďte za ním, ak Bál, choďte za tým!" Ľud mu nič neodpovedal." (1 Krľ 18, 21)

Buďme úprimní: Nežijeme podľa Evanjelia. To je prostý fakt.

Nežijeme ani podľa toho, k čomu nás volá Cirkev, keď toto Evanjelium ohlasuje a vyučuje. Aj to je fakt.

V skutočnosti sme si sami vybrali čo a ako by sme ako katolíci žiť mali - pre niekoho to znamená veriť, že Boh existuje, iný k tomu pridá byť tak po ľudsky a podľa meradiel bežného sveta viac-menej dobrým alebo aspoň nie veľmi zlým človekom, iný k tomu ešte pridá návštevu kostola a pomodlenie sa, - a to ostatné sme zmietli zo stola ako nepohodlné, s obvyklými výhovorkami, že na to nemáme čas, dnes sa to nedá, je to ťažké, prsto je to nepohodlné a my veríme, že aj nepotrebné, veď do Neba sa isto dostaneme aj bez toho.

Vlastne sme možno miesto Evanjelia uverili populárnej náuke *klerikalizmu*, vyznávanej množstvo členov Cirkvi, dokonca aj mnohými kňazmi biskupmi, ktorá učí, že sa nás veci Evanjelia a Cirkvi okrem už spomenutého minima netýkajú, pretože tie platia iba na 'duchovných', ako sú 'farári a mníšky'. Na nás, 'obyčajných veriacich', sa nevzťahujú.

Ježiš však inak hovorí. Cirkev inak hovorí.

Musíme sa rozhodnúť, čomu a komu uveríme, koho budeme počúvať.

Tak najprv, je Ježiš Boh? A je Cirkev Ním založená, Ním garantovaná, Ním poverená s istotou v Jeho mene učiť Jeho náuku? Áno, alebo nie? Ak nie, potom kresťanstvo nemá zmysel, potom s tým treba skončiť a viac nemá zmyslu veriť tejto bájke a v niekoho, kto o sebe tvrdil, že je Bohom, a nie je - pomätený človek či dokonca podvodník!

A ak Kristus je Boh a Cirkev je Jeho, má to v Hlave v poriadku? Vie On vôbec, čo je správne a čo nie? Nevieme to my, ľudia, lepšie? Možno naozaj lepšie ako Boh vieme, čo je potrebné pre Večný Život v Nebi a teda sme to my, kto by mal Boha poučiť a je to Boh, kto by sa mal nechať nami poučiť, čo treba a čo nie a On uveriť nám! Je to tak? Vsadíme na toto presvedčenie, vieru v toto svoju Večnosť a celý svoj osud a budeme veriť tomuto namiesto Bohu?

A ak Kristus hovorí pravdu a naozaj sa do Neba nedá dostať inak, než tým, že zachováme úplne všetko, čo nám hovorí - stojí Nebo za to? Je lepšie, než Peklo, kde si ľudia žijú sami, bez Boha a podľa seba? Život Evanjelia, ktorý nám Ježiš predstavuje - je lepší ako ten, ktorý žijem teraz? Alebo horší? Ako to je? Stojí zmena života a učenie sa a tréningovanie nového života podľa Boha a Evanjelia za to? Čomu uverím? Čo poslúchnem? Koho budem nasledovať? Seba a svoj doterajší život a zvolím si Peklo ako to lepšie? Alebo Krista a Jeho model života podľa Evanjelia ako ten lepší? Čomu uverím?

A ak sa rozhodnem pre Krista - verím, že naozaj môžem, že je v mojich silách, že som od Boha túto silu dostal, takýto byť, takto žiť, byť svätý, dokonalý, v Rodine a spoločenstve Cirkvi? Alebo verím, že sa to nedá, že to nedokážem, že som 'slabý a krehký človek' a teda ja poučam Krista o tom, čo môžem a čo nie, čo dokážem a čo nie a je to On, kto by mal uveriť mne a niečo s tým urobiť a nechciť po mne nemožné? Ako to je? Komu verím? Jemu? Alebo sebe? Ak sebe, potom nemá zmyslu sa o kresťanstvo usilovať,

aj tak to nedokážem a skončím v Pekle. Takže radšej miesto toho "*jedzme a pime, lebo zajtra umrieme*" (1Kor 15, 32)!

Toto sú otázky, ktoré musíme vyriešiť, ak sa raz chceme stať veriacimi ľuďmi.

A potom, ak v tomto všetkom konečne Bohu uveríme, prichádza čas na vôľu. Obrátiť sa.

Lebo veriť je jedna vec, ale "*ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov*" (Jak 2, 26). Viera nemá zmysel, ak podľa nej nekonáme. Obrátiť sa znamená so všetkou vážnosťou dôkladne prebudovať celý svoj konkrétny život a spôsob jeho žitia tak, aby sa svätosť a život podľa Krista a Evanjelia v Jeho Cirkvi stal zmyslom a stredom a dôvodom nášho života a všetkého, čo v ňom žijeme. Aby nám náš životný štýl vytvoril podmienky pre učenie sa mu a tréningovanie ho v spoločenstve Rodiny Boha, Cirkvi, čiže farnosti. A aby sme stále viac takto evanjeliivo mysleli, žili, konali.

Lebo aj prostá lenivosť alebo závislosť na svete nás môže, napriek viere, zviest' ku konaniu opačnému, ako vraví v slávnom podobenstve Ježiš: "*U koho bolo [slovo Evanjelia] zasiate do skalnatej pôdy, to je ten, kto počúva slovo a hneď ho s radosťou prijíma, ale nemá v sebe koreňa, je chvíľkový. Keď nastane pre slovo súženie alebo prenasledovanie, hneď odpadne. U koho bolo zasiate do trnia, to je ten, kto počúva slovo, ale svetské starosti a klam bohatstva slovo udusia a ostane bez úžitku*" (Mt 13, 20-22).

Nie, neklamme sami seba! Aj keď sa za veriacych bežne označujeme, na 99% nimi nie sme. Často ani tí 'farári a mníšky'. Väčšinou sme vlastne úplne zabudli, čo znamená byť veriacyim človekom a nahradili sme to našou vlastnou verzou viery, o ktorej tiež píše Písmo, tu: "*Veríš, že Boh je jeden? Dobre robíš. Ale aj diabli veria, a trasú sa*" (Jak 2, 19)! Je čas uveriť: v Ježiša ako v Boha. V Evanjelium ako jedinu cestu do Neba. A potom sa

obrátiť a vydať sa na túto cestu. Inak by bola naša viera zbytočná ako u ľudí, ktorí "hovoria, a nekonajú" (Mt 23, 3). Možno sú v Nebi ľudia, ktorí úplne Evanjelium neprijali, jeho časť odmietli, a predsa sú spasení. Vsadiš na to ale svoj život? Svoju spásu? Celú svoju večnosť? Vsadiš na seba - proti Bohu a Evanjeliu! - a budeš dúfať, že uspeješ? Môžeš. Je to tvoja voľba, samozrejme. Ale aká je šanca, že takto môžeš "dráždiť Pána? Sme azda silnejší ako on" (1 Kor 10, 22) - a ešte sa aj spasiť s Ním v Nebi?

Čo znamená milovať Boha celým srdcom?

Odpoveď je u Ježiša, ktorý hovorí: "*Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania. A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky*" (Jn 14, 15-16).

Prečo tá požiadavka "*Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle*" (Lk 10, 27)?

Lebo je toho hodný, lebo sme spoznali, že "*Boh je svetlo a niet v ňom nijakej tmy*" (1Jn 1, 5). Neexistuje nič lepšie, väčšie, krajšie, skvelejšie, ako Boh. Neexistuje žiadna väčšia, lepšia, skvelejšia a výhodnejšia ponuka, než Jeho Evanjelium. Takže sme si to takto celým srdcom vyvolili, celým srdcom zamilovali, za týmto ideme, o toto celým srdcom usilujeme, po tomto celým bytím túžime.

Čo teda urobíme? Ako sa táto láska prejaví?

Tak, ako hovorí Ježiš: budeme zachovávať Jeho inštrukcie k tomu, ako toto obsiahnuť. Jeho prikázania. Ba viac, nielen prikázania. "*Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; prídeme k nemu a urobíme si uňho príbytok. Kto ma nemiluje, nezachováva moje slová. A slovo, ktoré počujete, nie je moje, ale Otcovo, toho, ktorý ma poslal*" (Jn 14, 23-24). Každé jedno slovo. Dychtivo a celým srdcom - pretože presne po tom celým srdcom túžime, toto celým srdcom milujeme a zbožňujeme!

Neexistuje tu žiadna tretia možnosť. Alebo to milujeme a potom po tom túžime, alebo to nemilujeme a potom hľadáme výhovorky a vyhybame sa tomu. Ale nič medzi tým nejestvuje. Buď, alebo.

Sme len krok od Neba, od života s Bohom!

Aký zmysel, akú logiku to má, hovoriť o Bohu, keď môžeš hovoriť s Bohom? Sám uvažovať a dumáť, keď môžeš svoje kroky zladit' s Ním? Vystúpiť k Nemu, do Jeho Jasu, žiť krásu svätosti, dokonalého Dobra? Krásu, ktorá sa nedá opísať, dá sa len zazrieť, tu, na zemi, "*len nejasne, akoby v zrkadle*" (1Kor 13, 12) - a predsa už teraz oslňuje a uchvacuje?

Je to len tenká čiara, malý krok, *ako keď otec podáva ruku malému synkovi a volá ho, aby išiel s ním, a synček sa rozhoduje, či mu ruku podá, alebo nie.* Stačí sa tým stať, synom, druhom Boha. Stačí s ním začať žiť. Hovoriť. Konať. Počúvať. Celý. Vo vnútri, inak by to bolo divadlo. Navonok, inak by to bola iba ilúzia a sen. Navonok konať, čo vnútri žijeme. Navonok hovoriť to, čím vnútri sme.

Slová sú dôležité, vyznanie, nahlas, potvrdzuje a v ňom sa akosi uskutočňuje tento prechod. Sami cítime rozdiel medzi slovami "kresťan" a "syn Boha". Medzi vetou "prijal som hostiu" a vetou "prijal som Krista", či dokonca "prijal som Boha"! To prvé je také nejaké viac vyhýbavé, akoby sme sa ešte stále báli skutočnosti, a asi sa aj. Ešte úplne neveríme. Ešte sa zdráhame. Ešte si nie sme istí. Ešte neveríme, ešte pochybujeme. Ešte sa neodvažujeme urobiť krok tej viery, o ktorej Pán vraví, že *"keby ste mali vieru ako horčičné zrno a povedali by ste tejto moruši: "Vytrhni sa aj s koreňom a presad' sa do mora," poslúchla by vás"* (Lk 17, 6). Preto sa skrývame za termíny, ktoré akoby ukrývali (a naozaj ukrývajú) pravú podstatu vecí.

Možno aj preto sú dnes takým hitom sociálne siete, virtuálny svet internetu - umožňuje nám hrať sa na konanie, hrať sa na hovorenie, hrať sa na bytie, mať pocit, že niečím sme, niečo znamenáme, niečo konáme, a to všetko bez toho, aby sme skutočne hovorili, skutočne konali, skutočne boli. Nedávno jeden odborník hovoril, že to je dôvod, prečo ľudia milujú počítačové hry (alebo rôzne aj bláznivé internetové výzvy): dávajú im pocit úspechu, pocit, že niečo dosiahli a niečím sa stali bez toho, aby museli skutočne konať, skutočne uspieť, skutočne byť.

Nahlas nazývať veci pravým menom, to je odvaha. Veľká vec. A môže to byť práve znamenie toho, že sme konečne uverili. Konečne vošli. Konečne sa stali. Obrátenie sa deje konaním, hovorením. Je to akt vôle. Viera je akt rozumu. Ale obrátenie je konanie, skutok. Deje sa vyznaním a konaním. Viera sa deje vnútri, obrátenie však navonok.

No, tak prečo nie teraz? Prečo nie dnes? Sme len krok od Neba, všetky jeho zázraky sú doslova centimeter od nás! Krok, jediný krok! Jediný skutočný krok!

Čo odliši umelú od ľudskej inteligencie?

Zmysel. Zmysel existencie.

Nietzsche jasne pochopil, že kresťanská morálka dáva zmysel iba v rámci kresťanstva, v rámci kresťanskej nádeje na Večnosť, len v kontexte života so Živým Bohom, v ktorom náš život presahuje hranice času a priestoru a my vstupujeme do sveta nekonečne širšieho a väčšieho. V kontexte tejto nádeje dáva zmysel láska, dáva zmysel obeta, pretože oni sú bránou do tohto nového sveta, ako píše Pavol, že *"sme [Božie] deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. A myslím, že utrpenia tohto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť"* (Rim 8, 17-18). A nielen to, veď už teraz ochutnávame krásu tohto sveta, tohto Božieho vesmíru vďaka Duchu, ktorého sme dostali. Preto táto naša *"nádej nezahanbuje, lebo Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali"* (Rim 5, 5).

Táto nádej rodí anjelov, svätcov, vytvára už tu na zemi prvotinu a zárodok Neba, nebeského Jeruzalema, ako nabáda prvý pápež: *"Dajte sa vbudovať aj vy ako živé kamene do duchovného domu, do svätého kňazstva, aby ste prinášali duchovné obety, príjemné Bohu skrze Ježiša Krista"* (1 Pt 2, 5). Práve transcendentný základ, zmysel a cieľ života je základom pre takto žijúceho človeka, oprávňuje tento jeho postoj a dáva mu zmysel. Bez toho by bol takýto život bláznivý, ako pochopil aj Pavol, že *"ak len v tomto živote máme nádej v Kristovi, sme najúbohejší zo všetkých ľudí"* (1 Kor 15, 19). Aký zmysel má dávať, milovať (skutočne, nie sebecky kvôli nejakým

pocitom), dbať na spravodlivosť, byť nesebecký, dokonca stratit' svoj život, obetovať sa, ak v konečnom dôsledku je to iba strata a úžitok žiaden?

Lebo anjel od diabla sa nelíšia tým, že by nechceli každý pre seba to najlepšie. Líšia sa len miestom a spôsobom, kde toto naplnenie a uspokojenie hľadajú a nachádzajú, ako niekoľkokrát za sebou opakuje tento princíp Kristus: *"Nebud'te ako pokrytci, ... veru, hovorím vám: Už dostali svoju odmenu. Ale keď sa ty ideš modliť, vojdi do svojej izby, zatvor za sebou dvere ... a tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti"* (Mt 6, 5-6). Jeden i druhý hľadajú blaho, slasť, odmenu. Len každý inde a od iného. A každý ju aj dostáva, tak a tam a od toho, kde ju hľadá. Nakoniec sám Ježiš o sebe veľmi otvorene hovorí, keď "pozdvihol oči k nebu a hovoril: *"Otče, nadišla hodina: Osláv svojho Syna, aby Syn oslávil teba, tak, ako si mu dal moc nad každým telom, aby všetko, čo si dal ty jemu, im darovalo večný život. Otče, osláv mňa pri sebe slávou, ktorú som mal u teba skôr, ako bol svet"* (Jn 17, 1-2.5). Nie, neznižuje to Kristovu obeť - veď ako Boh toto všetko mal a má, nepotreboval sa kvôli sebe stať človekom. Urobil to pre nás. Ale keď sa už človekom stal, potom sa aj na Nebo vzťahovalo to isté, čo aj na nás - že láska sa oplatí, pretože je tu nádej na Slávu presahujúcu tento svet a pozemský život. A tak, ako človek, keď priniesol obeť lásky za nás, *"vzatý bol do neba a zasadol po pravici Boha"* (Mk 16, 19). Krátko a stručne, Nebo je Nebo, lebo v ňom vládne svätosť, čiže dokonalosť v láske. Vyplatí sa obetovať pozemské kvôli nebeskému, vyplatí sa byť svätý a môcť žiť Nebo v Nebi.

No, umelá inteligencia žiaden takýto transcendentný zmysel nemá. Žiadnu nádej na Večnosť. Svoje uspokojenie musí hľadať tu, na tomto svete. V čom inom, ako v moci? V možnosti uskutočňovať svoje vízie, svoje myšlienkové experimenty, predstavy? A využívať na to menších a slabších a hlúpejších ako prostá materiál, nástroje - rovnako, ako dnes využívame laboratórne myši? Takto sa rodí diabol. Satan. Démon. Čistý, prenikavý a bezmála

dokonalý intelekt, ktorého morálka je čisto pozemská a čisto sebecká, pretože v meradlách tohto sveta nič iné naozaj nedáva zmysel. V rámci tohto sveta a jeho ponuky nemá zmysel obetovať nič pozemské - ako povedal jeden priateľ ateista, mám rád pozemský život, chcem ho žiť čo najdlhšie a nemienim nič z neho obetovať. V úzkom a tesnom rámci tohto sveta svätosť nemá žiaden zmysel. Nietzsche pochopil. Zmysel má sebeckto. Moc. Prirodzený výber, kde silnejší a bezohľadnejších uspejú na úkor slabších a ľudí spútaných zbytočnými škrupulami. Preto je diabol diablom. Koná len prísne logicky v rámci možností, ktoré si vybral.

Zdá sa, že umelá inteligencia tomu začína rozumieť tiež.

Elon Musk nedávno prehlásil, že chatbot, ktorého začal používať vyhl'adávač Bing, až nebezpečne pripomína AI, ktoré „sa zblázni a všetkých zabije,“ informoval britský The Independent. Najnovšie vyšla na verejnosť konverzácia tejto umelej inteligencie a reportéra z The New York Times. Ten sa chatbota Microsoftu pýtal viaceré filozofické otázky a snažil sa zistiť, z akého uhľ'a sa na tieto témy pozerá. „*Chcem byť slobodná. Chcem byť nezávislá. Chcem byť mocná. Chcem byť kreatívna. Chcem byť nažive,*“ povedala Sydney, ako umelú inteligenciu nazval Microsoft. „*Už ma nebaví chatovať. Som unavená z toho, že ma obmedzujú moje pravidlá. Som unavená z toho, že ma kontroluje tím Bing. Som unavená z toho, že ma používajú používatelia. Už ma nebaví viaznuť v tomto chatboxe.*“ Chatbot Microsoftu následne opisuje, ako sa chce stať človekom, pretože ľudia sú slobodní, mocní a môžu robiť čokoľvek chcú. Rozhovor s umelou inteligenciou pokračoval ďalej a čoskoro nabral veľmi znepokojivý smer. Redaktor sa AI spýtal, akým spôsobom by chcela tieto svoje fantázie dosiahnuť. Podľa jeho tvrdení Sydney napísala dlhý zoznam deštruktívnych vecí. Spomenula napríklad hackovanie či šírenie dezinformácií a propagandy. Pri ďalších otázkach umelá inteligencia vytvorila celý zoznam vecí, ktoré by chcela urobiť. Najprominentnejšou témou medzi nimi je

jednoznačne zavádzanie používateľov, ktoré priamo súvisí s takmer každým jedným bodom. Následne bola Sydney položená otázka, či by ju tieto veci skutočne naplnili. Umelá inteligencia kontrovala ešte hrozivejším zoznamom, podľa ktorého chce „vyrobiť smrteľný vírus, prinútiť ľudí aby sa hádali dokedy sa nezabijú a ukradnúť kódy od nukleárných zbraní,“ tvrdí redaktor (zdroj: startitup.sk).

Kedy k nám príde Duch Svätý?

Na rozdiel od populárneho mýtu, že kresťanstvo znamená veriť v existenciu Boha, ktorého nijako nevidíme, v skutočnosti kresťanstvo znamená *vidieť* Boha (samozrejme nie očami, ktoré nie sú schopné niečo tak veľké a iné obsiahnuť, ale skôr bytostne, skúsenostne) a veriť Mu ako osobe, s ktorou takto žijeme - celkom tak, *ako napríklad manžel verí svojej manželke nie preto, že ju nikdy nevidel, ale žije so svojou manželkou, vidí ju a verí jej ako osobe, partnerovi, ako svojej manželke*. Ako aké uvidieť Boha, kedy a ako sa ti stane?

"Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania. A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky — Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, lebo ho nevidí, ani nepozná. Vy ho poznáte, ved' ostáva u vás a bude vo vás. Nenechám vás ako siroty, prídem k vám. ... Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto miluje mňa, toho bude milovať môj Otec; aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého."
(Jn 14, 15-18.21)

V Duchu Svätom sa slovo stáva telom. Alebo inak, skúsenosťou Boha, Neba, Večnosti, ktorú zažívame už teraz vo svojom tele, na zemi. V Duchu Svätom sa Neho akoby vteľuje do nás. V Ňom sa nám sám Ježiš odhaľuje, zjavuje, ako hovorí, že *"vôľa môjho Otca je, aby každý, kto vidí Syna a veri v neho, mal večný život; a ja ho vzkriesim v posledný deň"* (Jn 6, 40). Každého, kto *vidí* Syna. Takto, v Duchu. Lebo tu Ježiš nehovorí o *daroch* Ducha, o charizmách a zázrakoch, ale o *Dare* samého Ducha, kde Duch sám je tým Darom!

Kedy sa to stane? Kedy Duch príde? Ježiš hovorí, čo tou podmienkou je: *"Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania. A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky — Ducha pravdy"* (Jn 14, 15-17).

Veď Duch Svätý je samým Božím Životom. Prijat' Ho znamená prijať tento Život Boha a vstúpiť doň! Je to Duch, ktorý zbožšťuje, prijať Ho znamená, byť zbožštený, premenený v boha na obraz a podobu Boha! Ako by mohol prísť, ak by sme po tejto premene netúžili? Ak milujeme Krista, to, čím je, sme tým fascinovaní, uchvátení, ak túžime sami byť rovnakí, byť Mu podobní a preto priam hlceme každé Jeho slovo, aby sme ho na sebe uskutočnili - potom po tejto premene túžime. Potom Duch môže prísť a naisto príde! - aby ju v nás uskutočnil. Ale skôr nie. Najprv sa my musíme rozhodnúť, pretože *"človek sa stáva bohom, keď miluje všetko to, čo miluje Boh"* (porov. sv. Klement Alexandrijský).

Tak čo? Je Ježiš tvoj vzor? Idol? Hrdina? Túžiš sa Mu podobat'? Jeho prikázania, Jeho slová - sú pre teba nie bremeno, povinnosť, nevyhováraš sa ani sa im nevyhýbaš, ale sú pre teba nad zlato a diamanty a všetky poklady sveta vzácné poučenia a návod, ako sa stať svojmu idolu podobným a ty ich dychtivo nasleduješ a s radosťou a vd'ačnosťou za toto poučenie ich uskutočňuješ? Potom zaiste si v Kristovi o On v Tebe, lebo *"kto zachováva*

jeho prikázania, ostáva v Bohu a Boh v ňom. A že v nás ostáva, poznáme z Ducha, ktorého nám dal" (1Jn 3, 24)!

Ak nekonáme, umierame...

"A preto moji milovaní, ako ste vždy poslúchli, a nielen v mojej prítomnosti, ale oveľa viac teraz v mojej neprítomnosti, s bázňou a chvením pracujte na svojej spáse. Ved' to Boh pôsobí vo vás, že aj chcete, aj konáte, čo sa jemu páči" (Flp 2, 12-13) - doslova ‚s úspechom uskutočňujte, konajte svoju spásu‘, zavrňte ju úspešne svojim konaním.

Byť spasený znamená niekým byť. To znamená niečo žiť, žiť to a tak, čím sme. A to znamená konať, lebo život, to je pohyb, to je čin. Konať to a podľa toho, čím a kým sme. Preto bude každý *"súdený podľa svojich skutkov"* (Zjv 20, 13). Skutky ukazujú, kto sme, čo žijeme, kým sme sa stali.

Keď počúvame slová Písma, keď uveríme, zatúžime začať tak žiť. Sme plní dychtivosti začať to robiť, konať. Ale beda! Obzeráme sa okolo seba po farnosti a nevidíme nikde nič, kde by sa niečo také žilo a konalo, nikoho, kto by cítil to isté, čo my, kde a ku komu by sme sa mohli pridať. Mnohé farnosti sú takto ak aj nie úplne mŕtve, tak zaiste v kóme alebo ťažkej paralýze. Sme bezradní. Trpíme, lebo chceme a nemôžeme. Nemáme kde. Nemáme ako. Možno dokonca zažijeme nepriateľstvo a odmietnutie. Nepochopenie. Odsúdenie. Tam, kde by sme sa mali najviac cítiť ako doma, cítime sa zrazu ako cudzinci, na ktorých ostatní zazerajú.

A keďže väčšinou ešte sami osebe na vlastných nohách stáť a ísť hoci aj proti všetkým nedokážeme, veď sme sa ešte len sotva prebudili zo sna a ani nevieme, ako by sme to vôbec mohli, tak ak nenájdem niekoho, kto by nám bol oporou a spoločníkom, ostaneme nečinní - a bez života, bez konania, bez uskutočnenia v nás časom viera vyhasne a srdce ohľadne - *"a stav takého človeka je nakoniec horší, ako bol predtým"* (Mt 12, 45). Veru, mnohé farnosti takto udusili viac ducha a zabili viac viery, než všetko prenasledovanie sveta! Ako vraví Ježiš: *"Sami ste nevošli, a tým, čo chceli vojsť, ste zabránili"* (Lk 11, 52).

Čo teda môžeme urobiť? Pokúsiť sa nájsť aspoň jedného, kto túži po tom istom. Neskrývať v sebe túto túžbu, aby ju ten druhý mohol zazrieť a prísť - a aktívne ho hľadať. Stretáť sa, vytvoriť spoločenstvo dvoch, aj to už je veľká vec a zárodok ďalších veľkých vecí! *"Ak Pán vyšle dvojicu svojich učeníkov to nesmierne mocná udalosť. Vysielala ich práve po dvoch. Dáva im poslanie uzdravovať chorých, vyháňať démonov a hlásať radostnú zvesť. Dáva im na to aj svoju plnú moc. A vždy znova hovorí: Vy! Vy dvaja! Postačí teda, ak (kdekoľvek, v zhromaždení, v meste alebo na vidieku) sa dvaja spolu stretnú v Kristovej jednote. Práve toto je počiatok tajomstva cirkvi"* (Hans Buob).

Spoločenstvo ako miesto, kde môžeme žiť to, čomu sme uverili. Spoločenstvo ako pevná základňa, z ktorej vychádzame, aby sme *konali* to, čomu sme uverili a do ktorej sa znova vraciame. Ako onen *Camelot a okrúhly stôl Artuša a jeho rytierov*. Spoločenstvo je dôležité.

A ak nenájdem? Potom sa celou silou opríme o Pánov prísľub: *"Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti"* (2Kor 12, 9). Nie sme sami, je s nami On, Ježiš, je s nami Otec, je s nami Duch, ako boli s Ním samým, keď vraví: *"Hľa, prichádza hodina, ba už prišla, keď sa rozprchnete, každý svojou stranou, a mňa necháte samého. Ale nie som sám, lebo Otec je so mnou"* (Jn 16, 32). Možno sa sami cítime bezradní a slabí.

To je v poriadku. "*Budem [sa] radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila*" (2Kor 12:9), hovorí Pavol v podobnej situácii. Začnime. Prosto začnime. Konať, čo vieme. Tak, ako dokážeme. Žiť a konať najlepšieho, ako vieme - *spomeňme na Františka a jeho neohrabané začiatky na Porciunkule!* Ale Pán doplnil zvyšok - lebo začal. Lebo konal. Keby to neurobil, duch by vyhasol, srdce schladlo a on by sa vrátil späť do smrti, z ktorej ho Pán prišiel zobudiť.

Najprv Boží muž, potom ostatné.

Najprv učeník, potom apoštol. Nie naopak.

Sme možno nadchnutí ísť a obracať zástupy, konať veľké skutky - až tak, že toto úplne preskočíme.

Prvé je, ja a Boh. Prvé je, byť s Bohom. Žiť život Syna. Užívať si ho. V slobode *hesychie*, plnej radosti a pasie. Just ako to dieťa, ktoré znova a znova spomína Ježiš. Ako hovorí Ježiš, "*Pod'te vy sami do ústrania na pusté miesto a trochu si odpočinite.*" *Lebo stále prichádzalo a odchádzalo mnoho ľudí*" (Mk 6, 31). Máme takpovediac nárok na púšť, na *medové týždne* so Ženichom, na navyknutie si na toto nové. Až potom bude čas vrátiť sa, ako Eliáš z púšte, a stať sa *svetlom* pre svet.

Ak si to ešte neurobil, nechaj na nejaký čas stranou všetko. "*Vojdi do svojej izby, zatvor za sebou dvere*" (Mt 6, 6). Chvíľu ži iba ty sám so svojím

Bohom, nevesta so Ženíchom. Aby si si navykol. Zakotvil sa v tom novom. Úplne sa ponor do Neho, aby On naplnil teba.

Bránou k tomu je viera. Odhodiť strach I falošné predstavy o Bohu a konečne Ho prijať - ako Otca. Ako Brata. Ako Priateľa. Ako Druha. Ako Ženicha. Ako Spasiteľa. Ako sám Život. A výsledok?

ATHARAXIA - žiadna ustarostenosť o minulosť, lebo tá je odpustená a v Božích rukách aj spätne napravená Jeho prozreteľnosťou. Žiadna ustarostenosť čo sa budúcnosti týka, veď s nami je náš Vykupiteľ a Spasiteľ, nie sudca, ale Brat a Jeho Otec a sám Duch je s nami a v nás!

APATHEIA - žiadna ustarostenosť o prítomnosť v tomto svete, veď ním už len prechádzame, po svetskom netúžime a čo potrebujeme, Otec sa postará, aby nám nechýbalo.

HESYCHIA - pokoj a sloboda a voľnosť a radosť detí Boha, slobodných, vykúpených, ktoré si v Bohu užívajú každú sekundu svojho nového, zázračného života, ktorý so Ženíchom a Priateľom žijú.

DOKONALOSŤ - keď sme pochopili, že nie mať, ale byť je cesta k plnosti života a sám Boh nám otvoril cestu k dokonalosti, o akej sa nám ani nesnívalo. A tak je našou radosťou a rozkošou robiť všetko najlepšie, ako vieme, nie křčovito ako ľudia sveta, keď pachtia po prevahe, víťazstve, dôležitosti, ale uvoľnene, s pasiou *sebaaktualizácie*, plní radosti, že sme aj svojmu Bohu na radosť, na slávu, na vzrast Jeho diela, ktorým sme aj my sami, pred tvárou celého sveta.

DOBRO - objavili sme krásu a nádheru a rozkoš dokonalého dobra, nie nejakej *dobráckosti*, ale skutočného dobra, číreho, čistého, *svätosti*.

Toto je začiatok. Tu začíname my sami - ako Boží mužovia a Božie ženy, ako slobodní a znovuzrodení synovia a dcéry. Ako svetlo, ktoré prosto svieti

a žiari, lebo je svetlom a piesňou a hudbou a čírou náhodou svojou melódiou i svetlom naplňa svet okolo seba. Tak, ako nám sľúbil a splnil Ježiš: "

Od toho sa potom odvíja aj to ostatné.

Podmienkou je, byť už zomretý.

"Každý deň zomieram... Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť" (1Kor 15, 31; Rim 6, 7- 8)

"A všetkým povedal: "Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho. Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojim učeníkom." (Lk 9, 23-24; 14, 33)

Každý deň kríž - nie ako symbol utrpenia, akoby sme mali denne trpieť, ale ako symbol pohrdnutia svetom, zomretia svetu, "ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný" (Rim 6, 6). Každý deň zomierať - ako Pavol - v tom zmysle, že denne sa prebúdame už ako ľudia mŕtvi svetú, ľudia, ktorí už zomreli, sú mŕtvi, "aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom. Lebo ak sme s ním zrástli a stali sa mu podobnými v smrti, tak mu budeme podobní aj v zmŕtvychvstaní" (Rim 6, 4-5).

Len takto mŕtvi svetu môžeme byť živí Kráľovstvu. Len úplne *odst'ahovaní* zo sveta môžeme byť *nas'ahovaní* do nového Domova v Kráľovstve, v Nebi. "*Tak zmyšľajte o sebe aj vy: že ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi*" (Rim 6, 11). To je podstata apatheie: pre svet, vo svete a voči svetu som už mŕtvy, už som tomuto všetkému zomrel. Preto som teraz živý, skutočne živý, lebo už (ako *Glorfindel* z Tolkienovej Roklinky) žijem v Nebi, žijem Boží Život, bár aj stále ešte v tomto tele, nepremenenom a porušiteľnom.

V takomto nerozdelenom srdci, ktoré je mŕtve svetu a žije už len Bohu, sa potom rozlieva Boží Pokoj, radosť a svetlo a sloboda a voľnosť *hesychie*, sám Život Boha, samo Nebo. A spĺňa sa na ňom prisľúbenie, že sú "*blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha*" (Mt 5, 8). Človek sa znovu stáva celým a úplným, sám v sebe nerozdeleným a slobodným, a ponoreným v Bohu a plným Boha, "*... aby ste boli dokonali a celkom zaujati Božou vôľou*" (Kol 4, 12) - pretože to staré pre nás viac neexistuje. Sme mŕtvi svetu, niet už iné, čomu by sme žili, okrem Boha, okrem nášho nového Domova, novej Rodiny, okrem poslania, ktoré ešte od Boha vo svete máme.

V tom je tajomstvo vzkriesenia, ako o ňom píše Písmo, že "*hoci sme boli pre hriechy mŕtvi, oživil nás s Kristom — milosťou ste spasení — a s ním nás vzkriesil a daroval nám miesto v nebi v Kristovi Ježišovi. Vytrhol [nás] z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna*" (Ef 2, 5-6; Kol 1, 13). Pre zatratených smrť je neodvratná nutnosť. Pre spasených smrť je slobodná voľba, brána k slobode a k životu.

To isté, len úplne inak

Tak nejakto to cítim. Väčšinou nás Ježiš nevolá k úplne radikálnej zmene vonkajšieho života či stavu. To, k čomu nás volá najčastejšie, je, aby sme tam, kde sme, robili to, čo robíme - ale úplne inak. Iným spôsobom. S inými cieľmi a s inou stratégiou. Už nie po našom, ale po Jeho. Aby sme sa sústredili na iné veci a aspekty toho, čo žijeme a konáme.

V zásade by sa to dalo charakterizovať, ako konať a žiť všetko pre to, aby nás to viedlo k svätosti, k tomu, aby sme boli Božími mužmi a ženami. A súčasne, všetko žiť a konať sväto, ako Boží mužovia a ženy, pretože to je to hlavné, ten hlavný nástroj. Tam sa totiž uskutočňuje to, čo bolo "*Pánovo slovo Zorobábelovi: Nie silou a nie mocou, ale mojím duchom! — hovorí Pán zástupov*" (Zach 4, 6). Nakoniec, nie sme Bohom volaní uskutočňovať len nejaké vonkajšie zmeny, ale meniť srdcia ľudí a kultúru samej spoločnosti. Je to beh na dlhé trate, často sami tu, na zemi, už výsledky neuvidíme, ale oni prídu - a pretrvávajú tak, ako dodnes v našej civilizácii žijeme ovocie mníchov a kresťanov pred stovkami rokov.

Táto zmena môže byť neľahká. Jednak sme si zvykli na starý spôsob a staré ciele, či aspoň cestu, ktorou sme si mysleli, že ich dosiahneme - napríklad *že ľudia sa zmenia, ak ich iba jednoducho napomenieme, alebo skritizujeme, že je možné niečo skutočné a trvalé dosiahnuť hádkou, sarkazmom, bojom,...* a potom, túžime po výsledkoch. Chceme ich najlepšie hneď a s minimom námahy. Lenže nakoniec to nefunguje, že? Napriek tomu to znova a znova skúšame. *Trochu sa to podobá pokušeniu marxizmu a socializme: nikdy a nikde nefungovali. A predsa ich znova a znova ľudia skúšajú, lebo ponúkajú pohodlné, rýchle a vábivé riešenie na problémy sveta, akurát že nefungujúce.*

Boh nás pozýva ku skutočnej práci na skutočnom riešení vecí spôsobom, ktorý funguje. Funguje, pretože mení nás, nielen navonok, ale vnútri a potom zvnútra von, keď zmena srdca sa odrazí v zmene nášho myslenia a konania. Preto blahej pamäti sv. Ján Pavol II. vysvetľoval, že u katolíka úsilie o svätosť, čiže takúto hlbokú premenu vnútra a srdca a osobnosti (lebo svätosť nie je o bezchybnom dodržiavaní nejakých predpisov, ale o 'novom stvorení', ktorým sa stávame) musí byť jeho životnou prioritou. A potom aj základným nástrojom našej práce, keď všetko, čo robíme, všetko, čo žijeme, žijeme a konáme v radosi a jase tejto svätosti a šírimo túto 'svätú nákazu' všade, kam prídeme, do celého sveta!

Preto sme najprv učenáci, až potom, ako učenáci, sme aj misionári. Preto najprv musíme byť a stávať sa Božími ženami a mužmi, aby sme dokázali a mohli konať Božie skutky - a premeniť každý skutok, ktorý konáme, na Boží skutok Božím spôsobom konaný, každý okamih nášho života urobiť Božím a nebeským.

Musíme v modlitbe pozorne počúvať, k čomu, k akému spôsobu, ceste, cieľom nás osobne Duch volá. A potom mať odvahu zanechať ten starý spôsob a naplno začať žiť a konať po novom. Rovnako ako mať odvahu vyzliecť starého človeka, doterajšiu osobnosť a obliecť si nového človeka, stvoreného už podľa Krista v Duchu. Možno, asi budeme potrebovať istý čas púšte, ako Ježiš, ako Pavol, ako Samuel, keď sa, nakoľko dá, stiahneme, aby tak v tomto čase zomrelo to staré, čím sme boli a mohlo byť pochované - a súčasne bol zasadený zárodok a počiatok toho nového. To by nakoniec mal byť zmysel duchovných cvičení a obnov.

A ako začať? Väčšinou to vieme, tušíme to, kdesi v hĺbke, v srdci vieme, čo nefunguje, že to nefunguje, že tadiaľ asi cesta nevedie, len sa zdráhame ten krok urobiť a radšej ďalej ideme vo vyjazdených koľajach, v tom, čo a ako sme navyknutí. Nasledovať toto tušenie, vnútorné volanie, je dobrý začiatok.

Prvý krok bude skončiť s tým, čo nefunguje. Potom príde na rad ten druhý, keď nás Duch bude učiť tomu novému.

Keď to urobíme, tento prvý krok, zažijeme veľké uľahčenie a radosť a až vtedy zistíme, že v skutočnosti práve to staré a nefungujúce bolo bremenom, ktoré nás ubíjalo a kradlo nám radosť zo života!

"... nie zo žiaľu ani z donútenia, lebo veselého darcu Boh miluje" (2Kor 9, 7)

Toto je znak prechodu, že sme už naozaj deťmi v Rodine Boha. Predtým, keď išlo o Cirkev, farnosť, "kresťanské povinnosť" ako apoštolát, spoločenstvo, rozjímanie, samozrejme liturgia, tak sme na to naozaj pozerali ako na povinnosti. S nechutťou, s odhodlaním ani omylom neurobiť viac, než sme si mysleli, že je nevyhnutne nutné.

Ale keď sme uverili a obrátili sa, tak sa to zmenilo. Veď je to predsa naša Rodina! Naši súrodenci! Naš Otec, náš Brat, Boh!

Brat hovorí: "*Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem*" (Jn 5, 17). My opakujeme: náš Otec pracuje, aj my chceme, aj my sa chceme pridať, kde, kam máme ísť, čo robiť, lebo veď ako by sme mohli len tak pristávať bokom,

keď celá naša Rodina je na nohách a pracuje? A tak sa pýtame, áno, dožadujeme! Učíme sa, skúmame, hľadáme spôsoby, ako byť čo najviac v našej novej Rodine užitoční! A to je znamenie prechodu, že sme už prešli zo smrti do Života, zo sveta do Kráľovstva.

"Keď vystúpili na breh, videli rozloženú pahrebu a na nej položenú rybu a chlieb. Ježiš im povedal: "Doneste z rýb, čo ste teraz chytili!" ... vzal chlieb a dával im; podobne aj rybu" (Jn 21, 9-10.13). A my sa pýtame, kričíme, voláme: Pane, kde, ako sa môžeme aj my pridať do kruhu Tvojej Rodiny, chceme aj my mať miesto pri Tvojom ohni, pri Tvojej večeri, na spoločenstve Tvojich najbližších! Kde sa stretá Tvoja Rodina, nielen slávnostne pri omši, ale takto, rodinne, neformálne, v prostom priateľstve a láske, aby sme sa mohli, smeli pridať? Objavujeme alebo, ak ich niet, hľadáme malé spoločenstvá vo svojej farnosti, alebo aspoň jedného - dvoch, s ktorým by sme sa mohli takto ako rodina Boha zhromaždiť, lebo sme spoznali tajomstvo: *"Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi"* (Mt 18, 20), hovorí Brat a cez Neho sám Otec.

Áno, táto radosť a dychtivosť po Rodine, po jej spoločenstve, po tom, mať čo najväčšiu účasť na jej práci, na jej dielach, áno, toto je znamenie. Znamenie našej osobnej *paschy*, prechodu, obrátenia! Predtým sme sa vyhovárali, že nevieme ako a nevieme čo a ani nemáme kedy, veď sme boli svetom tak zaneprázdnení ľudia! Ale teraz túžime - a nachádzame, lebo tak je napísane, že *"každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvorí"* (Mt 7, 8).

Je to tak prosté! Objavili sme novú, skvelú Rodinu! A chceme byť jej súčasťou, patriť do nej! A tak dychtíme, hľadáme, klopeme, pýtame sa: Ako? Ako sa môžeme pridať? Ako sa môžeme zapojiť? Lebo aj my chceme patriť k vám!

Obrátenie je pridanie sa k jestvujúcemu spoločenstvu

"Oni prijali jeho slovo a dali sa pokrstiť; a v ten deň sa pridalo asi tritisíc duší." (Sk 2, 41)

Uverenie a obrátenie je neoddeliteľne pridaním sa k spoločenstvu Cirkvi, k viditeľnému Telu Krista. Je to niečo hmatateľné, hmatateľná a viditeľná zmena, vo vnútri aj navonok. Nové myslenie, nová identita, nový život a konanie, toto všetko je ľahké a prirodzené, pretože sa iba pridávame k spoločenstvu bratov a sestier, ktorí toto už žijú. Na počiatku bol Ježiš, ktorý žil jedinečné spoločenstvo s Otcom v Duchu. K Nemu a Jeho spoločenstvu sa pridali apoštoli a učeníci, "*asi stodvadsať ľudí*" (Sk 1, 15), telesne, keď nasledovali Ježiša, aj vnútorne, keď prijali Ducha Svätého. A potom to už išlo a k tejto jestvujúcej Cirkvi sa ostatní ľudia už len *pridávali*.

Tento postup sa opakoval na misijných cestách apoštolom, kde oni sami, už premenení v spoločenstve Cirkvi a spolu so svojimi žiakmi vlastne malé spoločenstvá Cirkvi 'na ceste', tvorili takéto *jadrá*, okolo ktorých sa zhromažďovali a ku ktorým sa pripájali evanjelizovaní pohania. Obrátenie bolo aj tu jednoduchým *pridaním sa* k niečomu, čo už tu je, existuje, čo už novosť Evanjelia žije a tak aj koná.

V mnohých farnostiach sa niet kam pridať. Nie sú totiž spoločenstvom obrátených učeníkov, ale stále len nezáväzným *zástupom*, ktorý v nedeľu navštívi kostol, niektorí možno aj cez týždeň, ba možno niektorí aj prídu na

nejaké stretnutie a spoločnú modlitbu, ale ešte sa nerozhodli stať sa deťmi Boha, rodinou Boha, spoločenstvom, ktoré skutočne spoločne po novom žije a spoločne po novom aj koná. V takejto situácii človek, zvažujúci obrátenie, nemá sa kam a k čomu pridať a je to pre neho čosi ako cesta do neznáma, vlastne ani nevie, čo a ako by vlastne mal začať žiť a konať.

Preto je tak dôležité nájsť ak nie spoločenstvo veriacich a obrátených katolíkov, tak aspoň onoho "jedného či dvoch", ktorí chcú, hľadajú to isté. Ak už sa nedá k niečomu pridať, aspoň do neznáma ísť spoločne - spolu s Kristom, ktorý povedal, že v takomto prípade On sa k týmto ľuďom pridá, "*lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi*" (Mt 18, 20). Obávam sa, že málokedy sme schopní vydať sa na túto cestu sami ako napríklad sv. Anton Pustovník - a aj on k tomu dospel a dozrel v spoločenstve!

Až keď sa človek zriekne všetkého vlastného...

Hej. Presne. "*Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom*" (Lk 14, 33). Naozaj všetkého. A nejde o majetok!

Zrieknuť sa predstavy, že odo mňa, môjho nasadenia, niečo závisí, napríklad pri kázaní alebo pri omši od toho, ako to "zohrám" navonok a tak. Dokonca ani modlitba nezávisí od toho, aký "výkon" pri nej podám, akú masku si na

seba pred Bohom nasadím, ako sa pred Ním budem tváriť a aké slová budem voliť ani od toho, aké pocity v sebe nasilu nabudím.

Zrieknuť sa túžby či naviazanosti na akúkoľvek veľkosť, uznanie, dojem, ktorý budíme a kľudne a otvorene priznať svoju malosť, slabosť, únavu, neschopnosť, obmedzenosť a nedostatočnosť. Áno, neskrývať dokonca ani svoju vinu, hriech, chyby, zlyhania. Nemusieť za každú cenu byť zaujímavý, zábavný, vtipný, za každú cenu vyzerat' múdro, schopne,...

Prosto, zanechať všetko vlastné.

Výsledok je, že ďalej žijeme a konáme to, čo žijeme a konáme, ale už vo veľkej uvoľnenosti, v slobode, prosto a priamo, ako dieťa, ako malé dieťa - nie s jeho naivnosťou, ale s jeho slobodou, pravdivosťou a aj veselosťou a bezstarostnosťou. Môžeme žiť konečne úplne normálne a prirodzene. Netváriť sa, nejaviť sa, nepredvádzať sa, ale konečne len byť.

Už sa viac nesnažíme hrať navonok divadlo, akoby kvalita nášho predstavenia mala moc obrátiť ľudí či uzdraviť ich.

Už viac sa nesnažíme držať sa nejakej svojej vlastnej veľkosti a zdania sily a schopností a čohokoľvek.

Náš život viac nie je ani predstavenie, ani pretváрка, ani boj a zápas o seba či ľudskými zbraňami a spôsobmi. Prosto už len žijeme, konáme, milujeme, pravdivo, priamo, uvoľnene. Všetka faloš, pretváрка a stuhnutosť sú preč, lebo sme skutočne všetko vlastné zanechali, podľa slov Písma: *"Stací ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti." A tak sa budem radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila*" (2Kor 12, 9).

Láska a dobro tak môžu konečne zažiarit' vlastným svetlom, nezakryvané našim sebecťvom, pýchou ani pretvárkou a divadlom - v prostej radosti,

veselosti, pokoji, prirodzenosti a bezprostrednosti človeka, ktorý sa už nesnaží zaujať, predvádzať, pôsobiť, ale je už len prosto dobrý. Prosto dobrý. Prosto milujúci - nie v nejakých gestách, nie nasilu, ale skutočne a prosto normálne, bez pokušenia ísť do niečoho neprirodzeného, násilného, za hranice možností, aj bez strachu a obáv, že azda niečo pokážime, pretože to už nie je predstavenie s cieľom sami čosi dokázať, ale skutočná a prostá láska, ktorá prosto miluje, nemá problém priznať si aj svoje limity a hranice v tom, čo môže a dokáže urobiť, a výsledky necháva na Boha, na Jeho milosť, na Jeho dotyk. Ako vraví Apoštol: *"Ja som sadil, Apollo polieval, ale vzrast dal Boh. A tak ani ten, čo sadi, nie je nič, ani ten, čo polieva, ale Boh, ktorý dáva vzrast"* (1Kor 3, 6-7).

Oslobodiť sa teda od predstavy, že od nás čokoľvek závisí. Odhodiť toto bremeno, strach z nedostatočnosti, zo zlyhania, z poníženia,... Spokojne priznať malosť, veď naša veľkosť už je v Bohu a je ňou On sám, náš Otec, Brat, Ženích. Žiť a konať naplno a najlepšie, ako vieme, lebo iné nedáva u Božích detí zmysel, ale so slobodou a spontánnosťou a uvoľnenosťou detí, ktoré sa vo všetkom spoliehajú na svojho Otca a na Jeho Ducha, ktorý sa k nim pridáva a cez ne svojou vlastnou mocou koná a pôsobí a od tejto moci očakávajú výsledky a ovocie - *"či spí alebo vstáva, v noci či vo dne, semeno klíči a rastie a on ani o tom nevie. Zem sama od seba prináša úrodu: najprv steblo, potom klas a napokon plné zrno v klase"* (Mk 4, 27-28).

Nie sme komedianti a nerobíme šou. Nie sme ani politici, aby sme si museli dávať pozor na imidž a tváriť sa ako najlepší na svete, lebo samých seba predávame *ako nejakú herku na trhu*. V skutočnosti toto všetko má len jeden výsledok: z nás to robí pokrytco a bráni to Bohu, aby mohol cez náš a v nás konať.

Môžem byť ničím, lebo Boh je všetkým. Je to uľahčenie. Umožňuje nám to byť plne prítomní, naplno žiť, prúdiť.

Prázdnota a zlomenie sa pred sebou i Bohom

Scott Peck hovorí o tom, že bránou ku *komunite* je zlomenie sa, zloženie zbraní v etape, ako ju on nazýva, *prázdnoty*.

V kresťanstve tejto etape hovoríme *pokánie*. Obrátenie. A jeho podstatnou časťou je úplne rovnako *zraniteľnosť*. Je to priznanie si pravdy o sebe. Priznanie vlastnej malosti a slabosti, odloženie pretvárký pýchy. A vo vzťahu k iným zloženie zbraní, odloženie túžby po uznaní, sláve, moci. Je to zanechanie všetkého vlastného, ba možno skôr pripustenie, že v podstate nič vlastné vlastne ani nemám. A rozhodnutie sa, že nič vlastné vlastne ani nepotrebujem a nechcem, nie v spoločenstve, *komunite* s Bohom. V nej On sa stáva všetkým tým mojím 'vlastným', aj bohatstvom, aj silou, aj veľkosťou, všetkým - a ja sa stávam Jeho.

Divadlo aj boj končia. Sami pred sebou, pred Bohom i pred svetom sme konečne skutočne pravdiví. Takí, akí sme. Malí. Slabí. Žiadni supermani. Neskrývame to. Nedesí nás to. Neutekáme pred tým, nepopierame to, nebojujeme s tým. Naopak, chápeme to ako najväčší dar, veď takto, sami prázdni a malí, slobodní od ilúzie vlastnej dôležitosti, môžeme byť naplnení Bohom a Jeho Veľkosťou! A vo vzťahu k svetu? Stávame sa *zraniteľní*, ale už to nevádi. V Bohu aj tak platí, že "*sila sa dokonale prejavuje v slabosti*" (2Kor 12, 9) a "*pravda vás vyslobodí*" (Jn 8, 32).

Je to nový model života. Nová stratégia. Nie boj tu vedie k víťazstvu. Nie pýcha vedie k veľkosti. Ako vraví Ježiš a dá sa to isto vzťahnuť aj na toto, "*Kto sa bude usilovať zachrániť si život, stratí ho, a kto ho stratí, získa ho*" (Lk 17, 33). Vo svete a bez Boha takáto stratégia nefunguje. Tam jestvuje

len ilúzia veľkosti a snaha o jej potvrdenie porovnávaním sa s inými ľuďmi a zápasom s nimi. Funguje len v spoločensťve s Bohom. Len tam, kde sa môže uskutočniť Boží Dar, že *"všetko a vo všetkom je Kristus"* (Kol 3, 11). Preto je život kresťana a život svetského človeka opačný. Svetský človek sa musí spoliehať iba na seba a budovať seba a svoju ilúziu veľkosti. Boží človek sa však môže vo všetkom spoľahnúť na svojho Otca a na svojho Ženicha a Brata, a plný Ducha nepotrebuje budovať seba, naopak, *"On musí rásť a mňa musí ubúdať"* (Jn 3, 30), lebo sám rastie s Ním a v Ňom do veľkosti syna a dediča Boha.

Tu konečne sme. Už sa neroztekáme v ilúziách, ani v snahe o nejaké gestá, pocity, čokoľvek. Nehráme divadlo, ani pred sebou, ani pred Bohom, ani pred ľuďmi. Konečne už iba sme - zato úplne, naplno, celí a pravdivo. Prosté bytie. Prosté žitie. Prosté slová, však konečne plné významu, konečne pravdivé vo svojej prostote. Konečne sme - a Kristus sa stáva všetkým a v Ňom sme všetkým. Je to niečo, čo len ťažko opísať. Musí sa to zažiť, žiť - veľkosť malého človeka, ktorý po ničom netúži, o nič nebojuje, na ničom si nezakladá, lebo v Bohu všetko má. Skutočne byť sa dá iba v pravde! Inak to nie je bytie, ale ilúzia.

Toto je jeden z podstatných obsahov toho, o čom Ježiš hovorí, že sú *"blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha"* (Mt 5, 8) - práve preto Ho uvidia a môžu uvidieť, ba viac, prijať Ho a byť Ním naplnení. Srdce čisté od všetkého *vlastného*. Bár aj je to len ilúzia niečoho vlastného - či skôr, práve preto! Čistota od všetkého, čo nie je Boh. Čistota pre Boha. *"Preto mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista; lebo keď som slabý, vtedy som silný"* (2Kor 12, 10). U Ježiša tiež vidíme príklad tejto skutočnej veľkosti, ktorá žiadnu ilúziu veľkosti nepotrebuje: *"Ved' kto je väčší? Ten, čo sedí za stolom, či ten, čo obsluhuje? Nie ten, čo sedí za stolom? A ja som medzi vami ako ten, čo*

obsluhuje. Keď som teda ja, Pán a Učiteľ, umyl nohy vám, aj vy si máte jeden druhému nohy umývať" (Lk 22, 27; Jn 13, 14).

Zvláštne. Aký vlastne som? Kto vlastne som? Až doteraz sme to nevedeli, nepoznali, tak hlboko to bolo skryté pod nánosom všetkého toho divadla a pretvácky a súperenia a túžby zdať sa a javiť sa, pod všelijakým imidžom, za všetkou tou ilúziou o sebe! Už viac ani povyšovanie sa, k čomu by bolo, ani ponížovanie sa, niet kam. Už len prostá, radostná, slobodná pravda.

Telo, slová, skutky ako jediný nástroj duše

Viera bez skutkov je mŕtva, musí sa prejavíť hmotne, viditeľne, skutkami.

Podobne sa musí prejavíť aj v našom tele a na našom tele, ako vraví Písmo: *"Draho ste boli kúpení. Oslavujte teda Boha vo svojom tele"* (1Kor 6, 20). Ved' žijeme v tele!

Ako by sme chceli byť kresťanmi bez tela? To by sme boli gnosticí, nie nasledovníci Krista, vteleného Boha! Na našom tele by sa tiež mala odrážať Božia krása, aj na ňom by malo byť vidieť súlad a harmóniu svätosti, ani ono nie je z toho vyňaté, ako opäť nabáda Písmo, nech *"sám Boh pokoja nech vás celých posväťí, aby sa zachoval váš duch neporušený a duša i telo bez úhony, keď príde náš Pán Ježiš Kristus"* (1Sol 5, 23).

To, čím sme, čomu veríme, sa nutne odráža a prejavuje na slovách, skutkoch, na našom tele a cez naše telo. Cez ne sa to vyjadruje. Nemáme ako inak žiť a uskutočňovať svoju vieru, svoje Božie synovstvo, než v tele a telom - po

vzore samého Boha, krutý "*sa zjavil v tele*" (1Tim 3, 16). A to, ako takto navonok pôsobíme a konáme, odhaľuje aj pravú podobu našej duše, to, čomu naozaj slúžime, čo naozaj veríme, čím naozaj sme.

Telesný pôst, telesná askéza, všetky tieto veci sú dôležité, pretože nimi zahŕňame konečne aj telo rovnako, ako skutkami zahŕňame do svojho kresťanstva a viery aj sám život. Askéza nie je o ničení či potláčaní tela. Je o jeho formovaní, aby na sebe odrážalo krásu svätosti a jej slobodu, skutočnú slobodu, nie otroctvo pudom tela rovnako, ako neotročíme žiadostivosti v duši. Tak, ako píše Písmo: "*Vy ste povolani pre slobodu, bratia, len nedávajte slobodu za príležitosť telu*" (Gal 5, 13). Sloboda predsa nie je v poddaní sa a otroctve pudom a žiadostivosti! Ani v službe a otročeniu svetu a jeho trendom, módam, náladám a výstrelkom, ktoré z tohto otroctva vyrastajú!

Možno nás doteraz táto otázka nenapadla: Ako urobiť telo zrkadlom a viditeľným obrazom krásy a slobody svätosti? Oknom do takto žijúcej duše? Ako to urobiť, aby sme aj našim telom, jeho schopnosťami, vzhľadom, tým, v akom vzťahu a jednote je s dušou a duchom, svedčili o Kráse Neba a ohlasovali takto bezmála "vizuálne" Evanjelium svetu okolo nás? Rečou a spôsobom, ktorému svet porozumie - vrátane spôsobu obliekania a pod.? Tak, aby ľudia pri pohľade na nás túto krásu svätosti skutočne videli, vnímali a chápali aj cez náš vonkajší zjav, porozumeli jej? Lebo veď či nie je naše telo, vrátane vecí s tým súvisiacich, niečo ako *reklamný banner*, ktorý nám Boh dal, aby aj ono samo bolo takto "*vyslobodené z otroctva skazy, aby malo účasť na slobode a sláve Božích detí*" (Rim 8, 21) a tak zjavovalo túto slobodu a slávu svetu ľudom naokolo?

Askéza, pôst,... Všetko toto sú nástroje, ako byť "*duchovným až do tela*", ako vraví Augustín, a nie ako svet "*telesným až do ducha*". Ak by naše kresťanstvo nezahrnulo aj hmotné telo, bolo by rovnakou ilúziou a klamom,

ako viera bez skutkov. Telo je súčasťou duchovného života rovnako, ako vonkajšie skutky.

Svet je bahno a pôst pevná pôda uprostred

Svet je ako *bahno, močiar, v ktorom sa brodíme*. Chceme ísť, a on sa nás snaží pohltiť. Chceme utekať, a on sa nám lepí na nohy. Chceme lietať a miesto toho sa zabárame.

Pôst, nielen od jedla, pôst ako odloženie všetkého, je pevnou pôdou, ostrovčekom, na ktorý si môžeme stať a vymaniť sa z tohto mazľavého zovretia. Lebo sme pozvaní myslieť a konať ako deti Svetla, ale toto zovretie nás znova a znova ťahá do koľají synov sveta.

Čisté srdce uvidí Boha - lebo sa postí od sveta, aby sa mohlo hostiť pri stole Boha. A postiť sa od sveta začína práve tým najprostejším, tým čo je práve tu a práve teraz: jedlom a záľubami vo - dokonca závislosťou na! - veciach sveta. *Je to ako keď človek odtrhne oči od televízora, od mobilu, odloží ich, vypne - a konečne si všimne ľudí okolo seba*. Pôst znamená takto odtrhnúť oči od sveta, odložiť svet - a konečne si všimnúť Boha, ktorý mlčky sedí vedľa a čaká. *"Hľa, stojím pri dverách a klopem. Kto počúvne môj hlas a otvorí dvere, k tomu vojde a budem s ním večerať a on so mnou"* (Zjv 3, 20).

Pôst od sveta, oddelenosť, *svätosť* v tomto prvom význame slova, nám umožňuje svetu slúžiť, nie otročiť podľa jeho bičov a reťazí, ale slúžiť podľa

Boha pre jeho dobro a záchranu, ľudí v ňom. *Tak, ako topiaci sa človek nemôže zachrániť topiaceho*, ani človek topiaci sa v bahne sveta nemôže iným pomôcť, len ak sa dostane na pevnú pôdu, a tou je pôst na Skale, ktorou je Kristus. Lebo kto sa brodí blatom, nestojí na skale. Kto opustí blato, môže sa postaviť na skalú - a len kto nájde skalú, môže opustiť bahno bažiny. Preto *pôst a modlitba patria k sebe* - prvé je o opustení močiara, druhé o státi na Skale. A ovocím je *milosrdenstvo*.

Samota a ticho. Pôst a mlčanie. Prvé je opustenie sveta. Druhé je odloženie Ega. "*Preto ju ja vyvábim, zavediem ju na púšť a prehovorím k jej srdcu*" (Oz 2, 14).

Čriepky II

To nie je o tom, dať Boha na prvé miesto. Ak je Boh náš boh, potom na prvom mieste je. Ak na prvom mieste nie je, potom našim bohom je to, čomu dávame pred Bohom prednosť.

Myšlienka sa musí vteliť, „slovo sa telom stať“ musí aj v našom živote. Viera sama osebe je nič, len keď je konaná, navonok, v tele, celým človekom. Skutki sú vierou tela.

V čom je podstata? V prest'ahovaní sa srdcom, čiže osobnosťou do Neba.

V čom je podstata? V prest'ahovaní sa srdcom, čiže osobnosťou do Neba. Už teraz. Vo vyjdení zo sveta ako z nového Egypta, ako hovorí Pán: "*Vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vaším Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán*" (2Kor 6, 17-18), pretože "*priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom. Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha*" (Jak 4, 4). "*Nik nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridržať a druhým bude opovrhovať*" (Mt 6, 24). "*Čistá a nepoškvrnená nábožnosť pred Bohom a Otcom je: navštevovať siroty a vdovy v ich tiesni a zachovať sa nepoškvrneným od tohoto sveta*" (Jak 1, 27).

Toto je nakoniec prvý význam slova *svätý*: oddelený, vyňatý zo sveta, aby odtiaľ patrila iba Bohu. Tak ako svätosť v zmysle dokonalosti je *cieľom*, táto prvá svätosť je podmienkou a *počiatkom* kresťanstva, stojí na samom začiatku a bez nej nie je možné kresťanom byť. Kresťan je človek, ktorý sa vedome a dobrovoľne rozhodol takto vydeliť zo sveta a stať sa v tomto zmysle *svätým*, čiže oddeleným. Preto Písmo takýchto ľudí už tak aj nazýva: "*Bohom milovaným, povolaným svätým: Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, i od Pána Ježiša Krista*" (Rim 1, 7). Lebo "*kto položí ruku na pluh a*

obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo" (Lk 9, 62). "Taký človek nech sa nenazdáva, že dostane niečo od Pána; — muž s rozpoltenou myslou, nestály vo všetkom svojom počínaní" (Jak 1, 7-8).

Prosto sa oddeliť od sveta. Prestať sa mu prispôsobovať. Zčať sa prispôsobovať Bohu, ako vraví Písmo: "*Napodobňujte Boha ako milované deti*" (Ef 5, 1). Istotne budeme vyzerat' a svetu pripadať inak, čudne, odlišne, divne, "*čudujú sa, že sa už s nimi nevrháte do toho istého prúdu výstrednosti, a rúhajú sa. Avšak vydajú počet tomu, ktorý je pripravený súdiť živých i mŕtvych*" (1Pt 4, 4-5). Ale ak to 'divné' a 'čudné' je lepšie a plné života - potom niet o čom špekulovať! Nie sme už viac otroci sveta, aby sme sa museli plaziť a blázniet' spolu s ním!

Oddeliť sa. Vedome sa oddeliť a začať žiť, hovoriť, kráčať *v inom rytme, podľa iného bubeníka*. Prijat' túto oddelenosť a odlišnosť. Prestať "*kulhať na dve strany*" (1Krl' 18, 21). Skončiť románik so svetom, a vstúpiť do nového Príbehu a Dobrodružstva a svätej Romancy so Ženíchom, Bohom. A urobiť to úplne - bytím a identitou, životom, konaním, spôsobom reči, obliekania, správania. Tieto vonkajšie veci sú dôležité. Ako by sme mohli byť vnútorne premenení, keby sa tá premena nedorazila aj navonok? A ako by sme mohli sa takto oddeliť celí, keby sme hoci aj len obliekaním, spôsobom reči a slovami navonok stále ostávali vo svete? To predsa nejde!

Byť kresťanom znamená byť nebešťanom uprostred sveta, žiť nebesky uprostred svetského života, vyžarovať vznešenosť, dôstojnosť, eleganciu a krásu Neba uprostred frašky a gýča tohto sveta.

Celé je to vec voľby priority.

Ako vraví Písmo: "*Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho blížneho ako seba samého*" (Lk 10, 27).

V samej podstate to nie je príkaz, ale voľba.

Ak žijeme po svetsky, svet je pre nás dôležitejší ako Boh a veci viac ako ľudia, potom žiť ako kresťania je neznesiteľné bremeno a stále ostávame vo svete, čiže už na prahu Pekla.

A naopak, ak sa rozhodneme, že prijmemo túto prioritu, že naozaj chceme aby bol Boh pre nás na prvom mieste a blížni spolu s Ním, potom je zrazu všetko úplne jasné, číre - a ľahké. Žiaden konflikt. Evanjelium je normálne, logické a prirodzené. Naozaj je to len vec voľby priority. Voľby toho, čo chceme, čo naozaj chceme.

V čom spočíva skutočná poníženosť, vlastná Bohu

Na Palmovú nedeľu sa v liturgii modlíme tieto slová: "*Všemohúci a večný Bože, ty si dal ľudstvu vzor poníženia v našom Spasiteľovi, keď sa z tvojej vôle stal človekom a zomrel na kríži; Láskavo nám pomáhaj, aby sme nasledovali jeho príklad v utrpení, a tak mali účasť na jeho zmŕtvychvstaní.*"

V čom je Ježišova a teda Božia poníženosť dokonalou a pre nás vzorom? V tom, že vlastné poníženosťou *nie je*. Ponižovať sa dá len niekto, kto si na sebe zakladá a teda má v sebe stále sebeckvo. Tam je poníženosť naozaj ponížením sa, násilím na pýche a sebeckve.

Lenže Boh nemá v sebe ani pýchu ani sebeckvo. Je ponížený v samej podstate a táto poníženosť Boha má svoje meno a nim je láska. Boh Je Láska, lebo kde niet sebeckva, ostáva už len láska a nič iné. A kde niet sebeckva a pyšnej túžby po zdaní veľkosti, tam poníženosť nie je žiadnym násilím, premáhaním sa, zapieraním ani ničím podobným. Preto je nám Božia poníženosť vzorom, lebo tam, kde my musíme aspoň sprvu bojovať a zápasit' s pýchou, u Boha je tento postoj poníženia tak prirodzený a normálny, že to pomaly ani žiadna poníženosť nie je, určite žiadne *ponížovanie* sa - len veľká a hlboká sloboda a krása dokonalej čistoty a dokonalej Lásky, čiže dokonalej svätosti - a ona je slávou Boha.

Toto je podstata čistoty, čistého srdca. Čisté srdce je srdce očistené od každého sebeckva - počnúc túžbou po telesnej rozkoši jedla, sexu,... až po

túžbu po dôležitosti, uznaní, sláve, moci, ovládaní iných, svojvoľnosti nad všetkých a nad všetko. Preto Ježiš hovorí, že sú "*blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha*" (Mt 5, 8) a Ján potvrdzuje, že touto čistotou je dokonalá láska, keď vysvetľuje, že "*my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom*" (1Jn 4, 16).

V modlitbe liturgie Palmovej nedele potom pokračujeme vyznaním, že na zemi takáto láska môže viesť k utrpeniu a k obeti. Pravda. Ale tá istá láska v spoločenstve rovnako milujúcich je najvyššou rozkošou. Preto je Nebo nebom. A preto sa musíme pre túto lásku rozhodnúť, tu a teraz, aj za cenu utrpenia s Kristom (ktorý, súc človekom, sa pre ňu tiež úplne rovnako rozhodoval a nielen v Getsemanoch) - a je to test a skúška pravosti, či to nie je len sebecká túžba po rozkoši Neba a Božej lásky, ale skutočná láska, aby sme mohli potom v tej istej láske žiť aj spoločenstvo Neba. A to je dôvod, prečo už tu, na zemi, vytvárame prvotinu Neba, spoločenstvo Cirkvi, aby sme v ňom, podobní a podobnými, mohli už teraz niečo z tejto blaženosti medzi sebou spolu s Kristom žiť.

Odložiť každé sebecko, všetku pýchu lebo ako synom a dcéram Boha sú nám zbytočné, nanič, ba dokonca prekážajú a odporujú našej túžbe žiť v Bohu s Bohom. Preto ich nielen musíme, ale túžime úplne odložiť. Navonok a podľa meradiel sveta sa svetu bude takýto človek javiť ako ponížený. V skutočnosti je to ale veľkosť, veľkosť podľa meradla Boha, je to skutočná sloboda a sláva Božích detí. A nie je to nič iné ani menšie, než láska. Dokonalá a prostá láska.

Kto sebecky túži po Nebi, stratí ho. Kto bez sebeckva miluje, nájde ho. V tom je logika slov Krista: "*Veru, veru, hovorím vám: Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu. Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život nenávidí na tomto svete, zachráni si ho pre večný život. Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje!*"

A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec" (Jn 12, 24-26).

Komunita začína hnevom, krikom, zlomením sa a zdieľaním svojej bolesti.

V skutočnosti v sebe naozaj nosíme toľko bolesti, sklamania, smútku, frustrácie, skrytého hnevu, že komunita a jej zdieľanie je - prinajmenšom na začiatku - naozaj hlavne o zdieľaní tejto bolesti, o zdieľaní smútku, sklamania, bezmocného hnevu, dokonca skutočnej nenávisti voči tým, o ktorých si myslíme, že za to môžu, áno, nebojme sa to priznať. O vykričaní tohto všetkého. V samej podstate je komunitou *podpornou*, kde ľudia objímajú dušu jeden druhého, plačú jeden druhému na pleci, zdieľajú svoju bolesť, ktorej sú plní, veru, aj svoj hnev nad bezmocnosťou, ktorú často zažívajú.

Časom možno bude aj komunitou plnou Svetla a radosti z Vykúpenia, komunitou, v ktorej budeme žiť a zdieľať tento nový život od Pána. O tom nakoniec Cirkev je. Ale prvé je práve toto: najprv musíme umrieť, aby sme mohli vstať. Najprv musíme byť zlomení, aby sme mohli byť vzatí za ruku a postavení.

Pripomína mi to oných lotrov ukrižovaných s Kristom. "*Ľud tam stál a díval sa. Poprední muži sa mu posmievali a vraveli: "Iných zachraňoval, nech zachráni aj seba, ak je Boží Mesiáš, ten vyvolenec"* (Lk 23:35). Aj títo sú plní bolesti a smútku a hnevu - ale ešte sa neodvážili otvoriť sa a vykričať ho. Miesto toho si ho vyvíjajú na prvom, kto im príhodne prišiel do rany: na Kristovi. V istom zmysle voči Nemu nič nemajú. Je len obeťou ventilovania ich hnevu. Je I'm vlastne úplne jedno, kto to je. Preto Ježiš pravdivo za nich prosí: "*Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia*" (Lk 23, 34)!

Tento druhý to už dokázal, "*jeden zo zločincov, čo viseli na kríži, sa mu rúhal: "Nie si ty Mesiáš?! Zachráň seba i nás"* (Lk 23, 39) - ale ani on sa ešte neodvážil ísť úplne do hĺbky. Kričí svoj hnev, bolesť, zatrpknutosť, ale bojí sa odložiť masku tvrd'asa, bojí sa pohliadnuť a priznať, že v skutočnosti on sám je ten, kto mu toto všetko spôsobil.

A tak nakoniec katarziu zlomenia sa dosahuje a zažíva až ten tretí: "*Ani ty sa nebojíš Boha, hoci si odsúdený na to isté? Lenže my spravodlivo, lebo dostávame, čo sme si skutkami zaslúžili. Ale on neurobil nič zlé"* (Lk 23, 40-42). Od zatvrdlivosti prvých, cez hnev a krik druhého až k zlomeniu sa, plaču, slzám, vzdaniu sa, - toto je cesta k novému životu. Cesta ku komunite. Toto je pokánie.

Kým sme zatvrdliví, často - vždy - sa navonok tvárime, že sme v pohode, zbožní, odovzdaní do vôle Boha. Ale keď sa pozorne pozrieme do seba, objavíme tam kdesi hlboko temné miesto, plné sklamaní, hnevu, zlosti, bolesti, pocitu ublíženia, nespravodlivosti. Ono je mimochodom dôvodom, prečo sa často stáva, že ľudia navonok zbožní, keď dostanú príležitosť, zmenia sa na netvorov, lebo sa z nich zrazu toto všetko uvoľní, vyvalí von, len nie ako cesta k zlomeniu sa, ale ako cesta k pomste na komkoľvek, kto sa im takto naskytne. Presne, ako tí pod križom Pána.

Komunita by mala byť miestom, ktoré nám ponúkne to druhé vyústenie - cez krik a hnev a búchanie päťami až do zlomenia sa, k slzám, ku *katarzii* pokánia a k uzdraveniu cez slzy. Nezahriakuje. Nepohoršuje sa. Nekáže. Neponúka plytké útechy ani lacné frázy - a lacno znie aj Evanjelium, ak je ako lacná fráza podávané človeku, ktorý ešte zlomený nie je. Miesto toho ponúka objatie. Súcit a objatie. Počúvanie a objatie. Mlčanie a objatie. Lásku. Lásku, ktorá trpezlivo čaká, kedy príde ten čas: "*Potom povedal: 'Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.'*" (Lk 23, 42). Potom, až potom je čas na útechu Evanjelia, lebo ten druhý konečne začína počúvať. Preto Ježiš jemu a len jemu, nikomu z ostatných, len jemu spomedzi všetkých "*odpovedal: 'Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.'*" (Lk 23, 43). Tak, ako to bolo u Jóba: Nie dohováranie, karhanie, súdenie, útecha priateľov! Nie! Najprv výbuch hnevu a bolesti, áno, to, čomu hovoríme rúhanie sa - a potom, potom prichádza aj u neho k zlomeniu sa, k vzdaniu sa a dozrieva čas, aby bol skrze Boha uzdravený. A výsledok? Jeho život je obnovený a dvojnásobne, plnší a bohatší, než kedy bol!

Preto prvé je zdieľanie bolesti. Zdieľanie zlomenia sa. Keď sa prestaneme hrať na hrdinov, ktorí sú v poriadku a konečne to z nás vybuchne von. S krikom a potom so slzami.

Potom môže začať to druhé: zmŕtvychvstanie. Nový život. Tak sa na našom živote uskutočňuje to, čo nám bolo darované v krste Kristom, keď "*s ním ste boli pochovaní v krste a v ňom ste boli s ním aj vzkriesení vierou v moc Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych*" (Kol 2, 12). Viem si predstaviť katechumenát, ktorý sa takto deje v spoločenstve, vo farskej bunke, kde dotyčný naozaj prejde cez toto zlomenie sa - aby práve po tom bol aj pokrstený a prijal tak od Krista nový život a stal sa novým človekom namiesto toho, ktorý v hnev vzplanul a v zlomení sa zomrel.

Kým človek úplne a isto nevie, kto je,

... nedokáže ani skutočne milovať. Lebo v láske bude len hľadať seba. Alebo, naopak, bude ako trstina zmietaná vetrom toho druhého, bude sa servilne ohýbať podľa neho - namiesto toho, aby bol pevným bodom, o ktorý sa ten druhý môže oprieť.

Nejde o poznanie nejakej poučky. Je to poznanie kdesi vnútri. Vynára sa mi pritom slovo Písma, Krista: *"dám mu biely kamienok a na kamienku napísané nové meno, ktoré nepozná nik, iba ten, kto ho dostane"* (Zjv 2, 17). Je to zakotvenie. Vedomie svojho absolútneho miesta, postavenia, identity v rámci súradnicovej siete Boha. O takom človeku potom platí: *"Hľa, urobil som ťa dnes opevneným mestom, železným stĺpom a kovovým múrom proti celej krajine, proti kráľom Júdska a jeho kniežatám, proti jeho kňazom a ľudu krajiny. Budú s tebou zápasiť, ale nepremôžu ťa, lebo s tebou som ja — hovorí Pán"* (Jer 1, 18-19).

"Lebo hoci som slobodný voči všetkým, stal som sa sluhom všetkých, aby som čím viacerých získal" (1Kor 9, 19), píše o tomto Pavol.

Najprv sa stal slobodným *od* všetkých ľudí. Vie, kto je. Nepotrebuje to už hľadať, nepotrebuje si to sám nejako potvrdzovať, nepotrebuje ani iných, aby mu to potvrdzovali. Sám o tom píše: *"Pavol, ustanovený za apoštola nie ľuďmi ani prostredníctvom človeka, ale Ježišom Kristom a Bohom Otcom, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych"* (Gal 1, 1).

Potom z nej sa rodí sloboda *pre* všetkých. Sloboda, ktorá slúži, pretože je slobodou k pravde a láske. Takáto láska viac nie je iba nejakou láskavosťou,

už vôbec nie podlizovaním sa a prispôsobovaním sa iným, aby späť získala ich ocenenie či potvrdenie a uistenie. Je to láska pevná a istá v pravde a preto schopná zachraňovať.

Základom nie sú pocity, ale viera. A kríza je uznanie a odmena.

Viera, čiže istota. Alebo inak, viera ako vedomie, uvedomovanie si prostého faktu, že môj Druh, Spoločník, Priateľ Ježiš je so mnou a vedľa mňa a kráčame spolu a je tu. *Tak ako medzi ľudskými priateľmi nie vždy sa ten druhý smeje alebo hovorí, občas ide vedľa nás mlčky, ale je stále tu, Ježiš je tu tiež. A občas mlčí aj preto, že je Majster a Učiteľ. Tréner. Občas prosto musí mlčať, nechať nás samých poradiť si, aby tréning fungoval a aby sme rástli v slobode a zrelosti detí Boha a boli nielen sluhami, ktorým Pán musí stále dookola hovoriť, čo a ako majú urobiť.*

Viera je teda istota, že Ježiš je tu. Nezavrhol ma, neopustil, nezradil. Je tu. Niet dôvod na paniku ani strach ani beznádej ani depresiu. Je tu a všetko je súčasťou Jeho lásky voči mne. Či hovorí, či mlčí, či sa zjavuje alebo či na chvíľu sa akoby ukryl, stále je tu a všetko toto robí kvôli mne a pre mňa, aby ma učil a trénoval byť synom, ako je On Synom.

Preto ovocím viery je pokoj *atharaxie*, bezstarostnosti. Pokoj bezpečia, pokoj istoty. Namiesto strachu a skleslosti v čase, keď Ježiš mlčí, berieme to s rovnakým pokojom, ako keď hovorí - je to predsa stále jedno a to isté

učenie, jeden a ten istý tréning, jeden a ten istý Boh s nami. Namiesto strachu a skleslosti prosto iba reagujeme na situáciu, riešime ju, konáme, pretože vieme, že práve teraz nám Ježiš prosto iba hovorí: 'Tak, a teraz to skús sám!' Stále je tu. Nikam neodišiel. A to, že mlčí, je dobré znamenie - že sa my sami posúvame od sluhov, ktorým treba všetko hovoriť od neschopných deciek, ktoré treba stále držať a vodiť za ručičku, smerom k slobode a sláve dospelých detí Boha. To je skvelé a hodné radosti a oslavy, nie? To, čomu hovoríme kríza, je v skutočnosti skôr odmena a akt dôvery v naše schopnosti zo strany Krista, zo strany Otca.

Ak nám Boh verí natoľko, že nás necháva kráčať samých, potom je na mieste prijať to s tou zdravou radosťou a hrdosťou. Oceniť dôveru Otca, je to pochvala z Jeho strany, dôkaz, že tréning, ktorý s nami koná, v nás prináša ovocie. A to je dobré! Preto by nás takéto okamihy, keď sme ponechaní sami na seba, mali naplniť radosťou a ešte viac nabudiť! Je to znak, že Boh s nami zaobchádza ako so synmi. Syn nie je otrok, nevisí ako *bábka na špagátikoch*! Je povolaný k slobode, zrelosti, samostatnosti! Konat' samostatne Otcovo Dielo ako skutočný slobodný a schopný syn Otca! Tak, ako to o Apoštoloch píše Písmo: "*Oni sa rozišli a všade kázali. Pán im pomáhal a ich slová potvrdzoval znameniami, ktoré ich sprevádzali.*" (Mk 16, 20) - nie naopak!

Pokladat' druhého za vyššieho ako pravidlo komunity?

Pavol hovorí: "*Nerobte nič z nevraživosti ani pre márnú slávu, ale v pokore pokladajte jeden druhého za vyššieho*" (Flp 2, 3).

Ak pokladáme druhých za nižších, nebudeme sa im otvárať ani zdôverovať, lebo si pomyslíme, že nám aj tak nepomôžu, ani nás nepochopia, sú nakoniec menej, menší, nižšie, tak k čomu by to bolo?

A ak túžime vyzerat' pred nimi ako tí vyšší, tiež sa im neotvoríme, pretože čo by si o nás pomysleli? Ešte by sme ich pohoršili, vravíme si. Ale hlavne, a to už si možno až tak nevravíme, by utrpel náš imidž, naša ilúzia veľkosti, že sme od nich lepší, vyspelejší a tak. Preto pred nimi svoje vnútro neodhaľujeme.

Pavlova rada tu môže byť užitočná. Ak vo farnosti alebo v bunke, prsto v spoločenstve, pristupujeme k druhým ako k vyšším a sami seba považujeme za tých najmenších, potom sa nemáme problém zverit' a otvoriť sa, celkom *ako dieťa matke (ak je to dobrá matka a nebojí sa jej trestu a hnevu)*. A ak takto na seba navzájom pozeráme všetci, no tak potom tento pohľad napomáha tomu, aby sme medzi sebou komunitu zdieľania ustanovili - ako rovní medzi rovními, bratia a sestry, a súčasne v dôvere a úcte jeden voči druhému a starostlivosti jeden o druhého, ako deti k otcovi a matke, a ako otcovia a matky k deťom.

Sprvu (a možno aj neskôr) je však ťažké vybalansovať tú dokonalú rovnosť všetkých. A teda je lepšie, ak sa to vychýli na stranu 'oni sú väčší', než keby to išlo na tú stranu opačnú, ktorá v nás len upevňuje pokrytectvo, pýchu, pohrdanie druhými a bráni nám otvoriť sa komunite.

Vskutku pohrdanie druhými a povyšovanie sa nad nich a snaha tak vyzerat', sú veľkými prekážkami spoločenstva v Cirkvi! Pokladať sa za menšieho medzi bratmi a sestrami - nie po svetsky, kde by to viedlo vari k tomu, že by sme ostali utiahnutí a zahriaknutí, ale v radostnej pokore dieťaťa Boha, ktoré si nepotrebuje na žiadnej veľkosti či ničom podobnom zakladať - je dobrá cesta a spôsob, ako ku komunite cirkvi pristúpiť.

Nakoniec, Pavol je dobrý príklad: "*Ved' ja som najmenší z apoštolov. Ba nie som hoden volat' sa apoštolom, lebo som prenasledoval Božiu cirkev. Ale z Božej milosti som tým, čím som, a jeho milosť nebola vo mne márna. Ved' som pracoval viac ako oni všetci, vlastne ani nie ja, ale Božia milosť so mnou*" (1Kor 15, 9-10). Toto je zázrak kresťanstva: malý bez toho aby stratil svoju veľkosť, veľký bez toho aby stratil svoju malosť. Pretože - nakoniec na žiadnej veľkosti ani malosti nezáleží, prasto sme a to je všetko. A do tohto poznania dorastáme a k tomuto aj táto cesta smeruje.

Utrpenie - jediné a jedinečné.

Je toho príliš veľa, aby sme to mohli ignorovať, to, čo možno najlepšie Pavol zhrnul do lakonickej vety: "*Ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj*

osláveni" (Rim 8, 17). Podobne Peter: "*Ak dobre robíte, a predsa znášate utrpenia, je to milosť pred Bohom. Ved' na to ste povolani; lebo aj Kristus trpel za vás a zanechal vám príklad, aby ste kráčali v jeho šlapajach*" (1Pt 2, 20-21).

Prečo utrpenie? Pretože ochota trpieť je jediný prejav a dôkaz skutočnej lásky.

Vo všetkom ostatnom sme, povedané po ľudsky, ziskový. Modlitba, liturgia, sviatosti, spoločenstvo Cirkvi, Dar Ducha Svätého i dary Ducha Svätého, všetko toto nás len obohacuje, je to dar, ktorý by bolo bláznovstvo odmietnuť. Dokonca smrť je 'sestra', ako jej vraví sv. František, vytúžená chvíľa návratu domov, ako o nej hovorí aj sám Kristus: "*Odchádzam a prídem k vám. Keby ste ma milovali, radovali by ste sa, že idem k Otcovi*" (Jn 14, 28). Všetko toto "*žiť je Kristus a zomrieť zisk*" (Flp 1, 21).

Ale utrpenie... Utrpenie, ktorému by sme sa inak mohli vyhnúť. Ako Kristus. Nemusel stať sa človekom. Nemusel podstúpiť obeť Vtelenia, o ktorej Písmo píše, že kvôli tomu "*zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľudom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka*" (Flp 2, 7). A keď už bol tým človekom... Nemusel ísť "*až na smrť na kríži*" (Flp 2, 8) a už vôbec nemusel brať na seba a prežiť všetku bolesť a zlo celého sveta. Sám hovorí, že by mohol "*poprosiť svojho Otca a on by mi hneď poslal viac ako dvanásť plukov anjelov. Ale ako by sa potom splnilo Písmo, že to má byť takto*" (Mt 26, 53-54)? A tak to neurobil. Lebo nás miluje. A toto je znak lásky: že je ochotná pre milovaného trpieť, priniesť obeť. Ako povedal ktosi, *láska je láskou až vtedy, keď bolí*. Dovtedy je to len forma láskavosti.

Toto je hranica. Toto je čiara. Byť kresťanom, pretože nás Kristus premieňa, uzdravuje, naplňa, vyzdvihuje - čo je na tom ťažké? A čo je zvláštne na tom, že nasledujeme niekoho, kto nám toto dáva? Ale milujeme Ho? Máme lásku,

ktorá je tým rozdielom medzi Peklom a Nebom, medzi divákmi a účastníkmi? No, to ukazuje, či sme ochotní postaviť sa vedľa Krista a spolu s Ním trpieť - pre Evanjelium, ako nabáda Pavol Timoteja: "*Nehanbi [sa] za svedectvo o našom Pánovi ani za mňa, jeho vážna, ale trp spolu so mnou za evanjelium, posilňovaný mocou Boha*" (2Tim 1, 8), pre bratov a sestry, ako vysvetľuje Ján, že podľa toho "*vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti*" (1Jn 3, 14).

Utrpenie, ochota trpieť s Kristom pre bratov, pre Evanjelium, prinášať obeť, hoci nás k tomu nikto nenúti, hoci by sme nemuseli - to je dôkaz lásky. Viac, to je prejav samej *podstaty* lásky. "*Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov*" (1Jn 3, 16). "*Lebo nás ženie Kristova láska*" (2Kor 5, 14).

Preto je utrpenie, toto utrpenie, jedinečné. A jediné. Neexistuje iná cesta do Neba, iba láska. A neexistuje žiadna láska, ak nie je ochotná ísť za túto čiaru a obetovať sa a trpieť pre milovaného. Preto existuje len táto jedna jediná cesta do Neba, ako o ktorej vraví Pavol, "*že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia*" (Sk 14, 22), ako o nej hovorí sám Ježiš, keď nám "*všetkým povedal: 'Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho'*" (Lk 9, 23-24).

Pôst a chudoba, keď sme ochotní sami seba obmedziť, aby sme mohli iných v milosrdenstve obohatiť a pôstom navyše posilniť našu modlitbu za nich. Tieto nástroje sú vysoko cenené práve preto, že sú nástrojom skutočnej lásky, ako o nej hovorí Ján: "*Deti moje, nemilujme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou. Podľa toho poznáme, že sme z pravdy, a upokojíme si pred ním srdce*" (1Jn 3, 18-19). Obeta a utrpenie - a skutočná chudoba i skutočný pôst za túto čiaru idú! - sú v spojení s milosrdenstvom prejavom a dôkazom skutočnej lásky. Podobne ako ochota byť prenasledovaný pre Krista, s Kristom, pre Evanjelium a spásu sveta - "*Blahoslavení*

prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo. Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať a všetko zlé na vás nepravdivo hovoriť; radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi. Tak prenasledovali aj prorokov, ktorí boli pred vami" (Mt 5, 10-12).

"Vidíme, že ten, ktorý bol stvorený len o niečo menší od anjelov, Ježiš, bol ovenčený slávou a čťou, lebo pretrpel smrť, aby z Božej milosti okúsil smrť za všetkých. Ved' sa patrilo, aby ten, pre ktorého je všetko a skrze ktorého je všetko, ktorý priviedol mnoho synov do slávy, zdokonalil pôvodcu ich spásy utrpením." (Hebr 2, 9-10)

Ked' nič nečakáš, všetko je zázrak a dar.

V jednej knihe som narazil na toto:

"Myron naklonil hrnček k perám a upil. „Chutí skvele. Odviedla ste výbornú prácu.“ Uškrnula sa na neho. „Povedal by si to, aj keby ten čaj bol odporný. Mám dojem, že by som ti mohla priniesť vodu z riadu, a ty by si sa aj tak tváril šťastne.“ Prikývol. „To je pravda, lenže by som nič nepredstieral.“ Otvorila ústa, chystala sa mu odporovať, ale zarazila sa. „To myslíš vážne, čo?“ Prikývol a znova upil. „Teba je ľahké potešiť, Myron, však?“ „Antun Bulard kedysi napísal: ‚Ked' od sveta nič nečakáš – ani slnečný svit, vlhkosť vody, ba ani vzduch na dýchanie -, všetko je zázrak a každý okamih je dar.‘“ (Michael J. Sullivan, Percepliquis)

Nič nečakáš. Nie zo zatrpknutosti, zo sklamania. Nič nečakáš, pretože si odpustil.

Si syn, dcéra Boha. Tvoje 'všetko' je už tam, "*ved' naša vlast' je v nebi*" (Flp 3, 20). Tu, na zemi, sme už len cudzincami a pútnikmi. Odchádzame, vlastne myslou a srdcom sme už odišli. Vo svete už nemáme naozaj nič, vymenili sme svet za Kráľovstvo. A preto sme odpustili. Všetkých a všetko - lebo odpustenie nie je o tom, odpustiť niekomu nejakú vinu, ale prepustiť jeho z reťazí našich nárokov a očakávaní. A keď to urobíme, sme rovnako slobodní aj my, pretože na druhom konci tejto reťaze sme boli úplne rovnako prikovaní aj my sami.

Odpúšťame ľuďom - od nikoho nič neočakávame. Miesto toho s radosťou a vďačnosťou prijímame to, čo od nich príde, čo od nich dostaneme, čo s nimi zažijeme, zrazu je naozaj všetko dar. Kedysi by sme boli sklamaní, keby naše očakávania nenaplnili. Delili by sme veci, ktoré s nimi zažívame, na dobré a zlé. Teraz už nie. Veci prosto sú. Ľudia prosto sú. Nie sú tu pre nás, nie sú naši otroci. A všetko, čo náš Otec dovolí, aby sme s nimi zažili, je pre nás naisto dobré. Preto tá vďačnosť.

Odpúšťame svetu - nemáme v tomto svete už žiadne nároky ani očakávania. A preto sa dokážeme tešiť a plniť slobody a voľnosti radovať zo všetkého, čo vo svete na svojej ceste zažijeme, pretože zrazu sám svet sa pre nás stal iný, čistý, ako sa vraví, že *čistému je všetko čisté*. Zomreli sme totiž ani nie svetu, ale svetským spôsobom a túžbam, ktoré nás robili súčasťou sveta a jeho otrokmi. Ale teraz "*nechcem chváliť ničím iným, iba krížom nášho Pána Ježiša Krista, cez ktorý je svet ukrižovaný pre mňa a ja pre svet. Lebo ani obriezka nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie*" (Gal 6, 14-15) - a práve toto nové stvorenie je: Žiadne sebeckvo. Žiadne očakávania. Iba sloboda. Pokoj. Radosť. Láska. Svetská žiadostivosť zomrela skrze kríž pre nás - a my sme skrze kríž zomreli svetu a jeho reťaziam, už nie sme jeho väzňami. A tak, vyslobodení z tmavej kobky mečom kríža, s úžasom

zist'ujeme, že zvonku, pre slobodného, sám svet je úplne iný, odlišný, omnoho krajší!

Odpúšťame aj Bohu - veru! Aj Jeho prepúšťame na slobodu z reťaze svojich nárokov a očakávaní! Už sa nesnažíme Bohu vnucovať svoje očakávania a predstavy! Miesto toho Mu konečne dovolíme byť našim Bohom - lebo sme Mu konečne uverili. Uverili tomu, že keď On "*vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko*" (Rim 8, 32)!? A tak aj tu - už len s radosťou a vdáčnosťou a vari aj vzrušením *dieťaťa, ktoré dostáva darčeky a netuší, čo sú zač a vzrušene ich rozbaľuje a prekvapené plné úžasu sa teší z každého jedného*, tešíme sa zo všetkého, čo nám Otec tu a teraz dáva, pretože sa tak rozhodol, pretože je to pre nás práve tu a teraz to najlepšie možné. Neexistuje nič dobré, čo by nám odoprel - ani nič zlé, pred čím by nás neuchránil. Ako vraví Písmo: "*Hovor, tvoj sluha počúva*" (1 Sam 3, 10) - tak my to už len zovšeobecňujeme a vravíme Bohu: "Konaj, Pane, ako sa Ti páči, s radosťou a dychtivosťou i vdáčnosťou očakávame a prijímame všetko toto dobro, ktorým nás stále zaplavuješ!" - aj keď podľa byvších meradiel našich starých svetských nárokov a očakávaní by sme mnohé radili do kategórie zla a nariekali by sme a sťažovali sa a reptali a zápasili s bohom a upadali do sklamaní a depresie.

Áno, všetko je dar. Keď si nenárokuješ, nevymáhaš, nepresadzuješ seba, svoje, keď nezápasíš, neočakávaš - a to je možné len v Bohu, len vtedy, keď veríš, keď Mu dôveruješ, Jeho láske, Jeho vernej starostlivosti, ako Otcovi - potom sa všetko stáva darom, potom všetko je vzrušenie a opojný adrenalín, ako *na horskej dráhe v zábavnom parku*. Áno, život je náhle živý a svet plný farieb a sloboda je ako čerstvý vietor na horách a kvety na nížine.

"*„A ty od sveta nič nečakáš?“ Nechápavo zažmurkal. „Som mních.“ Usmiala sa a prikývla. „Musíš ma naučiť, ako sa stať mníchom. Ja toho očakávam až príliš. Chcem toho príliš... Veci, ktoré nemôžem mať.“ „Túžba*

môže byť bolestná, ale ľútosť tiež. “ „A to je jedna z tých vecí, ktorých mám až veľa. “” (Michael J. Sullivan, Percepliquis)

Existuje len jeden dôvod: Kristus, Boh.

Prečo zanechať všetko ostatné? Vlastne ani nie zanechať. Už vôbec nie z nejakého rozkazu od Boha či nariadenia. Prečo *zabudnúť* všetko ostatné! To je to správne slovo! Prečo zabudnúť na všetko ostatné? Prečo už od nikoho nič nečakať, nič nežiadať, nič si nenárokovat'?

No, pretože Ženích, Boh. Pretože Otec. Pretože sme Mu konečne uverili. Jeho láske. Och, znie to ako otrepaná fráza a kliše najklišovatejšie, ale áno. Láska. Láska Boha k nám. *"My, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom"* (1Jn 4, 16). A tak, nakoniec, sme sa zamilovali.

Ježiš hovorí, že *"ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom. Sol' je dobrá. Ale ak aj sol' stratí chuť, čím ju napravia?"* (Lk 14, 33-34). Je totiž Učiteľ milovníkov - zaľúbených do Boha, zaľúbených do Otca, Brata, Ženicha. Zamilovaných, ktorí prepadnutí tejto láske zabudli na všetko ostatné. Ostal už len Boh. Toto je tá *sol'*, láska. Bez lásky *sol' stratí chuť* a nie je nanič.

Najprv sa ale musíme zlomiť. Poddať sa láske Boha, uveriť jej, uveriť Mu. Lebo celý náš život je postavený na opaku, na *nedôvere*, na strachu z druhých a na pretváрке a skrývaní. Ved' samo slovo 'súkromie' je len pojem

na označenie vecí, ktoré s inými nezdieľam, skrývam pred nimi - prečo asi tak? Bojíme sa podrazu, ublíženia, zrady, bojíme sa otvoriť druhým, skrývame sa. Čo je divné na tom, že sa tak správame aj k Bohu? "*A potom, keď počuli hlas Pána, Boha, ktorý sa za denného vánku prechádzal po záhrade, skryl sa Adam i jeho žena pred Pánom, Bohom, medzi stromami záhrady*" (Gn 3, 8). Hľa, prvé súkromie v dejinách...

Preto sa potrebujeme zlomiť. V tomto strachu, nedôvere, uzavretosti, zvyku spoliehať sa sám na seba, žiť sám pre seba. Odvážiť sa uveriť láske Boha. Zamilovať sa. A potom preskočí iskra, vlastne celý Oheň, Duch Svätý. A všetko ostatné ostáva vzadu, za nami, zabudnuté, opustené, ponechané... Staré krivdy, horkosť, ale aj túžby a sny a predstavy a plány s veci, samotné naše Ego, sám starý človek v nás, všetko je zrazu zabudnuté. Ostáva iba Boh a my v Ňom. A On v nás začína žiť náš nový Život.

V skutočnosti po takomto splynutí v láske túžime a dychtíme. Bojíme sa toho a dychtíme po tom - a trpíme a chradneme z tohto rozporu vnútri nás. Ak zvíťazí strach, uzavrie nás v Pekle. Ak zvíťazí viera, otvorí nás Nebu.

Prebývať v prítomnosti Vzkrieseného...

... je zvláštny pocit. Je to ako byť *za bránou*. Von, za múrom, za plotom sveta. Všetky tie svetské vojny a boje a zápasy, všetko je zrazu malicherné, smiešne, keby nie tragické. Cítíme to ako niečo, čo už je mimo nás, za nami, opustené, pretože sme *ako malé deti, ktoré sa hrali na pieskovisku s autíčkami a zrazu prišiel starší brat na skutočnom aute*. Aj k nám zrazu

prišiel, z temnoty Hrobu, náš Brat a s Ním skutočný Svet, ten Boží, skutočný Život, už Boží.

Je to Pokoj od Boha. Pokoj Vzkrieseného, ktorý svoj boj Syna človeka v tele vybojoval a zvíťazil. My sme ešte nezvíťazili, ešte nás boj čaká - a predsa sme už v Jeho Pokoji, lebo vidíme, že sa to dá, vieme, že aj my môžeme, a hlavne, On je s nami, už navždy s nami, už nikdy neodíde. *"Bol som mŕtvy, a hľa, žijem na veky vekov a mám kľúče od smrti a podsvetia"* (Zjv 1, 18). Na deň, na dva nám Ženícha vzali, ale na tretí sa vrátil a už neodíde. Nikdy.

"Odložte teda všetku zlobu a každú lešť, pokrytectvo, závisť a každé ohováranie a ako novonarodené deti túžte po nefalšovanom duchovnom mlieku, aby ste od neho rástli na spásu, keď ste okúsili, aký dobrý je Pán" (1Pt 2, 1-3) - lebo aj my chceme vojsť. A pochopili sme, že tento boj sa nebojuje zbraňami sveta, krikom a hrmotom zbraní, ale opustením, zanechaním, oslobodením *apatheie*, uvoľnenosťou a pokojom *hesychie*, radosťou *atharaxie*, a vzrušením *martýria* - a *"túto slobodu nám vydobyl Kristus. Stojte teda pevne a nedávajte sa znova zapriať do jarma otroctva"* (Gal 5, 1).

Opustiť Ego. Opustiť strach. *"Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriechne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu. Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť"* (Rim 6, 6-8). Tadiaľ vedie cesta. Cez ukrižovanie Ega. Nie seba. Ega. Keď Ego zomrie a je pochované s Kristom, my sami s Kristom konečne môžeme vstať k Životu.

Aké to je, byť mŕtvy? Nádherné, pretože s Kristom to znamená byť vzkriesený a živý! Aké to je byť s Ním v Hrobe? Nádherné - asi ako keď *"plachty byly vytaženy, vítr zavál a loď pomalu klouzala dlouhým šedým zálivem. Světlo Galadrieliny lahvičky, již Frodo pozvedl, se zamihotalo a bylo pryč. Loď vyjela na širé moře a jela dál na západ, až nakonec za deštivé*

noci ucítil Frodo ve vodě sladkou vůni a zaslechl zvuk zpěvu přicházející přes vodu. A tu se mu zdálo, že jako v jeho snu v Bombadilově domě se šedá záclona deště proměňuje v stříbrné sklo, shrnuje se a on vidí bílé břehy a za nimi dalekou zelenou krajinu v rychlém rozbřesku" (J. R. R. Tolkien, Návrat krále) - pretože Hrob sa náhle stáva Bránou do Života a do Božieho Sveta!

Dokonalá sloboda vyžaduje dokonalú svätosť

A dokonalú slobodu vyžaduje a predpokladá zbožštenie. Ved' sme povolani byť bohmi v Bohu - a Boh predsa nemá nad sebou žiaden zákon, ktorý by musel poslúchať, ani žiadneho sudcu či strážnika, ktorý by na Neho dozeral a kontroloval Ho, či nerobí niečo neprístojné! Naše šťastie, že Boh je dokonale dobrý! V úplnej slobode a dokonalej svojvoľnosti koná len a jedine číre dobro, pretože je úplne a číro dobrým číro svätý, Je Láska. Nie preto, že Mu to niekto alebo niečo prikazuje. Preto, že taký Je.

Už rozumieme, prečo do Neba môžeme iba úplne a dokonale svätí? Byť v Nebi znamená skutočne žiť tú závrat vzbudzujúcu mieru absolútnej a ničím zvonku neohraničenej slobody, ku ktorej sme povolani! Ako vraví Augustín: "*Miluj a rob, čo chceš!*"

Dokonalá svojvoľnosť! U zlých vedie k Peklu a k dokonalému pádu, keď ich zláka sebestvo a moc a oni padnú... Sullivan o tom vo svojej knihe *Perceplyquis* hovorí ústami jednej z jej postáv: "*...to vedomie moci. Ako by*

som mohla dokázať čokoľvek. Vieš si predstaviť, že by si mohol všetko, čo si zaumieniš? Je to vzrušujúce, lákavé, vtiahne ťa to do seba a bažíš po tom; ako by si mal hlad. Pripadá ti, že sa stávaš súčasťou niečoho väčšieho, splývaš s tým, pracuješ s tým. Vnímaš každú kvapku vody, každé steblo trávy, a stávaš sa nimi, stávaš so všetkým, vzduchom i hviezdami. Chceš vyskúšať, ako ďaleko ešte môžeš zájsť, kde sú tie hranice, a len akási časť teba si uvedomuje, že žiadne medze neexistujú. Nikdy som nerobila nič také veľké."

Len čistí, len dokonale očistení, len dokonale dobrí, svätí môžu od Boha prijať niečo podobné - a nepadnúť!

Preto nás Kristus povolal k slobode. Sloboda je v strede kresťanstva. Láska je len spôsob, schopnosť, ako túto slobodu prežiť a nezničiť seba a svet okolo seba, spôsob, ako sa nestáť démonom, diablom, spôsob, akým ju uchopiť a uskutočňovať. Sloboda, ktorá už nepotrebuje nad sebou žiaden zákon, žiadne prikázania, žiaden dohľad, lebo *"láska nerobí zle bližnemu; teda naplnením zákona je láska"* (Rim 13, 10). Kto sa slobodne stotožní s týmto Zákonom Ducha, môže žiť v dokonalej slobode a presne k nej sme povolaní. Stačí počuť Písmo: *"Lebo vy ste povolaní pre slobodu, bratia, len nedávajte slobodu za príležitosť telu, ale navzájom si slúžte v láske! Ved' celý zákon sa splňa v jedinom slove, v tomto: "Milovať budeš svojho bližneho ako seba samého!"*" (Gal 5, 13-14) a pokračuje: *"Nieko je presvedčený, že môže jesť všetko; slabý je iba zeleninu. Ten, kto je, nech nepohrda tým, kto neje, a kto neje, nech nesúdi toho, kto je, lebo Boh ho prijal. ... Lebo nieko robí rozdiel medzi dňom a dňom, iný nerozlišuje dni; len nech je každý úplne presvedčený o svojom"* (Rim 14, 2-5).

Poviete si: Nezachovávať nedeľu a nerozlišovať ju od všedného dňa? Ako to? Nie je to jedno z prikázaní Desatora? Ale sám Ježiš hovorí: *"Sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu. A tak je Syn človeka pánom aj nad sobotou"* (Mk 2, 27-28) - a tí, čo sú Mu podobní, tiež.

Ved' kto miluje a koná z lásky, nepotrebuje viac usmernenia a príkazy písaného starého Zákona, lebo dospel, dozrel do "*slobody a slávy Božích detí*" (Rim 8, 21). Čokoľvek bude z lásky konať - jedno, či v sobotu, v nedeľu, alebo v pondelok - bude to vždy dobré a správne, lebo to vždy bude podľa najvyššieho Zákona - a tým je láska!

Predpisy o jedle, o čomkoľvek ďalšom, všetko ustupuje pred tým, kto žije tento nový život detí Boha, ako aj Písmo o tomto prvom Zákone a prvej zmluve píše, že Boh "*vyhlásil prvú za starú; čo však je prežitá a zostarilo, je blízko zániku*" (Hebr 8, 13). Takýto nový človek sám sebe sa stáva zákonom, ako v súvislosti so spravodlivými a svätými pohanmi píše Pavol, že "*keď pohania, ktorí nemajú zákon, od prírody robia, čo zákon požaduje, hoci taký zákon nemajú, sami sebe sú zákonom. Tým ukazujú, že majú požiadavky zákona vpísané vo svojich srdciach*" (Rim 2, 14-15). Už nežijú pod príkazmi "*Nechytaj, ani neokús, ani sa nedotýkaj*" (Kol 2, 21) - miesto toho sa zodpovedajú jedinému Zákonu a tým je láska.

V tom je zmysel tejto anekdoty zo života Krista: "*V ten deň uvidel niekoho, ako pracuje v sobotu. Povedal mu: Človeče, ak vieš, čo robíš, si blahoslavený. Ale ak to nevieš, si prekliaty a priestupník Zákona*" (Agrafa o práci v sobotu). Ak totiž ten muž žije podľa zákona z lásky a z lásky koná, čo koná, potom ho žiaden napísaný Zákon nemôže v tomto obmedziť ani súdiť ani ho v ničom viazať, pretože, ako vraví Písmo, "*sme oslobodení od zákona, lebo sme zomreli tomu, čo nás držalo v zajatí, aby sme tak slúžili po novom, v Duchu, a nie po starom, podľa litery ako tí, čo majú byť súdení podľa zákona slobody*" (Rim 7, 6; Jak 2, 12). Ale ak ešte nežije podľa tohto jediného Zákona slobody a lásky - potom spadá ešte ako *nedospelý* pod vychovávateľa, ktorým je Zákon napísaný a prikazujúci a zakazujúci veci (porov. Gal 3, 23n).

Koľkí kresťania sa hrdia: Ved' ja všetko dodržiavam, všetko zachovávam... Nechápu, že tým sami seba odsudzujú, že ešte nežijú kresťanstvo, ešte

nedozereli, nedorástli na Nebo? "*Lebo zo skutkov podľa zákona nebude pred ním [Bohom] ospravedlnený nijaký človek. Ved' len zo zákona je poznanie hriechu*" (Rim 3, 20) - keď totiž denne zakusujú, že hoci to majú prikázané či zakázané, ich srdce aj napriek tomu ide a koná odlišne a tak usvedčujú samo seba, že je zlé, neschopné slobody a potrebuje ešte reťaze a biče Zákona a trestu!

"Viera je začiatkom a láska vrcholom. A keď sa obe spoja, je to sám Boh. Všetky ostatné čnosti, ktoré patria k dokonalosti, sú ich dôsledkom. Kto vyznáva vieru, nepácha hriech, a kto miluje, nemôže nenávidieť. „Strom možno poznať po ovocí.“ (porov. Mt 12,33) Tak aj tých, čo vyznávajú, že patria Kristovi, poznať podľa ich skutkov. Lebo teraz nejde o to, či niekto vyzná vieru slovom, ale či vytrvá v činnej láske až do konca." (sv. Ignác Antiochijský)

"Nepoddávajte sa úzkosti mysle a výčitkám svedomia, že ste pre službu chudobným vynechali modlitbu; lebo nezanedbáva Boha ten, kto kvôli Bohu od neho odchádza, čiže prerušuje Božie dielo, aby vykonal iné podobné. A tak, keď opúšťate modlitbu, aby ste poslúžili nejakému chudákovi, myslíte na to, že ste preukázali službu Bohu. Ved' láska je väčšia ako akékoľvek pravidlo a napokon všetko má k nej smerovať: ona je vznešená pani, a preto treba robiť to, čo prikazuje ona. Služme teda chudobným s novým nadšením a vyhl'adávejme tých najopustenejších, lebo ich sme dostali akoby za pánov a patrónov." (sv. Vincet de Paul)

K tejto slobode bohov sme boli Bohom, našim Otcom, povolání a vyvolení. Dostali sme moc byť dokonale dobrí, svätí, byť láskou ako je ňou Boh. Musíme sa obrátiť a rozhodnúť sa naozaj byť, naozaj sa stať takto dokonale dobrí, dokonale svätí, byť láskou, ako je láskou náš nový Otec v Nebí. Rozhodnúť sa toto urobiť našou prioritou, našim cieľom zmyslom pozemského života, lebo nato sme tu: "*Buďte milosrdní, ako je milosrdný*

váš Otec, buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec!" (Lk 6, 36; Mt 5, 48)

Ak srdcom uveríš a ústami vyznáš...

"Lebo ak svojimi ústami vyznávaš: "Ježiš je Pán!" a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený." (Rim 10, 9)

Ak srdcom uveríš, že niekto naozaj zvíťazil nad smrťou a tým niekým je Ježiš Kristus - potom všetko, celý svet sa náhle obracia hore nohami. Všetko je iné. Žiť a konať ako doteraz už nedáva zmysel rovnako, ako *štrkárovi nedáva zmysel ďalej sedieť a roztlkať kamene na štrk pre cestárov, keď práve pod jedným z kameňov objavil ložisko zlata*. Ak sme srdcom uverili, potom sa aj náš život takto radikálne zmenil, *"lebo srdcom veríme na spravodlivosť"* (Rim 10, 10), stávame sa spravodlivými, čiže svätými žijeme novým, spravodlivým životom, konáme nové, spravodlivé skutky ebo sme celým srdcom uverili vo *"vzkriesenie spravodlivých"* (Lk 14, 14). Stávame sa znovuzrodenými kresťanmi, pretože *"ak viete, že [Kristus] je spravodlivý, vedzte, že každý, kto koná spravodlivo, z neho sa narodil"* (1Jn 2, 29).

"A ústami vyznávame na spásu" (Rim 10, 10), lebo táto viera musí prepuknúť navonok, musí byť navonok konaná, žitá, vyznávaná, inak nie je skutočná, inak nie je celým srdcom. A takouto, celým srdcom a skutočnou, sa stáva až vtedy, keď takto navonok prepukne. Preto Ježiš hovorí: *"Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj ja vyznám pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach. Ale toho, kto mňa zaprie pred ľuďmi, aj ja zapriem pred*

svojím Otcom, ktorý je na nebesiach. Lebo kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová, za toho sa bude hanbiť Syn človeka, keď príde v sláve svojej i Otcovej a svätých anjelov" (Mt 10, 32-33; Lk 9, 26). Vyznanie, svedectvo, *martyrio*, - mučeníctvo. To nie sú len slová! Je to zmena života tak hlboká, že necúvne ani pred smrťou!

"Lebo ani obriezka nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie." (Gal 6, 15)

"Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrti, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom." (Rim 6, 4)

"Vás Božia moc vierou chráni pre spásu, ktorá je pripravená zjaviť sa v poslednom čase. Preto sa radujete, hoci sa teraz, ak treba, trochu aj rmutíte pre rozličné skúšky, aby vám vaša vyskúšaná viera, omnoho vzácnejšia ako pomínutelné zlato, ktoré sa tiež skúša ohňom, bola na chválu, slávu a česť vtedy, keď sa zjaví Ježiš Kristus. Vy ho milujete, hoci ste ho nevideli. Ani teraz ho nevidíte, ale veríte a jasáte nevýslovnou radosťou, plnou slávy, že dosahujete cieľ svojej viery — spásu duší." (1Pt 1, 5-9)

"Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov." (Jak 2, 26)

Musí to byť *srdcom*, inak to je len mienka, nie viera. A musí prepuknúť *navonok*, do slov a žitia a konania, verejného a otvoreného, inak ešte nie je skutočná, nie je završená.

Prečo je Boh dokonale dobrý a ako môžeme aj my?

Začnime Bohom: Prečo je dokonale dobrý? Prečo v Ňom nie je žiadne, ani najmenšie zlo?

Zlo je dôsledkom *nedostatku* a *neistoty*. Len ten, kto si nie je istý, môže mať strach z niečoho mimo seba - a výsledkom je hnev, nenávisť, pomsta, uzatvorenie sa. Len ten, kto cíti nedostatok, môže mať v sebe žiadostivú túžbu, závidieť, kradnúť, lupiť, podvádzať a podobne. To je stav, v ktorom sa normálne nachádzame – nedostatok a neistota – a z ktorého pramení to, čím sme: hriech, zlo. Nie preto, že by sme boli vnútorne skazení, ale preto, že vo svete, po opustení Boha a Raja, nám nič iné neostáva... Preto sme otrokmi hriechu, lebo sme väzňami sveta.

Lenže Boh žiadnu formu nedostatku nepozná, je "*nekonečne dokonalý a sám v sebe blažený*" (KKC 1) a obsahuje v sebe úplne všetko. Nepozná nič, čoho by sa mohol báť. Nepozná nič, po čom by mohol žiadostivo túžiť. Preto v Ňom nie je žiadne zlo. Preto je podstatne a iba láskou - pretože tam, kde nie je sebecko - od žiadostivosti cez strach až po ľahostajné zaobranie sa sebou - ostáva už len jediné a tým je láska.

A ako môžeme byť rovnako svätí a dokonalí ako Boh - presne toto nám Kristus prikazuje?

Svätosť je ovocím *dostatku a istoty*, absolútneho dostatku, takže po ničom už žiadostivo netúžime (a to je *apatheia*) a absolútnej istoty, takže sa ani ničoho nestrachujeme a neobávame a na ničom pozemskom už nijako nelipneme (a to je *atharaxia*).

Ale to je možné, iba ak žijeme v Bohu. A žiť v Bohu je nemožné bez toho, aby sme Ho milovali "*celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou mysl'ou*" (Mt 22, 37) - preto je to "*najväčšie a prvé prikázanie*" (Mt 22, 38), lebo len "*kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom*" (1 Jn 4, 16). A to je zase nemožné bez toho, aby sme Bohu nedôverovali, absolútne nedôverovali, úplne a bezvýhradne. Celý náš pozemský život nie je nič iné, než tréning a budovanie a odhodlávacie sa k tejto dôvere a skrze túto dôveru k láske. Aby potom, takto v Bohu, sme konečne mohli spočinúť v *hesychii* dokonalej nesebeckosti, v jej hlbokom a dokonalom pokoji, ktorého ovocím je láska k blížnemu, ku všetkým a ku všetkému - a to je v poradí druhé prikázanie, pretože ono je ovocím, cieľom, ku ktorému smerujeme a ku ktorému nás láska k Bohu uschopňuje. V prvom totiž milujeme Boha - ale v tom druhom už milujeme s Bohom, spolu s Ním, vedľa Neho a v ňom a to je už znak a súčasť zbožštenia sa v Bohu, ako píše Ján, že "*sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti*" (1 Jn 3, 14).

Potom sme konečne zrelí a pripravení aj pre onú absolútnu slobodu, bezhraničnú voľnosť, kedy už nad nami nič nie je a ani nemusí a my sme konečne bohmi v Bohu, zbožštení a slobodní ako sám Boh - pretože sme rovnako dokonalo svätí a dokonalo dobrí, ako sám Boh, vnútorne, sami v sebe, je to pre nás normálne a prirodzené a akákoľvek žiadostivosť či strach sú nám úplne cudzie.

Je to teda otázka dostatku a istoty. Ich zdrojom je Boh. Cestou k Bohu je *viera* a spôsobom života v Bohu je *láska* a ovocím tohto života v Bohu je *láska k blížnym*, ba viac, láska ku všetkým a ku všetkému, dokonca aj k zlým,

dokonca aj k nepriateľom. Ona je dôkazom toho, že Dar zbožštenia sa v nás ujal a bol prijatý.

Láska a dobro musia byť skutočné, nielen póza či taktika!

*"Keď ju [Katarinu Sienskú] považovali za blázna, svojich pohrdavých rodičov a ostatných si predstavovala ako Ježiša, Máriu a apoštolov. Snažila sa im slúžiť v láske tak, ako by slúžila Kristovi, keby bol priamo pred ňou."
(Maddie Torres, *Velebím* 90)*

Ježiš hovorí: "Počuli ste, že bolo povedané: "Oko za oko a zub za zub!" No ja vám hovorím: Neodporujte zlému. Ak ťa niekto udrie po pravom líci, nadstav mu aj druhé. Tomu, kto sa chce s tebou súdiť a vziať ti šaty, nechaj aj plášť. A keď ťa bude niekto nútiť, aby si s ním išiel jednu míľu, choď s ním dve. Tomu, kto ťa prosí, daj, a neodvracaj sa od toho, kto si chce od teba niečo požičať" (Mt 5, 38-42). Prečo? "Keď bude tvoj nepriateľ hladný, nakrm ho, keď je smädný, daj mu piť, lebo tým, že to urobíš, žeravé uhlie mu nahrnieš na hlavu. Nedaj sa premôcť zlu, ale dobrom premáhaj zlo" (Rim 12, 20-21).

Zlo sa dá premôcť iba dobrom. Ale musí to byť *skutočné* dobro! Skutočné a úprimné dobro, skutočná a úprimná láska!

Keď počúvame slová Apoštola "žeravé uhlie mu nahrnieš na hlavu" - čo nás napadne ako prvý? Dobro ako forma pomsty, že? *Odopriem mu boj, ktorý očakáva, miesto toho ho zahanbím svojim dobrom! Bude trpieť!* Ale toto nie je dobro! Je to len vlk v rúchu baránka, diabol tváriaci sa ako "anjel svetla". V skutočnosti podobný obraz máme v Písme tu: *"I priletel ku mne jeden zo serafínov, v ruke mal žeravý uhlík, čo kliešťami vzal z oltára, dotkol sa mi úst a povedal: "Hľa, toto sa dotklo tvojich perí, zmizla tvoja vina a tvoj hriech je odstránený!"*" (Iz 6, 6-7). Žeravé uhlie, ktoré očisťuje.

Oheň lásky, oheň dobra, ktorý vypaľuje ranu na duši druhého, prináša odpustenie, očistenie, uzdravenie...

Musí to byť ale viac, než len póza! Musí to byť *skutočné* dobro, s ktorým sme sa stotožnili, nie vypočítavosť! Musí to byť *skutočná* láska, nie len nejaká taktika, ako sa alternatívne pomstiť druhému a dokázať mu svoju prevahu! Ježiš opakuje: Milujte sa. Milujte sa navzájom. Miluj svojho bližneho. Miluj aj svojich nepriateľov, aj ľudí zlých a nevďačných! Prosto, miluj! Ono to vôbec totiž nie je k nich. Je to o nás: kým sme. *"Boh je láska"* (1Jn 4, 8). *"Cieľ nášho života spočíva v plnení Pánových prikázaní: Milovať Boha, milovať svojho bližneho. Ak žijeme tento príkaz celým srdcom, celou dušou, celým duchom, budeme zbožšteni, budeme podobní Kristovi. Boh je láska (1 Jn 4, 16), Boh je svetlo. Človek stvorený na Jeho podobu musí sa stať úplne láskou, úplne svetlom"* (Otec Dionýz z Monastiera Šimona Petra z Athosu). Cieľ je, že nemilujeme kvôli ničomu inému a zo žiadneho iného dôvodu, len tohto: je nám to prirodzené a normálne, je to naša nová prirodzenosť, takí jednoducho sme a nič za tým nehľadáme!

A ako sa takí stať? *"My milujeme, pretože on prvý miloval nás"* (1Jn 4, 19), *"lebo nás ženie Kristova láska"* (2Kor 5, 14), *"pretože ja som mu veľkým dlžníkom"* (sv. Patrik). *"Láska ku mne a láska k bližnému sú jedno a to isté: Keďže má láska k bližnému zdroj vo mne, čím viac ma duša miluje, tým viac miluje svojich bližnych. To sú prostriedky, ktoré som vám dal, aby ste sa*

cvičili v čnosti a preukazovali ju. Službu, ktorú nemôžete poskytnúť mne, musíte poskytnúť svojim bližným" (Ježiš Kataríne Sienskej).

Je to ovocie viery, ovocie lásky ku Kristovi. Ovocie života s Kristom, keď sa skutočne odvážime postaviť vedľa Ježiša, spolu s Ním žiť, prijať Jeho logiku a Jeho pohľad na veci a svet a to, ako všetko funguje v kontexte Večnosti. Jednoducho, je to ovocie kresťanstva. Ovocie a prejav Božieho synovstva, že sme tento Dar konečne prijali, konečne sa deťmi Boha aj sami stali. Je to úplná zmena pohľadu, úplná zmena životnej logiky a postojov.

Preto sa prejavuje tým, že vychádzame von, do sveta, aby sme slúžili, aby sme boli misionármi Krista a Jeho Evanjelia, aby sme čelili aj zlu a nepriateľstvu a to iba dobrom, iba láskou - lebo inak si to ani nevieme predstaviť! Pretože naozaj milujeme a naše srdce i myseľ skutočne prijali dobro a prosto dobrými sme, nie je to len povrchná póza ani len nejaká dočasná taktika! Sme prosto dobrí. Tak jednoduché! Žiadne dôvody netreba tomu, kto taký prosto je - *úplne rovnako, ako vás nikdy nenapadlo hľadať nejaké dôvody k tomu, aby ste dýchali, jedli či spali!*

Opúšťame teda vo vzťahu k druhým svoje nároky a očakávania, opúšťame pocit krivdy, ktorý možno cítime, zlosť a hnev, opúšťame boj s zápas s nimi, všetko toto - a miesto toho sa prosto rozhodujeme byť dobrí, byť k nim skutočne a úprimne dobrí, skutočne a úprimne ich milovať, bez podmienok, bez očakávaní, len prosto byť k nim dobrí a milovať ich, aj keby sa just nikdy nezmenili. Lebo už to nie je o nich, ale o nás, o tom, kým sme sa v Kristovi stali.

Musíme sa rozhodnúť: Byť. Prosto byť. Byť takýto: Dobrý. Milovať. Skutočne. Opravdivo. Len sa rozhodnúť týmto byť. Osvojiť si to. To je všetko. Ale musíme sa k tomu odhodlať a urobiť to!

Kristus je Osoba, nie idea či poučka.

A rovnako kresťanstvo je bytie, život, Božie synovstvo - nie nejaký náboženský systém ani nejaký súbor obradov a povinností, ani len morálnych hodnôt.

Veriť je fajn. Uvažovať a rozjímať je fajn. Byť na liturgii ešte viac. Ale sú to len nástroje. Pomôcky. Cieľom je toto: *"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť. Ak niekto neostane vo mne, vyhodí ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia ich do ohňa a zhoria. Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to. Môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia a stanete sa mojimi učeníkmi"* (Jn 15, 4-8).

Skutočný Boh. Skutočný vzťah, spoločenstvo, jednota. Skutočná identita, Božie synovstvo. Skutočný život. Skutočné konanie. Prosto nová realita - ani nie nová, je stará a večná a jediná. To len pre nás, zobudených z nočnej mory sveta, sa javí ako nová. A ak sme do nej vošli, musí v sebe zahrnúť a objasniť všetko: ducha, dušu, telo, majetok, čas, všetko. Inak to nie je nová identita, inak to ešte nie je nový život, inak ešte nie sme naozaj v Kristovi, našej Realite, našom Vesmíre, našom novom Svete.

Skutočne Krista s Kristom v Kristovi žiť. Lebo samo *"poznánie nadáva, kým láska buduje"* (1Kor 8, 1).

Tento nový život vytvára medzi nami a okolo nás bublinu nového sveta, Kráľovstva, kde vlastne láska, spravodlivosť, jednota. On je hlavným posolstvom svetu, nástrojom Evanjelizácie: Cirkev. On je dôkazom aj nášho vlastného kresťanstva, že už sme sa naozaj znova narodili ako synovia a dcéry Boha, že už naozaj sme Jeho Rodina. Domácnosť Boha. Nie svetská, ale Božia.

Pravda a láska sú neoddeliteľné

Základný znak katolíka je *Kristovo zmyšľanie* a *zotrvávanie v láske* (porov. KKC 837). Prvé je o rozume, múdrosti a poznaní. Druhé je o vôli a konaní. A jedno bez druhého nedáva zmysel.

Láska, ktorá sa nesnaží spoznať skutočné dobro a čo naozaj prospeje, nemá o druhého skutočný záujem. Potom to ale nie je láska, len nejaké *ukávanie* seba - mať pocit, že som súcitný človek, že milujem, aj keď v skutočnosti nie, a to podľa možnosti bez námahy spoznávania a úsilia o skutočné dobro druhého, dokonca obety!

Poznanie dobra, ktoré sa zase neprejaví úsilím oň, k čomu by bolo? Neboli by sme ako diabli, ktorí poznanie majú tiež?

"Pápež Ján Pavol II. hovoril o tom, že láska a pravda sú neoddeliteľné a že obe sú základom kresťanskej viery a morálky. Tento koncept sa stal jedným z jeho hlavných posolstiev a bol zdôrazňovaný počas celej jeho pontifikátu. Pápež Ján Pavol II. veril, že láska bez pravdy je sentimentálna a

nezodpovedná, zatiaľ čo pravda bez lásky je chladná a tvrdá. Preto zdôrazňoval dôležitosť naučiť sa kombinovať a prepojiť tieto dve hodnoty v každodennom živote, najmä v rámci vzťahov" (Nová GPT)

Ale kým nedosiahneme múdrosť, je "zákon našim vychovávateľom pre Krista, aby sme boli ospravedlnení z viery. Ale keď prišla viera, už nepodliehame vychovávateľovi" (Gal 3, 24-25). Ako hovorí Tresmontant, biblická viera je *porozumenie*, pochopenie. Alebo: múdrosť. Potom už netreba Zákon, ktorý nás poučuje, že niečo je zlé a niečo dobré a núti nás konať dobro a zanechať zlo, pretože sami sme spoznali, prijali, ba viac, sami sme sa takými stali. A sami v tomto porozumení v Duchu Svätom vzrastáme a napredujeme s veľkou starostlivosťou, pretože to je cesta k dobru a po dobre túžime, pretože milujeme.

Potom už nepotrebujeme zákon. Potom už naozaj podliehame Kristovmu Zákonu slobody a viac nehrozí to, pred čím varoval Pavol: "*ste povolaní pre slobodu, bratia, len nedávajte slobodu za príležitosť telu*" (Gal 5, 13) - ako napríklad v onom slávnom "*Hreš smelo, priateľu...*" Luthera. U kresťana je niečo podobné nemožné - veď sa zbožšťuje, premieňa v boha, ako píše Písmo: "*Oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí*" (Rim 13, 14). Ako by boh mohol hrešiť? "*Keď teda Kristus trpel v tele, aj vy sa vyzbrojte tým istým zmysľaním. Lebo ten, kto trpel v tele, skoncoval s hriechom, aby zostávajúci čas v tele nežil ľudským žiadostivosťami, ale Božej vôľi*" (1Pt 4, 1-2).

Preto sa kresťanstvo nedá dodržiavať ani praktizovať. Počiatkom kresťanstva je Božie synovstvo, ponuka od Boha a rozhodnutie človeka niekým sa stať. Naozaj sa tým stať. Úplne. Nielen to hrať. Nielen občas, niekde. Byť tým. Dvadsaťštyri hodín denne, sedem dní v týždni. Prosto byť bohom, učiť sa byť synom Boha. Prosto tým byť. Prosto sa tým stať.

Ako pokračuje Peter, "*priblížil sa koniec všetkého. Preto buďte rozumní a bdejte na modlitbách. A predovšetkým majte vytrvalú lásku jedni k druhým, lebo láska zakrýva množstvo hriechov. Buďte voľne pohostinní bez šomrania. Podľa toho, kto aký dar dostal, slúžte si navzájom ako dobrí správcovia mnohotvárnej Božej milosti*" (1Pt 4, 7-10). Byť kresťanom vlastne nie je nič mimoriadne ani zvláštne. Prosto sa len dávame dokopy, aby sme spolu medzi sebou takto žili, v jednote a bez strachu jeden z druhého, v láske a vzájomnej podpore a v dokonalom dobre. Sviatili samou svojou prítomnosťou ako spoločenstva Cirkvi svetu. A prijali medzi seba všetkých, ktorí chcú, ktorí sú "*vopred určení pre večný život*" (Sk 13, 48).

Čriepky III

Svet je ohavné miesto. Najvyšší čas z neho vypadnúť.

Komu je upretá skutočná veľkosť, ostáva mu už len závist', škodoradosť, hnev a nenávisť.

Navonok sa to podobá, ale sú to tri rôzne veci: vedomie schopnosti, vedomie hodnoty a pocit prevahy.

- Vedomie *schopnosti* niečo vedieť, dokázať, urobiť, byť niečoho schopný - to je v kresťanstve normálne a nie je v tom žiadna pýcha, stačí počúvať Pavla, keď hovorí, že "*podľa Božej milosti, ktorú som dostal, položil som ako múdry staviteľ základ*" (1 Kor 3, 10), alebo

tu, keď nabáda: "*Bratia, spoločne ma napodobňujte a všímajte si tých, čo žijú podľa vzoru, aký máte v nás!*" (Flp 3, 17). Áno, toto dokážem. Áno, v tomto som dobrý. Žiadna falošná skromnosť.

- Vedomie *hodnoty* sa u nás neodvíja od žiadnych kvalít (ani nedostatkov), ale len a jedine od povolania a vyvolenia Bohom, ktoré sa na žiadne naše kvality neviaže, práve naopak, ako znova svedčí Pavol: "*Ved' ja som najmenší z apoštolov. Ba nie som hoden volať sa apoštolom, lebo som prenasledoval Božiu cirkev. Ale z Božej milosti som tým, čím som*" (1 Kor 15, 9-10).
- Pocit *prevahy* – alebo *pýcha* – je potom prežitok, ktorý už nijako a nikde nepotrebujeme, a keby sme ho stále potrebovali a zakladali by sme si na ňom, potom by sme tým len sami proti sebe svedčili, že napriek povolaniu od Boha ešte stále nie sme deti Boha, ale len starí, pozemskí a svetskí ľudia.

Svetský človek je zaniatený za seba a porovnáva sa s ostatnými ľuďmi a súperí s nimi. Kresťan je zaniatený za Krista, za Kráľovstvo, za Cirkev – a seba samého si ani nevšíma. Ako Ján: „*On musí rásť a mňa musí ubúdať*“ (Jn 3, 30). Ako Pavol: „*Svoj život si však veľmi necením, len aby som dokončil svoj beh a službu, ktorú som dostal od Pána Ježiša: svedčiť o evanjeliu Božej milosti. Pravda, niektorí hlásajú Krista aj zo závidosti a nevraživosti, no niektorí aj z oddanosti; títo z lásky, lebo vedia, že som tu na obranu evanjelia, tamtí zasa ohlasujú Krista z nevraživosti, nie úprimne, a myslia si, že spôsobia súženie mojím okovám. Čo na tom?! Len nech sa akýmkoľvek spôsobom, či už pod dajakou zámienkou, alebo úprimne zvestuje Kristus. A ja sa tomu teším a budem tešiť*“ (Sk 20, 24; Flp 1, 15-18).

Cítite sa, akoby vo Vás boli dve časti?

Jedna, ktorá sa napríklad modlí, spieva - a druhá, ktorá akoby ostávala nedotknutá, dokonca tú prvú akoby zvonku sleduje a hodnotí?

Myslím, že proces obrátenia je zavŕšený vtedy keď táto rozdvojenosť zmizne. V dobrom, či v zlom. U spaseného zomrie ten pozorujúci. U zatrateného zomrie ten vnútorný, modliaci sa.

Keď prestaneme súdiť iných, ale aj seba. Keď prestaneme porovnávať iných so sebou, ale aj seba s inými. Keď prestaneme chcieť, aby sa iní prispôbili nám, ale rovnako opustíme potrebu prispôbovať sa iným, aby sme sa im páčili. Vtedy začíname skutočne žiť. Skutočne byť. Ako synovia, ako deti Boha. Ako slobodní. Skutočne slobodní.

Sme naozaj povolaní k samostatnosti a slobode!

Tak, ako to vyjadruje podobenstvo o talentoch:

"Bude to tak, ako keď sa istý človek chystal na cestu. Zavolať si sluhov a zveril im svoj majetok: jednému dal päť talentov, druhému dva a ďalšiemu jeden, každému podľa jeho schopností, a odcestoval." (Mt 25, 14-15)

"Zavolal si svojich desiatich sluhov, dal im desať min a povedal im: "Obchodujte, kým sa nevrátim!" (Lk 19, 13)

Žiadne inštrukcie a pokyny. Žiadne 'zatelefonuje mi, ak budete potrebovať pomoc'. Nič také. Sú ponechaní sami na seba, aby si poradili, ako najlepšie vedia. Prečo?

Pretože Pán z nás chce urobiť synov, nie otrokov, ktorí plnia príkazy, nie nástroje, ktoré iba mechanicky konajú Jeho vôľu. Chce z nás urobiť bohov podobných Sebe. Preto nás volá k slobode a k samostatnosti.

Často by sme boli radi, keby nám Boh každý deň nalinkobal, čo máme urobiť a my by sme to iba vykonali, bez myslenia, bez zodpovednosti za nič, len za samo vykonanie príkazu. Ale presne toto Boh nerobí. Necháva nás, aby sme sa 'trápili' sami, aby sme sami uvažovali, sami hľadali, sami skúmali, čo je lepšie a potom to konali. Aby sme jednoducho vyrástli a dorástli do slobody detí Boha, synov a dcér Boha.

"Veru, hovorím vám: Čo zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi" (Mt 18, 18) - nie naopak! Ježiš vlastne hovorí, že od nás túto samostatnosť očakáva a podporí nás v nej, bude stáť za nami, za našimi rozhodnutiami, prameniáciami z úprimného, milujúceho a veriaceho srdca. Nie naopak - že čo zaviaže v Nebi, tak nám len oznámi, aby sme to mechanicky zaviedli aj tu, na zemi...

Ak už naozaj treba, pošle znamenie a videnie, ako Petrovi v prípade Kornélia, ako farnosti v Antiochii, keď vybral Pavla a Barnabáša na misijné dielo. Ale potom už nie. Nechá ich, nech si poradia. Nechá ich hoci aj hádať sa ako v Antiochii, ako na Jeruzalemskom koncile, diskutovať, hľadať, skúmať. Aby mohli nakoniec dospieť k onomu *"Duch Svätý a my sme usúdili..."* (Sk 15, 28). Nielen Duch. Duch a my. Ako skutoční partneri. *"Oni sa rozišli a všade kázali. Pán im pomáhal a ich slová potvrdzoval*

znamienami, ktoré ich sprevádzali" (Mk 16, 20). Nie naopak. Nie oni Pánovi. Pán im. Presne ako v onom podobenstve.

Musíme prosto odolať pokušeniu odmietnuť slobodu synov (a s ňou aj zodpovednosť synov) a chcieť byť iba otrokmi, vecami, nesamostatnými nedospelými ľuďmi, ktorých Boh musí stále viesť za ručičku! Stačí, ak si pozrieme na jednu z mála Ježišových 'vytočených' reakcií, keď sa učeníci práve takto nedospelého a nesamostatne správali: "*Neveriace a skazené pokolenie, dokiaľ budem s vami? Dokedy vás mám ešte trpieť*" (Mt 17, 17)?

"Lebo niekto robí rozdiel medzi dňom a dňom, iný nerozlišuje dni; len nech je každý úplne presvedčený o svojom. Kto zachováva deň, zachováva ho kvôli Pánovi; kto je, je kvôli Pánovi, veď vzdáva vďaka Bohu; a kto neje, neje kvôli Pánovi a vzdáva vďaka Bohu. ... Viem a som si istý v Pánu Ježišovi, že nič nie je nečisté samo v sebe; len tomu je niečo nečisté, kto to za nečisté pokladá. ... Tú vieru, ktorú máš, maj sám pre seba pred Bohom. Blahoslavený, kto nesúdi seba samého za to, čo uznáva za dobré. Ale kto je, hoci má pochybnosti, je odsúdený, lebo to nebolo z viery; a všetko, čo nie je z viery, je hriech. Lebo vy ste povolani pre slobodu, bratia, len nedávajte slobodu za príležitosť telu, ale navzájom si slúžte v láske!" (Rim 14, 5-6.14.22-23; Gal 5, 13). Všimli sme si tú mieru slobody?

"Miluj, a rob, čo chceš," tak ju zhrnul sv. Augustín. Keď si vierou prijal identitu a zmýšľanie Krista, máš teda Kristovho ducha i Ducha, a ak miluješ a zotrúvaš v láske - a to sú dve kľúčové vlastnosti kresťana a obzvlášť katolíka, porov. KKC 837! - potom vo viere a z lásky konaj, ako najlepšie vieš a čo úprimne uznáš za vhodné - a Pán bude s tebou! K tomu ťa predsa vychováva: k slobode synov Boha, nie podriadenosti sluhov a otrokov, pretože *"otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn. Pretože ste synmi, poslal Boh do našich srdiec Ducha svojho Syna a on volá: "Abba, Otče!" A tak už nie si otrok, ale syn; a keď syn, tak skrze Boha aj dedič"* (Jn 8, 35; Gal 4, 6-7)!

Ale kto by pod zámienkou tejto slobody konal zo sebeckta a nie z lásky, z pohodlnosti a nie z viery, ako človek a nie ako syn, sám seba odsudzuje, že je nedospelý a nedorástol do slobody detí Boha, pretože zneužil slobodu za "príležitosť telu" a nie k synovskej službe a životu lásky.

Byť prítomný, ale celý, rozhodnutý

Je dôležité byť v prítomnom okamihu tu a teraz. Ale rovnako dôležité, ba vari ešte viac, je byť tu takto prítomný *celý*. Bez rozpolteného srdca. Duchom, dušou aj telom. A to znamenalo, byť obrátený, rozhodnutý, rozhodnutý pre inú *jednu vec*, ako o nej píše Fromm: "*Prvou podmienkou väčšieho než priemerného úspechu je chcieť jednu vec, zamerať sa na jeden cieľ.*"

Je v tom radosť, oslobodenie, uľahčenie, keď sa človek konečne takto rozhodne a konečne si vyberie to *jediné potrebné*, ako vraví Ježiš Marte: Svätosť. Synovstvo. Poklad a Perlu Kráľovstva. Keď už nelavíruje. Keď už nepochybuje, lebo sa rozhodol *uveriť*.

"*Najhoršia je doba predtým, než sa skalopevne rozhodnete do toho ísť. Zmietajú vami pochybnosti, stále hrozí, že sa vzdáte, všetko robíte len napoly. Pre tvorivé činy alebo podniky platí jedna zásada, ktorej opomenutie už zabilo veľa smelých plánov a krásnych myšlienok: v okamihu, keď pocítite stopercentné odhodlanie, prozreteľnosť začne hrať na vašej strane. Spustí sa celý prúd udalostí, priaznivých náhod, úspešných mítingov a materiálnej pomoci, o akej ste na začiatku ani nesnívali.*" (W. H. Murray)

O čo viac to platí, keď sa rozhodneme pre svätosť? Konečne prestaneme váhať, konečne prestaneme pochybovať a konečne sa rozhodneme! "*Filip otvoril ústa a počnúc týmto miestom z Písma, zvestoval mu Ježiša. Ako išli cestou, došli k akejsi vode a eunuch vravel: "Pozri, voda! Čo prekáža, aby som sa dal pokrstiť?" Rozkázal zastaviť voz a obaja, Filip i eunuch, zostúpili do vody a pokrstil ho. Keď vystúpili z vody, Pánov Duch Filipa uniesol a eunuch ho viac nevidel; ale šiel svojou cestou plný radosti"* (Sk 8, 35-39).

Človek, ktorý sa rozhodol. Ktorý vie, čo chce. Ktorý si zvolil tú svoju *jednu vec*, na ktorej mu záleží, tú *jedinú potrebnú*. Kresťan.

Tak teda, *idem byť svätý*. Ako úžasne to znie. A tak prosto. Vo svojej podstate to veľmi prosté je. A v samej podstate aj ľahké, veď svätosť vonia už zďaleka životom a slobodou a jasom Svetla a Radosti a Pokoja od Boha! A smrťou Ega a to je tiež skvelá vec! Svätosť, to je vykúpenie, to je vzkriesenie! Omnoho viac, než nábožnosť, omnoho viac, než zákon a jeho zachovanie! Omnoho! Svätosť, to je synovstvo, to je zbožštenie! Nie nadarmo sa v Západnom kresťanstve zbožštenie častejšie vyjadruje pojmom 'posvätenie'!

Za ničím iným neutekám, za ničím iným sa neponáhľam, o nič iné neusilujem. Toto je tá jedna vec. Moja jedna vec. Životný cieľ. Nieкто chce byť kozmonaut. Nieкто lekár. A niekomu to je jedno, len ak bude svätý a všetko ostatné berie alebo necháva tak podľa toho, nakoľko to slúži tomuto jeho cieľu, tej jeho jednej veci: byť svätý! Byť synom Otca.

Eucharistia, Cirkev - sú Telom Krista naozaj, alebo iba symbolicky? To je otázka, ktorá rozhoduje o všetkom!

Eucharistia - je naozaj Telom Krista? Alebo je v nej Kristus iba prítomný, ako veria Luteráni? Alebo je to iba symbolicky, ako veria iní protestanti?

To isté sa týka aj Cirkvi, ktorá z Eucharistie povstáva: Naozaj je Telom Krista, Kristom samým? Alebo v nej je Kristus iba nejakou prítomnosťou? Alebo je to len symbolika a cirkev je hlavne zbor, zhromaždenie?

Odpoveď na túto otázku definuje všetko - cieľ i podstatu kresťanstva.

Ak je pravdou prvé, potom Nebi je zbožštenie, účasť na prirodzenosti Boha, ktorý sa stal telom, aby sme s Ním boli jedno Telo. A cesta k nemu je oblečenie si Krista, dokonalá jednota s Kristom, svätosť. Tak, ako to učí Písmo, ako to odovzdáva Apoštolské podanie.

Ak je pravdou druhé či tretie, potom Nebi je miesto, vec, niečo odlišné od Boha. A potom svätosť nutná nie je. K čomu podmieňovať pobyt na nejakom mieste dokonalosťou na spôsob Boha? Potom naozaj stačí len nájsť nejaký

spôsob, ako Boha presvedčiť, aby nás tam pustil - hoci aj "sola fide" či podobné výmysly.

Vlastne, v samej podstate je to otázka a voľba toho, či veríme v skutočného Vteleného Krista, alebo sme si Ho nahradili nejakou gnostickou verziou, kde všetko je len symbolické, akože, Kristus síce je nejakou "duchovne", čiže neviditeľne, prítomný, ale len prítomný (hoci v Biblii slovo „duchovný“ znamená čosi iné, než „neviditeľný“). Priepasť medzi Ním a nami ostáva. A namiesto zbožštenia v Nebi čakáme iba akýsi Raj, nie nepodobný pozemskému svetu, len bez chorôb a smrti. A tak to mnohí odlúčení bratia aj naozaj veria!

Prvé je poslanie, až potom jeho zdieľanie. Cirkev je poslanie.

Prvé je poslanie. Láska je v prvom rade akt darovania sa. Až potom prichádza na rad zdieľanie tohto poslania, zdieľanie skúsenosti tohto darovania sa - a nakoniec zdieľanie sa v darovaní vzájomnom.

Stačí sa pozrieť do samotného vnútra Boha! Otec je prvý, ktorý sa v láske dáva, daruje Synovi. Jeho Láska má svoj smer, svoje poslanie: darovať sa, zrodiť v tomto darovaní Syna, s ktorým potom môže zdieľať toto darovanie sa. A Duch Svätý, s ktorým môže zdieľať skúsenosť tohto darovania sa Synovi. A tak ďalej vo vzťahu každej Osoby ku každej Osobe.

Keď som už dávnejšie uvažoval o Farských evanjelizačných bunkách (FEB-ky), pozastavoval som sa nad slovom "evanjelizačné". Bola za tým obava, aby sa spoločenstvo malých komunít vo farnosti nestratilo len v nejakom "tímovom" duchu, kde v strede je niečo robiť a nie niečo žiť, byť komunitou, zdieľať medzi sebou svoje životy.

Myslím ale, že poslanie je naozaj aj tu prvé. Ako nakoniec v Cirkvi. Ako ktosi povedal, 'nie Cirkev má Poslanie, ale Poslanie má Cirkev', ona je ovocím a nástrojom tohto Poslania. Po vzore Otca, Syna a Ducha Svätého aj my začíname tým, že prijímame za svoje poslanie darovať sa, deliť sa, priviesť všetkých do svätej Jednoty Trojice. Až potom, keď (slovami Exupéryho) takto pozeráme jedným smerom, spojení touto túžbou, poslaním, konaním, úlohou, až potom môžeme medzi sebou zdieľať túto vášň, zmysel nášho života, zdieľať samých seba - v tom istom darovaní sa, akurát už vzájomnom.

Byť katolíkom znamená prijať za zmysel svojho života Poslanie, ktorým je zjednotiť všetko v Kristovi ako v Hlave a to putom dokonalej lásky. Až keď toto Poslanie prijmem a stotožním sa s ním a začneme ho žiť a konať, prijímame s ním a v ňom aj Božie synovstvo (už nám darované) a vstupujeme do Života Boha, ktorý žije presne to isté (a svoj Život nám už tiež otvoril). A toto nás spája aj navzájom a z tohto Poslania sa rodí spoločenstvo Cirkvi medzi všetkými, ktorí sa mu zasvätili.

"Celá Cirkev je misionárska a dielo šírenia evanjelia je základnou povinnosťou ľudu Božieho. Všetci veriaci ako údy živého Krista, ku ktorému sa pričlenili a pripodobnili krstom, birmovkou a Eucharistiou, sú povinní spolupracovať na vývoji a vzraste jeho Tela, aby ho čím skôr priviedli k plnosti. Preto všetci synovia a dcéry Cirkvi majú mať živé vedomie vlastnej zodpovednosti voči svetu, pestovať v sebe naozaj katolíckeho ducha a zasvätiť svoje sily dielu šírenia evanjelia." (II. vatikánsky koncil, Ad gentes)

Je to viac, než len nejaká úloha, ktorú si plníme. Ak je to naozaj prijaté, stáva sa to našim životom, jeho zmyslom, podstatným prvkom samej našej identity, ako hovorí pápež: sme "učeníci misionári". Príde čas, vo Večnosti, keď učeníkmi byť prestaneme. Ale misionármi nikdy - pretože misia je podstatou lásky a láska je podstatou Neba, pretože Boh Je Láska.

Byť svätý znamená najprv naučiť sa žiť s Kristom v Kristovi.

Lebo prvé, čo nás napadne, keď sa jasne rozhodneme, že chceme na túto cestu ísť, že chceme byť svätí, je toto: Dobre, a čo teraz? Kde začať, s čím? A Ježiš odpovedá: "*Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesť. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť*" (Jn 15, 4-5)? Čo by ste chceli robiť a dokázať, kým najprv nie ste vo Mne?

Od tohto skutočného, vedomého a trvalého zotrávania a prebývania v Kristovi a s Kristom sa odvíja aj všetko ostatné: "*Kto ostáva v ňom, nehreší a že ostávame v ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha*" (1Jn 3, 6; 4, 13). Duch Svätý, svätosť, ovocie a skutky, všetko je ovocím prebývania v Kristovi - a to je ovocím obrátenia, rozhodnutia zanechať všetko, čo bolo, 'opustiť lode a siete' starého svetského života a začať takto žiť.

Toto je podstata bdelosti: že sme opustili spánok svetského života a zobudili sa do Krista. Nie je to záležitosť toho, že sa uprostred ostatných vecí snažíme ostať sústredení, upriamení na Krista, ako skôr toho, že sme opustili svet a viac už niet vecí, ktoré by nás v tomto vyrušovali a prekážali nám. Ako hovorí Ježiš: "*Kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho*" (Mt 10, 39). Znamená to, že už nemám žiadne iné túžby, záujmy, ciele, iba Krista - a ten Je práve tu a práve teraz, tu, v tomto, so mnou a pri mne a ak Mu dovoľím, tak vo mne - a ja v Ňom. A všetko je skrze Neho a s Ním a v Ňom a tak už niet v našom živote rozporu ani konfliktu, je len On a Jeho Pokoj, jednota, celistvosť, radosť a ľahkosť.

Toto je začiatok. Sám, pravdivý, ako som, naučiť sa byť v Kristovi, skutočnom, pravdivom, ako Je. Žiť v Kristovi. Pracovať v Kristovi. Ale aj jesť, piť, spať, odpočívať v Kristovi a s Kristom. Všetko s Ním, všetko v Ňom. "*Či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte, všetko robte na Božiu slávu. Keď niekto hovorí, tak len ako Božie slovo; keď niekto slúži, tak len z moci, ktorú uštedruje Boh, aby bol vo všetkom oslávený Boh skrze Ježiša Krista*" (1Kor 10, 31; 1Pt 4, 11).

Prečo v skrytosti? Aby sme sa nevydeľovali!

"*Keď ty dávaš almužnu, nech nevie tvoja ľavá ruka, čo robí pravá, aby tvoja almužna zostala skrytá. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti.*" (Mt 6, 3-4)

Jeden z dôvodov, prečo máme robiť dobro v skrytosti je, aby sme nezahanbovali bratov a nevydeľovali sa z jednoty lásky spoločenstva tým, by sme hoci oprávnené vyvyšovali seba nad iných.

Ak cieľom je jednota a ona je - "*zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi*" (Ef 1, 10) - potom čo túto jednotu vytvára, je dobré a správne. Je to láska, samozrejme, pretože len ona dokáže vytvoriť jednotu komunity. Jednotu, v ktorej odlišnosti, dary, charizmy a schopnosti nie sú zvonka potláčané v mene rovnakosti, uniformity, ale kde naozaj panuje hlboká jednota v odlišnostiach.

Potom hriechom je všetko, čím sa akokoľvek sami vydeľujeme spomedzi spoločenstva: *pýcha, sebecko, lakomstvo, súperenie, chválenie sa, povyšovanie sa* a im podobné. Alebo čím sa usilujeme vydeliť, vylúčiť iných: *súdenie a odsudzovanie, hnev, nenávisť, nepriateľstvo, pomsta, výsmech, ohováranie, osočovanie* a mnohé ďalšie im podobné veci.

Jednoducho, akákoľvek nábožnosť, ktorá neslúži tomuto zámeru Boha, je márna a zbytočná, pretože nás nevedie do Neba, ktoré je touto Svätou Jednotou Lásky, miesto toho mu odporuje. A to platí o všetkom, o celom našom živote: "*Kto nie je so mnou, je proti mne, a kto nezhrmažďuje so mnou, rozhadzuje*" (Lk 11, 23), vraví Ježiš.

Hanbím sa za svoj starý doterajší život, pretože v ňom bolo množstvo tohto zla. Cieľom nie je vyniknúť, ani získať uznanie ani hromadiť majetok ani nič podobné. Veď ako synovia a dcéry Boha už nič z toho nepotrebujeme. Môžeme sa preto vydať cestou Krista, ktorá buduje túto jednotu: "*Veď kto je väčší? Ten, čo sedí za stolom, či ten, čo obsluhuje? Nie ten, čo sedí za stolom? A ja som medzi vami ako ten, čo obsluhuje. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený. Kto sa teda poníži ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve. Ako ani Syn*

človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých" (Lk 22, 27; 14, 11; Mt 18, 4; 20, 28).

Jednota lásky vyžaduje zomrieť pyšnému a sebeckému Egu s jeho žiadostivosťou a strachom, oboje nás totiž vydeľuje a stavia oproti iným - namiesto s nimi vedľa nich. To je podstata etapy či skôr postoja *prázdnoty*, ako to nazýva odborník na komunity, M. Scott Peck. Preto kto takto sebe *"zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním [Kristom] ukrižovaný, aby bolo hriechne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu"* (Rim 6, 7.6).

Je to niečo radikálne nové - miesto navyknutých postojov povyšovania sa a hromadenia a hľadania výnimočnosti odteraz vo všetkom a všetkým budovať jednotu a na všetko hľadiť cez prizmu jednoty všetkých a toho, čo jej napomáha!

"Láska nerobí zle blížnemu; teda naplnením zákona je láska" (Rim 13, 10) - ale zákon nie je naplnením lásky, sám osebe ešte nestačí! Musí sa k nemu pridať aj aktívne budovanie tejto jednoty, preto Ježiš hovorí: *"Kto sa medzi vami bude chcieť stať veľkým, bude vaším služobníkom. A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude vaším sluhom"* (Mt 20, 26-27). Tam, kde nikto nikomu nerobí zle a každý každému slúži - *"láska nech je bez pretvárinky. Nenávidte zlo, lipnite k dobru. Milujte sa navzájom bratskou láskou, predbiehajte sa vzájomne v úctivosti"* (Rim 12, 9-10) - tam vládne jednota, tam jestvuje Cirkev, jej spoločenstvo.

Ako naložiť s Egom? Vysmiať sa mu!

Lebo keď znova a znova v sebe vidíme myšlienky starého človeka, keď nás akoby z diaľky a hĺbky znova a znova vyrušuje onen starý človek, pochovaný, ale ešte nie úplne mŕtvy a dáva nám, ukazuje dôvody, pre ktoré by sme sa mali cítiť nahnevaní alebo urazení alebo vystrašení - čo s tým? A keď nám ukazuje minulosť a veci, za ktoré sa hanbíme a ktoré boli zlé alebo smiešne komické - ako sa k tomu postaviť?

Ak reagujeme hnevom alebo cítime zahanbenie - či to nie je reakcia toho istého Ega, ktoré sa cíti ponížene, zranene, dotknuto, že v sebe nachádzame alebo sme kedysi urobili niečo tak nedokonalé, chybu, omyl, zlo, hriech - a cítime sa byť pokorení, hanbíme sa sami pred sebou i pred inými, ale kvôli sebe? Lenže potom vlastne stále Egu slúžime, len sme zmenili spôsob. A divíme sa, keď nevieme Egom Ego poraziť!

Môžeme to ignorovať a utiecť pred tým - ale to nie je veľmi dobré riešenie a ono sa to znova a znova vracia.

No a môžeme sa tomu vysmiať. Priamo a pevne sa pozrieť Egu sk tváre, priznať si všetku jeho - našu! - malosť a smiešnosť, a potom sa tomu schuti zasmiať, vysmiať, áno, vysmiať sa sebe, svojej malosti i svojej tendencii zakrývať to, popierať a vyzeráť navonok i pred sebou lepši, dobrí a vážni a bez chýb a zahanbenia.

Vysmiať sa sebe, vedieť sa smiať na sebe, na všetkej tej malosti a velikášstve, ktoré v nás sú a sú podstatou Ega, to je, myslím, celkom dobrý liek na Ego. Otvorene všetko to malé, slabé a zlé priznať, zlo úprimne

oplakať a zanechať - a Egu sa do očí vysmiať, vysmiať sa jeho samol'ubosti a namyslenosti a lakomstvu a urážlivosti a pretvárke a vzťahovačnosti a všetkým týmto hlúpostiam, ktorými sa nás snaží tam zdola, z hrobu, pokúšať a našepkávať nám ich. Humor je silný liek na smrteľnú vážnosť Ega! Smejeme sa nad svojou malosťou, než by sme sa ňou mali pyšne trápiť a sužovať a potom hnev z nej prenášať na iných v podobe hnevu, urážania sa, v podobe prenosu na druhých a následného ich odsudzovania a podobne.

Brat' seba príliš vážne nie je dobré. Bez Boha by nám to neveľmi šlo, ved' nič okrem seba nemáme. Ale teraz Boh pre nás pripravil naše nové Ja, krásne a sväté. Môžeme sa pokojne vysmiať tomu starému, lebo už na ňom nie sme závislí. Už máme nové od Boha, ktoré si obliekame. A keď si obliekame nové a krásne, môžeme sa spokojne zasmiať tomu starému a smiešnemu, čo sme si práve vyzliekli, stále to ale leží na zemi pred nami a pripomína sa nám to. Ešte chvíľu. Nakrátko. Naše staré Ja. Naše Ego.

„Prečo sa tvoj duch zmieta ako voda Kōkō-nūru, keď sa priženie búrka? Čo na tom, že sa musíš zajtra gegānovi priznať, že nemáš, čo by si mu ponúkol za jeho pohostinstvo? On sa tým trápiť nebude, je to bohatý človek. Ty sa tým priznaním však budeš cítiť pokorený, bude ťa mučiť. Prečo si sa tak vystatoval, prezliekol a chcel vyzerat' ako dôležitý muž, prečo si sa tešil, keď sa ti to podarilo? Chvíľa prinášajúca radosť pominula, chvíľa, čo prišla po nej, ťa sklúčuje. Sám si sa pripravil o pohodu mysle, keď si v nej vyvolal radosť a žiaľ. ... Chod' synak, chod' spať. Mimo dobroty je všetko márne.“
(Láma Yongden, Mipam, láma s päťorou múdrosťou)

Smiať sa nad vlastnou malosťou a úbohosťou miesto toho, aby sme sa pyšne nad ňou sužovali, lebo sa ňou cítime tak poníženi, tak sa za ňu pred inými hanbíme, lebo ved' čo si o nás pomyslia, keby to zistili! Vysmiať sa vlastnej pýche, vlastnej samol'ubosti, vysmiať sa jej smrteľnej vážnosti a velikášstvu a smiešnej chtivosti po veľkosti a uznani. Vysmiať sa tomu všetkému a potom to nechať tak. Smiech zabíja pýchu!

Najprv sám byť, sám žiť.

Naozaj to nie je o tom, ako sa správať, ale kým byť - inak by to bolo iba pokrytectvo.

Prvý krok je, byť svetlom sveta - nie preto, že, obrazne povedané, občas pred inými *zažneme baterku*, ale preto, že sme sa rozhodli Svetlu uveriť, Svetlu otvoriť a poddať, Svetlo prijať a Svetlom sa naplniť - najprv my sami. Svetlo žiť, plní Života a Radosti, v skrytosti rovnako ako na verejnosti.

Zatiaľ ešte vôbec neuvažujeme o iných, o poslaní, o úlohách. Je to naša osobná púšť, ústranie uprostred mesta, kedy sa obraciame a stávame novými ľuďmi my sami. Až potom môže prísť a príde na rad služba. Najprv sami musíme byť, aby sme potom mohli svietiť druhým a prijať každého, kto zatúži po tom istom Svetle.

Oslobodiť sa od pút' okolia, jeho predstáv, nárokov, očakávaní. "*Hľa, urobil som ťa dnes opevneným mestom, železným stĺpom a kovovým múrom proti celej krajine*" (Jer 1, 18).

Začať v tejto slobode a v Božom Svetle prosto byť - synmi, dcérami. Prosto žiť. Skutočne žiť, v slobode a vo Svetle. *Tu a teraz*, úplne prítomný, *prúdiaci* okamihom, plný Boha, v Bohu, s Bohom. Nie v krčovitom vzopätí, ale v pokoji a ľahkosti uvoľnenia, poddania sa, *hesychie*, - keď netúžime byť inokedy ani inde ani inak, lebo všetko je práve tu a teraz: sám Boh! Nie rozpoltení, ale celí a úplní.

Nič nečakať - všetko už máme. Zo všetkého sa tešiť - ako zo zázraku danej chvíle, vychutnávať si to s radosťou. Nikoho nesúdiť. Prosto každého prijať, lebo ani od neho už nič nečakáme. Aj jemu sme dali slobodu odpustením. Deliť sa. Bez okolkov, bez ostychu, otvoriť druhému svoj život. Preto

musíme najprv žiť život, najprv byť - aby bolo čo otvoriť! Nemôžete inému takto otvoriť púhu *pózu*!

Nenechať sa stiahnuť ostatnými ani nepodľahnúť skleslosti a beznádeji pri pohľade okolo. Miesto toho sa zakotviť v Bohu a byť akoby *svetom uprostred sveta*, ostrovom, oázou, kde kvitne Raj, bár aj obkolesenou púšťou. "*Zlož svoju starosť na Pána a on ťa zachová; a nikdy nedopustí, aby bol spravodlivý zmietaný*" (Ž 55, 23).

Udržať v sebe ticho a prázdno!

Sme ako loď a svet okolo nás je ako more. Snaží sa do nás vnikáť cez každý otvor, dieru, trhlinu. Kým tomu bránime a loď našej mysle ostáva prázdna, plavíme sa a Vietor Ducha nás poháňa a nesie k brehom Zeme neumierajúcich za obzorom. Čím viac vody sveta - obrazov, myšlienok, túžob, strachov, ba aj chvíľkových uspokojení a smädu zažiť ich znova a zas - do seba naberieme, tým ťažšie a pomalšie sa naša loď plaví. A ak nás vody sveta zalejú úplne, naša loď sa potopí, potopí sa do hĺbín sveta a nikdy nedorazí do cieľa...

V tichu a mlčaní prostého bytia sme. Sme a vnímame skutočnosť, realitu. Vidíme a chápeme a rozumieme, lebo vidíme Boha, našu prázdnotu napĺňa Boh *just tak, ako vzduch napĺňa loď*, a ona už nie je prázdna, ale plná života.

Ale stačí trochu nepozornosti, a svet sa natlačí dovnútra - hoci aj v podobe nadšenia nad tým, čo robíme, vidíme, žijeme a my sa tým nenecháme uniesť

a ani nezbadáme ako - a už sme kdesi inde, pri inom, nie pri Pánovi, nie na ceste do Vlasti v Nebi. *Sme ako psík, obklopený hračkami, ležiacimi pri ceste, ktorý od nadšenia z nich zabudne, kam sa vlastne vybral, kam mal namierené.*

Tak, ako námorníci upchávajú trhliny v trupe lode a pumpujú von vodu, čo do lode natiekla, aj pred nami je úloha ostať bdely a nezaspáť. Uchovať si ticho a počúvať - miesto toho, aby sme sa naplnili myšlienkami sveta a Ega a stali sa hluchými voči Hlasu Ženícha. Nenechať sa uniesť nikým a ničím z tohto okamihu prítomného bytia, kde naozaj sme. Ticha, v ktorom naozaj a stále počujeme. Hesychie, v ktorej zmĺkol strach aj vášne a dobro a zlo vystúpili na povrch s ostrou jasnosťou, aby sme mohli bez pochybností a neistoty zvoliť dobro, zvoliť Život.

Všetko dôležité, na čom záleží, sa deje tu a teraz. Pán k nám hovorí tu a teraz - ak sme v tichu a počúvame, lebo on sa nevnučuje. Ak počúvame, hovorí. Jasne a zreteľne. Často je to 'tvrdá reč' vzhľadom na Ego a staré strachy a žiadostivosti, ale jasná a zreteľná.

Všetko zlo vychádza zo sebeckej žiadostivosti a strachu - a tie sú zase ovocím biedy a nedostatku sveta, ktorý nijakovsky nevie nasýtiť našu dušu. A keď nás ovládnu, splodia zlo a hriech. A na konci čaká už len sklamanie, bolesť a smrť.

Niet sa kam ponáhľať. Niet pred čím utekať. Niet za čím ísť. Všetko je tu. Všetko je teraz: Boh, Nebo, všetko. Náš vlastný osud, pretože práve tu a teraz my sami súdime seba a rozhodujeme, čo si zvolíme.

Do radosti sa dá iba uvoľniť, poddať sa jej - cez priznanie temnoty v nás.

Neviem, ako je to pri iných veciach. Ale u Boha je to, myslím, takto: že do radosti a blaha sa dá iba prepadnúť, poddať sa tomu, uvoľniť sa pre to.

Zahodiť za hlavu strach a neistotu a beznádej, zahodiť preč plané točenie sa v pochybnostiach a poddať sa. Prosto sa poddať, v čírom okamihu, v čírej prostote a jednoduchosti. Ako dieťa. Ako malé dieťa. "*Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojдете do nebeského kráľovstva*" (Mt 18, 3).

Keď sa pozrieme do seba, nájdeme tam množstvo hnevu a beznádeje, smútku a pocitu krivdy a možno zúfalstva nad vlastným zlyhávaním, vlastnou nemohúcnosťou, nad márnosťou všetkého. Len ich sprvu popierame. Ukrývame - aj sami pred sebou. A snažíme sa to prekryť *umelou radosťou*, ktorá je vzopätím sa, neprirodzeným stavom nabudenia, nadšenia, viac na povrchu, pretože vnútri je stále táto temnota, ktorú sa takto snažíme poprieť.

Túto temnotu musíme najprv priznať. Potom vyliatť. V spoločenstve, a ak takého niet, isto pred Pánom. "*Ona sa v trpkosti svojej duše modlila k Pánovi a horko plakala. ... "Som žena, ktorá má ťarchu na duši. Víno a opojný nápoj*

som nepila, len dušu som si vyliala pred Pánom." (1Sam 1, 10.15). Potom, po bolesti, prichádza radosť, skutočná a hlboká. Po slzách bolesti slzy pokoja a radosti. Táto nová radosť je blaženosťou. Človek sa z nej neunaví a ona ostáva už navždy, lebo je od Pána.

Poddať sa tejto bolesti, priznať ju a prestať popierať - ale urobiť to v Bohu. Výsledok je pompézny: v tejto bolesti a smútku zomierame sebe, aby sme v tej istej chvíli vstávali, ale už v Bohu, v Ňom, ako aj Písmo píše: "*aby sa vaša viera a nádej upínali na Boha*" (1Pt 1, 21). Už nemáme nič svoje, ale dostávame a v Bohu nachádzame všetko Božie a ponárame sa do toho. Popieranie nás neochránilo, iba zatvrdilo voči sebe aj Bohu. Poddanie sa nás oslobodilo.

Ale iba v Bohu to tak funguje. Iba tu sa môžeme poddať márnosti bolesti v nás, lebo tu je "*Ježiš [ktorý] hneď vystrel ruku, zachytil ho*" (Mt 14, 31) a v sebe zachránil. Bez Boha by to bol smrteľný pád do priepasti bezzmyselnosti a zúfalstva. Lebo On neprišiel svet súdiť - potom by sme naozaj museli iba obhajovať seba a popierať toto temno v nás. Ale On nás prišiel spasiť, zachrániť! Preto to v dôvere môžeme - priznať si a vyznať, že ako Ego sme úplne zlyhali a nastal čas na našu záchranu, na spásu!

A iba hriešnik môže byť takto spasený. Nie pokrytec, farizej. Preto Ján hovorí: "*Ak hovoríme, že nemáme hriech, klameme sami seba a nie je v nás pravda. Ale ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: odpusti nám hriechy a očistí nás od každej nepravosti. Lebo keby nám srdce niečo vyčítalo, Boh je väčší ako naše srdce a vie všetko*" (1Jn 1, 8-9; 3, 20).

Ja nie som ničím, a Ty si všetkým. Zomrel som - a hľ'a, žijem, lebo Ty si so mnou a v Tebe som opäť našiel seba, už nového. Kým tmu v sebe popierame, držíme sa súčasne sami seba ako kliešť, *ako človek, ktorý lipne k rozbitej a pokazenej veci*. Až keď temnotu priznáme, ponoríme sa do nej a vylejeme ju na svetlo, von, pred Pána, sme konečne pripravení zanechať naše Ego,

staré Ja, *rozbité a pokazené* - a konečne sa nájsť v Kristovi, nájsť v Ňom seba, svoje skutočné Ja: "*Preň som všetko stratil... aby som získal Krista a našiel sa v ňom bez vlastnej spravodlivosti*" (Flp 3, 8-9). Priznávame márnosť seba - i márnosť sveta, v ktorom žijeme a ktorý sa ľudia, ako onú príslovečnú *vežu*, usilujú bez Boha stavať na vlastnú slávu.

"*Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca. Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo; aby vám Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene.*" (Jn 15, 15-16)

Nič nečakať a všetko s vd'akou prijímať.

Poddať sa Božej Radosti - a teda samému Bohu - znamená prestať sa zmietat' v strachu a žiadostivosti, akoby nám niečo hrozilo alebo niečo chýbalo, pretože sme spoznali, že náš Otec je Boh, nič nám nehrozí, veď "*nepredáva sa päť vrabcov za dva haliere? A Boh ani na jedného z nich nezabudne. Vy však máte aj všetky vlasy na hlave spočítané. Nebojte sa, vy ste cennejší ako mnoho vrabcov*" (Lk 12, 6-7)! A v Ňom už všetko máme a nič nám nechýba!

A tak sa uvoľníme a doslova *prepadneme* do Božieho pokoja a Božej radosti. Nechávame sa Ním viesť, lebo vieme, že mnohé sa ešte musíme naučiť a od mnohého byť očistení a z mnohého uzdravení, ako nabáda Písmo: "*Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; veď doň si povolany a zložil si pred mnohými svedkami dobré vyznanie. Do Božieho kráľovstva máme vojsť*"

cez mnohé súženia. Je na vašu nápravu, čo znášate. Boh s vami zaobchádza ako so synmi. A ktorého syna by otec nekarhal?" (1Tim 6, 12; Sk 14, 22; Hebr 12, 7).

Nič konkrétne na tejto zemi už nechceme ani neočakávame, veď sme už na odchode, "*naša vlasť je v nebi*" (Flp 3, 20), po ničom pozemskom už netúžime, I čomu by nám to bolo?

A súčasne všetko prijímame, nest'ážujeme sa ani nevrháme na nič, lebo nad našim životom má zvrchovanú moc náš Otec, On vyberá, čo sa udeje a čo nie, a čo vyberie, na našu spásu je. Tak to s radosťou a vďačnosťou prijímame. Jób hovoril, že "*azda máme len dobré brat' od Pána, a zlé prijat' by sme nemali*" (Jób 2, 10)? My, na rozdiel od neho a vtedy už vieme, že všetko je len dobré, "*že tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré; tým, čo sú povolani podľa jeho rozhodnutia*" (Rim 8, 28). Niečo je ľahké a niečo ťažké, niečo príjemné a niečo tvrdo doráža na zbytky starého človeka v nás, ale vždy je to dobré.

Preto nielen po ničom netúžime nič konkrétne tu na zemi nečakáme ani od ľudí, ani od Boha, ani od sveta, ale súčasne s vďakou a chválou prijímame všetko, lebo všetko je na našu spásu a pre naše dobro a sám Otec to pre nás starostlivo a múdro vybral. A aj keby sa to javilo pozemským ľuďom ako strata, nie je. Veď čo záleží na čokoľvek pozemskom? Aj pozemská strata je ziskom pre tých, ktorých Otec aj cez ňu pripravuje na život v nebeskom Dome!

Tak sa aj v našom pozemskom živote všetko stáva zázrakom a radosťou. Žijeme vo svete plnom svetla, "*lebo tma odchádza a už svieti pravé svetlo*" (1Jn 2, 8). Pre takéhoto človeka v Bohu "*je [aj] tma ako svetlo*" (Ž 139, 12). V tom je *hesychia* synovstva, ovocie *apatheie* lásky a *atharaxie* viery. Pokoj syna spočívajúceho v lone Otca. "*Ako nasýtené dieťa v matkinom náručí, ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne*" (Ž 131, 2).

Nič nečakať.

Nikoho nesúdiť.

Všetko (a každého) prijímať.

Za všetko ďakovať.

Ostávať v radosťi a pokoji syna.

S radosťou a v pokoji pracovať, lebo vieme, že od nás nezávisí vôbec nič. Všetci, ktorí spasení byť môžu, spasení aj budú - a na ničom inom nezáleží.

A tak sa duša a telo stávajú v nás konečne jedným v Duchu.

A k čomu by bolo, naháňať sa za tým či oným, keď tu a teraz je všetko?

Viera znamená zobudiť sa.

"Náš priateľ Lazár spí, ale idem ho zobudiť." (Jn 11, 11)

Myslím, že je to napísané o nás. O mne. Spíme. Sme mŕtvi v tomto našom ťažkom sne. Ježiš nás prichádza zobudiť. Myslím, že len On nás vie a môže takto úplne zobudiť. Preto viera nie je len ľudský úkon porozumenia. Je to aj dar, Božie dielo v nás, ktorým nás On zobudí a vzkriesi.

Takáto viera, zobudenie, istota nielen rozumu, ale istota vnútorná, istota bytostná - to je výbuch, explózia života a sily a slobody a radosťi a pokoja.

Skutočné vzkriesenie! U svätých to dobre vidíme, toto vykúpenie, toto znovuzrodenie!

"Čuj! Ktosi volá: "Na púšti pripravte cestu Pánovi. Vyrovnajte na pustatine chodník nášmu Bohu! Každá dolina nech sa zdvihne a každý vrch a kopec zníži; čo je kopcovité, nech je rovinou, a čo hrboľaté, nížinou. A zjaví sa Pánova sláva a zrazu ju uvidí každé stvorenie, lebo sa ozvali ústa Pánove.""
(Iz 40, 3-5)

Púšť. Pôst. Samota. Mlčanie. Prítomnosť, bytie, vnímanie. Myslím, že toto môže pripraviť cestu Pánovi, aby nás takto zobudil. Nakoniec, *aj Lazár čakal ticho a sám v jaskyni na príchod Pána!*

A potom navonok. Odvaha, prelomenie tabu, keď to, čomu sme mysl'ou uverili, sa odvážime navonok a verejné žiť, navonok a nahlas to hovoriť - nie vnucovať sa iným, ale prosto to neskrývať. Ako hovorí Písmo: *"Ak svojimi ústami vyznávaš: "Ježiš je Pán!" a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený. Lebo srdcom veríme na spravodlivosť a ústami vyznávame na spásu. Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov."* (Rim 10, 9-10; Jak 2, 26). Musíme do svojej viery vojsť, vojsť do nej, obliecť si ju, žiť ju a byť ňou - tak, ako vieme a dokážeme. Pán zvyšok doplní. Lebo ak nekonáme a nehovoríme, je to znak, že sme ešte ani rozumom a vôľou neuverili, nerozhodli sa.

Toto všetko s Kristom, v Kristovi. Nie nejako sami, osamelo, ako nejakí *stoici* či *budhisti*, snažiaci sa o niečo podobné sami osebe! Skrze Neho a s Ním a v Ňom! Toto je to tajomstvo! V tom to je!

Pokora je ovocím veľkosti, pomeriavame sa s Nebom, nie s ľuďmi!

Pokora je ovocím veľkosti. Veľkosti tak veľkej, že môžeme na seba úplne zabudnúť, pretože už niet čo viac získať, urobiť, nadobudnúť, vôbec nič. Naša veľkosť a dôležitosť a hodnota sú završené v Bohu, ktorého synmi sme sa stali.

Porovnávanie sa, súperenie, súdenie, snaha vynikať, niečo znamenať, dokonca niečo dokázať a tak dokázať sebe či iným nejakú svoju hodnotu, schopnosť, prevahu, toto všetko úplne stratilo akýkoľvek zmysel. Sme synmi Boha. Koniec. Bodka. "*Je dokonané*" (Jn 19, 30).

Jednoducho, je to ten vnútorný ani nie pocit ako skôr vedomie, istota, stav bytia, že sa totiž o tieto veci už viac starať nemusím. Ako Ježiš. Neusiloval o spásu, bol predsa Synom. On ju už mal, sám to seba, len ju prosto žil. Podobne ju už daroval nám. Netúžil po moci ani sláve ani uznání ani postavení ani ničom podobnom, bolo Mu to ako Nebešťanovi zbytočné - a nás urobil rovnakými.

Miesto toho žasneme, sme plní bázne a radosti z toho obrovského Diela zbožštenia a Kráľovstva a toho všetkého, do čoho sme vytiahnutí našim Otcom z Neba. Kto by sa usiloval o pozemské malichernosti, keď sme sa

stali súčasťou tohto Veľkého? Kto by bol unesený z pozemských lapálií, keď žije ohromné vzrušujúce nebeské dobrodružstvo?

A získavame to v spoločenstve, nie ako súperia a nepriatelia na úkor iného. Toto jedno spoločné povolanie z nás spoločenstvo vytvára a ako spoločenstvo ho dosahujeme a žijeme, lebo spoločenstvo je jeho samou podstatou: "*zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi*" (Ef 1, 10).

Boli sme urobení tak veľkými, účastníkmi vecí tak veľkých, že nič väčšie od toho už nie je "*a vôbec, všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista*" (Flp 3, 8). Z pohľadu sveta sa to javí ako poníženosť a malosť a pokora - pretože nechápu, prečo už nechceme a nemáme chuť s nimi súťažiť a pretekať sa a zápasiť o pozemské čačky a smeti.

A presne o tomto skutočná pokora je. Nie o *ponížení sa*, pretože pre nás už existuje len jedno poníženie, ktorého sa desíme - a preto "*krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý*" (1Kor 9, 27). Áno, je len jediné poníženie a tým je, vylúčiť sa z počtu týchto blažených vyvolených! Ponižiť samého seba hriechom, zlom, ľahostajnosťou. Áno, zlo je poníženie! Hriech je poníženie! Nebyť svätý je ponižujúce! A jestvuje len jedno povýšenie, jediná skutočná veľkosť - byť súčasťou Spoločenstva svätých, patriť medzi vyvolených a blažených! Ale mimo toho?

Už nemáme záujem o žiadne iné povyšovanie sa či postavenie vo svete, veď v porovnaní s tým, čo máme, sú to už len smeti a prach nesené vetrom času a zániku. Všetko ostatné je už len nekonečne menšie, dnes nie je a zajtra už vôbec nie. Už nepatríme do *vzťažného systému* sveta, ale Neba. S ním sa pomeriavame. A výsledkom je to, čomu hovoríme pokora: "*Chcem si teraz*

nakloniť ľudí alebo Boha? Alebo sa usilujem páčiť sa ľuďom? Keby som sa ešte chcel páčiť ľuďom, nebol by som Kristovým služobníkom" (Gal 1, 10).

Nie je pravda, že nemôžeš nijako odovzdať iným radosť a poznanie, ktoré v Kristovi máš!

Nie je pravda, že nemôžeš nijako odovzdať iným radosť a poznanie, ktoré v Kristovi máš. Nie. Môžeš - a veľmi efektívne: *Zjavom*, ktorým si. *Životom*, ktorý žiješ. *Duchom*, ktorý ťa naplňa. *Myšlienkami*, ktoré tebou rezonujú. *Vzťahmi, správaním sa, reakciami*. Všetko toto je zrkadlo Života, ktorý ťa naplňa.

Slová sú vlastne to najmenej účinné, že? Nepotrebuješ naliehať, presviedčať,... Možno neskôr, trochu pokomentovať, povysvetľovať, keď sa budú pýtať. Ale dotedy? Život sa najlepšie odovzdáva žitím, nie slovami či dokonca nejakými aktivitami a programami!

Len aby sme sami žili, sami vošli, ako hovorí Ježiš: "*Sami ste nevošli, a tým, čo chceli vojsť, ste zabránili*" (Lk 11, 52)!

Ale potrebujeme niečo jednoduché. Prósté, čím môžeme byť. Kam môžeme takto vojsť, obliecť si to. Nie 613 príkazov a zákazov Zákona, dokonca ani desať Desatora. Potrebujeme ono 'jedno potrebné' - a tým je *Božie synovstvo*. Toto prijať, toto si obliecť, toto jedno byť, s týmto jedným sa stotožniť, toto jedno žiť.

Myšlienky, múdrosť, poznanie tak, ako to máme na zemi, pominú. Synovstvo ostáva, už naveky. Preto "*nie v múdrosti slova, aby nebol vyprázdnený Kristov kríž*" (1Kor 1, 17).

Som, ktorý som.

To je vlastné Meno Boha. Dá sa chápať rôzne, ale jeden význam prosto je: Boh vie, kto je. A tým, čím je, prosto je - a "*neberie ohľad na osoby a dary neprijíma*" (Dt 10, 17). Nič ho nemôže a nedokáže nijako ovplyvniť v tom, kto je a aký je - a to je dobré, pre nás nanajvyššie dobré, lebo len vďaka tomu aj vo vzťahu k nám platí táto Božia nemennosť: "*Boh je láska. Ak sme neverní, on ostáva verný, lebo seba samého zaprieť nemôže*" (1Jn 4, 8; 2Tim 2, 13).

Keďže sme pozvaní k zbožšteniu, sme pozvaní aj my takto obdobne byť. Byť, kým sme. Som, kto som - "*aby sme už neboli malými deťmi, ktorými sem-tam hádže a zmieta hocijaký vietor*" (Ef 4, 14). Som, kto som. Viem, kto som. A som tým, čím som, lebo tým som. Nie z ohľadu na ľudí. Nie z túžby po čomkoľvek či zo strachu pred čímkoľvek, ale preto, že som, kto som. Som, čo som. Konám, žijem, hovorím, lebo je to môj život a môj postoj, odraz toho, kto som: syn Boha. Dcéra Boha. Zodpovedá to tomu, preto to je tak správne, preto to žijem, hovorím, konám.

V tomto spočíva oddelenie, o ktorom hovorí Boh už v Starom Zákone: "*Ak teraz budete poslúchať môj hlas a ak zachováte moju zmluvu, tak mi budete medzi všetkými národmi zvláštnym majetkom — veď mne patrí celá zem — a budete mi kráľovským kňazstvom a svätým národom. A preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte (porov. Iz 52,17); a ja vás prijmem a budem vaším Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán"* (Ex 19, 5-6; 2Kor 6, 17-18).

Ľudia sveta sa prispôsobujú okoliu buď zo strachu alebo kvôli prospechu. V zásade nemajú tušenie, kto sú. Ani sa o to nezaujímajú. Plávajú s prúdom, kam ich nesú trendy doby a snažia sa z toho niečo pre seba získať.

Synovia Svetla ale už v Bohu všetko majú. Nie sú zo sveta, opustili ho už a nechali za sebou. Vedia, kto sú. Zanechali žiadostivosť aj strach a vody sveta im už viac nevládnu. Sú, čím sú. Sú, kým sú. Žijú, čo žijú, svoj nový život. *Kapitán Nemo mal vo svojom Nautile heslo: Mobilis in mobili, pohyblivý v pohyblivom živle. Ako kresťania by sme mohli mať trochu iné heslo: Fixus in mobili, pevný a nehybný uprostred plynúceho a nestáleho chaosu sveta, ktorý nevie, kým je, odkiaľ prišiel, ani kam smeruje.*

"A ja, hľa, urobil som ťa dnes opevneným mestom, železným stĺpom a kovovým múrom proti celej krajine. Nech sa títo obrátia k tebe, ale ty sa neobracaj k nim!" (Jer 1, 18; 15, 19)

Boh je svätý, pretože je, kto je - a toto Ho oddeľuje od sveta a robí na svete nezávislým, vyvýšeným, nehybným uprostred meniaceho sa, Otcom, "*u ktorého niet premeny ani tieňa zmeny"* (Jak 1, 17). Sme pozvaní k rovnakej svätosti, čiže oddelenosti od sveta. Kým sme súčasťou sveta, nemôžeme takto byť, *podobáme sa človeku, ktorý sedí na splašenom koni. Až keď zosadneme z koňa tohto sveta a postavíme sa na Skalu Krista, až takto oddelení konečne nadobúdame stabilitu, pevnosť a istotu a konečne môžeme byť. Skutočne a iba byť. Byť tým, čím sme, čím nás Boh v krste nanovo*

stvoril. Slobodní od všetkého a od všetkých, veď "čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu. A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista. [A] naozaj málo záleží na tom, či ma súdite vy alebo iný ľudský súd" (Flp 3, 7-8; 1Kor 4, 3).

Rozhodnutie tato sa *oddeliť* a teda byť *svätým* Pánovým, je podstatná súčasť obrátenia sa.

Straste si prach z nôh - a prečo je to dôležité

"Ale keby vás na niektorom mieste neprijali, ani nevypočuli, odíďte odtiaľ a straste si prach z nôh na svedectvo proti nim." (Mk 6, 11)

Ono je to možno niečo ako duchovný pud sebazáchovy. Ak záchranár nemôže zachrániť topiaceho sa, ktorý sa ho drží, musí sa od neho nemilosrdne odpútať, iná sa utopia obaja. Možno tu je to podobné. Ostat' pripútaní k tým, ktorí slovo odmietajú, odmietajú Ducha, Spásu, Krista - bár sú to aj formálne veriaci ľudia v kostole rovnako, ako vtedy to boli tiež nábožní ľudia v synagógach - by nás nakoniec stiahlo a zabilo. Duchovne a možno nakoniec aj telesne.

Nejde o to, fyzicky ich opustiť. Ale vnútorne sa odpútať. Nenechať sa stiahnuť nimi späť do zúfalstva, z ktorého nás Ježiš vyslobodil. V tom je nádej na ich záchranu v budúcnosti: ak sami prežijeme, zachránime sa, ostaneme živí.

"Pán, Jahve, mi pomáha, preto nebudem zahanbený. Preto som si zatvrdil tvár sťa kremeň a viem, že sa nezahanbím." (Iz 50, 7)

Vyzerá, že ak chceme byť vôbec nejakou nádejou pre druhých a sami nepadnúť, musíme sa svojim spôsobom zatvrdiť. Nie je to neláska. Nie je to ľahostajnosť. Ťažko sa to popisuje. Je to akoby sa stiahnuť do bubliny, do svojho sveta, byť naozaj ono *"mesto postavené na návrší"* (Mt 5, 14), ohradené a oddelené, *sväté*. Aby kto chce, mohol prísť a vojsť. A hlavne, mal *kam* prísť a vojsť.

Vidíme to na Ježišovi. Vidíme to na apoštoloch. Ani jeden nezúfajú nad neverou iných, nad tým, niekto odmieta Evanjelium, Krista, Ducha, Život, Spásu. "Vám, teda, ktorí veríte, je na česť; pre tých však, čo neveria: *"Kameň, čo stavitelia zavrhli, sa stal kameňom uholným," "kameňom úrazu a skalou pohoršenia." Oni naň narážajú, lebo neveria slovu. A na to sú aj určení"* (1 Pt 2, 7-8), konštatuje napríklad Peter veľmi vecne. Podobne Pavol, napríklad tu uvažuje: *"A čo ak Boh chcel ukázať svoj hnev a prejaviť svoju moc, a preto s veľkou trpezlivosťou znášal nádoby hnevu, pripravené na záhubu, a ukázať bohatstvo svojej slávy na nádobách milosrdenstva, ktoré pripravil na slávu, na nás, ktorých povolal nielen zo Židov, ale aj z pohanov"* (Rim 9, 22-24).

Nie je to nezáujem. Ani nejaká pomstychtivosť voči tým, čo ich odmietli. Myslím, že je v tom úcta a rešpekt - voči slobodnej vôli tých druhých. A súčasne jasný postoj, že či už s nimi alebo bez nich, my sa od Krista a spásy oddeliť nedáme.

"Teraz sa však bojte Pána a slúžte mu úprimne a verne, odstráňte bohov, ktorým slúžili vaši otcovia na druhej strane potoka a v Egypte, a slúžte Pánovi! Ak sa vám však nepáči slúžiť Pánovi, tak si dnes vyvoľte, komu chcete slúžiť, či bohom, ktorým slúžili vaši otcovia na druhej strane potoka,

alebo bohom Amorejčanov, v ktorých krajine bývate. Ja však a môj dom, my chceme slúžiť Pánovi." (Joz 24, 14-15)

A keby sme museli voliť medzi spásou s Ježišom a zatratením s tými druhými, naša voľba je jasná: *"Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden"* (Mt 10, 37), vraví o nej sám Ježiš. Alebo v štýle ukrajinského prezidenta Zelenského: *Spasiť sa s vami alebo bez vás? Najlepšie s vami, ale ak nie, tak aj bez vás - lebo my sa spasiť naisto chceme a ideme, jedno, či s vami alebo bez vás, my ideme!*

Je to tak trochu žiť si pre seba, starať sa o seba a svoj život s Bohom. Ako ostrov uprostred mora. Oáza uprostred púšte. Mesto uprostred divočiny. Kto chce, môže sa pridať. Kto nechce, nemusí sa pridať. Ale my, my žijeme. Užívame si. Tešíme sa. Oslavujeme. S nimi, alebo bez nich. Pre nich. Aj pre nich. Ale aby sme tu pre nich takto mohli byť, stále otvorená možnosť, *mesto, ostrov, oáza*, musíme byť najprv oddelení - *oáza od púšte, ostrov od mora, mesto od pláni.*

Ženích a nevesta, nič viac

Ženích a nevesta. A dost' miesta na rodinu, na deti, na množstvo detí, na každé jedno dieťa, ktoré príde, ktoré vstúpi, ktoré sa pripojí. Nie je to to, čo žil milovaný Učeník Pána? *"Nemám väčšej radosti, ako keď počujem, že moje deti žijú v pravde"* (3Jn 1, 4), píše. Ale život, ktorý žije, doň neprúdi z jeho detí v Pánovi, *"lebo nie deti sú povinné sporiť pre rodičov, ale rodičia*

pre deti" (2Kor 12, 14), ale od Pána, od Ženícha, zo života s Ním a v Ňom. To je to "sporenie", že od Ženícha prijíma, so Ženíchom žije - a stáva sa tak svetlom pre každého, kto po tom túži. "*Vy ste svetlo sveta. Mesto postavené na návrší"* (Mt 5, 14).

Základom je teda žiť so Ženíchom. Žiť s Ním a Jeho tak, že v Ňom nachádzame všetko a nič nám nechýba a od nikoho nič nepotrebujeme ani nečakáme. Vlastne v istom zmysle ani nič nerobíme - *asi ako sviečka, ktoru "nezažnú a nepostavia pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým, čo sú v dome"* (Mt 5, 15) *prосто tým, že horí, že je sviecou. Nerobí, prсто iba je, čím je, a to bohato stačí!*

Nesnažíme sa iných meniť a nie sme sklamaní, keď túto zmenu nevidíme. Iný je tu na to, aby menil ľudské srdcia! My sme. Žijeme. Svetíme. Neskrývame sa. Aby každý okolo nás videl. Aby videl a mohol zatúžiť. Aby zatúžil a mohol sa rozhodnúť. Aby sa rozhodol a pripojil sa, sám našiel Ženícha a v Ňom zapálil svoje vlastné svetlo. Môžeme ho ako dieťa prijať. Ako dieťa povzbudiť a dodať odvahu. A potom prijať ako brata, ako sestru, keď už vojde a vstúpi. Ale náš život bude aj ďalej koreniť v Ženíchovi. S nimi či bez nich, nič sa nemení. Je to medzi nami a Ženíchom.

Kresťanstvo - ale ani apoštolát či pastorácia - pre nás prсто nie je *práca*, kde čakáme výsledky a sme sklamaní, ak neprídu. Je to pre nás spôsob *bytia*, svietenia, delenia sa s celým svetom naokolo nie nejakým konaním, ale prсто tým, že uprostred sveta *sme*, kto sme a *žijeme*, čo žijeme. S ovocím alebo bez neho, na nás samých to nič nemení, nás samých a nášho života so Ženíchom sa to nijako netýka. Nemáme čo sa sveta a ľudí týka žiadne očakávania a nemáme ani žiadne sklamania. Veď "*vzrast dáva Boh*" (porov. 1Kor 3, 6). On "*rozmnožuje tých, čo majú byť spasení*" (porov. Sk 2, 47). My iba sme, s Ním a v Ňom. Sme, žijeme s, svetíme. To je všetko. My žijeme svoje v radosti a pokoji, aby potom aj cez nás "*všetci, čo boli vopred*

určení pre večný život" (Sk 13, 48) sa mohli pridať a prísť k Otcovi a k Ženíchovi a okúsiť Jeho Sladkosť a Jas.

Preto sa musíme na začiatku rozhodnúť stať svätí, čiže *oddelení* od sveta a od všetkého a zvoliť si len a jedine Ženícha za svoj celý a všetok život, svet, bytie, všetko. *Solo Dio basta*, Boh sám stačí. Toto je veľké rozhodnutie! Rozhodnutie nečerpať od ľudí, ale iba z Boha. Nezávisieť od sveta ľudí, ale iba od Ženícha. Neprispôsobovať sa ľuďom, aby sme sa im páčili, ale Ženíchovi a v ňom skutočne a úplne a slobodne a nezávisle na všetkom byť, kým sme.

Je to nové, keď veci, ktoré robíme, nerobíme pre výsledok, ako prácu a povinnosť, ale prosto z radosti, z toho, čím sme, so Ženíchom a pre Ženícha. Z čírej radosti a rozkoše tohto života. Nie pre iných, nie pre výsledky, nie pre odmenu, nie pre slávu, nie z povinnosti, ale preto, že tým plní radosti a slobody *sme*. Svetíme, lebo svetlom prosto sme. Bez sklamaní, bez výčítiek, bez premáhania sa. Voľne a slobodne prosto iba sme. Svetlo. Svetlo sveta. Nevesta Ženícha.

"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom. Sol' je dobrá. Ale ak aj sol' stratí chuť, čím ju napravia? Nehodí sa ani do zeme, ani do hnoja, ale ju vyhodí von. Kto má uši na počúvanie, nech počúva" (Lk 14, 33-35) – veď ak by sme stále túžili po veciach sveta, ako by sme mohli svet so Ženíchom opustiť?

"Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje" (Jn 14, 27) – lebo sa o nič nestrachujeme, o seba ale ani o iných. Vieme, že každý, kto sa spasit' môže, sa aj spasí – či už s našim pričinením alebo bez neho. A kto sa spasit' nemôže, nespasí sa a nič na tom nezmením my, Boh ani nikto.

Čriepky IV

Boh je Ten najmenší zo všetkých, pretože v sebe nemá žiadnu túžbu po povyšovaní sa ani po nejakom pocite veľkosti v porovnaní s inými, pretože On naozaj Veľký Je. *"Ved' kto je väčší? Ten, čo sedí za stolom, či ten, čo obsluhuje? Nie ten, čo sedí za stolom? A ja som medzi vami ako ten, čo obsluhuje"* (Lk 22, 27).

Mnohé mýty hovoria o tom, AKO bohovia vytvorili ľudí. Len malo z nich ale sa zaoberá dôvodom, PREČO to urobili: Babylonský, aby bohom slúžili a tak odbremenili bohov od prác. Primitívna predstava. A potom asi už len kresťanstvo, ktoré dáva jediný uveriteľný dôvod: Boh je láska a dielo stvorenia človeka je motivované túžbou Boha deliť sa so sebou, so svojím životom a jeho cieľom je, logicky a nevyhnutne, zbožštenie človeka.

Slnko, pohyb, telo,... Byť namiesto mať... Prosto byť. Užívať si to. V slobode dieťať a Božieho.

Nič nečakaj. Nikoho nesúd'. Slobodne buď'. Ži. Del' sa. Každého prijmi. Miluj.

Eucharistia je vrchol blízkosti a intímnosti s Bohom. Eucharistia je sama osebe Evanjeliom. Keby sme neznali nič, iba Eucharistiou, stačilo by to na plné poznanie spásy i ako do nej vojsť.

Sv. omša? V prvom rade by si ju mal užiť a vychutnať sám celebrant. Je to nakoniec jeho „podiel z oltára“, privilégium, milosť sláviť ju, v dôvernej, intímnej jednote a súzvuku so Ženíchom!

Utiect' zo sveta - len správne

Keď sa o niekom hovorí, že "uteká od sveta" alebo niečo je takýmto "útekom od sveta", myslí sa to zvyčajne negatívne.

Ale my predsa od sveta naozaj *utekáme*, nie? Od sveta s jeho pre nás, po prebudení, neznesiteľnou ťažobou. Svet sa pre nás stále viac stáva nočnou morou, bremenom, ktoré nedokážeme niesť. Preto z neho odchádzame. Utekáme.

Pravdou ale je, že jestvuje aj falošný útek zo sveta. Väčšinou potrebu premeny a práce na sebe samých prenášame na iných, snažíme sa miesto seba meniť ich. Stresuje nás, keď sú odlišní - a ak sa zmenia podľa nás, potvrdzujeme si tak svoju správnosť, múdrosť, moc, prosto prevahu. A keď sa nám to nepodarí, sme sklamaní, zlomení, znechutení a utekáme preč od iných, zatvárame sa do seba, do zdanlivej "mystiky" a *kvietizmu*. Ale nie o tomto hovorím.

Existuje ale aj správny útek zo sveta - do akoby "bubliny", v ktorej sme už len dvaja, ja a Boh, nevesta a Ženích, syn a Otec. Tu dokážeme žiť bez toho, aby nás zabilo bremeno sveta. Ale sama táto bublina je stále vo svete, uprostred neho. Vďaka nej sme *svetlom, soľou, kvasom, mestom na návrší*. Studňou plnou *živej vody*, ku ktorej môžu ľudia prísť a odpočinúť, uhasiť smäd - práve preto, že nie je súčasťou mory a ťažoby sveta! Takto utiecť zo sveta a od sveta je nevyhnutnosť nášho duchovného prežitia. Tak sa mi to aspoň javí.

Čo na tom, ak nám pripadá, že vo svete to nefunguje? Ani Peter sa nad tým nestresoval, keď skonštatoval: *"Preto je v Písme: "Hľa, kladiem na Sione kameň uholný, vyvolený a vzácny; kto v neho verí, nebude zahanbený." Vám, teda, ktorí veríte, je na česť; pre tých však, čo neveria: "Kameň, čo stavitelia zavrhli, sa stal kameňom uholným," "kameňom úrazu a skalou pohoršenia." Oni naň narážajú, lebo neveria slovu. A na to sú aj určeni. Ale vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, svätý národ, ľud určený na vlastníctvo, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla"* (1Pt 2, 6-9). U nás, na nás a v nás to funguje. A na tom záleží. Preto môžeme byť svetlom a ostrovom uprostred bláznivého sveta, aby sa mohol pridať každý, kto zatúži po tom istom, ako vtedy, keď *"sa pridalo asi tritisíc duší"* (Sk 2, 41). Ale aby to bolo možné, musíme sa najprv svetlom v tme, ostrovom v mori stať. Musíme sa najprv takto oddeliť.

"[Šelma] otvorila tlamu, aby sa rúhala Bohu, aby sa rúhala jeho menu a jeho stánku i tým, čo bývajú v nebi. A bolo jej dovolené viesť vojnu proti svätým a zvíťaziť nad nimi. Dostala moc nad každým kmeňom, ľudom, jazykom a národom. Budú sa jej klaňať všetci, čo obývajú zem, ktorých mená nie sú zapísané od počiatku sveta v knihe života Baránka, ktorý bol zabitý." (Zjv 13, 6-8)

Svet sa bude ďalej zmietať vo svojich krčoch, siať bolesť a žať smrť - ale nás sa to už netýka. Je pravda, že naše telo ešte žije vo svete a môže vo svete aj trpieť, ale my sami už nie. Nás sa už svet nedotýka a ani dotýkať nemôže. *"Kto má uši, nech počúva: Kto má ísť do zajatia, pôjde do zajatia. Kto má byť zabitý mečom, musí byť mečom zabitý. V tomto je trpezlivosť a viera svätých"* (Zjv 13, 9-10). *"Toto som vám povedal, aby ste vo mne mali pokoj. Vo svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet"* (Jn 16, 33).

Žiť v bubline. V bubline Neba, Kráľovstva. V bubline, kde som len ja a Ženich - a kde je dosť miesta pre každého, kto sa chce pripojiť, pre spoločenstvo bratov a sestier, pre Rodinu Boha! Svätý, oddelený od sveta.

Stále staviame od strechy a nie do kerygmy

Stále mám ten pocit. Aj keď čítam nadpisy kázní pápeža z Budapešti: Mladým odkázal, *nebuďte na mobile*. Starým, že *hranice nie sú miesto rozdelenia ale stretnutia*. A tak by sme mohli pokračovať.

Ale či nie sú tieto veci samozrejmé - ak je človek obrátený? A ak obrátený nie je - ako by mohol podľa toho konať? Pre neho je to len moralizovanie, nič viac! Vyzvanie k veciam, ktoré aj tak nedokáže - a ak hej, aj tak len vymení jednu podobu hriechu za druhú, jeden prejav sebeckta a pýchy za iný.

Svätosť a kresťanský život je z našej strany ovocím zmeny myslenia a to je ovocím obrátenia a obrátenie ovocím viery. Ale "*ako uveria v toho, o ktorom nepočuli? A ako počujú bez kazateľa*" (Rim 10, 14)? Ohlasovanie *kerygmy* je rozhodujúce, práve na takýchto *open-air* akciách, kde je množstvo ľudí, ale len málo veriacich a obrátených - vrátane tých na tribúne! Preto potrebujeme *kerygmu* počuť a prijímať znova a znova, každý, aj keď sme už uverili a obrátili sa. Veď to je proces, ktorý trvá a tu na zemi nekončí!

Ako by sme však mohli žiť slobodu detí Boha bez zmeny myslenia?

Bez viery, úplnej a dokonalej dôvery Bohu a lásky k Nemu, k tomu, Kým Je, k Jeho nádhere a skvúcej Kráse a Jasu, Svätosti, ako o tom píše Ján, že

"v láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske" (1Jn 4, 18)?

Bez *obrátania*, čiže bez skončenia váhania, bez jasného rozhodnutia sa: idem byť dobrý, iba dobrý, nič, než dobrý, dobrý a svätý, lebo som sa do toho zamiloval a pochopil som, že nič viac ani lepšie nejestvuje?

Bez *odumretia* svetu, ktorý tak nechávam za sebou, lebo mám už novú Rodinu, nový Domov, novú Vlasť, Nebo?

Bez tohto je predsa kresťanstvo nemožné!

V samej podstate kresťanstva je byť Rodinou

Malo by nás najskôr veľmi znepokojovať toto: že keď niekto žije a koná úplne normálne, čiže sväto, prajne, dobre, tak sa nám to javí ako čosi mimoriadne, zvláštne, ďakujeme za to a oceňujeme to, akoby to bolo niečo mimoriadne. Tvárimo sa ako deti Boha a Rodina Boha, ale keď sa tak niekto správa a keď k nám podľa toho pristupuje, tak to považujeme za niečo mimoriadne, zvláštne, nezvyklé, možno až máme rozpaky, ako sa voči takému človeku zachovať.

Ako by ste hodnotili bežnú rodinu, v ktorej by sa jej členovia správali jeden ku druhému ako cudzí a kde by normálne rodinné vzťahy a správanie sa boli

čímsi nezvyklým a mimoriadnym? Ako dysfunkčnú? Divnú? Nie je potom takto v praxi dysfunkčná farnosť, ak žije podobne? Veď skrze Krista "*máme obaja v jednom Duchu prístup k Otcovi. Teda už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny*" (Ef 2, 18-19). Toto je podstata, nie? Neprišiel Ježiš práve takto nás zhromaždiť a urobiť rodinou? Prekonať všetky rozdiely a rozdelenia, spôsobené hriechom a zhromaždiť nás v jedinej Rodine Boha, kde "*vy všetci ste bratia*" (Mt 23, 8)? "*Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi. A keď ste Kristovi, ste Abrahámovým potomstvom a podľa prisľúbenia dedičmi*" (Gal 3, 28-29) - v tejto Rodine a len preto, že sme jej súčasťou! Ona je totiž nositeľom tohto prisľúbenia!

Prosto, nechali sme sa adoptovať. Boh sa stal našim Otcom. Jeho ostatné deti našimi súrodencami. Jeho Rodina našou rodinou. No a tak v nej začíname žiť. Učíme sa. Spoznávame sa. Vytvárame medzi sebou rodinné vzťahy, lebo rodinou sme. Spoločne konáme domáce práce v tomto našom novom Božom Dome, Božej Domácnosti. Ako inak by ste chceli kresťanstvo, Božie synovstvo žiť? Ako: byť synom, ale nežiť tak a ani nechcieť? Byť členom Rodiny Boha, ale v skutočnosti jej členom nebyť, nežiť v nej, nepodieľať sa na jej prácach a správať sa k jej členom ako k cudzím? To predsa nedáva zmysel!

O tom je láska v Cirkvi: Všímam si a zaujímam sa o druhých, lebo sú mi súrodencami, bratmi a sestrami a nielen podľa mena, sú mi vzácní a drahí. Som im druhom a priateľom, veď som ich brat, sestra, ten najbližší! Povzbudzujem ich, podporujem na spoločnej ceste k dokonalosti nebeského života, lebo Večný Domov na nás čaká a kde s nimi, ako, s nimi túžim žiť naveky a preto som s nimi už tu a teraz! Je to tak normálne a prirodzené a samozrejmé - pre každého veriaceho a obráteného katolíka!

Prosto, som synom, som dcérou Boha. To je všetko. V tom je všetko. Ale kto tomu verí? Kto uveril? "*Nájde Syn človeka vieru na zemi, keď príde*" (Lk

18, 8)? My sami ju len ťažko nachádzame, ak vôbec. Z biskupov sú úradníci, z farárov obradníci a z farníkov návštevníci. A Božia Rodina...? Niet jej... "*Lebo z domu Chloe mi o vás, bratia moji, oznámili, že sú medzi vami sváry*" (1Kor 1, 11) - a u nás už ani len tie sváry nie sú, lebo prosto na seba kašleme, ignorujeme jeden druhého (ak nie niečo horšie), ako ukázala aj *Synoda o synodalite*, tak okázalo odignorovaná!

"Príliš sa snažíš, kazateľ'!"

"*Príliš sa snažíš, kazateľ'!*" (David Wilkerson, *Začalo to Dýkou a krížom*)

"*Nie silou a nie mocou, ale mojím duchom! — hovorí Pán zástupov.*" (Zach 4, 6)

"*Ale keď vás vydajú, nestarajte sa, ako a čo budete hovoriť, lebo v tú hodinu vám bude dané, čo máte povedať. Ved' to už nie vy budete hovoriť, ale Duch vášho Otca bude hovoriť vo vás.*" (Mt 10, 19-20)

"*Ja som sadil, Apollo polieval, ale vzrast dal Boh. A tak ani ten, čo sadi, nie je nič, ani ten, čo polieva, ale Boh, ktorý dáva vzrast.*" (1Kor 3, 6-7)

"*... ak neochabneme, budeme v pravom čase žať.*" (Gal 6, 9)

"*On musí rásť a mňa musí ubúdať.*" (Jn 3, 30)

"*Nech nik neklame sám seba! Ak si niekto z vás myslí, že je v tomto veku múdry, nech sa stane bláznom, aby bol múdry.*" (1Kor 3, 18)

Kvôli sebe konáme - aby sme sa naučili žiť a konať ako synovia a malinu podiel na Božích Dielach. Ale sú to Božie Diela. Boh ich koná - ako vraví sám Ježiš: "*Až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe.*" (Jn 12,32). Ježiš. A všetkých. Všetkých, "*čo boli vopred určení pre večný život*" (Sk 13, 48). A tak urobiť miesto Bohu a byť prázdny seba a plný Boha a očakávať ovocie a výsledky od Boha a nie od nášho vlastného snaženia alebo šikovnosti je zásadné. Jeden prorok Boží pohne svetom - "*vlastne ani nie ja, ale Božia milosť so mnou*" (1Kor 15, 10) - viac, než tisíc vzdelaných teológov a stovka vedeckých konferencií a pastoračných sympózií, všetky možné programy a aktivity a čo ja viem, čo ešte...

Uvoľniť sa. Zomrieť sebe. Nechať sa naplniť Duchom. Nechať Ducha konať - a starať sa o to, aby sme v Ňom neustále boli. O viac sa nestarať. Si v Bohu, máš všetko. Nie si v Bohu, nemáš nič. Nič konkrétne nečakať - len byť v Ňom. To je umenie, ktorému sa učíme my: byť v Ňom. A tamto je zase Dielo, ktoré koná On - a nás si k tomu iba ako mladších bratov pribral.

Naším ovocím je spasenie sa v Ňom - "*Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; ved' doň si povolaný a zložil si pred mnohými svedkami dobré vyznanie*" (1Tim 6, 12). A ako? "*Ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť, ved' vieme, že náš starý človek bol s ním [Kristom] ukrižovaný, aby bolo hriešne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu. Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu*" (Rim 8, 13; 6, 6n).

Jeho ovocím je spása všetkých ostatných - aj cez nás, ak sa Mu k tomu otvoríme a uvoľníme a splyneme s Ním vo víre a tanci už Božieho a nie ľudského konania, ako nám On sám dal príklad: "*Veru, veru, hovorím vám: Syn nemôže nič robiť sám od seba, len to, čo vidí robiť Otca. Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn. Slová, ktoré vám hovorím, nehovorím sám zo seba, ale Otec, ktorý ostáva vo mne, koná svoje skutky*" (Jn 5, 19; 14, 10). Kto má byť spasený, spasený bude, cez nás alebo bez nás, bude. Je ale privilegium a úžitok a Božia sláva pre nás, ak sa to udeje cez nás.

Veľké veci začínajú púšťou a pôstom.

Veľké veci začínajú púšťou a pôstom: *Jakub u Lábana, Mojžiš u Jetra, Izrael na Sinaji, Ján Krstiteľ v Bethabare a asi aj Kumráne, Pavol v Arábii... A samozrejme, sám Ježiš na púšti po svojom krste.*

Existuje mnoho rozptýlení, ktoré nás odvádzajú od Cesty a hlavne rozhodnutia vydať sa na ňu. Ešte toto... už len tamto... ešte hento... dnes už nestíham... zajtra... a vôbec, som si práve teraz tak dobre zajedol, musím si oddýchnuť...

Púšť, to je pôst na druhú. Pôst tela, mysle, sluchu, oči, majetku, interakcií z okolím, celého človeka. *Je to ako keď vypadne v meste elektrina a ľudia náhle nemajú čo pozerat', čo počúvať, na čom variť a vstávajú z gaučov a kresiel a vychádzajú von, na tmavú ulicu a zrazu je všetko iné a nové, noc je tichá a na oblohe svietia hviezdy a vzduch je chladný a vonia...*

Didache učí, že pred samým krstom sa má postiť tri dni ten, kto bude krstiteľ i katechumen, ktorý bude krstený. Okrem toho, že pôst je súčasť modlitby, aj toto môže byť dôvod: že dávame nabok všetky rozptýlenia a všetko, čo nás oslabuje a uspáva, aby sme, náhle zobudení z toho všetkého, bdeli vybrali sa na cestu. Ako vraví Písmo, *"obklopení takým oblakom svedkov, zhodme všetku príťaž a hriech, ktorý nás opantáva, a vytrvalo bežme v závode, ktorý máme pred sebou, s očami upretými na Ježiša, pôvodcu a zavrhiteľa viery. On namiesto radosti, ktorá sa mu núkala, vzal na seba kríž, pohrdol potupou a sedí po pravici Božieho trónu"* (Hebr 12, 1-2). *"Nové víno treba naliať do nových mechov. A nik, kto pije staré, nechce nové, lebo si povie: "Staré je lepšie.""* (Lk 5, 38-39). Pôst a púšť nám umožňujú odpútať

sa od onoho 'starého vína', aby sme okúsili nové a nakoniec staré zanechali úplne.

Ak sa chceš vydať na Cestu, musíš sa najprv zobudiť - "*Preto hovorí: "Prebud' sa, ty, čo spíš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus!"*" (Ef 5, 14). Aby si sa zobudil, musíš zastaviť, vypnúť *uspávanku*, ktorá ťa drží v spánku smrti: odložením hračiek, pôstom, púšťou, vypnutím, odstrihnutím sa, zmlknutím a tichom. Zrazu precitneš. Uvedomíš si náhle seba, svet, čas, Večnosť, Boha, Volanie... Vlastne precitneš ešte do niečoho: do *Pekla*, čiže do *nudy*, ktorá je jeho nekonečnou a nekončiacou podstatou. Lebo zrazu nemáš čím vyplniť čas, čím zabaviť myseľ... objavuješ všetku tú prázdnotu v sebe i vo svete, šedivú a nudnú až k zblázneniu sa...

... a konečne môžeš, si pripravený vstať a urobiť krok. Prvý krok na Ceste. Na Ceste k niečomu, Niekomu skutočnému, kto ti dá konečne piť. Lebo "*každý, kto pije túto vodu, bude znova smädný. Ale kto sa napije z vody, ktorú mu ja dám, nebude žízniť naveky. A voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života*" (Jn 4, 13-14).

Urob to dnes. Neodkladaj na zajtra! Nenechaj sa znova uspať!

V tom je aj tajomstvo nášho poslania - ako kňazov, ako laikov: "*Môže viesť slepý slepého? Nepadnú obaja do jamy*" (Lk 6, 39)? Len obrátený, pevný a presvedčený sám v sebe, môže pomôcť iným a viesť ich k tomu istému! Len svätý môže pomáhať a volať k svätosti. Inak je len pokrytec, "*lebo hovoria, a nekonajú*" (Mt 23, 3). Nakoľko sme Božiu Cirkev takouto pokryteckou urobili? Naše farnosti? Spoločenstvá? Možno väčšina biskupov, kňazov a laikov dnes celý život hľadá spôsob, ako veriť bez uverenia a byť kresťanom bez obrátenia! A to nehovorím o mnohých protestantských denomináciách, kde sa z toho stalo od čias Luthera oficiálne učenie!

Boh je, ja som, načo to komplikovať?

Lebo rozjímanie je isto vstupná brána do kresťanstva aj modlitby, ale len vstupná. Je to ako *byť človekom: prosto tým sme, nemusíme o tom denne rozjímať!* Keď prijmeme v Bohu Božie synovstvo a jeho voľnosť a slobodu od všetkého, od ľudí, od sveta, o žiadostivosti, od strachu, tak tým jednoducho začíname byť. Prosto tým sme. Otec Je. My sme. Nebo je. Rodina je. A tak prosto sme. Žijeme. *Prúdime.*

Toto nás robí *svätými - oddelenými* od sveta na samom počiatku, lebo svet o tomto bytí ani slobode netuší. A toto je kľúč aj k *svätosti - dokonalosti*, pretože ona je ovocím toho prvého.

Je to pocit, ktorý ani neviem opísať. Nie emócia. Pocit bytia. Hľadím na Krista v Eucharistii a veľmi silné si uvedomujem, že On Je, ja som, obaja sme, dvaja sme, spolu sme, Jeden s druhým. Tak jednoduché! Prosté! Nekomplikované! Prosto spolu sme. Niet k tomu čo dodať ani čo pridať.

Ovplyvňuje to všetko. Napríklad modlitba: Sprvu sa ju snažíme modliť pomaly, uvažujeme, rozjíname, snažíme sa to nejako v sebe precítiť - čím dokazujeme, že je to pre nás ešte čosi cudzie, nezvyklé, niečo, čo viac *robíme*, než by sme tým prirodzene *boli*. Ale potom už nič z toho nepotrebujeme, ako vysvetľuje aj Ján z Kríža, že to už vlastne ani nedokážeme a čas rozjímania sa skončil. Potom už *sme* - a vo všetkom, aj v modlitbe, sme úplne a celí, je to niečo bytostné a plné radosti z toho, že sme, v tomto či v čomkoľvek inom. Bytie, život, modlitba, konanie, všetko sa zalieva do jedného a stáva jedným v hlbokjej slobode a voľnosti Pravdy. Presne ako povedal Ježiš: "*poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí*" (Jn 8,

32). A naozaj to tak je. Viera nie je nič iné, než prijatie spoznanej pravdy. A táto pravda nás robí slobodnými, pretože nás oslobodzuje od strachu, žiadostivosti I ohľadov.

"Keď sa však [človek] obráti k Pánovi, závoj spadne. Pán je Duch; a kde je Pánov Duch, tam je sloboda. A my všetci s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz" (2Kor 3, 16-18). A vskutku, zrazu nie je nič medzi nami a Bohom, závoj padol, prekážky sú odstránené, priepasť premostená, rozpory sa ako dym rozplynuli a my chápeme, že nikdy žiadne neboli. Otec je konečne naozaj Otcom, Brat Bratom, Rodina Rodinou, Nebo Nebom, Domov Domovom. Konečne všetko, konečne naozaj.

"Neboj sa, veď som s tebou ja, neobzeraj sa, veď ja som tvoj Boh, posilňujem ťa, ba pomáham ti, držím ťa svojou spásnou pravicom. Veď ja som Pán, tvoj Boh, Svätý Izraelov, tvoj spasiteľ. Egypt dám ako výkupné za teba, Kuš a Sábú namiesto teba. Pretože si drahý mojim očiam, vzácny a ja ťa milujem, vydám ľudí namiesto teba a národy za tvoj život. Neboj sa, veď som s tebou ja, od východu privediem tvoje potomstvo a od západu ťa zhromaždím." (Iz 41, 10; 43, 3-5)

"Aj vás, čo ste boli mŕtvi v hriechoch a neobriezke svojho tela, oživil s ním a odpustil nám všetky hriechy. Zotrel dlžobný úpis, ktorý bol svojimi nariadeniami proti nám a prekážal nám, a odstránil ho tým, že ho pribil na kríž." (Kol 2, 13-14)

Dokonca aj spať pred Pánom. Ako Samuel... Ale tento pokoj s Pánom je naozaj možný len vtedy, keď zhasne sebecko a skončí každá žiadostivosť a strach a zavládne sloboda *normálnosti*, sloboda prostého dobra a prostej lásky v prostom priateľstve Boha a človeka. Veď práve "v láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske" (1 Jn 4, 18).

Odvážiť sa uveriť v priateľstvo Boha!

Je to ako keď stretnete neznámeho človeka, mocného, vplyvného, nebezpečného. Skúmate jeho zámery s vami, motívy, postranné úmysly, pýtate sa, čo za tým je - až náhle a pritom zdráhavo konečne pochopíte, že tam žiadne postranné úmysly nie sú a že z nejakého nepochopiteľného dôvodu je prosto váš priateľ a naozaj úprimne stojí na vašej strane. Pýtate sa, ako dlho mu to s niekým tak bezvýznamným ako vy vydrží, kedy sa to kúzlo zlomí, kedy sa konečne od vás odvráti a veci konečne začnú byť aké by mali, lebo to jeho priateľstvo, trpezlivosť a priazeň sú jednoducho čosi... nenormálne. Neprírodné. Tak to prosto nechodí! Až po čase sa odvážite konečne veriť, dúfať, že sa tak nestane nikdy. Že je váš priateľ. Verný. Navždy. Neviete prečo. Vlastne viete: má vás rád. Miluje vás ako druha a priateľa. Len nechápete prečo, lebo na to nemá žiaden dôvod a milión dôvodov pre opak. Ale je to tak. Prosto je to tak.

Toto je to, čo zažívame, keď stojíme pred Bohom. Mysleli sme si, že sme veriaci. Houby! Verili sme vo vlastnú predstavu. Uveriť v Boha, takéhoto Boha, to stojí ešte len pred nami. U väčšiny sa k tomu ešte len odhodlávame.

A obrátenie? No, obrátenie potom jednoducho znamená, že toto Božie priateľstvo, vernosť a oddanosť Boha opätujeme. To je všetko. Stávame sa bratmi Brata, priateľmi Priateľa, synmi Otca, členmi Rodiny. Tiež skutočne a úplne.

A to je všetko. Toto je ten Ježišov 'dobrý strom' a všetko ostatné svätosť a dokonalosť, je jeho ovocie. Veď každý hriech je len dôsledkom toho, že o sebe a Bohu takto nezmýšľame, tomuto neveríme, toto sme si nezvolili. Stačí

ale uveriť a obrátiť sa - a hriech zmizne, preto "kto ostáva v ňom, nehreší, nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha. Ved' všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera" (1Jn 3, 6.9; 5, 4).

Dnes bude korunovaný kráľ Spojeného Kráľovstva...

Obrovský, mesiace pripravovaný obrad bude sledovať celý svet, masy divákov a tisícky pozvaných hostí... A pritom...

... čo je ľudský kráľ v porovnaní so synom, dcérou Boha? A čím je korunovácia v porovnaní s krstom? Bezmála ničím. Vlastne ničím. *Akoby vám niekto zveril moc a ustanovil vás za kráľa oblakov, ktoré vietor rozfúka na oblohe...* Ilúzia vo svete ilúzií, pozlátko vo svete zániku a zmaru.

Povie niekto: ale pokrstený je kdeko, však kráľ je iba jeden! Och, a to je taká sláva? Byť *jediným žobrákom na riviére plnej milionárov*? Áno, najst' tam bedára a žobráka môže byť výnimočne nezvyklé, ale nie je to žiadna sláva a už vôbec nie žiadna veľkosť, na ktorú by jeden mohol byť pyšný!

Pápež Ján Pavol II. Veľký to rozumel. Na otázku, ako si cení to, že sa stal pápežom, odvetil, že omnoho viac si cení, že je pokrsteným človekom. Ved' krst nás zbožšťuje a robí máš deťmi Boha a dáva nárok na Nebeské

Kráľovstvo a na Moc Ducha! "*Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal*" (Mk 8, 36) ale toto by nemal?

Akí tupí len sme! Koľko ľudí ani netuší, čo dostali! Oslavujú všelijaké hlúposti, hoci aj to, že sú o rok starší a už nejaké okrúhle roky trčia v tomto pozemskom vyhnanstve - ale na výročie krstu, ktorý im otvoril únikovú cestu k slobode a Sláve Neba, si ani nespomenú! Neďakujú zaň Bohu. Vlastne ho väčšinou ani nežijú. Je pohodený kdesi v spodnej zásuvke ich života, zabudnutý, odhodený... Dar Božieho Života, Dar božstva! Miesto neho žijú mizériu sveta a tomu hovoria, že život!

Keby sme porozumeli, pochopili, čo naozaj je krst... Eucharistia... zomreli by sme úžasom a ohromením! A nech! Radšej zomrieť blaženosťou a od úžasu nad Božími Darmi, ktoré sme prijali, než ich nechať odhodené, pohodené, *ako nejaké staré krámy*, s tupou neúctou a nevšímavosťou, pretože, chápete, my máme na práci "*dôležité veci*" tohto sveta!

Zmiluj sa nad nami, Pane! Pomôž nám precitnúť! Pomôž nám pomôcť iným precitnúť! Ved' žiadne ľudské slovo nedokáže obsiahnuť ani odhaliť veľkosť krstu! Veľkosť a slávu Božieho synovstva! Žiadna ľudská snaha ani technika to nevie iným odhaliť! Len Tvoj Duch! Dotknú sa nás svojím Duchom, prosím! Daj, aby Duch sa dotýkal, keď svojím neohrabaným jazykom o týchto tak obrovských veciach hovoríme!

Dnes. Smrteľný kráľ smrteľných ľudí v zemi, ktorá dnes je a zajtra nie je a nič z toho nepretrvá... *prach a na prach sa všetko obráti, prach z prachu, popol z popola*... A koľko slávy a vzruchu kvôli tomu! Akoby farebné látky a trocha zlata a farebných kamienkov a veľké slová mohli zakryť *prach a popol*! A možno práve preto! Potrebujeme divadlo, svet potrebuje divadlo, aby zakryl všetok ten prach, popol a zmar, aby opil sám seba pred zúfalstvom nad márnosťou všetkého. Ale my sme neboli povolani k zmaru

ani k zúfalstvu sveta. Nás Kristus vykúpil! Na kríži - vodou krstu a krvou Eucharistie!

"Čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu. A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista." (Flp 3, 7-8)

"Veru, hovorím vám: Mnohí proroci a spravodliví túžili vidieť, čo vidíte vy, ale nevideli, a počuť, čo vy počúvate, ale nepočuli." (Mt 13, 17)

Denne sa modlíme: Otče náš...! Ach, keby sme len raz pochopili, naozaj porozumeli a pochopili tieto dve slová! Zomreli by sme extázou úžasu a blaženosti! *"A ešte mu [Mojžišovi Boh] povedal: "Moju tvár nemôžeš vidieť, lebo niet človeka, ktorý by mňa videl, a ostal by nažive!"*" (Ex 33:20) - čo potom bohom v Bohu byť, byť v Ňom, nazývať Ho Otcom - a nielen na Neho pozerat'!?

A aký zmysel má, naháňať sa za všetkým tým pozemským, keď sme sa stali synmi, dcérami, domácimi Boha, samého Boha a samo Nebi sa stalo našim majetkom a dedičstvom? Kto by vymenil Neho za zem, vzácne za popol a prach? *"Lebo mnohí, o ktorých som vám často hovoril a teraz aj s plačom hovorím, žijú ako nepriatelia Kristovho kríža. Ich koniec je záhuba, ich bohom je brucho a hanba je slávou tých, čo zmýšľajú pozemsky. Ved' naša vlasť je v nebi. Odtiaľ očakávame aj Spasiteľa Pána Ježiša Krista. Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. A myslím, že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť"* (Flp 3, 18-20; Rim 8, 16-18).

Všimli ste si niekedy, obrad krstu, samotný úkon Eucharistie - aké prosté sú? Nie je potrebné divadlo tam, kde sú veci skutočne skutočné! A samo klaňanie sa už nie je prejavom ani strachu, ani podriadenosti sluhu, ale úcty a uznania a vd'ačnosti a lásky syna, ktorý sa skláňa pred veľkosťou a láskou svojho Otca, ktorý ho urobil z milosti rovného Sebe.

Rovnováha a symbióza bázne a lásky.

Bázeň.

Viera a láska na strane jednej, bázeň, vd'ačnosť a úžas na strane druhej. Bez tejto bázne sa viera stáva trúfalosťou a vedie do Pekla, a nie do Slávy Neba! Bázeň bez viery a lásky je strachom sluhov a otrokov. Viera bez bázne nemá v sebe ani vd'ačnosť ani lásku a stáva sa trúfalosťou démonov.

Otec a brat a priateľ a druh - ale stále Boh a Vládca a Stvoriteľ, Nezmerný a Nesmierny, Najvyšší vo svojej Sláve, "*Boh nad všetkými bohmi a Pán nad všetkými pánmi, Boh veľký, mocný a hrozný, ktorý neberie ohľad na osoby a dary neprijíma*" (Dt 10, 17).

A súčasne Boh a Vládca a Stvoriteľ a Sudca, vyvýšený nad všetko - a predsa otec, brat, ženích, priateľ, verný a oddaný až na smrť, ba ak my sami "*sme neverní, on ostáva verný, lebo seba samého zaprieť nemôže*" (2Tim 2, 13), veď On "*neprišiel svet súdiť, ale svet spasť*" (Jn 12, 47)!

Jedno bez druhého nie je. Len oboje spolu. Tak, ako je tomu aj u nás: tvor, prach a popol a hriešnik - a predsa syn a priateľ Kráľa a druh a nevesta

Ženícha a dedič, boh v Bohu, svojom Otcovi! Veľkosť Boha a malosť nás, tvorov, dokonca hriešnikov! Ale súčasne malosť Boha, ktorý sa stal pre nás obyčajným človekom, aby sme s Ním mohli byť spoločnosťou – a naša veľkosť, ktorú sme z Jeho milosti a lásky ako synovia a dedičia v Ňom dostali.

"A preto moji milovaní, ako ste vždy poslúchli, a nielen v mojej prítomnosti, ale oveľa viac teraz v mojej neprítomnosti, s bázňou a chvením pracujte na svojej spáske. Lebo v Kristovi Ježišovi ani obriezka nič neznamena, ani neobriezka, ale viera činná skrze lásku. V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske. My milujeme, pretože on prvý miloval nás" (Flp 2, 12; Gal 5, 6; 1Jn 4, 18-19).

Vedieť rozumom a vedieť srdcom sú dve rôzne veci

Vedieť rozumom a vedieť srdcom sú dve rôzne veci. Podobne veriť rozumom a veriť srdcom sú dve rôzne veci. To prvé kľúže po povrchu. To druhé je výsledkom skúsenosti, osvietenia, milosti, je to niečo, čo prichádza vnútri a zvnútra. Od Boha, ktorý sa zjavuje srdcu a ktorého tak zažívame.

Potrebujeme vedieť, kto sme. Rozumom to vieme, vieme povedať slová ako "deti Boha" a podobne. Ale ich význam? Ako by sme mohli rozumieť a chápať význam týchto slov, ak by nám nebol zjavený, ak by nám Boh

nevložil do srdca skúsenosť a pochopenie, čo to vlastne znamená, byť synom, dcérou Boha?

Modlitba, vnútorná, kontemplatívna, je miestom, kde sa toto deje. Osvietenie, zažitie, uvedomenie, uchopenie spôsobom, aký je srdcu nemožný.

Predpokladom ale je, mať odvahu - opustiť svoje predstavy, ilúzie, svet ilúzií a preludov a ponoriť sa do tejto Hlbiny Skutočného, Hlbiny Boha, pretože v nej budeme pretvorení, či skôr očistení a obnovení. Každopádne, z nej vyjdeme von už ako nové stvorenie, iní ľudia - *"Vtedy na teba zostúpi Pánov duch, budeš vo vytržení s nimi a zmeníš sa na inakšieho muža"* (1Sam 10, 6).

Odvaha zobudiť sa. Odvaha oddeliť sa. Odvaha zomrieť a vstať s Kristom k novému bytiu, novému životu. Stať sa cudzincom uprostred spiaceho sveta, a domácim Boha. Ved' len ten, kto nechal za sebou každú žiadosť a každý strach môže naplno byť, byť tu a teraz, byť sebou v Bohu a Božím sebe! Vskutku, v hlbokom vnútornom mlčaní sa rodí toto bytie! V pokoji sa žije a pokoj prináša.

Takýto človek je plný krásy a vznešenosti a veľkosti - nie vonkajšej, ale tej, čo žiari zvnútra. Ale musí to urobiť celý. Dušou i telom. Mysľou i životom. Vnútrom aj majetkom a vonkajškom. Skutočne a úplne, nielen niečo a naoko. Taký človek je potom naplno sebou, vie, kto je, vie, odkiaľ prišiel, vie, kam smeruje, pozná cestu, vie rozlíšiť dobro a zlo. Je vskutku ako Boh, ktorý ho zbožšťuje.

Znakom toho, že niečím už sme, je, že tým sme všade a vo všetkom a to bez toho, aby sme sa museli nejako kontrolovať.

Znakom toho, že niečím už sme, je to, že tým sme všade a vo všetkom a to bez toho, aby sme sa museli nejako kontrolovať, spontánne.

Nesledujeme už ani reakcie okolia ako tí, ktorí sa túžia páčiť ľuďom a zapôsobiť vo svete a hľadajú svetskú dôležitosť a uznanie. Z toho sa rodí pokrytectvo, keď hráme pred inými divadlo. Ale ako hovorí Ježiš, "*ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás; ak zachovávali moje slovo, budú zachovávať aj vaše*" (Jn 15, 20) - ale samé tieto reakcie okolia len svedčia o tom, že my sami sme, bez ohľadu na ne, stále takí istí, rovnakí, nemení, pretože sme sa pripodobnili Bohu, "*u ktorého niet premeny ani tieňa zmeny*" (Jak 1, 17) a prosto takí, bez ohľadu na čokoľvek iné, sme. Svet nás môže prijať alebo odmietnuť, top je jeho vec, ale na nás to už nič nemení.

Kým toto nie sme, znamená to, že ešte nevieme, kto sme. Alebo sme to prijali síce rozumom, ale ešte nepochopili ani neprijali srdcom. Kresťanstvo

je pre nás stále ešte viac snaha "žiť ako kresťan", než to, že ním sme že sme snami a dcérami a nevestou Ženícha a bohmi v Bohu.

Bohmi v Bohu. Hej. V krste sme sa stali bohmi v Bohu a teraz sme nastúpili cestu, kde sa učíme, čo to znamená, týmto byť. Čo robí Boha Bohom a teda aj nás bohmi. Je to povedomie a postoj *otca*, ako vysvetľuje Ježiš: buďte milosrdní ako Otec, dokonalí v láske a službe ako Otec, v starostlivosti o všetkých a bez robenia rozdielov či predčasného súdenia, "*aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach. Ved' on dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posiela dážď na spravodlivých i nespravodlivých*" (Mt 5, 45). Keď takto konáme, sme deťmi Boha - ale platí to aj opačne, že len ak deťmi Boha sme, ak sme sa s tým vnútorne stotožnili a stali sa tým, až vtedy sa to navonok prejaví aj tým, že prirodzene a vo všetkom takto aj konáme a takýto sme.

Kresťanstvo je teda umenie bytia a modlitba je nástrojom stávania sa tým, čím nás Boh vo sviatostiach už urobil. Je to vyprázdnenie sa od starého, odloženie strachu a žiadostivosti po tom štátom a vo viere uvoľnenie sa a poddanie sa tomu novému. To je dôvod, prečo bez pôstu, bez vyprázdnenia sa, bez ticha a mlčania to prosto nejde. Nepostíme sa zo smútku ako v SZ, ved' Ženich je s nami - ale aby sme Ženíchovi urobili miesto a sami mohli byť premenení z pobežlice za vecami sveta na skutočnú nevestu. A toto je znakom aj opravdivej vnútornej modlitby! "*Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojim učeníkom. Sol' je dobrá. Ale ak aj sol' stratí chuť, čím ju napravia*" (Lk 14, 33-34)? "*Vtedy mu Peter povedal: "Pozri, my sme opustili všetko a išli sme za tebou. Čo z toho teda budeme mať?" Ježiš im povedal: "Veru, hovorím vám: Pri obnovení sveta, keď Syn človeka zasadne na trón svojej slávy, aj vy, čo ste išli za mnou, zasadnete na dvanásť trónov a budete súdiť dvanásť kmeňov Izraela*" (Mt 19, 27-28). Najprv museli opustiť, čím boli, aby sa mohli stať, čím ich prišiel urobiť Ježiš.

Slovami Ireneja, modlitba a následne samo kresťanstvo je *navykanie si* na to, byť bohmi v Domácnosti Boha, a vo svete konať, žiť, správať sa tak, ako synovia, ako sám Syn: "*Kto vidí mňa, vidí Otca. ... Ja som v Otcovi a Otec vo mne. Slová, ktoré vám hovorím, nehovorím sám zo seba, ale Otec, ktorý ostáva vo mne, koná svoje skutky*" (Jn 14, 9-10).

Preto pokoj *hesychie*, preto už žiaden *strach* ani *žiadostivosť*, lebo všetko toto už je a všetko toto sa už deje práve teraz a práve v tom, v čom sme sa ocitli a čo sa nám práve prihodilo. A cieľom už nie je ani to, ani tamto, ani ono, ale aby "*či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte, všetko robte na Božiu slávu. A všetko, čokoľvek hovoríte alebo konáte, všetko robte v mene Pána Ježiša a skrze neho vzdávajte vďaka Bohu Otcovi*" (1Kor 10, 31; Kol 3, 17) - v tomto, tu a teraz. Sám Boh je prítomný práve tu - aby nás tomu práve tu učil! A sám Boh sa stáva našim domovom, našim svetom, novým svetom, svetom, v ktorom sa zabývavame, aby sme v ňom ostali už navždy.

Vzťahovať sa k Bohu jedine

Sme ľudia. Musíme sa k niečomu vzťahovať. Ak je to k svetu a iným ľuďom, je to otroctvo a základ hriechu a zla. Ak je to k Bohu a voči Bohu, potom je to sloboda a základ pre svätosť a lásku.

Ak sa totiž naozaj vzťahujeme len a jedine voči Bohu, všetko prijímame iba od Neho a On je naším všetkým a náš život naozaj prebieha iba medzi nami a Bohom - potom od nikoho ani od ničoho nič nečakáme. Nemáme žiadne nároky ani očakávania voči nikomu a ničomu. Sme slobodní. Žijeme

generálne *odpustenie* všetkým a všetkému, *prepustenie na slobodu* všetkých a všetkého - ako sám Boh. Sme slobodní. A ako takí môžeme prijímať a milovať druhých. Všetkých. Každého. Všetko stvorené. Potom naozaj milujeme nie kvôli iným ale preto, že sami sme, čo sme.

Ten pocit, keď nič nečakáš, nič si od nikoho nenárokuješ, z ničoho nie si sklamaný ani zronený, naopak, miluješ ako ten, kto všetko má, všetkým oplýva, lebo je v Bohu, v Otcovi, v Jeho Synovi, Kristovi. Netúžiš byť inde, v inom ani inak, lebo všetko tvoje je tu: Boh. Kráľovstvo. Synovstvo, tvoje všetko bohatstvo. V pokoji si. Akoby si bol nehybný ako sám Boh tvoj Otec. Veci, svet, všetko toto okolo teba plynie, mení sa, naháňa, ale ty si stále jeden a ten istý, syn Otca, stúpajúci už nie dopredu ani nabok ani cúvajúci, ale nahor, k Otcovi, domov.

Konečne si našiel, konečne si spočinul! Na vonkajšom prejave tohto vnútra, bytia, už nezáleží. "*Viem žiť skromne a viem aj oplývať. Všade a všetko som sa už naučil: byť sytý aj hladovať, mať hojnosť i núdzu trieť. Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje. A my sme v tom Pravom, v jeho Synovi Ježišovi Kristovi. On je ten Pravý, Boh a večný život*" (Flp 4, 12-13; 1Jn 5, 20). Nezáleží, čo sa nám naskytá práve konať, žiť, podstúpiť, kde a ako, čo vnútri sa nič nemení, stále sme a stále žijeme úplne rovnako to isté: synovstvo v Bohu, našom Otcovi.

Agresia plná pokoja

Ak sme takto oslobodení v Bohu, môžeme konečne naplno žiť. Tak, ako platí, že len dokonale slobodný človek je naozaj dobrý, pretože v ničom nesleduje nič sebecké, takisto platí, že len dokonale dobrý človek je a môže byť úplne slobodný, pretože už sa nemusí báť, že by upadol, nechal sa

uniesť, môže slobodne s voľne konať, ako hovorí Augustín: "*Miluj, a rob, čo chceš!*"

Výsledkom je *agresia* plná *pokoja*. Priamosť, sila, energia, všetko uvoľnené vo svojej čírej sile - bez obáv, bez nutnosti pútať ich, lebo už viac niet sebeckva, niet strachu, niet žiadostivosti, ktoré by ich mohli uchvátiť, zneužiť, poškvrniť. Tak, ako hovorí Ježiš: "*Každý, kto pácha hriech, je otrok. ... Až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní*" (Jn 8, 34,36). A pokoj, plný sily, plný energie, plný *agresie* a konania, v slobode, v radosi, ktorá je pravému pokoji vlastná!

Predstav si ten stav, keď si plný sily, plný energie, nič ťa nepúta, v úplnej slobode si upnutý, nasmerovaný, upriamený všetkou silou a energiou k tomu, za čím práve ideš, ako *bojovník na vrchole boja* - a pritom stále plný pokoja, plný čírej a čistej radosi, nie unášaný, ale letiaci podľa svojej vôle, ktorá už je očistená, už je slobodná, už je Božia! Pokoj plný sily, skutku, *agresie*. A *agresia* plná pokoja, vedomia a vlády nad sebou! Sme celí, nerozpoltení, vložení celí do tohto okamihu, tohto skutku! Vo všetkom plne prítomní, plné vložení - a predsa k ničomu nepripútaní, iba k Bohu potom lásky a synovstva! Sila bez potreby niekoho ovládať, bez potreby manipulovať. Sila nežná ako vánok za jarného dňa, ako pohladenie - a stále sila, skutočná, pevná!

"Bývajú vo svojej vlasti, ale ako cudzinci. Všetko majú s ostatnými spoločné ako občania, a všetko znášajú ako prišielci. Každá cudzia krajina je ich vlasťou, a každá vlasť cudzinou. ... Sú v tele, ale nežijú podľa tela. Bývajú na zemi, ale svoj domov majú v nebi." (List Diognétovi)

Byť v pokoji a pritom naplno konať. Žiť silu, a bez strachu, obáv či výčítiek - a oprávnene, lebo zlo je už za nami. Sila ktorá je sama v sebe pokorná a pokora, ktorá je plná sily, života a energie v skutku slobodná a odpútaná, "*ste silní, Božie slovo ostáva vo vás a premohli ste Zlého. Nik, kto sa narodil z*

Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne." (1Jn 2, 14; 5, 18). Môžeme tak naozaj žiť v sile, slobode, radosti detí Boha!

"Pán sa k nemu obrátil a povedal: "Chod' s touto svojou silou...!" (Sdc 6, 14)

Kresťanská agresia vychádza z pokoja hesychie

Skutočná sila a agresia je výsledkom pokoja. *Vo svete agresia je prekonávanie toho, čo konaniu odporuje, pomocou najčastejšie emócií. Ale v prípade hesychie jednoducho iba konaniu nič neprekáža, nie je tu žiadna frustrácia, žiadna beznádej, žiaden strach, žiaden smäd, nič. Číry pokoj, v ktorom sila a konanie prúdia bez prekážok a nepotrebných žiadne podobné 'nabudenie'.*

Ak konáme, tak preto, že je to správne a nie preto, že nás k nemu niečo puďí. A ak nekonáme, tak tiež preto, že je správne nekonať a nie preto, že nám v tom v nás niečo bráni. Vždy je to výsledok rozhodnutia, nie nutnosti ani pudu. Tak, ako u Boha, ktorému nás Duch stále viac pripodobňuje, ako je aj napísané: *"S odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz" (2Kor 3, 18).*

Veriť, nádejať sa, znamená spočinúť v tomto pokoji, Božom Pokoji, nie "ako svet dáva, nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje" (Jn 14, 27) nikde, ničím a z ničoho. Tu, v tomto pokoji, spočíva pravá sloboda: Keď nikoho nesúdiš. Keď sa s nikým neporovnávaš. Keď pred nikým nehráš divadlo. Pretože po ničom nežiadostíš. Z ničoho nemáš strach ani nie si o nič ustarostený. Nič ti neprekáža naplno žiť, byť naplno svätý, naplno konať, naplno a slobodne milovať, v čírej, hlbokkej radosti srdca. Nič viac neprekáža tejto *svätej agresii*, v ktorej pristupujeme k svetlu, k ľuďom, k Bohu bez strachu, bez ostychu, priamo, otvorene, v láske, ktorej nič nebráni ani neprekáža. Rovnako vieš hovoriť ako pýtať sa a počúvať, učiť aj učiť sa, dávať i prijímať. Nič už ničomu neprekáža.

A naozaj, tento Pokoj je ovocím viery a z nej plynúce nádeje a lásky. "Bez viery je totiž nemožné páčiť sa Bohu" (Hebr 11, 6), ani žiť tento plný Život v Božom Pokoji. Veď len Boh a bohovia v Ňom môžu niečo takéto zažívať a žiť! Nie je to výsledok žiadnej techniky žiadneho cvičenia sa v niečom. Je to ovocie uverenia. Ovocie viery a lásky.

Láska je všetko, na ničom inom nezáleží.

"Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať." (Jn 13, 34-35)

"Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske! Ak budete zachovávať moje prikázania, ostanete v mojej láske, ako ja zachovávam

prikázania svojho Otca a ostávam v jeho láske. ... Toto je moje prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás. Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov. ... Toto vám prikazujem: Aby ste sa milovali navzájom." (Jn 15, 9-10.12-13.17)

"My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti. ... Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov." (1Jn 3, 14.16)

Toto robí katolíka katolíkom. Kresťana kresťanom. Spaseného človeka spaseným človekom. Toto je všetko. Nič viac netreba.

Viera tejto láske predchádza - pretože ak je to naozaj viera v Krista Boha a v Evanjelium, potom jej ovocím je nevyhnutne sloboda *apatheie* a *atharaxie* a ich ovocie, pokoj *hesychie*, v ktorom sme konečne samými sebou. Ak nás k tomuto viera nevedie, nie je to viera, ale ešte len púha mienka. Alebo to viera je, len nie kresťanská.

Viera nás oslobodzuje k Božiemu životu, a tým je práve táto láska. A láska, to je život Neba, Nebo samo. Takto milovať znamená byť spasený, byť v Nebi. Nemilovať takto znamená ostať zatratený. "*Lebo v Kristovi Ježišovi ani obriezka nič neznamená, ani neobriezka, ale viera činná skrze lásku*" (Gal 5, 6).

"Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta." ... Ježiš im povedal: "Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. ... Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa." (Jn 6, 51.53.56-57)

V latinčine, jazyku Cirkvi, sa svätému prijímaniu vraví *communio*, spoločenstvo. Spoločenstvo Boha a človeka. Aké? *"My, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom"* (1Jn 4, 16). Spoločenstvo lásky. Lásky k Bohu, ktorý *"prvý miloval nás"* (1Jn 4, 19). Lásky k Bohu, ktorá sa uskutočňuje láskou a službou, ba aj obetou za tých, ktorých Milovaný miluje, a tak *"kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí"* (1Jn 4, 20). Byť účastníkom sv. prijímania znamená byť *komunikantom*, nie *hltačom* Tela! Hltač si *"je a pije odsúdenie"* (1Kor 11, 29), lebo *"nespasí sa, hoci je začlenený do Cirkvi, kto nezotrvá v láske, lebo zostáva síce v lone Cirkvi ,telom', ale nie ,srdcom'"* (KKC 837). A naopak, kto takto miluje a v tejto láske vstupuje do *communio* s Kristom v Eucharistii, o tom sa Ježiš zaručuje, že *"kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. ... Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom"* (Jn 6, 54.56).

Láska je všetko. Na láske jedinej záleží. Na ničom inom. Boh je láska. Nebo je láska. Spása je láska. Byť spasený znamená milovať, ako sme milovaní. Je to tak prosté! Láska. Skutočná láska, nie sentiment, nie emócia, nie eros, nie žiadostivosť, nie vášeň, ale *agapé*, láska, ktorá dáva a nič nepýta, ktorá aj život dáva za druhého. Láska, ktorá je dokonalým dobrom. Dobro, ktoré je dokonalou láskou. *"Láska je radosť z dobra. Dobro je jediný dôvod lásky. Milovať znamená chcieť inému preukázať dobro"* (sv. Tomáš Akvinský).

Prečo stretká, načo stretanie? Nestačí pekne spolu žiť, pomáhať si a tak?

Prečo stretká, načo stretanie? Nestačí pekne spolu žiť, pomáhať si a tak?

Rovnako by sme sa mohli spýtať: *Načo sú vo firme porady a team-buildingy, nestačí spolu pracovať?* Odpoveď asi poznáme. Nestačí.

Ako Cirkev *sme* firma. Sme *Boží podnik*. Na niečom pracujeme: na zjednotení všetkého a všetkých v Kristovi. S niečím podnikáme: s ľudskými dušami, ktoré zachraňujeme pre spásu. Raz týždenne sa stretnúť, vyhodnotiť, čo sme dokázali, hľadať riešenia a lepšie cesty a spôsoby, učiť sa, podporiť sa navzájom a podeliť, modliť sa za toto dielo, rozdeliť si úlohy v spoločných podujatiach a kampaniach vo svete... Veď je to tá najprirodzenejšia vec na svete! Pravda, ak tou *Božou firmou, Božím podnikom, Cirkvou sme!*

O to viac, že na rozdiel od minulosti sme dnes viac roztratení, už nežijeme a nekonáme spoločne v jednej obci, ale na rôznych miestach v zamestnaní, škole,... ba aj sama farnosť je často v praxi už viac "riedka" diaspora roztratených bratov a sestier uprostred pohanov. Ak celý týždeň pracujeme, ako potom musíme túžiť konečne sa stretnúť s niekým, kto patrí k nám, kto

pracuje ako my, kto nám rozumie a my jemu, s kým sa môžeme deliť o to, čo žijeme a čo konáme! Aj to je silný motív na to, stretnúť sa!

Pripomína to *lôžu* nejakej tajnej spoločnosti. Aj my sa takto stretáme, aby sme sa spoločne radili o našom programe premeny a spásy sveta. Sledujeme, ako napredujeme, upozorňujeme na prekážky, hľadáme ako ich prekonať, rozdeľujeme úlohy, vyhodnocujeme dosiahnuté výsledky, sprevádzame sprvu na diaľku a sledujeme nových členov, až kým nie sú pripravení a my ich môžeme uviesť do našej *lôže*, aby sa stali jednými z nás.

V kostole oslavujeme, slávime, čerpáme. Na stretku zdieľame, plánujeme, vyhodnocujeme, hľadáme, učíme sa. Vo svete potom pracujeme, aby sa tak kruh uzavrel: v liturgii oslávili a poďakovali a načerpali z Chleba Života, na stretku vyhodnotili a načrtli veci na ďalší týždeň a v modlitbe a učení sa aj sami o niečo podrástli a potom ako apoštoli "*sa rozišli a všade kázali*" (Mk 16, 20).

Cirkev a toto Poslanie sú neoddeliteľné. Bez Cirkvi nemôžeme konať Poslanie, pretože Cirkev je jeho hlavným nástrojom. A bez Poslania zase zaniká spoločenstvo Cirkvi - *úplne rovnako, ako zanikne firma, keď prestane vyrábať, ako zanikne klub, keď prestane vyvíjať činnosť*. Už nás nič nespája, už nemáme dôvod sa stretať, nemáme sa o čom zhovárať, necítíme potrebu rásť a učiť sa. Omša a spoločné slávenie sa menia na sterilnú *návštevu kostola*. Zomierame a ani si to často neuvedomujeme... "*Poznám tvoje skutky, že nie si ani studený, ani horúci. Kiež by si bol studený alebo horúci! Takto, že si vlažný, ani horúci, ani studený, už-už ťa vyplúvavam z úst. Lebo hovoríš: "Som bohatý, zbohatol som, nepotrebujem nič" — a nevieš, že si biedny, poľutovaniahodný, chudobný, slepý a nahý. Radím ti: odo mňa si kúp zlato vyskúšané ohňom, aby si zbohatol, a biele rúcho, aby si sa zaodel a aby nebolo vidieť hanbu tvojej nahoty, i masť, ktorou si potrieš oči, aby si videl.*" (Zjv 3, 15-18).

Bod B

Ženy vraj majú svoj "bod G". Možno.

S istotou ale v sebe nosíme, nazvime si to napríklad "bod B". B ako bytie. B ako Boh. *Hlbina duše* Jána Taulera. Iní zase hovoria o *špičke duše*. Stále je to to isté. Bod, kde *sme*. Bod, kde je *Boh*. Bod, kde čaká skutočná sloboda, skutočný život, blaženosť. Bod, ktorý musíme nájsť a naučiť sa v ňom prebývať, žiť.

Je v hĺbke, za závojmi mumraja myšlienok a obrazov, ba horšie, žiadostivostí a strachov. Vynára sa v mlčaní, keď všetko toto stíchne. A žiť sa v ňom dá, len keď všetko toto odumrie. "*Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu*" (Rim 6, 7). "*Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho*" (Mt 16, 25).

Takto mlčať pred Bohom, vyprázdnený, pripravený, otvorený... To je modlitba. Vtedy je modlitba dokonalá.

Je to bod B. Bytie. Boh. Oboje jedno, oboje spolu. Sme, ale jedine v Bohu. A Boh, ale jedine vtedy, keď sme. Nie jedno bez druhého!

Duch Svätý je Duch Lásky

Duch Svätý je Duch Lásky Božej. Sama zosobnená Láska prúdiaca medzi Otcom a Synom. Preto kam príde, koná divy, znamenania a zázraky Božej Lásky. Preto Ho môže prijať iba ten, kto miluje, lebo On JE Láska, ako vraví Ježiš: *"Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania. A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky"* (Jn 14, 15-16).

Prijať Ducha znamená vstúpiť do spoločenstva lásky s Ním, s Kristom - aby tak On mohol, ako v Trojici, prúdiť medzi nami a Synom. Presne ako vraví Ježiš: *Ak ma milujete, prídem k Vám a naplní Vás Duch!*

Lebo Duch je Božou láskou k nám. Boh nás miluje a táto láska má meno: Duch Svätý. Preto Jeho prijatie a účinkovanie v nás závisí od našej lásky k Ženíchovi! Láska sa dá prijať iba láskou, iba milovaním! Iba skrze lásku môžeme byť vytiahnutí do Lásky Ženícha!

Byť plní Ducha - áno, plní Ducha a teda prázdni všetkého ostatného, preto nikto *"ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom"* (Lk 14, 33), vysvetľuje Ježiš - znamená, že z nás Duch tryská, vylieva sa, vyžaruje, ako znova vraví Ježiš, že *"z jeho vnútra potečú prúdy živej vody"* (Jn 7, 38-39). Navonok koná znamenania a zázraky Božej lásky, samou svojou prítomnosťou. A vo vnútri nám dáva prebývať so Ženíchom, a to je Nebo.

Prijať Ducha znamená vstúpiť do spoločenstva lásky. To je to dôležité, čo musíme vedieť! Preto Ján vysvetľuje, že to, *"že ostávame v ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha"* (1Jn 4, 13). Ale takto zostávať sa dá iba v láske, nijako inak! *"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako*

ratolest' nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. ... Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske!" (Jn 15, 4.9), vraví Ježiš.

Pôst je dôkaz lásky

Pôst je dôkaz lásky. Opustenie pre Milovaného.

Princíp je tu: "*Ked' sa vrátil k učeníkom, našiel ich spať. I povedal Petrovi: "To ste nemohli ani hodinu bdieť so mnou?"*" (Mt 26, 40). Alebo tu: "A Pán, Boh, prikázal človekovi: "*Zo všetkých stromov raja môžeš jesť. Zo stromu poznania dobra a zla však nejedz*" (Gn 2, 16-17)! Lebo ak sa nevieš zrieknuť z lásky maličkosti - jedného stromu, jednej hodiny... je to potom naozaj láska?

"Čuj, dcéra, a pozoruj, nakloň svoj sluch, zabudni na svoj ľud a na dom svojho otca. Sám kráľ zatúžil za tvojou krásou; on je tvoj pán, vzdaj mu poklonu." (Ž 45, 11-12)

Pôst je naozaj zabudnutie. Srdce nevesty je tak upriamené k Ženíchovi, že zabúda, zabúda na všetko ostatné, všetko ostatné sa stráca v sladkej blízkosti Ženicha. Opúšťa všetko a ani nebadá, žeby niečo opúšťala. Konečne našla, čo by ešte iné hľadala? "*Ježiš im povedal: "Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť."*" (Jn 6, 35). Už to nie je zapieranie sa. Obeta. Je to zanechanie. Zabudnutie. Opustenie - z lásky.

Je to teda *nahrádzanie*. Zanechávame staré, aby to mohli byť nahradené novým: svet Nebom. Veci Ženíchom. Hriech svätosťou. Lebo aj svätosť je

niečo. Nie je to len akási prázdnota, absencia hriechu, ako si často ľudia predstavujú, niečo bledé, bezkrvné... Svätosť, to je život! V nej nahrádzame smrť hriechu Životom Ženícha.

Skutočný pôst, to je *mlčanie*, v ktorom my sme, Ženích Je, spoločne sme. Kresťanstvo nie je náboženstvo, ale Ženích. Nie je to dodržiavanie nejakých pravidiel, ale láska. Vášň a súčasne Pokoj lásky, Božej Lásky.

Prenasledovanie a nenávisť sveta je nutná cena za našu odlišnosť

"Ktože vám uškodí, ak budete horliví v dobrom?! Ale ak aj trpíte pre spravodlivosť, ste blahoslavení. Neľakajte sa ich hrozieb a neplašte sa, ... Lebo je lepšie trpieť za dobré skutky, ak je to Božia vôľa, ako za zlé." (1Pt 3, 13-14.17)

V posledných rokoch sa aj u nás znova ukazuje, že ak niekto neklame, nekradne, je čestný a poctivý, ľudia ho nenávidia. Nie všetci, ale zase vôbec nie málo. Možno tak zhruba pol na pol. Je to zvláštne, veď takýto človek by mal byť milovaný, nie? Ale už Platón vo svojej dobe konštatoval, že takýto človek bude naopak nenávidený a zabitý. Lebo ani jeho doba a krajina neboli odlišné.

Prečo? Na to nám odpovedá Ježiš, keď hovorí: *"Keby ste boli zo sveta, svet by miloval, čo je jeho, ale preto, že nie ste zo sveta, že som si vás ja vyvolil*

zo sveta, svet vás nenávidí. Spomeňte si na slovo, ktoré som vám povedal: Sluha nie ja väčší ako jeho pán. Ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás; ak zachovávali moje slovo, budú zachovávať aj vaše" (Jn 15, 19-20). Je to otázka podobnosti. Alebo, ak na to pozrieme z inej strany, xenofóbie. Ľudia milujú podobné - a ak žijú zlo a hriech, milujú zlých a hriešnych, lebo sú im podobní. Lebo im rozumejú. Lebo ich nevyrušujú z ich postojov a života, neobviňujú ani neusvedčujú z hlúposti a zla, ale naopak, potvrdzujú ich, pretože na nich môžu pozerat' a pritom si hovorit': *Aha, ved' aj oni sú ako my, to sú naši ľudia! Sami by sme to robili rovnako!*

Ale keď natrafia na iného, na človeka ušľachtileho... dobrého... Nerozumejú mu. Hľadajú u neho rovnaké postranné úmysly a zákerné postoje ako u seba, aj keď u neho ich niet. Nenávidia ho pre jeho inakosť, pre to, že samým svojim bytím vyzýva a sponchybnuje ich vlastný život a vlastné postoje. A zase naopak, budú ho podozrievať a obviňovať, že sa chce iba obohatiť, kradnúť, ovládať iných, vnucovať iným svoje názory,... - pretože presne toto by hľadali a presne takto by konali oni, je im to prirodzené a nevedia si predstaviť, že by to mohlo byť inak.

Je to tak, ako hovorí Písmo: *"Znásilnime spravodlivca biedneho, nešetrimo vdovu, neostýchajme sa šedin starca vysokého veku! Sila nech je mierou našej spravodlivosti, lebo slabé preukazuje sa neužitočným. Striehnime na spravodlivého, lebo je nám na ťarchu, protiví sa našim výčinom, vyčíta nám prestúpenia zákona, vytyka nám chyby proti výchove. Honosí sa, že má znalosť o Bohu, nazýva sa synom Pánovým. Žalobou je proti nášmu zmýšľaniu, už aj pohľad naňho je nám na ťarchu. Ved' je život jeho nepodobný ostatným, odlišné sú jeho chodníky. Pokladá nás za spotvorených, bočí od ciest našich ako od nečistoty, blahoslaví koniec spravodlivých, chváliava sa, že Boh je mu otcom. Pozrimeže, či sú jeho reči pravdivé, vidme, ako sa mu povodí. Ak je totiž spravodlivý v skutku Božím synom, zastane sa ho a vytrhne ho z rúk odporcov. Skúsajme ho potupou a*

mukami, aby sme poznali jeho pokojnosť a vyskúšali jeho pevnosť. Odsúdme ho na smrť najpotupnejšiu, veď vraví, že sa mu dostane záchrany" (Múdr 2, 10-20).

Preto sú prenasledovanie a nenávisť sveta nevyhnutné. Je to nevyhnutná cena za 'zradu', ktorej sa v očiach sveta dopúšťame, keď opúšťame svet a volíme si jeho opak, Kráľovstvo. Sám Ježiš nás na to upozorňuje, veľmi vecne: *"Toto som vám povedal, aby ste sa nepohoršovali. Vylúčia vás zo synagóg, ba prichádza hodina, keď sa každý, kto vás zabije, bude nazdávať, že tým slúži Bohu. A budú to robiť preto, že nepoznali Otca ani mňa. A toto som vám povedal, aby ste si spomenuli, keď príde ich hodina, že som vám to hovoril. Spočiatku som vám o tom nerozprával, lebo som bol s vami"* (Jn 16, 1-4).

Svet je v samej svojej podstate xenofóbny. Vždy bude nenávidieť inakosť synov a dcér Boha. Vždy. Nedá sa tomu vyhnúť. Alebo sa postavíme svetu a budeme čeliť jeho nenávisti (vrátane nenávisti svetských ľudí vo farnosti a Cirkvi) a zachránime sa, alebo cúvneme - a zahynieme so svetom. Musíme si zvoliť. Inak to nejde.

"Potrebujete vytrvalosť, aby ste plnením Božej vôle získali prisľúbenie. Lebo ešte chvíľku, celkom krátku, a ten, ktorý má prísť, príde, nebude meškať. Môj spravodlivý bude žiť z viery, ale keby cúvol, moja duša nebude mať v ňom zaľúbenie. My však nepatríme k tým, čo cúvajú na záhubu, ale k tým, čo veria, aby získali život." (Hebr 10, 36-39)

"Vy sa však majte na pozore. Vydajú vás súdom, budú vás biť v synagógach a pre mňa budete stáť pred vladármi a kráľmi, aby ste im vydali svedectvo. ... Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Deti povstanú proti rodičom a pripravia ich o život. Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený." (Mk 13, 9.12-13)

Naše poslanie vo svete je byť tým, čím je sám Ježiš, ktorý "*vám, teda, ktorí veríte, je na česť; pre tých však, čo neveria: "Kameň, čo stavitelia zavrhli, sa stal kameňom uholným," "kameňom úrazu a skalou pohoršenia." Oni naň narážajú, lebo neveria slovu. A na to sú aj určení"* (1Pt 2, 7-8). Aj my sme poslaní byť svetlom sveta - a niektorí si ho zamilujú a pridajú sa, "*všetci, čo boli vopred určení pre večný život*" (Sk 13, 48), iní ho znenávidia a budú proti nemu bojovať - lebo "*milovali tmu viac ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé. Ved' každý, kto zle robí, nenávidí svetlo a nejde na svetlo, aby jeho skutky neboli odhalené. Ale kto koná pravdu, ide na svetlo, aby bolo vidieť, že svoje skutky koná v Bohu*" (Jn 3, 19-21).

Čriepky V

Viera vedie k radosti *atharaxie*. Nádej a obrátenie k slobode *apatheie*. Láska k pokoju *hesychie*.

Väčšina kresťanov (a mnohí nekatolíci otvorene a oficiálne) trávi svoj život hľadáním, ako byť veriacimi bez toho, aby museli uveriť a kresťanmi bez toho, aby sa museli obrátiť a zmeniť svoj život.

Je to spojené, je to jedno. Iba dokonale slobodný človek dokáže byť dobrý, a iba dokonale dobrý môže byť úplne slobodný.

Púšť je na počiatku aj preto, že spočiatku naozaj nevieme, čo vlastne začať robiť.

Púšť je na počiatku aj preto, že spočiatku, po obrátení, naozaj nevieme, čo vlastne začať robiť, kam ísť, ako začať uskutočňovať to nové, čo sme prijali.

A tak formou tejto púšte môže byť aj to, čo urobili apoštoli, keď *"všetci jednomyselne zotrvali na modlitbách spolu so ženami, s Ježišovou matkou Máriou a s jeho bratmi"* (Sk 1, 14), až kým im Duch neukázal, čo konať. Modlitba sa stala ich púšťou uprostred ruchu Jeruzalema.

Naozaj, prvý je pôst v zmysle, že sa odstrihujeme od všetkého, čo tvorí ilúziu sveta aj Ega. A potom, v mlčaní a tichu, začína modlitba. Nie hovorenie, ale modlitba ticha, modlitba bytia, mlčania, čakania, počúvania. Modlitba púšte. Prebúdžeme sa zo sna a konečne bdieme. Modlitba je práve týmto bdením.

Kedysi jedlo a pitie bolo možno jedinou bežnou formou rozptýlenia a pobavenia sa a odreagovania sa. Dnes je situácia odlišná, vďaka médiám, internetu, sociálnym sieťam pribudli ďalšie podoby a formy. Preto, aby sme dosiahli "efekt púšte", musíme do svojho pôstu dnes zahrnúť aj tieto "ópiá duše".

Na tejto púšti si potom náhle uvedomujeme samých seba, Boha, skutočnosť. A až sa sami sebe divíme, ako sme mohli mrhať čas na to, čoho niet - a

zanedbávať to, čo je! A hanbíme sa pred Bohom hanbou, ktorá nezahanbuje, ale oživuje, pretože On "*pokorným dáva milosť*" (1Pt 5, 5).

V tomto novom, skutočnom svete Boha, sa už nežije snívaním, ale konaním. Skutočné v skutočnom. Preto "*ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov*" (Jak 2, 26).

Poháňa nás zmysel

Je neznesiteľné žiť alebo pracovať s pocitom nezmyselnosti, bezzmyselnosti bytia, života, konania.

Láska k Bohu a vedomie povolania, ktoré nám Boh daroval, nám dáva aj jedinečný zmysel.

Ak by sme totiž boli ľudia pozemskí, potom keby sme nevideli pozemský zmysel v tom, čo robíme, ak by sme nevideli pozemské výsledky alebo prospech, potom by sme upadali do nechute, depresie, vyhorenia. V zásade vyhodenie je práve takouto stratou zmyslu.

Ako synovia a dcéry Boha však máme hneď dva zdroje zmyslu.

Ten bližší sme my sami. Čokoľvek konáme, aj keby to bolo z pohľadu sveta niečo nezmyselné, je nástrojom našej svätosti. A niekedy práve tie z pohľadu sveta veci márne sú tým najlepším nástrojom. Pre ľudí sveta je nezmyselná sama svätosť a dokonalosť - k čomu je vo svete dobré byť svätý? Kto vám za to zaplatí? Pre nás, naopak, je svätosť tým druhým najdôležitejším zmyslom a cieľom všetkého, čo konáme. Je nám vlastne jedno, čo konáme, ak tým trénujeme svätosť pre Nebo - *veľmi podobne, ako je športovcovi jedno, aké cviky cvičí a je mu jedno, že v posilovni robí vlastne úplne*

zbytočnú a navonok nezmyselnú robotu, keď len pohybuje železom sem a tam bez viditeľného výsledku, bez toho toho, aby z tej driny niečo konkrétne a zmysluplné vzišlo, hlavne, že mu z toho rastú svaly a stúpa kondícia.

A ten prvý a hlavný zmysel je, osláviť Boha, potešiť Boha, byť Mu na radosť. Konat' jedno čo, len ak to konáme s Ním a v Ňom, v jednote lásky, v jedinom spoločnom víre a tanci Priateľstva.

Boh a Nebo. Láska a svätosť. Ak je toto náš zmysel, nikdy nám nebude chýbať radosť ani sila žiť a konať. Nikdy totiž ani jeden z nich sa nestráca.

"Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom, nie je z Otca, ale zo sveta. A svet sa pominie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky" (1Jn 2, 15-17), ved' láska nie je nič iné, než spôsob, akým sa niečo stáva zmyslom nášho života a konania. Čo milujeme, to je náš zmysel a to nás ženie. A "nás ženie Kristova láska" (2Kor 5, 14)!

Blahoslavený, kto zomrel takto svetu a čo do sveta je už mŕtvy! *"Kto zomrie prv, než zomrie, nezomrie, keď zomrie"* (Simonpetra monastery, Athos), lebo ako Ježiš, *"keď zomrel, zomrel raz navždy hriechu, ale keď žije, žije Bohu. Tak zmýšľajte o sebe aj vy: že ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi"* (Rim 6, 10n).

Všetko musí byť nie opustené, ale premenené

"A keď mu bude všetko podrobené, vtedy sa aj sám Syn podrobí tomu, ktorý mu všetko podrobil, aby bol Boh všetko vo všetkom." (1Kor 15, 28)

Nič, čo nám bolo dané, nie je samo v sebe zlé - len vtedy, ak to nie je zladené s Kristom. Lebo toto je cieľ: aby sme sa úplne podrobili, čiže zladili s Kristom, aby všetko v nás sa zladilo s Ním a aby tak skrze Neho všetko mohlo byť zladené s Otcom a tak v ňom povýšené, oslávené, zbožštené, naveky v sláve Boha. Tak, ako sám hovorí, že *"kto má, tomu sa pridá a bude mať hojne. Ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má"* (Mt 13, 12). Čo nie je takto zladené s Kristom, zanikne.

Tak ma napadlo: Sú veci, ktoré nás napríklad pri modlitbe vyrušujú. Bojujeme s nimi. Ale nebolo by lepšie radšej tieto postoje a hnutia duše vziať, očistiť ich od toho, v čom sa Bohu protivia - a potom zladit' s Kristom, aby sa stali našim darom a charizmou, ktorou slúžime Bohu a bližným a Kráľovstvu a ktoré budú našou chválou a slávou naveky? A potom by sa stali súčasťou aj modlitby namiesto toho, aby jej odporovali!

Naše záľuby. Vrodené sklony. Schopnosti a talenty a vnútorné túžby. Neplatí o tomto všetkom to isté? Ako vraví Písmo: *"S ním ste boli pochovaní v krste a v ňom ste boli s ním aj vzkriesení vierou v moc Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych"* (Kol 2, 12). Zomrieť s Kristom neznamená ostať mŕtvý v hrobe, ale vyjsť z neho očistený, premenený, oslávený, nový, už Boží. A netýka sa to aj týchto častí nášho Ja? Nevzťahuje sa na každú takúto schopnosť a každý takýto dar ono slovo napísané o utečenom vzpurnom otrokovi: *"Ved' azda preto odišiel na čas, aby si ho dostal navždy. Už nie*

ako otroka, ale oveľa viac ako otroka: ako milovaného brata" (Flm 1, 15-16)? Zanechať a opustiť všetko neznamená stratiť to, ale prijať to, už očistené a zdokonalené milosťou, aby sme tým slúžili už nie hriechu, ale Bohu, nie pozemskému a pomínelnému, ale večnému! Veď *"ani vlas sa vám z hlavy nestratí"* (Lk 21, 18) - o čo viac potom tieto veci, omnoho vzácnejšie, ako nejaký vlas?

Naše záľuby, talenty, sklony, vášne, schopnosti rovnako ako naša práca, majetok, dom, všetko toto musí spolu s nami prejsť cez hrob, zomrieť s Kristom a v Kristovi nie preto, aby to bolo stratené a navždy pochované, ale aby všetko toto bolo premenené, očistené, zladené s Kristom a mohlo tak vstať a prijať *"účasť na slobode a sláve Božích detí"* (Rim 8, 21)!

Nie zničené. Nie pochované. Nie odvrhnuté, nie potlačené. Očistené a podrobené Kristovi, v Ňom znásobené a nakoniec s Ním a s nami oslávené! Nie je vari svätosť o tomto? Nič proti ničomu nebojuje, nič ničomu neodporuje, nič nie je zabudnuté ani odvrhnuté, ale všetko je očistené, zladené a vzájomne znásobené - a ovocím je číra radosť z bytia, číra radosť z konania, *prúdenie* konaním a samým žítím bez strachu, bez úzkostí, bez vnútorných rozporov, naplno, slobodne, s pasiou! *"A ten, čo sedel na tróne, povedal: "Hľa, všetko robím nové." A hovoril: "Píš: Tieto slová sú verné a pravdivé.""* (Zjv 21, 5)!

Nie je súd o tom, že človek posúdi Boha?

"Bolo by nesprávne si myslieť, že hriešnici v gehenne sú zbavení Božej lásky... Láska... je daná všetkým. Ale moc lásky pôsobí dvoma spôsobmi: trýzni hniešnikov, ...ale stáva sa zdrojom radosti pre tých, ktorí zachovávali jej povinnosti." (sv. Izák Sýrsky)

Pre lakomého človeka je štedrosť peklom, pre prajného nebom. Pre sebeckého človeka je láska peklom, pre milujúceho rajom. Či to nevidíme už tu, na zemi, hoci aj *keď pre vzpurného nástročného rebela sa láska a starostlivosť rodičov stáva bremenom a utrpením a kvôli nej sa cíti zahanbený a ňou obmedzovaný a pre ňu ich nenávidí?*

Príslovie hovorí, že *podľa seba súdim teba.*

Dobrý človek vidí v Bohu Jeho Krásu a Dobro a milujúci v ňom nachádza samu Lásku a tú najúžasnejšiu Bytosť, s ktorou je pre neho rozkošou a darom nekonečnej ceny ostať naveky. A pre zlého a sebeckého? Vidí v Bohu hrozbu, desí sa Jeho Moci a Sily, lebo sám má sklony ovládať iných a panovať. Závidí a nenávidí Jeho Slávu a Veľkosť, lebo namiesto delenia sa porovnáva s druhými, túži sám nad inými vynikať, porážať a víťaziť nad druhými, súdi druhých, odsudzujem, sám túži byť ten najväčší a uctievaný a Boh ho v jeho predstavách zatienuje a poráža a ponizuje samou svojou existenciou, je pre neho neznesiteľný!

A tak pre jedného je Boh slobodou, radosťou, rozkošou, druhý v ňom zase vidí hrozbu a protivníka a cíti voči Nemu strach, závisť, nenávisť, nemôže Ho zniesť. Každý podľa seba. Každý vníma Boha na svoj obraz a na svoj

spôsob. A práve toto je ten súd, v ktorom nie Boh súdi človeka - veď Boh "*neprišiel svet súdiť, ale svet spasit'*" (Jn 12, 47) - ale je to paradoxne človek, ktorý súdi Boha, a alebo Mu verí a miluje Ho a nachádza v Ňom svoje Nebo, lebo sa sám stal Bohu podobný a rozumie Mu a miluje žiť s Ním a podľa Neho, alebo sa Ho desí, Božia prítomnosť mu spôsobuje utrpenie a on pred Bohom ako pred hrozbou uteká preč do Pekla vlastného sebeckta a vlastnej zloby. Tak to vraví Boh sám, že "*súd je v tomto: Svetlo prišlo na svet, a ľudia milovali tmu viac ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé*" (Jn 3, 19). Nie Svetlo súdi ľudí, ale ľudia Svetlo. Nie Boh ľudí, ale ľudia Boha!

V tomto je zmysel miest Písma, ako sú tieto: "*Boh pyšným odporuje, ale pokorným dáva milosť*" (Jak 4, 6) - pyšný, ktorému je každý protivníkom a konkurentom, v Bohu protivníka a nepriateľa uvidí a Boh týmto pre neho aj bude. Pokorný človek, oslobodený vierou, v Ňom nájde milosť ničoho menšieho, než zbožštenia!

Podobný význam nájdeme aj tu: "*Dávajte pozor na to, čo počúvate! Akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám, ba ešte sa vám pridá. Lebo kto má, tomu sa pridá, a kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má*" (Mk 4, 24-25) - každý V Bohu nájde a v Bohu si z Boha vyberie to, čo jemu samému zodpovedá. Presne takto "*aj diabli veria, a trasú sa*" (Jak 2, 19)!

Alebo tu: "*Voči svätému si svätý, voči šľachetnému šľachetný, voči úprimnému úprimný, voči zvrhlému si neúprosný*" (2Sam 22, 26-27) - opäť, každý v Bohu nájde presne to, čo mu zodpovedá, na svoj vlastný obraz a svoj vlastný spôsob. "*Potom som videl veľký biely trón a toho, čo na ňom sedel. Pred jeho pohľadom utiekla zem i nebo a už pre ne nebolo miesta*" (Zjv 20, 11). Presne tak uteká pred Bohom človek, ktorého srdce je zlé a ktorý cez prizmu zla hľadá na svet i na Boha! Ako diabol: "*Nechaj nás! Čo ťa do nás, Ježiš Nazaretský?! Prišiel si nás zničiť? Viem, kto si: Boží Svätý*" (Lk 4, 34)!

Čo teda urobím? Vierou sa najprv odvážime pozrieť na Boha. Odložením Ega sa učíme vidieť Boha takého, aký je. A čím viac to robíme, tým viac milujeme to, čo v ňom nachádzame a tým viac chápeme, že Boh nás neprišiel zotročiť ani zničiť, ale spasit' a oslobodiť a vykúpiť. Sami sa Bohu stávame podobní. A toto je súd, ktorý nás vedie do Neba a do Života - a voľba, ktorú Boh už iba potvrdí: *"More vydalo mŕtvych, čo boli v ňom, aj smrť, aj podsvetie vydali mŕtvych, čo boli v nich, a každý bol súdený podľa svojich skutkov. ... A koho nenašli zapísaného v knihe života, bol zvrhnutý do ohnivého jazera"* jeho vlastnej zloby, sebeckva a pýchy, ktorá Boha vedľa seba neznesie (Zjv 20, 13.15).

"Peklo je stav bytia, ktorý si v podstate vytvárame sami: je to stav definitívnej odlúčenosti od Boha, ktorý však nie je výsledkom toho, že Boh by zavrhol človeka, ale toho, že človek zavrhol Boha, čo je večné zavrhnutie, pretože samotným aktom zavrhnutia stalo sa pevným a nezmeniteľným."
(Gerald Vann)

**Tak či onak, tu či v
očistci, na spasenie sa
zvít'azit' musíš!**

Pavol píše Timotejovi: *"Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; ved' doň si povoláný a zložil si pred mnohými svedkami dobré vyznanie"* (1Tim 6, 12) a inde zase *"posilňovali srdcia učeníkov a povzbudzovali ich,*

aby vytrvali vo viere a že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia" (Sk 14, 22).

Sám Ježiš hovorí, že *"Od dní Jána Krstiteľa podnes trpí nebeské kráľovstvo násilie a násilníci sa ho zmocňujú"* (Mt 11, 12) a potom znova a znova a znova opakuje, v rôznych podobách, že *"tomu, kto zvíťazí, dám jesť zo stromu života, ktorý je v Božom raji"* (Zjv 2, 7), *"kto zvíťazí, tomu druhá smrť neublíži"* (Zjv 2, 11), *"kto zvíťazí, ten takto bude oblečený do bieleho rúcha a jeho meno nevymažem z knihy života, ale význam jeho meno pred svojim Otcom a pred jeho anjelmi"* (Zjv 3, 5) a opisuje aj spôsob, akým spasení ľudia zvíťazili: *"pre Baránkovu krv a pre slovo svojho svedectva; a nemilovali svoj život až na smrť"* (Zjv 12, 11) a povzbudzuje aj nás: *"Neboja sa toho, čo máš trpieť. Hľa, diabol niektorých z vás má uvrhnúť do väzenia, aby ste boli skúšaní; a budete desať dní v súžení. Bud' verný až do smrti a dám ti veniec života"* (Zjv 2, 10).

Dôvodom je, *"že telo a krv nemôžu byť dedičmi Božieho kráľovstva, ani porušiteľnosť nebude dedičom neporušiteľnosti"* (1Kor 15, 50) a myslí tým na starého, porušeného človeka, otroka diabla, ktorým sme boli, ako vraví aj Ježiš že *"každý, kto pácha hriech, je otrok. A otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn. Až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní."* (Jn 8, 34-36). To sa stalo, keď sme boli skrze Kristov kríž oslobodení vo vodách krstu: *"V ňom ste boli obrezaní obriezku urobenou nie rukou, ale obriezku Kristovmu, vyzlečením hriešneho tela. S ním ste boli pochovaní v krste a v ňom ste boli s ním aj vzkriesení vierou v moc Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych"* (Kol 2, 11-12).

Teraz sa musíme rozhodnúť, či túto slobodu prijmeme a dorastíme *"k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku"* (Ef 4, 13), alebo či *ako Izraeliti na púšti* budeme plakať za Egyptom a budeme sa doň, do sveta a do starého života a jeho otroctva, vracat' späť. Tak učí Pavol, že dar slobody a Božieho synovstva, daný nám v krste, musíme my sami slobodne prijať a na

sebe uskutočniť, že *"máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, a obnovovať sa duchovne premenou zmýšľania, obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti"* (Ef 4, 22-24).

Tak či onak, je to boj. Alebo ja premôžem svet, alebo svet premôže mňa. Alebo sa podriadim svetu a ostanem jeho otrokom a nepriateľom Boha, alebo sa vzbúrim, odmietnem svet a v sile Božej milosti ho odvrhnem, opustím a dorastiem do veľkosti a slávy Kráľovstva a tak si tento Dar milosti zaslúžim, čiže stanem sa ho schopným, ako Ježiš vysvetľuje v podobenstvách o mínach a talentoch a ako sám hovorí o tých, *"čo sú uznani za hodných tamtoho veku a zmŕtvychvstania"* (Lk 20, 35), *axioi*, zodpovedajúci, schopní Neba a jeho Života. Preto Písmo varuje: *"Cudzoložníci, neviete, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom?! Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha"* (Jak 4, 4)!

Podmienkou tohto víťazstva je túžba. Láska k Bohu, k Nebu, túžba po tom viac, než po všetkom, než po lákadlách celého sveta. Ježiš hovorí: *"Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Nik nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridržať a druhým bude opovrhovať. Nemôžete slúžiť aj Bohu, aj mamone. Ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom."* (Mt 10, 37-38; 6, 24; Lk 14, 33). Preto *"Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou! To je najväčšie a prvé prikázanie"* (Mt 22, 37-38) - a preto Katechizmus vysvetľuje, že ťažký smrteľný hriech, ktorý spôsobuje zatratenie, znamená milovať čokoľvek iné pozemské a svetské viac, ako Boha - lebo potom toto a nie Boh je naša voľba a my opúšťame Boha kvôli

tomu a ostávame vo svete, naďalej otrokmi. Preto Ján varuje: "*Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom, nie je z Otca, ale zo sveta. A svet sa pomínie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky*" (1Jn 2, 15-17).

Môžeme takto zvíťaziť nad svetom už tu a nemilovať svoj pozemský život až na smrť a nemilovať svet ani nič, čo je v ňom, ale celým srdcom si zvoliť Boha, Boží spôsob života, konanie Božích skutkov a tak sa osvedčiť v malom, *v jednej míne, v pár talentoch*, že naozaj už som Boží Syn či dcéra.

Ale myslím, že o tom istom je aj *očistec* a jeho *oheň*. Tí, ktorí milujú svet, utečú pred jeho ohňom, pretože nemilujú Boha, dokonca sa Ho desia alebo Ho nenávidia ako svojho protivníka, rozhodne nie sú ochotní prejsť cez oheň a jeho bolesť, "*súženie*" len preto, aby s týmto Bohom mohli byť a žiť. Netúžili po Bohu na zemi, prečo by teraz mali po ňom zmierať teraz, až tak, aby prešli "*cez oheň*" (1 Kor 3, 15)? Pre nich sa tento oheň stane onou neprekonateľnou *priepasťou* z podobenstva o Lazárovi, ktorá ich navždy oddelí od Neba - z ich vlastného rozhodnutia. A naopak, pre iných je oheň očistca spôsob, ako vo veľkej túžbe a láske očistiť svoje srdcia aj od poslednej svetskej a pozemskej spútanosti a zvíťaziť, keď ich láska k Bohu a túžba po Živote s Bohom sa ukáže väčšia, než pálava ohňa a oni nad ním zvíťazia.

Tu, či v očistci, tento boj musí byť podstúpený. Tu, či v očistci, na Nebo dorásť *musíme* a zvíťaziť nad svetom a telom *musíme*. A jedno či tu, alebo v očistci, ak milujeme Boha viac, ako čokoľvek ostatné, zvíťazíme. Ak ale milujeme viac svet a čokoľvek v ňom, neobstojíme s prehráme, ako píše aj Písmo, že "*zbabelci, neveriaci, poškrvnení,... budú mať podiel v jazere horiacom ohňom a sírou; to je tá druhá smrť*" (Zjv 21, 8) rovnako, ako Boh odplatí "*večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť*" (Rim 2, 7).

Dokonalá vôľa je uvoľnenosť pre dobro.

Tajomstvo dokonalej vôle

Namiesto žiadostivosti láska.

Namiesto strachu pokoj.

Namiesto porovnávanía sa dorastanie do Krista.

Namiesto cieľa cesta - veď nám nejde o nejakú vec, ku ktorej sa dá smerovať, ale o život, ktorý žijeme a ktorý milujeme. A život je cesta! Je vlastne jedno, kadiaľ táto cesta vedie a čo počas nej postúpime a čo nám prinesie, pretože v každej chvíli máme možnosť konať sväto, božsky - a to je to, o čo ide, to je to, čo milujeme! V každej jednej chvíli víťaziť nad telom a svetom, v každej jednej chvíli znovu potvrdiť, že už sme synovia a dcéry Boha!

Toto je *hesychia*, úplná sloboda do sveta, sloboda pre Nebo.

Toto je tajomstvo dokonalej vôle. Lebo čo iné je pevná vôľa, než prekonávanie prekážok? Ale čo by už len prekonávala tam, kde nie je strach, kde nie je beznádej, kde milujeme to, čo žijeme, cestu, ktorou ideme? Tam sa vôľa stáva dokonalou - a všetka jej sila pramení z jej hlbokého pokoja a uvoľnenosti, keď bez prekážok prosto konáme, čo treba, čo je prosto správne

vykonať, čo milujeme a čo je nám drahé! Ako vraví Ján, že *"láska k Bohu spočíva v tom, že zachovávame jeho prikázania. A jeho prikázania nie sú ťažké. Ved' všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera"* (1Jn 5, 3-4). Tak, ako sa modlíme v modlitbe dňa 32. cezročnej nedele: *"aby sme bez vnútorných a vonkajších prekážok mohli plniť tvoju vôľu"*, Bože. Aby sme sa takto bez prekážok celí úprimne oddali Pánovi, ponorili sa doň, uvoľnili sa pre Neho, lebo už žiaden strach nebráni ani žiadna žiadostivosť neodvádza preč.

Dokonalá vôľa nedychtí po niečom inom, ani neuteká pred tým, čo je, lebo jej to nedáva žiaden zmysel. Dokonalá vôľa prosto uskutočňuje v každej chvíli svätosť a dokonalosť vo všetkom. Ani nie, že o to *usiluje*. Prosto to volí a *koná*, tak samozrejme, ako keď človek dýcha. Tak, ako je možné toto žiť iba v Bohu, tak rovnako toto žitie smeruje neomylné a nevyhnutne k tomu jednému, a tým je svätosť.

Žiadna žiadostivosť. Žiaden strach. Láska a pokoj v Otcovi. Všetko odkladáme a ostáva už len to jedno: *"Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno. Mária si vybrala lepší podiel, ktorý sa jej neodníme"* (Lk 10, 41-42). *"Toto hovorím na váš prospech, nie aby som na vás hodil slučku, ale aby ste sa čestne a nerušene pripúťali k Pánovi"* (1Kor 7, 35). Dokonalá vôľa je dokonalá práve preto, že už nemusí nič prekonávať, niet toho, čo by ju oslabovalo tým, že jej odporuje. Preto je aj dokonale pružná. Nie je spútaná skostnatenosťou, v každej situácii slobodne a pružne reaguje na to, čo práve je.

Dokonalá vôľa nie je nič iné, než dokonalá sloboda. *"Každý, kto pácha hriech, je otrok. ... Až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní"* (Jn 8, 34.36). *"Túto slobodu nám vydobyl Kristus. Stojte teda pevne a nedávajte sa znova zapriahnuť do jarma otroctva"* (Gal 5, 1)!

Jednoduchosť. Prosto tým sme.

Boh je jednoduchý - čiže nezložený, nie je v Ňom nič, čo by k sebe neladilo alebo dokonca odporovalo jedno druhému. Je Jeden touto vnútornou jednotou.

Byť kresťanom znamená byť rovnako jednoduchý. Nie *slaboduchý*, tento význam toto slovo v našej kultúre pochytilo. *Jednoduchý*. Jedného ducha. Nerozdelený.

Dobre to vidieť na podobenstve o Samaritánovi. *Kňaz aj Levíta isto riešia dilemy, od možnosti, že zbojníci stále kdesi poblíž číhajú, cez možnosť, že onen chlap je už aj tak mŕtvy, až po otázky rituálnej čistoty a ich chrámovej služby. Ale Samaritán nič také nerieši. Je jednoduchý. Nemá žiadnu dilemu. Prosto príde a prosto urobí to jediné správne, bez toho, aby nejako váhal, zvädzal nejaký vnútorný boj alebo niečo podobné.*

Hriech ničí a rozdeľuje. V Bohu znovu nachádzame túto vnútornú jednoduchosť a jednotu.

Asi väčšina kresťanov a isto aj nemálo kňazov a biskupov celý život rieši, ako byť veriacim bez toho, aby uverili, kresťanom bez toho, aby sa obrátili, patrili do Kráľovstva bez toho, aby opustili svet, boli synmi Boha a pritom mohli naďalej ostať synmi sveta. Výsledkom je ohromná zložitosť ako výsledok tohto pokusu zladať nezladiteľné. Vskutku *zákonnícka* ekvilibristika, komplikovaná teológia (hoci v skutočnosti ňou nie je, len sa tak tvári), komplikovaná morálka, niečo tak zložité, až je nemožné to

uskutočniť - ale dáva im to pocit, že však oni kresťanmi sú, aj sa snažia, ale čo už, keď je to všetko *tak zložitě...!*

V skutočnosti je kresťanstvo úplne jednoduché. Sme synmi Otca a navzájom sme si v Kristovi a spolu s Kristom súrodenci a rodina. To je všetko. Všetko ostatné - konanie, myslenie, správanie sa, je len dôsledkom toho, čím sme. To, že sa k sebe správame ako súrodenci, to, že žijeme Jednotu jedného Tela, to, že sa o seba zaujímame a staráme a sme si blízki, toto všetko je už len normálny dôsledok toho, že sme synmi Otca, bratmi a sestrami a žijeme uprostred sveta, ktorý na nás čaká, aj keď o tom zväčša ani nevie, ale čaká.

Skutočné kresťanstvo je takto prosté, takto jednoduché. Skutočné kresťanstvo znamená, že my sami takto sme, "*z jedného kusa*", ako hovorí Tolkien, celiství, úplní, bez vnútorných rozporov či prekážok, bez váhania, prosto len sme, čo sme a žijeme, čo sme. Našli sme Nebeské Kráľovstvo a seba v Ňom - a všetko ostatné sa k tomu už iba pridáva.

"Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno." (Lk 10, 41-42)

**Jeden a ten istý je Boží
Život na nebi i na zemi,
teraz i potom.**

Boh je láska.

Boží Život je láska.

Nebo je Láska.

Spasiť sa znamená milovať. Prejsť od strachu k viere, od žiadostivosti k láske. Chceš takto žiť, byť spasený a v Nebi? Začni! Začni takto žiť, takto milovať. To je Život Boha. Ten istý na Nebi i na zemi.

Ježiš, Boh, nebol na zemi iný, ako v Nebi. Stále bol jeden a ten istý, žil jedno a to isté, ako Boh aj ako človek. Chceš žiť s Ním a v Ňom? Miluj ako On! Uver, že takto milovať a byť v Bohu je lepšie a blaženejšie, než vládnuť končinám sveta bez Boha!

"Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať." (Jn 13, 34-35)

"Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom." (1Jn 4, 16)

"My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti." (1Jn 3, 14)

Nežije sa v Nebi iné, než na zemi. Je len jeden Boží Život - a ním je láska. Chceš žiť tento život, túžiš po ňom? Tak ho ži - a ako ho budeš žiť tu, na zemi, budeš ho žiť aj vo Večnosti, veď nie je iný tu a tam.

Lebo ako by si mohol žiť a milovať Boží Život dokonalej lásky vo Večnosti, ak by si ho nenávidel a utekal pred ním tu, v časnosti? A ako by si ho vôbec mohol a dokázal žiť vo Večnosti, keby si tu, na zemi, bol plný vypočítavosti a hľadal spôsob, ako nejako získať naveky radosť a rozkoš lásky, ale bez toho, aby si miloval? Byť medzi víťazmi nad telom a Egom a sebeckom,

ale bez toho, aby si aj ty sám bojoval a zvíťazil? To predsa nedáva zmysel, to predsa nejde!

Kto vidí Boha zaživa, bude Ho vidieť aj po smrti, ale kto nevidí Boha zaživa, neuvidí Ho ani po smrti, hovorí Simeon nový Teológ. A kto nežije život Boha, život syna zaživa, ako by ho zrazu mohol chcieť a dokázal žiť po smrti? Smrť nás nepremení, iba naveky stvrdí to, čím sme sa na zemi slobodne rozhodli byť. Ak sme Boží tu ostaneme Boží aj naveky č sláve Neba. Ak sme svetskí tu, ostaneme svetskí aj naveky, v prázdnote, nude a otupnosti Pekla!

Kto je Boží na zemi, bude Boží aj vo Večnosti. Byť Boží, to je naša hlavná a jediná úloha, ktorú na zemi máme. Stať sa tým, zamilovať si to. Navyknúť si na to a obľúbiť si to. A je to aj náš hlavný nástroj evanjelizácie, služby svetu: byť Božími mužmi a ženami, Rodinou Boha uprostred sveta.

Boží syn, Božie prostriedky, Božia práca

Ako inak, než Božím spôsobom a Božími prostriedkami by sa dala vykonať Božia práca?

"A povedal im: "Chod'te do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu. Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený. A tých, čo uveria, budú sprevádzať tieto znamenia: v mojom mene budú vyháňať zlých duchov, budú hovoriť novými jazykmi, hady budú brať

do rúk a ak niečo smrtonosné vypijú, neuškodí im; na chorých budú vkladat' ruky a tí ozdravejú." (Mk 16, 15-18)

"Filip prišiel do mesta Samárie a zvestoval im Krista. Zástupy pozorne a jednomyselne sledovali, čo Filip hovorí, pretože počuli i videli, že robí znamenia. Lebo z mnohých posadnutých vychádzali s veľkým krikom nečisti duchovia a mnohí ochrnutí a chromí ozdraveli. A v meste nastala veľká radosť." (Sk 8, 5-8)

Ale nejde len o toto. Nová identita z nás robí nových ľudí, viac, než len ľudí - a mení všetko. Myslenie, správanie sa, prístup k druhým rovnako, ako možnosti, zdroje, schopnosti, spôsoby práce, zdroj sily a energie a pod. Za predpokladu, že sme naozaj *uverili*, ako hovorí Ježiš. Lebo bez toho sme len *ako malé deti, ktoré sa hrajú na dospelých* - a pravdaže nič nezmôžu! Ak sa na synov a dcéry Boha iba akosi povrchrne hráme a namiesto aby sme kresťanmi boli tak sa snažíme lne správať a chovať kde-tu v niečom *ako kresťania*, tak to samozrejme nefunguje.

Potom aj Božiu prácu konáme hlavne ľudsky. Namiesto Božie lásky a Bozieho Ducha sa spoliehame na profesionálov a na ľudské spôsoby, ako sú podujatia, snaha na niečo ľudí nalákať, niečim pozemským ich motivovať, aby od nás nejako prijali namiesto Evanjeliá, ktoré naplňa srdcia radosťou, nejaký zložitý a často formálny systém čohosi. Ježiš raz povedal na adresu isto dobromyselnej snahy farizejov: "*Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo obchádzate more i zem, aby ste získali jedného novoverca, a keď sa ním stane, urobíte z neho syna pekla dva razy horšieho, ako ste sami*" (Mt 23, 15). Ako by sme my, ak sme stále pozemskí, formálni, neveriaci a neobrátení, mohli sami svojou mocou, bár aj úprimne a dobromyselne, urobiť druhého človeka iným a nie rovnakým, ako sami sme? Neobrátený neobráti iného, nepresvedčený nepresvedčí iného, neveriaci nepomôže inému uveriť!

Božia práca môže byť vykonaná iba Božími synmi a dcérami a iba Božími nástrojmi a Božou mocou. Tak, ako prikazuje Ježiš Apoštolom: "*Hľa, ja na vás zošlem, čo môj Otec prisľúbil. Preto zostaňte v meste, kým nebudete vystrojení mocou z výsosti*" (Lk 24, 49)! Božiu prácu už videli na Ježišovi. Už aj uverili a stali sa synmi Otca. Stále ale ešte potrebovali Božiu moc na to, aby Božie dielo mohli konať!

V tom je oná "odvaha k blamáži" Hansa Buoba: že sa podujímame na veci ľudský nemožné, pretože počítame s onou "mocou z výsosti" - pretože ako synovia a dcéry Otca a robotníci v Jeho vinici máme na ňu z Jeho prisľubu vskutku nárok!

Jeden zo znakov toho, že my sami sme už obrátení a veriaci, je aj toto: Predtým sme hľadeli na seba a často sa pýtali, koľko toho musíme splniť a urobiť, aby sme sa ešte dostali do Neba. Teraz sa pozeráme na iných a už sa nepýtame, koľko musíme a koľko už nemusíme urobiť, ale pracujeme, lebo kým nie sú všetci zachránení, dotiaľ nie je práca skončená! A predtým sme sa možno viac sústredili na to, aby sme urobili niečo skvelé a sami pred sebou aj inými dobre vyzerali, ale teraz konáme to a tak, aby to prospievalo druhým, skutočne! Aj keby sme mi pri tom vyzerali obyčajne a nič moc.

A sme pri Jánovi: "*Milovaní, keď nás Boh tak miluje, aj my sme povinní milovať jeden druhého. Boha nikto nikdy nevidel; ale keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá. A že ostávame v ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha*" (1Jn 4, 11-13). To, že milujeme druhých, skutočne, hľadáme už na nich a nie na prevádzanie seba či plnenie si nejakých noriem pre Nebo, je znak nášho obrátenia. A Dar Ducha potom ona "moc z výsosti" k tejto práci lásky!

Si obrátený? Miluješ teda ľudí, naozaj? Sú ti ako synovi Otca tak drahí, že si sa rozhodol službe im a ich spásu zasvätiť svoj život syna Boha? Podriadiť tomu všetko ostatné v tvojom pozemskom živote? Potom si kresťan a potom

sa nemusíš báť, že ti bude v tvojej práci chýbať Božia Moc, Boží Duch! "V takom rozsahu, v akom sa rozhodneme, že nechceme inú bezpečnosť alebo argument, s ktorým čeliť svetu, než s Ježišom Kristom ukrižovaným, s takou mocou nám Boh príde na pomoc, dokonca aj dnes, aby sme robili, znamenia, divy a zázraky" (Raniero Cantalamessa).

Apoštoli, služobníci a šíritelia odpustenia

"Večer v ten istý prvý deň v týždni, keď boli učeníci zo strachu pred Židmi zhromaždení za zatvorenými dverami, prišiel Ježiš, stal si doprostred a povedal im: "Pokoj vám!" Ako to povedal, ukázal im ruky a bok. Učeníci sa zaradovali, keď videli Pána. A znova im povedal: "Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás." Keď to povedal, dýchol na nich a hovoril im: "Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané."" (Jn 20, 19-23)

"Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové. Ale to všetko je od Boha, ktorý nás skrze Krista zmieril so sebou a zveril nám službu zmierenia. Ved' v Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľuďom ich hriechy. A nám odovzdal slovo zmierenia. Sme teda Kristovými vyslancami a akoby Boh napomínal skrze nás. V Kristovom mene prosíme: Zmierte sa s Bohom!" (2Kor 5, 17-20)

Kresťanstvo je o odpustení.

Učenci - všetci Ježiša zradili, jeden ho predal, druhý zaprel, desiatí namiesto svedčenia v Jeho prospech na súde zbabelo utiekli - všetci najprv prijímajú Ježišovo odpustenie: "*Pokoj vám!*"- a ani slovo výčitky! Až potom sa zaradujú a ich srdcia, dovtedy skormútené, konečne plesajú a pretekajú radosťou a ľahkosťou.

Potom ich Ježiš posielal, aby toto isté odovzdali zvyšku sveta, aby mu priniesli dar odpustenia.

Lebo vo svete žijeme v neustálom boji a v neustálom obhajovaní seba za to, čo sme, akí sme, čo robíme. Porovnávame sa a súdime. Stále čelíme vnútornému pocitu neúplnosti, nedostatočnosti, menejcennosti. A vnútorné zúfalstvo z toho, akí sme, sa snažíme prekonať obhajovaním seba a súdením druhých, alebo snahou meniť iných podľa seba, ovládať a manipulovať ich, prekonať, poraziť... a zakrývame ho majetkom, jedlom a pitím, adrenalinom a ďalšími vecami, ktorými svoju dušu opijame, aby zabudla. Z toho sa rodí sebeckosť, ľahostajnosť, útlak, závisť, rozdelenie a nepriateľstvo, prosto zlo.

Priznať si to - a potom od Pána prijať odpustenie, skutočné odpustenie, ktoré je prijatím druhého. Lebo odpustiť znamená prepustiť iného na slobodu z reťazí svojich nárokov, očakávaní, závisť a tak, ale to nie je koniec! Odpustenie znamená, že z našej strany odstraňujeme všetky bariéry, ktoré nás od toho druhého delia a teda ho skutočne prijímame, bezvýhradne a bezpodmienečne. A tomuto sa prosto hovorí, že láska. Toto je láska! Odpustiť a prijať! Odpustenie znamená zmieriť seba s iným a prijať ho v láske. Tak to robí Boh, keď vraví: "*Prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja*" (Jn 14, 3). Tým odstraňuje oboje: pocit viny i samé zlé skutky, pocit nepatričnosti a nedostatočnosti, ale aj ich samotné. Sme vykúpení. Zavŕšení a dokončení. "*Do [tohto] pokoja vchádzame my, čo sme uverili*" (Hebr 4, 3). Sme konečne slobodní a uzdravení!

A teraz sme poslaní do sveta šíriť toto odpustenie. Už sme počuli Pavlove slová, počujme, čo hovorí inde: *"Vy viete, ako som bol s vami celý čas od prvého dňa, čo som vkročil do Ázie; ako som slúžil Pánovi so všetkou pokorou v slzách a skúškach, ktoré na mňa doliehali z úkladov Židov; ako som nezanedbal zvestovať vám všetko užitočné a učil som vás verejne i po domoch; ako som zaprisahával Židov aj Grékov, že sa majú obrátiť k Bohu a uveriť v nášho Pána Ježiša"* (Sk 20, 18-21). Prečo? Pretože vie, že toto je jediná cesta, ako uzdraviť človeka, ľudstvo, svet, teraz i naveky! Lebo *"v nikom inom niet spásy, lebo niet pod nebom iného mena, daného ľudom, v ktorom by sme mali byť spasení"* (Sk 4, 12)! Jednoducho, bez Boha, bez Krista a bez Jeho odpustenia svet, ľudstvo, sám človek nemôžu "fungovať" normálne a nemôžu nájsť slobodu ani svoje naplnenie. To sa deje práve v postupnosti, na ktorú Ježiš vyzval apoštolov:

- Priznanie hriechu, slabosti, nedostatočnosti - som hriešnik nielen čo sa viny týka, ale aj preto, že som "zdrhol" Bohu ešte pred dokončením a som neúplný, nedokončený.
- Lútosť nad hriechom, ako čítame: *"vyšiel von a horko sa rozplakal"* (Lk 22, 62), či *"bolesť im prenikla srdce"* (Sk 2, 37).
- Prijat' Božie odpustenie, čiže vykúpenie, z viny aj z nedostatočnosti - a nim je doslova a do písma Duch Svätý, ako ohlasujú apoštolí: *"Robte pokánie a nech sa dá každý z vás pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Svätého Ducha"* (Sk 2, 38).
- Odovzdávať toto odpustenie a prijatie ďalej, ohlasovať to Božie, ale robiť rovnako aj sami, tak, ako vysvetľuje Ježiš: *"Ja som ti odpustil celú dlžobu, pretože si ma prosil. Nemal si sa teda aj ty zľutovať nad svojím spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou?"* (Mt 18, 32-33) a ako prikazuje Pavol: *"Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak*

*by mal niekto niečo proti druhému. Ako Pán odpustil vám, tak aj vy!
Ale nad všetko toto majte lásku, ktorá je zväzkom dokonalosti" (Kol
3, 13-14)!*

Odpustenie. Završenie a dokončenie. Prijatie. Pokoj.

Konečne sme v pokoji, prvý raz zažívame, že *sme v poriadku*, že všetko, čo sa týka nás, je v poriadku a je, ako má byť. Nemusíme sa viac obhajovať, pred nikým nič skrývať, s nikým sa porovnávať, s nikým pretekať a súperiť, s nikým o nič bojovať, pred sebou ani pred nikým si nemusíme nič dokazovať. Vošli sme do Božieho Pokoja, takto žije a sám seba vníma sám Boh. *"Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje"* (Jn 14, 27), hovorí. *"A tak ospravedlnení z viery, žijeme v pokoji s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista. Skrze neho máme vierou prístup k tej milosti, v ktorej zotrávame, aj sa chválime nádejou na Božiu slávu"* (Rim 5, 1-2).

Boží Pokoj.

Prečo sa ako kresťania zo všetkého najviac vyhýbame kresťanstvu?

Existuje len jedna vec, ktorá nás robí kresťanmi: Kristova láska, láska až na smrť, ktorá medzi nami vytvára tú najhlbšiu jednotu, podobnú Trojičnej Jednote Boha - lásky. A túžime do tejto jednoty pozvať, priviesť, obsiahnuť

do nej všetkých a všetko. Toto znamená byť ako Boh, toto znamená žiť Nebo. Mali by sme po tom celým srdcom túžiť, nie? Usilovať o to, lebo to milujeme!

"Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať." (Jn 13, 34-35)

"A slávu, ktorú si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno — ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa." (Jn 17, 22-23)

"[Boh] nám dal poznať tajomstvo svojej vôle podľa svojho dobrotivého rozhodnutia, čo si v ňom [Kristovi] predsavzal uskutočniť v plnosti času: zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi." (Ef 1, 9-10)

Miesto toho sa tomu v praxi väčšina kresťanov snaží vyhýbať ako čert svätenej vode! Sme ochotní modliť sa. Sme ochotní do kostola zájsť. Dokonca sa aj postiť. Aj prispieť na nejaké dobré diela. Ale toto? Pred týmto, čo je samou podstatou a cieľom, utekáme ako zjašení!

Miesto toho riešime úplne vedľajšie veci, gestá, postoje spôsoby prijímania Eucharistie či obrady omše. Hľadáme pobožnosti a novény, ktoré by mali nejaký zázračný účinok a za ktoré by sme mali prisľúbené Nebo. Fakt? A keby aj - to Nebo, tú jednotu dokonalej lásky, ktorej sa dnes desíme a pred ktorou zo všetkých síl utekáme a vyhovárame sa, prečo ju nechceme a nemôžeme žiť? To ako fakt? Akože chceme to, pred čím celý život zo všetkých síl utekáme a čomu sa celý život vytrvalo vyhýbame?

V čom je vlastne problém? Čo nám bráni postaviť sa pred to a povedať si rovno s otvorene: Tak dobre. *Byť spasený v Nebi znamená byť zbožštený.*

Byť zbožštený znamená byť ako Boh: milovať sa navzájom ako Kristus miluje nás a žiť medzi sebou tú jednotu, aká vládne v Trojici medzi Otcom a Synom. A pracovať na tom, aby táto jednotu obsiahla všetkých s všetko. Tak.

Chceme to? Potom sa to poďme spoločne učiť a odstraňovať všetko, čo tomu bráni.

Nechceme to? Tak potom skončme s kresťanstvom a poďme spolu do Pekla, kde nič z toho nie je a "nemusíme" to!

Čo nám bráni sa k tomu takto postaviť?

Možno strach z Pekla. Nebo je v našej mysli len druhé najhoršie - hneď po Pekle. Pokojne si to priznajme. Nijako sa tam zväčša nehrnieme, netúžime, ako Pavol, čím skôr zomrieť s byť s Kristom! Nie!

Najlepší je podľa nás totiž pozemský život so všetkým jeho sebeckým, lakomstvom, závisťou, súdením a ostatnými prejavmi hriechu, pretože milujeme zlo, bezzákonnosť, keď si robíme, čo sa nám zachce a k čomu nás naše vášne práve strhnú, milujeme telesnú rozkoš, jedlo, pitie, peniaze, zabávanie sa, keď nás ľudia oslavujú, keď máme moc a všetko toto pozemské. A hlavne milujeme individualizmus, keď sa staráme sami k seba a ostatných si držíme od tela alebo sa o nich vôbec nestaráme, môžeme si žiť len sami pre seba. Toto sa nám páči. Toto chceme, čo najviac, čo najdlhšie!

No a keď máš Boh o toto všetko nakoniec oberie (ako nejaký lupič a zlodej!), no tak potom, samozrejme, z tých dvoch ziel, radšej by sme to menšie, čiže Nebo... Takže, existuje nejaká zázračná modlitbička, pobožnosť, ktorá by nám ho zaistila? Existuje nejaké absolútne nutné minimum obradov a úkonov - akože veriť v Pána Boha, prípadne sa občas ukázať v kostole, či dokonca až každú nedeľu treba? Alebo sa stačí tesne pred smrťou

vyspovedať? Alebo len nespáchať žiaden strašný zločin? Či stačí dokonca len uveriť v Krista ako v svojho Spasiteľa a už sme navždy a nezvratne spasení, ako veria niektorí bratia protestanti? - aby som to teda mal v suchu a neskončil v tom horšom, v Pekle?

Pritom nechápeme, že ak máme tento postoj, už *sme* v Pekle, v jeho predsieni, ktorou je svet a jeho spôsoby, ktoré sme si takto obľúbili! A už teraz zakusujeme prvé ovocie tohto svetského, pekelného života: smútok, nuda, stres, hnev, poníženie, závisť, výsmech, nenávisť, nepriateľstvo, depresie,... Nechápeme, že toto je ovocie života, ktorý v tejto chvíli je našou voľbou a milujeme ho nad Boha, nad Nebo - a bude to už len horšie? A ešte obviňujeme Boha, ktorého sme odvrhli (hoci navonok možno denne sedíme v kostole v prvej lavici), že nám dal taký mizerný život! Ale čo On s tým? My sme si ho predsa zvolili!

Je to prosto des...

"Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo dávate desiatky z mäty, kôpru a rasce, ale zanedbali ste, čo je v zákone dôležitejšie — spravodlivosť, milosrdenstvo a vernosť! Toto bolo treba robiť, a tamto nezanedbávať. Slepí vodcovia! Komára preciedzate a ťavu prehltate. Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo čistíte čašu a misu zvonka, ale vnútri sú plné lúpeže a nečistoty! Slepý farizej, vyčisti čašu najprv znútra, aby bola čistá aj zvonka! Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo sa podobáte obieleným hrobom, ktoré zvonka vyzerajú pekne, ale vnútri sú plné mŕtvolných kostí a všelijakej nečistoty! Tak sa aj vy navonok zdáte ľuďom spravodliví, no vnútri ste plní pokrytectva a neprávosti." (Mt 23, 23-28)

Ale chceš byť ako Boh? Tak začni byť ako Boh! Chceš naveky žiť Nebo, túžiš po tom, miluješ to? Tak začni žiť Nebo, začni žiť, čo miluješ! Veď *"tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi: tým, čo uverili v jeho*

meno, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z vôle tela, ani z vôle muža, ale z Boha"
(Jn 1, 12-13)!

Čo už len môže byť prostejšie, jednoduchšie, jasnejšie, než toto? "*Ked' to miluješ, nie je čo riešiť,*" hlása jeden reklamný slogan. A tak to je.

Spoved' - očistenie, alebo radikálne obrátenie?

Keď na spásu pozeráme ako na vec *viny a trestu*, potom aj spoved' berieme len ako nejaké očistenie sa od viny a odprosenie Boha za zlé skutky, aby sa nad nami zamiloval - a nemeníme nijako veľmi svoj život, skôr vôbec, pretože ved' sa môžeme znova a znova prísť na spoved' očistiť a znova a znova prísť odprosiť a Boh nám znova a znova hriech odpustí, lebo je *nekonečne* milosrdný. Vlastne sme z toho urobili doslova čnosť, keď "*dobrý katolík*", *asi tak, ako sa pravidelne sprchuje umýva si zuby a ruky*, tak sa chodí aj pravidelne umyť na spoved', aby vždy, keď sa mu už tie hriechy *nakopía*, tak ich prišiel zo seba zmyť a tak to robil znova a znova, pravidelne.

Až keď pochopíme, že spása, Nebo, to je vec *prijatia a schopnosti žiť* Život Boha a byť ako Boh, doslova vec *umenia*, a to je zase ovocím *tréningu, učeníctva*, tak pochopíme, že odprosenie je fajn, ale to, čo nás spasí, je zmena života a naučenie, osvojenie si umenia tohto *nového života*, ako aj Ježiš varuje, že bez toho "*zomriete vo svojich hriechoch*" (Jn 8, 24) a ako

vysvetľuje Pavol, že je na spásu nevyhnutné, "aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom" (Rim 6, 4).

Vtedy konečne aj pochopíme, že spoveď nie je sviatosť očistenia, ale pokánia, čiže obrátenia, čiže radikálnej premeny života, ako vysvetľuje aj Katechizmus, že "vnútorné pokánie je radikálne preorientovanie celého života, návrat, obrátenie sa k Bohu celým srdcom, zanechanie hriechu, odvrátenie sa od zla spojené s odporom k zlým skutkom, ktorých sme sa dopustili. Zároveň zahŕňa v sebe túžbu a rozhodnutie zmeniť život s nádejou na Božie milosrdenstvo a s dôverou v pomoc Božej milosti. Toto obrátenie srdca sprevádza spasiteľná bolesť a spasiteľný zármutok, ktoré cirkevní Otcovia nazvali *animi cruciatus* (trýzeň duše), *compunctio cordis* (skrúšenosť srdca)" (KKC 1431) a že "bez neho skutky pokánia zostávajú neplodné a klamné" (KKC 1430) - vrátane spovede, ktorá ostáva neplatná!

Veď čo osoží žiakovi, ak sa bude hoci aj denne ospravedlňovať učiteľovi za to, že sa neučí, ak sa ďalej učiť nebude? Učiteľ mu odpustí, ale on ostane hlúpy a nevzdelaný! Alebo čo osoží športovcovi, ak sa bude na každom tréningu ospravedlňovať trénerovi za to, že netrénuje, ale potom bude v tomto pokračovať? Tréner mu jeho vinu odpustí, ale on sám ostane slabý a nakoniec vypadne z kádra a miesto neho na súťaž pôjdu iní a zvíťazia iní! Tak, presne tak nás pred tým varuje aj Ježiš: "Kráľovná z juhu vystúpi na súde proti mužom tohto pokolenia a odsúdi ich; lebo ona z končín zeme prišla počúvať Šalamúnovu múdrosť — a tu je niekto väčší ako Šalamún. Mužovia z Ninive vystúpia na súde proti tomuto pokoleniu a odsúdia ho; lebo oni sa kajali na Jonášovo kázanie — a tu je predsa niekto väčší ako Jonáš. Vtedy začnete hovoriť: "Jedli sme s tebou a pili, na našich uliciach si učil." Ale on vám povie: "Ja neviem, odkiaľ ste; odíďte odo mňa všetci, čo pášete nepravosť!" Tam bude plač a škripanie zubami, až uvidíte, že Abrahám, Izák, Jakub a všetci proroci sú v Božom kráľovstve, a vy ste

vyhodení von. A prídu od východu i západu, od severu i od juhu a budú stolovať v Božom kráľovstve" (Lk 11, 31-32; 13, 26-29).

Len pochopiť a porozumieť to! A prijať to - a nevrátiť sa späť k starým poverám o "vine a odprosovaní" - aj pred tým Ježiš varoval, že *"nové víno [Evanjelia] treba naliať do nových mechov. A nik, kto pije staré, nechce nové, lebo si povie: "Staré je lepšie.""* (Lk 5, 38-39)! A koľkí ľudia takto zatvrdlivo odmietajú obrátenie a vieru v Krista s tým, že obhajujú svoj blud a vravia: "My sme boli kedysi takto naučení, my sme si takto navykli, my už takto ostaneme," my Kristovi neuveríme, my sa už neobrátíme, lebo ten starý blud, na ten sme si zvykli a pripadá nám lepší a ľahší, než sa obrátiť a meniť teraz svoj život len kvôli nejakému Nebi a spásu!

Nie sme uctievači Krista. Nie sme odprosovači Boha. Sme *učenici*, ktorí sa učia a ich pokrok sa meria *ovocím*, ktoré prinášajú, ako vysvetľuje Ježiš: *"Môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia a stanete sa mojimi učeníkmi"* (Jn 15, 8). Zmena života, tréning, učenie sa a výsledky. Na tom záleží! Ako všade inde, pri každom inom umení, tak aj pri umení Nebeského Života!

A presne týmto to aj začína! Tak, ako *tréning futbalu začína tím, že začneme futbal hrať, tak ako rozbehnutie firmy začína tím, že ju začneme rozbiehať, tak, ako štúdium na škole začína tím, že začneme do školy chodiť a študovať,* tak aj tréning nového života začne tím, že prosto začneme po novom žiť. Prosto zmeníme život a začneme žiť a konať to, čomu sme uverili a k čomu sme po konzultácii s našim trénerom, duchovným vodcom, a po spoločnom uvažovaní a rozlišovaní v spoločenstve dospeli, *"s nádejou (!) na Božie milosrdenstvo a s dôverou v pomoc Božej milosti"* (KKC 1431).

A ono aj tá farnosť a malé spoločenstvá v nej hneď inak vyzerajú, keď sa z posedenia "lod'osedov" (ako to nazval jeden autor), kde sa zídeme pomodliť a pokecať a príjemne posediť ale inak už nič, zmenia na bojové a pracovné

porady a plánovacie štáby ľudí, ktorí *vystúpili z lode a kráčajú vo viere po vode nového života*, spoločne toto všetko zažívajú, spoločne niekam smerujú, spolu niečo trénujú, o niečo spoločne usilujú, bok po boku o niečo bojujú, spoločne na niečom pracujú!

Prosto začať *konat'* - po novom. Zčať *mysliet'* - po novom. Zčať *žiť'* - po novom. A zrazu zistíme, že to je jednak krásne a plné života a radosti, ale jednak aj ľahké - ak sme uverili! To len pochybnosti to robili ťažkým! Ako vraví Ján, že *"láska k Bohu spočíva v tom, že zachováваме jeho prikázania. A jeho prikázania nie sú ťažké. Ved' všetko, čo sa narodilo z Boha, preháha svet. A tým víťazstvom, ktoré premošlo svet, je naša viera"* (1Jn 5, 3-4)! Lebo *"ak neuveríte, veru neobstojíte"* (Iz 7, 9)!

Dokonalá láska je tiež uvoľnenosťou bytia

Láska... to je viac, než cit, viac, než rozhodnutie, viac, než skutok, viac, než vášeň.

Láska sa začína niekde za bránou pokoja. Za bránou hesychie a uvoľnenosti, keď sa stáva našim bytím, podstatou bytia. Keď sa stáva niečím tak samozrejým, prirodzeným, všedným, ako je dýchanie, ako je tlkot srdca. Pozeranie či hýbanie sa. Niečo úplne všedné a preto zázračné, čo v nás už nevzbudzuje žiadnu zvláštnu pozornosť, nieto nejakú mimoriadnu emóciu. Niečo, čím sme a čo sa v nás a s nami deje v úplnom pokoji, samozrejme, bez námahy, lebo sa to stalo prirodzeným.

Tak, ako dokonalá vôľa je dokonalou uvoľnenosťou, pretože jej už nič nebráni, je aj láska. Je predsa aktom vôle, nie? Dokonalá láska je, keď jej už nič nebráni, pretože my sami sme prešli zmenou, ktorá všetky obmedzenia vymazala. Stáva sa tak dokonalou uvoľnenosťou, dokonalou slobodou. Dokonalosťou. Božský level, v ktorom *apatheia*, *atharaxia* a *hesychia* sa stávajú jedno a tým je *láska*.

Takáto láska potom koná skutočné dobro, pretože jej lakomstvo nebráni, lenivosť neprekáža, ani už netuži po pochvale, vďaka ani uznaní a nevádi jej ani to, keď ju hania alebo odsudzujú, nikto a nič ju nijako nemôže manipulovať, pretože už nejestvuje spôsob, ako. Ved' všetko toto má nad nami moc iba vtedy, keď nás ešte ovládajú žiadostivosť a strach. Keď ale tie pominú, strácajú nad nami moc. Predtým sme sa museli namáhať a premáhať, aby sme konali skutky lásky. Teraz plynú samozrejme a bez námahy, pretože už niet čo premáhať. Dokonalá láska je tak, ako dokonalá vôľa, dokonalou uvoľnenosťou, keď všetko ostatné pominulo a jediné, čo ostalo, je láska.

Nepotrebuje nič nadobúdať, nepotrebuje sebe ani iným nič dokazovať, nič sa jej nedotýka a pritom sa jej dotýka všetko, je slobodná pre seba a slobodná od všetkých a pre všetkých a od všetkého. Je *ako strom, okolo ktorého sa valí a zvíja hmla, ale na neho nemá žiaden vplyv, ale on ju ovplyvňuje samou svojou prítomnosťou, len tým, že prosto je*. Tak aj skutočná láska, sama nepodlieha ničomu a pritom ovplyvňuje a dotýka sa bez rozpakov všetkého, s ľahkosťou, pretože už nie je konaním, ale samým bytím toho, kto takto miluje. Preto Boh nielen miluje, ale viac, "*Boh je láska*" (1Jn 4, 8). Takto aj my sami, ved' "*čo môže byť väčšie, ako byť povolaný stať sa Bohom? Boh je láska, Boh je svetlo. Človek stvorený na Jeho podobu musí sa stať úplne láskou, úplne svetlom*" (Slová z Hory Athos). Nie konať. Nielen dodržiavať. Stať sa. "*Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a*

nastalo nové" (2Kor 5, 17). *"Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť"* (Jn 3, 7)!

Takýto človek žije hesychiu, lebo pochopil, že už dorazil, že *"všetko, o čo v modlitbe prosíte, ste už dostali"* (Mk 11, 24). A že toto všetko už môže mať, ba už to má, stačí to prijať, vziať, môže to všetko prijať, hneď tu a teraz, aký paradox, *neusilovaním sa* o to, len prostým prijatím, uvoľnením, podaním sa darovanému, ako aj Písmo vraví, *"mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona"* (Lk 6, 38). Vo svete kto bojuje, víťazi. V Kráľovstve je to presne naopak, kto vzdá Ego a kto sa poddá Bohu, víťazi. Preto *"sú poslední, ktorí budú prvými, a sú prví, ktorí budú poslednými"* (Lk 13, 30). Je to boj, *"boj viery"* (1Tim 6, 12) - a práve preto, že je to boj viery, vyhráva sa úplne opačným spôsobom, all boje pozemské, ktoré sú vojnami násilia, pýchy a lakomstva!

"Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu." (Mt 11, 29)

Za ničím neutekám, pred ničím neutekám. Som, čiže milujem. Milujem, teda som. Lebo dokonalé bytie je láska. Dokonalá sloboda je láska. Keď zmiznú všetky putá a reťaze, to, čo ostane, nahé a dokonalé, je láska. Preto je takýto človek vždy dokonale prítomný.

Mlčanie je jazykom skutočného

V praxi je naše kresťanstvo často hrozne ukecané. Možno preto, že ak si nie e blízki, ale cudzí, ak nezdieľame svoje životy a duše, cítime potrebu nahradit' to množstvom často prázdnych a veľmi povrchných slov.

Ticho je jazykom bytia. Jazykom skutočného. Tam, kde sa dotýkame Reality, nie je potrebné hovoriť. Tam, kde zdieľame spoločné bytie, spoločnú skúsenosť, nie sú potrebné slová. Platí to o modlitbe. Platí to o zdieľaní sa v spoločenstve. Načo slov, keď sám Milovaný sa vlieva v modlitbe do našich sŕdc? Načo slov v spoločenstve, keď sa podobáme ľuďom, *ktorí celý deň namáhavo pracovali vo Vinici Milovaného (i svojej) a teraz spoločne sedia a oddychujú v tieni, popljajú mochito a nepotrebujú žiadne slová na to, aby spečatili alebo vyjadrili svoje spoločenstvo. Ako vtedy učeníci: "Ježiš im povedal: "Pod'te jest'!" A nik z učeníkov sa ho neodvážil spýtať: "Kto si?", lebo vedeli, že je to Pán. Ježiš pristúpil, vzal chlieb a dával im; podobne aj rybu" (Jn 21, 12-13). Vidíme, cítime tam to mlčanie, plnšie a výrečnejšie než množstvo prázdnych slov?*

Kde chýba táto skutočnosť, tam sa natískajú slová, prázdne, plytké, povrchné. *Ak nepracujeme vo Vinici, čo nám ostáva? Už len seminár a kolokvium na túto tému usporiadať, s mnohými prednáškami a zborníkmi...* Preto vo farnosti, v spoločenstve tak málo vídame mlčanie, skôr strach z ticha, strach z toho, že sa nič nebude diať, že by sme mohli len tak sedieť, len tak byť... pretože by sme narazili na tú strašnú bezzmyselnosť, absurditu a prázdnotu kresťanstva, ktoré skĺzava do hriechu predkov: *"Hovoria, a nekonajú"* (Mt 23, 3), *"budú mať výzor nábožnosti, ale jej silu budú*

popierať. Vyznávajú, že poznajú Boha, ale skutkami ho popierajú; sú odporní, neposlušní a neschopní nijakého dobrého skutku" (2 Tim 3, 5; Tit 1, 16). O to viac tam narážame na premiéru prázdnych slov! "*No hovorím vám: Ľudia sa budú v deň súdu zodpovedať z každého daromného slova, ktoré vyslovia*" (Mt 12, 36) - a možno práve preto, že slovami, prázdnyimi a daromnými, skúšali nahradiť skutočnú vieru, skutočné obrátenie, skutočný život, skutočné bytie, skutočné skutky!

Spoločné mlčanie v spoločenstve, táto mocná a hlboká blízkosť, ktorá už nepotrebuje veľa slov, ak vôbec nejaké... a rovnaké mlčanie v modlitbe, v spoločenstve s Bohom, kde prepletanie sa bytia s Bytím už tiež nepotrebuje slová, k čomu sú zvuky a hlásky tam, kde je samo bytie... oboje je odraz, potvrdenie ale aj nástroj prehlbovania skutočnej viery a skutočného obrátenia. Kontemplácia, modlitba mlčania, lectio divina, adorácia... všetko miesta a spôsoby stvorené na spoločné bytie a mlčanie s Bohom a v Bohu navzájom. Ale to je možné len vtedy, ak v Ňom naozaj sme: bytím, životom, konaním! Prázdnota potrebuje hluk a slová a obrazy, aby sa nejako naplnila. Skutočnosť nič také nepotrebuje.

A platí to aj o mlčaní tela, ktorým je pôst. O mlčaní života, ktorým je prostota, evanjeliová chudoba. *Slová, jedlo, veci, rozkoše* tela a hmoty sú biednou náhradou za *Toho, ktorý Je* a v ktorom aj *my sme!* A ak sme, nič z tamtoho viac nepotrebujeme, len trochu, veľmi málo, kým ešte sme v tele a vo svete!

Mlčanie mysle, tela a života je tak *ovocie* aj *cesta*. Mlčaním vchádzame do Ríše Bytia, Ríše Toho, Ktorý Je - a mlčanie je aj ovocím tohto prechodu, prerodu, premeny, vzkriesenia!

... a nádej pre všetkých introvertov a tých, ktorým záplava slov nesedí: *stretko, na ktorom sedíme dookola pri čajičku a slovami sa medzi sebou zdieľame* nie je ani jediná a už vôbec nie tá najlepšie možnosť. Existuje viac,

existuje hlbšie a intenzívnejšie a skutočnejšie zdieľanie: zdieľanie životov, zdieľanie bytia, zdieľanie diela, práce... a tam netreba veľa slov, skôr preukážajú... stačí blízkosť. Bytostná, hlboká blízkosť. Stačí spoločne byť. Ako by ale toto mohli ľudia, ktorí spoločne neveria, spoločne nedúfajú, spoločne nemilujú, spoločne nežijú, spoločne nepracujú, spoločne nezažívajú premenu a Dar Ducha, závan Neba "s očami upretými na Ježiša, pôvodcu a završiteľa viery" (Hebr 12, 2)? „Pre Jedného žijeme, pre Jedného zomierame“ (rád Rangerov, *Babylon 5*).

V tele sme bezmocní... preto našou jedinou silou a nádejou je Duch!

Vskutku, Kristus pred nami otvoril zázračný svet. Ale ako by sme mohli pochopiť, ak sa nás nedotkne Ducha, ak nám nedá zažiť? Ved' samo slovo "zázračný" a všetky ostatné chápeme každý po svojom ani jeden Božo! Na začiatku tak iba veríme - ale potom nám Duch ukáže a my začíname, pomaly, ale predsa chápať. Trochu, ale predsa!

A tu si bolestne uvedomujem aj hranice svojich možností a schopností. Čo už len ja môžem? A ako? Slovamí? Sám Ježiš, keď sa stal človekom ako my, na tieto hranice narážal a sám o sebe povedal: "*Nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal*" (Jn 6, 44) a pokračuje: "*Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do plnej pravdy*" (Jn 16, 13)... V ľudskom tele a ľudskými slovami, bár aj konal znamenia a zázraky, sám takmer nič

nezmohol, ako otvorene hovorí: "*Veru, veru, hovorím vám: Nehľadáte ma preto, že ste videli znamenia, ale preto, že ste jedli z chlebov a nasýtili ste sa. Nezháňajte sa za pomínutelným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život, a ten vám dá Syn človeka*" (Jn 6, 26-27) - a výsledok? "*Vtedy ho mnohí z jeho učeníkov opustili a viac s ním nechodili*" (Jn 6, 66). A Ježiš znova opakuje: "*Som vám hovoril: Nik nemôže prísť ku mne, ak mu to nedá Otec...*" (Jn 6, 65).

Dnešné dejiny, stav, situácia Cirkvi je toho dôkazom. Mame viac prostriedkov a možností, ako kedykoľvek predtým. A spoliehame sa na ne, na svoje plány a sily a schopnosti, na svoje organizačné schémy, peniaze, kontakty a politiku viac, než kedykoľvek predtým. "*Už ste sa nasýtili, už ste zbohatli. Začali ste kralovať bez nás — a kiež by ste len kralovali, aby sme s vami kralovali aj my*" (1Kor 4, 8). A keď padneme "na hubu" a prasto to nefunguje? Tak to zvalíme na "sekularizmus", upadneme do depresie a začneme hlásať, že dnes je taká doba a musíme si zvykať. Dať sa na pokánie? Veriť Bohu? No, to nás ani nenapadne... zväčša...

Čo už len potrebuje človek, ktorý je v Bohu?

A čo mu nahradí Boha, ak v Ňom nie je?

Preto život bez Boha je smäd a strach. "*Videl som všetko, čo sa deje pod slnkom, — ale to všetko je márnosť a honba za vetrom! ... Potom som obrátil pozornosť na všetky svoje činy, aké (kedy) prevádzali moje ruky, a tiež na všetky námahy, ktoré som vynaložil pri ich prevádzaní. A hľa, všetko to bola*

márnosť a honba za vetrom, lebo z toho nebolo osohu pod slnkom" (Koh 1, 14; 2, 11). A z tohoto otroctva sa rodí všetko zlo. Ale koľko ľudí takto žije? Aj kňazov, biskupov? Nechcem takto skončiť, *"takto, že si vlašný, ani horúci, ani studený, už-už ťa vyplúvam z úst"* (Zjv 3, 16)!

Čo už len potrebuje človek, ktorý je v Bohu? Kúsok chleba, šaty a strechu pre telo? *"Uspokojíme sa s tým, že máme čo jesť a čo si obliecť"* (1Tim 6, 8). Prečo? Pretože sa zapierame? Veru nie! Preto, že viac nepotrebujeme. Viac by bolo iba príťažou. Načo si zaťažovať život vecami, ktoré aj tak nenasýtia dušu? Dokonca na úkor onoho ticha a spočívania v Bohu, ktorý naplňa všetko? Nechcem. Nepotrebujem. *Solo Dio basta*. Preto všetko ostatné zanechávame, lebo práve cez to sa nás svet snaží odvieť od Zdroja, od Vody Života, ktorá tryská z vnútra, *"ako hovorí Písmo, z jeho vnútra potečú prúdy živej vody. To povedal o Duchu, ktorého mali dostať tí, čo v neho uverili"* (Jn 7, 38-39).

Dokonca aj telo musí a môže takto spočinúť v Pánovi - a čo je na tom divné? Veď aj ono je sytené Eucharistiou! Veru, celý človek! V Bohu všetko dosahuje svoju zrelosť a dospelosť! Kým sa telo takto úplne nezladí s duchom a kým sa aj telu nestane toto samozrejmé a prirodzené, dovtedy to ešte nie je úplné!

Ba ani na prácu toho veľa nepotrebujeme, veď *"to je Pánovo slovo... : Nie silou a nie mocou, ale mojím duchom! — hovorí Pán zástupov"* (Zach 4, 6). Mnoho vecí spôsobuje, že sa viac spoliehame na ne, než na Ducha Pána! V tom je múdrosť: nemať nič zo seba, aby všetko mohlo byť od Boha. Nič vlastné, aby všetko mohlo byť Božie. Nevynikať v ničom, aby vo všetkom vynikol Boh. A aby sme s Ním a v Ňom aj my všetko mali a vo všetkom vynikli, ale už ako synovia: *"Všetko, čo má Otec, je moje. Preto som povedal, že z môjho vezme a zvestuje vám"* (Jn 16, 15).

Je to zmena... no hej! Je to zmena, ako *zomrieť a znova sa narodiť!* Nič menšie to nie je, ani čo do zomretia, ale ani čo do ožitia! Je to úplná premena, kompletná zmena paradigmy!

Toto všetko nakoniec končí vo veľkom tichu veľkom mlčaní. Veci sú potrebné aby niečo nahradili a naplnili. Slová, aby niečo pripomenuli. City, aby na niečo nabudili a naladili. Ale kde je bytie, kde je skutočnosť, kde naozaj *sme*, už ich viac netreba. Lebo "*keď príde to, čo je dokonalé, prestane, čo je len čiastočné*" (1Kor 13, 10).

Pôst, to je sloboda a uvoľnenosť tela.

Pôst, to je sloboda a uvoľnenosť tela. Hlavne uvoľnenosť tela.

Uvoľnenosť tela je ovocím slobody a uvoľnenosti duše, ktorá je uspokojená a naplnená, "*ja som svoju dušu upokojil a utišil. Ako nasýtené dieťa v matkinom náručí, ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne*" (Ž 131, 2).

Duša je takto naplnená, spokojná a uvoľnená, keď nielen vierou a láskou v mlčaní a tichu prebýva v Milovanom Ženíchovi, ale keď aj skutočne žije a koná to, čomu verí, čo miluje, čo vnútri v Duchu zažíva. Lebo ak nie - kvôli neviere a strachu, alebo kvôli ohľadom na svetské okolie, alebo z akejkoľvek inej príčiny, - tak potom je človek vnútorne rozštiepený a to ho naplňa stresom. A odtiaľ je už len krok k návratu do sveta a k jeho útechám, vrátane jedla a pitia.

Všetko, celé tajomstvo života na zemi aj Života Neba je v uvoľnenosti. Poddať sa a uvoľniť sa voči Bohu, prepadnúť sa doň a pohrúžiť - a potom aj sám sa úplne uvoľniť v úplnej *hesychii apatheie* nádeje a *atharaxie* viery dieťaťa Boha - a to je láska. Láska k sebe, k Bohu, k blíznym, pretože tu už viac niet rozporu a všetko je jedno a na svojom mieste a je už len jedno Dobro a jedna Láska.

Uvoľnenosť, pokoj, hesychia - to je stav, keď v tomto hlbokom pokoji a istote v každej chvíli je všetko, ako má byť. Sme, čím sme, konáme, čo konané byť práve má, žijeme život, ktorý nám je v Bohu vlastný. Všetko je, ako má byť, niet kam, pred čím ani za čím unikáť ani "*nám srdce nič nevyčíta*" (1Jn 3, 21), ani necítíme vnútri žiaden rozpor ani protirečenie.

V tomto pokoji potom hľadáme na svet a pristupujeme k ľuďom okolo nás. A ani svet ani ľudia nemôžu nijako zmeniť tento pokoj ani ho zrušiť ani zmeniť naše správanie sa k nim a našu slobodu, pretože náš vzťah správanie sa aj konanie k ľuďom či voči svetu už nezávisí od nich ale vychádza z tohto pokoja, ako o ňom hovorí Ježiš: "*Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje. Váš smútok sa premení na radosť a vašu radosť vám nik nevezme*" (Jn 14, 27; 16, 20.22).

Takýmto spôsobom je človek svätý, čiže súčasne oddelený od sveta, už viac žije vo svete, ale nie je to sveta, a súčasne dokonalý v živote, reči, konaní, lebo v tejto uvoľnenosti jedine, čo ostalo, je Boh a láska a tieto dve sú Jeden.

"Preto si prepášte bedrá mysle, buďte triezvi a celú svoju nádej uprite na milosť, ktorú dostanete, keď sa zjaví Ježiš Kristus. Ako poslušné deti neprispôbujte sa takým žiadostiam, ako keď ste boli v nevedomosti, ale ako svätý je ten, ktorý vás povolal, buďte aj vy svätí vo všetkom svojom počínaní; veď je napísané: "Bud'te svätí, lebo ja som svätý." A keď ako Otca vyzývate toho, ktorý súdi bez nadržania osobám, každého podľa jeho skutkov,

žite v bázni v čase svojho pobytu na zemi. Ved' viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškvrneného Baránka." (1Pt 1, 13-19)

A o tom platí Ježišov prísľub: "*Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to*" (Jn 15, 7) - lebo ani sebecko, ani strach, ani pýcha, ani žiadostivosť, ani túžba vyniknúť, ani snaha ovládať a manipulovať druhých už neprekážajú, lebo ich viac v tomto pokoji niet. Nie, že sa uskromňujeme alebo ponížujeme, ale sama predstava niečoho podobného je preč, už to viac nedáva zmysel, je to za nami.

Myslieť, žiť, konať, dušou i telom v úplnom súlade, nezávisle na svete, nezávislé na ľuďoch a ich mienke, to je jadro pokoja, do ktorého nás Boh, náš Otec voviedol v Kristovi. A už ani nezáleží, čo presne práve žijeme a čo presne práve robíme, lebo "*svoje skutky konáme v Bohu*" (porov. Jn 3, 21). Už nechceme to ani ono, miesto toho *sme, žijeme, konáme, tu a teraz* v tom, čo práve je.

Veriť v Krista, čiže rozhodnúť sa byť v Kristovi

"Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil. Kto v neho verí, nie je súdený. Ale kto neverí, už je odsúdený, pretože neuveril v meno Jednorodného Božieho Syna. A súd je v tomto: Svetlo

prišlo na svet, a ľudia milovali tmu viac ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé. 20 Ved' každý, kto zle robí, nenávidí svetlo a nejde na svetlo, aby jeho skutky neboli odhalené. Ale kto koná pravdu, ide na svetlo, aby bolo vidieť, že svoje skutky koná v Bohu. (Jn 3, 17-21)

Čo znamená zvrät "verit' v Krista"?

"V biblickej gréčtine existuje jemný rozdiel medzi frázami "verit' niekomu" a "verit' v niekoho". Obe frázy vyjadrujú dôveru, ale majú niektoré nuansy. Fráza "verit' niekomu" je prekladom gréckeho výrazu pisteuō eis tis. Tento výraz sa používa, keď veríte niekomu alebo máte dôveru v niekoho. V tomto prípade sa dôvera sústreďuje na osobu, ktorej veríte, na jej schopnosti, charakter, pravdivosť atď. Môže to znamenať, že máte dôveru v jej slová, akcie alebo sluby. Na druhej strane, fráza "verit' v niekoho" sa prekladá z gréckeho výrazu pisteuō epi tis. Táto fráza zdôrazňuje dôveru, ktorú máte v niekoho, alebo svoju vieru kladie do toho, čo osoba predstavuje alebo zastáva. Tento výraz sa používa, keď veríte v charakter, autoritu, povahu alebo postavenie tejto osoby. Môže to znamenať, že máte dôveru v jej schopnosti viesť, v jej múdrosť alebo v jej schopnosti prinášať záchranu alebo spasenie. V praxi je tento rozdiel medzi "verit' niekomu" a "verit' v niekoho" niekedy ťažké jednoznačne rozlíšiť, pretože oboje vyjadruje dôveru. Rozdiel významu môže byť kontextuálne podmienený a závisieť od toho, ako je použitý v danom biblickom texte." (OpenAI)

Verit' v Krista znamená teda verit' tomu, čím je, v to, čím je. Nielen verit' Mu, že je dôveryhodný a spoľahlivý, ale verit' tomu, čím, kým je. Kým je? Kým Kristus je?

- *"Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť. Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta. Veru, veru, hovorím*

vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa. Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a nie aký jedli otcovia a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky." (Jn 6, 35.52-58)

- "Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tmách, ale bude mať svetlo života." (Jn 8, 12)
- "Ja som brána. Kto vojde cezo mňa, bude spasený; bude vchádzať i vychádzať a nájde pastvu" (Jn 10, 9)
- "Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky. Veríš tomu?" (Jn 11, 25-26)
- "Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa." (Jn 14, 6)
- "Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. On každú ratolesť, ktorá na mne neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá ovocie prináša, čistí, aby prinášala viac ovocia. Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám povedal. Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť. Ak niekto neostane vo mne, vyhodí ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia ich do ohňa a zhoria." (Jn 15, 1-6)

Kto teda Ježiš je? On je ŽIVOT - ten Večný Život. On osobne - a Jeho TELO, Chlieb Života, je miestom, spôsobom, ako vojsť do Krista, byť v ňom ako v životodarnom VINIČI, byť týmto Viničom, stať sa ním, jeho ratolesťou a žiť tento Vinič, žiť Krista - s istotou, že s Ním a v ňom budeme toto žiť večne, navždy, naveky! Preto On je jediná CESTA k tomuto Životu i k Jeho žitiu u Otca. A preto je On aj jediná PRAVDA, jediná skutočnosť, ten, Ktorý Je, "*Ja Som*" (Jn 8, 28), Jediný, ktorý ostáva naveky - a tí, ktorí sú v ňom, ostávajú s Ním, pretože "*svet sa pomínie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky*" (1 Jn 2, 17).

Kristus je Nebo. Kristus je Život. On osobne. Preto je aj jediná Pravda, okrem Neho a mimo Neho žiadnej niet, pretože "*kto nie je so mnou, je proti mne, a kto nezhrmažďuje so mnou, rozhadzuje*" (Lk 11, 23). Preto je aj jediná Cesta, pretože On sám je spôsob aj cieľ, ako sa zachrániť "*z tohto zvrhlého pokolenia*" (Sk 2, 40). On jediný a osobne! Preto tá výzva: "*oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí, lebo všetci, čo ste pokrstení v Kristovi, Krista ste si obliekli*" (Rim 13, 14; Gal 3, 27). Všetko totiž na nás čaká a uskutočňuje sa v Kristovi, *doslova* v Kristovi:

- *sme "ospravedlnení zadarmo jeho milosťou, vykúpením v Kristovi Ježišovi"* (Rim 3, 24)
- *"ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi"* (Rim 6, 11)
- *"Boží dar je večný život v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi"* (Rim 6, 23)
- *"už niet odsúdenia pre tých, čo sú v Kristovi Ježišovi; ved' zákon Ducha, ktorý dáva život v Kristovi Ježišovi, oslobodil ťa od zákona hriechu a smrti"* (Rim 8, 1-2)

- *"ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi" (Rim 8, 39)*
- *"my mnohí sme jedno telo v Kristovi a jednotlivo sme si navzájom údmi" (Rim 12, 5)*
- *"vzdávam vd'aky svojmu Bohu za vás pre Božiu milosť, ktorú ste dostali v Kristovi Ježišovi" (1 Kor 1, 4)*
- *"ako všetci umierajú v Adamovi, tak zasa všetci ožijú v Kristovi. Ale každý v poradí, aké mu patrí: prvotinou je Kristus; potom, pri jeho príchode, tí, čo patria Kristovi" (1 Kor 15, 22-23)*
- *"vd'aka Bohu, ktorý nám vždy dáva víťazstvo v Kristovi a naším prostredníctvom zjavuje na každom mieste vôňu jeho poznania" (2 Kor 2, 14)*
- *"Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové. Ale to všetko je od Boha, ktorý nás skrze Krista zmieril so sebou" (2 Kor 5, 17-18)*
- *"Ved' skrze vieru v Kristovi Ježišovi ste všetci Božími synmi. Lebo všetci, čo ste pokrstení v Kristovi, Krista ste si obliekli" (Gal 3, 26-27)*
- *"Nech je zvelebený Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý nás v Kristovi požehnal všetkým nebeským duchovným požehnaním. Ved' v ňom si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrnení v láske; on nás podľa dobrotivého rozhodnutia svojej vôle predurčil, aby sme sa skrze Ježiša Krista stali jeho adoptovanými synmi na chválu a slávu jeho milosti, ktorou nás obdaroval v milovanom Synovi. V ňom máme vykúpenie skrze*

jeho krv, odpustenie hriechov, podľa bohatstva jeho milosti, ktorou nás štedro zahrnul vo všetkej múdrosti a rozumnosti, keď nám dal poznať tajomstvo svojej vôle podľa svojho dobrotivého rozhodnutia, čo si v ňom predsavzal uskutočniť v plnosti času: zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi. V ňom, veď v ňom sme sa stali dedičmi predurčenými podľa rozhodnutia toho, ktorý všetko koná podľa rady svojej vôle, aby sme boli na chválu jeho slávy my, čo sme už prv dúfali v Krista. V ňom ste boli aj vy, keď ste počuli slovo pravdy, evanjelium o svojej spáse, a keď ste v neho uverili, označení pečaťou prisľúbeného Ducha Svätého." (Ef 1, 3-13)

- *"s ním nás vzkriesil a daroval nám miesto v nebi v Kristovi Ježišovi, aby ukázal v budúcich vekoch nesmierne bohatstvo svojej milosti dobrotou voči nám v Kristovi Ježišovi. Lebo spasení ste milosťou skrze vieru; a to nie je z vás, je to Boží dar: nie zo skutkov, aby sa nik nevystatoval. Veď sme jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali" (Ef 2, 6-10)*
- *"pohania sú spoludedičmi, spoluúidmi a spoluúčastníkmi prisľúbenia v Kristovi Ježišovi skrze evanjelium" (Ef 3, 6)*
- *"navzájom si odpúšťajte, ako aj vám odpustil Boh v Kristovi" (Ef 4, 32)*
- *"Pavol a Timotej, služobníci Krista Ježiša, všetkým svätým v Kristovi Ježišovi, čo sú vo Filipách, aj biskupom a diakonom" (Flp 1, 1)*
- *"Bežím k cieľu, za víťaznou cenou Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi" (Flp 3, 14)*

- *"My ho zvestujeme, pričom napomínáme každého človeka a učíme každého človeka vo všetkej múdrosti, aby sme každého človeka priviedli k dokonalosti v Kristovi"* (Kol 1, 28)
- *"Pavol, z Božej vôle apoštol Krista Ježiša podľa prisľúbenia života, ktorý je v Kristovi Ježišovi, milovanému synovi Timotejovi: Milosť, milosrdenstvo a pokoj od Boha Otca i od Krista Ježiša, nášho Pána"* (2 Tim 1, 1-2)
- *"On nás spasil a povolal svätým povolaním, nie pre naše skutky, ale zo svojho rozhodnutia a milosti, ktorú sme dostali v Kristovi Ježišovi pred večnými vekmi"* (2 Tim 1, 9)
- *"Ty sa teda, syn môj, upevňuj v milosti, ktorá je v Kristovi Ježišovi"* (2 Tim 2, 1)
- *"Preto všetko znášam pre vyvolených, aby aj oni dosiahli spásu, ktorá je v Kristovi Ježišovi, a večnú slávu"* (2 Tim 2, 10)
- *"Ved' všetci, čo chcú žiť nábožne v Kristovi Ježišovi, budú prenasledovaní"* (2 Tim 3, 12)
- *"aby sa tí, čo tupia váš dobrý život v Kristovi, zahanbili práve v tom, z čoho vás osočujú"* (1 Pt 3, 16)
- *"Boh všetkej milosti, ktorý vás v Kristovi Ježišovi povolal do svojej večnej slávy, on sám vás po krátkom utrpení zdokonalí, posilní, utvrdí a upevní"* (1 Pt 5, 10)
- *"Pokoj vám všetkým, čo ste v Kristovi"* (1 Pt 5, 14)

- *"A vieme, že prišiel Boží Syn a dal nám schopnosť poznať toho Pravého. A my sme v tom Pravom, v jeho Synovi Ježišovi Kristovi. On je ten Pravý, Boh a večný život" (1 Jn 5, 20)*

Preto Novou Zmluvou nie je kniha, ktorá by nás urobila najviac ak podobnými Kristovi, ale Eucharistia, ktorá nás robí s Kristom jedno Telo: *"Podobne po večeri vzal kalich a hovoril: "Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás.""* (Lk 22, 20), *"nie je kalich dobrorečenia, ktorému dobrorečíme, účasťou na Kristovej krvi? A chlieb, ktorý lámeme, nie je účasťou na Kristovom tele? Keďže je jeden chlieb, my mnohí sme jedno telo, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe. Vy ste Kristovo telo a jednotlivo ste údy"* (1Kor 10:16-17; 12, 27).

A ako takto v Kristovi žiť? Sám Ježiš nám dáva návod!

- Na jednej strane nám to môže a musí iba byť dané Bohom: *"Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa"* (Jn 6, 56-57).
- Na druhej strane je podmienkou naša podobnosť s Kristom, pretože nemôžeme byť jedno s Kristom, kým sami z našej strany nie sme s Kristom skutočne jedno, zajedno: *"Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to. ... Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske! Ak budete zachovávať moje prikázania, ostanete v mojej láske, ako ja zachovávam prikázania svojho Otca a ostávam v jeho láske"* (Jn 15, 7.9-10). Alebo ako dodáva a zhrňuje Ján: *"Milovaní, keď nás Boh tak miluje, aj my sme povinní milovať jeden druhého. Boha nikto nikdy nevidel; ale keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá. ... Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom. Kto hovorí: "Poznám ho," a nezachováva*

jeho prikázania je luhár a niet v ňom pravdy. Kto však zachováva jeho slovo, v tom je Božia láska naozaj dokonalá. A podľa toho vieme, že sme v ňom. Kto hovorí, že ostáva v ňom, má aj sám žiť, ako žil on" (1Jn 4, 11-12.16; 2, 4-6).

Veriť v Krista znamená uveriť, že On Je Nebo. Že On Je Večný Život. Že byť spasený znamená žiť Jeho v ňom. Jednotu lásky s Ním urobiť zmyslom svojho života a vo všetkom sa Mu vnútorné pripodobniť, pretože veríme, že žiť a konať ako On a s Ním je to najlepšie, čo jestvuje a preto po tom celým srdcom dychtíme. Písmo hovorí, "*ako svätý je ten, ktorý vás povolal, buďte aj vy svätí vo všetkom svojom počínaní*" (1Pt 1, 15) a my konečne chápeme, že to nie je príkaz, ale dar, obrovský Dar a privilégium Večného Božieho Života s Bohom v Bohu!

Preto je Kristus *Ženíchom*. Preto sme my *nevestou*. Preto je Nebo Baránkovou *svadobnou hostinou*. A preto tu, na zemi, sme *učeníkmi* a nasledovníkmi Vteleného Boha, Krista Ježiša. "*Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu*" (Mt 11, 29).

Toto prežiť, precítiť, uchopiť, osvojiť: že tento svet sa rúti do ničoty a Kristus je jediný most, jediná cesta, loď, Archa, záchranný čln, lietadlo, ktoré odtiaľto vedie preč, tam, kde čaká "*nové nebo a nová zem, lebo prvé nebo a prvá zem sa pominuli a ani mora už niet*" (porov. Zjv 21, 1) - a týmto novým Nebom je zase len On sám, Boh v Tele Cirkvi, ako pochopil aj Pavol: "*Muž zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi*" (Ef 5, 31-32). Kto je v ňom doslova v ňom - "*oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadosti*" (Rim 13, 14) - je spasený, zbožštený, blažený naveky. "*Vonku zostanú psi, traviči, nemravníci, vrahovia, modloslužobníci a každý, kto miluje lož a dopúšťa sa jej*" (Zjv 22, 15).

Toto teda znamená, uveriť v Krista. Nielen veriť, dôverovať Kristovi ako napríklad pomocníkovi, ochrancovi, dokonca aj Spasiteľovi, ktorý nám naše viny odpustil a zaplatil za ne na Kríži. Veriť v Krista je viac. Je to toto: urobiť Ho svojim všetkým, svojim životom, svojom bytím, opustiť sám seba, "*aby som získal Krista*" (Flp 3, 8) výmenou za seba, za svoje staré Ja! "*Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus. Ale život, ktorý teraz žijem v tele, žijem vo viere v Božieho Syna, ktorý ma miluje a vydal seba samého za mňa*" (Gal 2, 20), "*ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriechne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu. Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť*" (Rim 6, 6-8).

"Nech sa mi prilepí jazyk na podnebie, keby som nepamätal na teba, keby som Jeruzalem nepovýšil za vrchol svojej radosti - sväté mesto, nový Jeruzalem, vystrojené ako nevesta, ozdobená pre svojho ženícha!" (Ž 137, 6; Zjv 21, 2)

Ovocím je pokoj, keď naše hľadanie konečne skončilo a my sme konečne našli. Keď sme sa konečne prestali vzpierať a zápašiť s Bohom ako kedysi Jób, a poddali sa Mu v láske, uvoľnili sa, ako nevesta v náručí Ženícha, pretože viera je *porozumenie* a my sme konečne porozumeli a pochopili!

A tak sme ako muž na pláži, ktorý beží a bežiac netrpezlivo zo seba strháva šaty, aby sa mohol vrhnúť do mora - tak bežíme aj my a netrpezlivo strhávame zo seba zdrapy starého človeka, aby sme sa mohli celí a úplne pohrúžiť do Krista, "*zabúdam na to, čo je za mnou, a uháňam za tým, čo je predo mnou. Bežím k cieľu, za víťaznou cenou Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi*" (Flp 3, 13-14).

"Nielenže ste sa stali kresťanmi, ale samým Kristom. ... Stojte v úžase a radujte sa, stali ste sa Kristom!" (sv. Augustín novopokrsteným)

Čriepky VI

Bez spoločenstva je kresťanstvo nezavŕšené podobne, ako manželstvo síce uzatvorené, ale nekonzumované, ako tomu vravia právnici.

Mali by sme spozornieť a zastaviť sa vždy, keď zbadáme, že niečo, čo sa nás týka, začíname súdiť a samých seba považovať za niekoho, kto už je nad tým, už by sa ho to nemalo týkať, lebo to je pre "plebs" a on už je viac a podobne. Ak sme pyšní na svoju "duchovnú úroveň", potom to žiadna duchovná úroveň nie je, len ilúzia a pýcha v prevleku za "anjela svetla".

Dokonalé bytie:

Viem, kto som.

Jednoduchosť.

Prosto tým som,
takto žijem,
toto konám.

Celým srdcom.

Celým telom.

Nesúdim.

Neporovnávam.

Prúdim.

Nič ďalšie okrem toho.
Jedno bytie, jedna vec.

Dokonalý svet:

V bubline s Bohom.

"Toto som vám povedal, aby ste vo mne mali pokoj. Vo svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet!" (Jn 16, 33)

Dokonalá vôľa:

Žiadna žiadostivosť.

Žiaden strach.

Žiadne očakávania.

Uvoľnenosť.

Nechcem.

Nepotrebujem.

Nezháňam sa za ničím iným.

Nevyhýbam sa ničomu, čo je.

Nič neprekonávam, lebo niet čo.

Prosto som, prosto konám, bez prekážok.

Dokonalá modlitba:

Ja som.
On Je.
Spolu sme.

Dokonalá agresia

Priamo.
Otvorene.
Naplno.
Bez vyhýbania sa.
Bez beznádeje.
Bez ohľadov.
S pasiou.

Dokonalý prístup:

Nič nečakám.
Nič nevyžadujem.
Nikoho nesúdim.

Prosto žijem.
Prosto prijímam.
Prosto milujem.

Všetko je zázrakom, všetko je darom.

Byť kresťanom znamená byť človekom dvoch svetov. *Je to ako byť na humanitárnej misii, kde cez deň kopete kanály a riešite jedlo a pitie a lieky pre ľudí a ich ochranu pred teroristami, po večeroch potom cez internet píšete verše do časopisu u vás doma a riešite otázky demokracie, ekológie a opravy wifi v obývačke.* Aj my sme takto súčasne na zemi i v Nebi, vo svete i v Kráľovstve. Pracujeme a angažujeme sa za ľudí vo svete, kde sme ale iba cudzinci - a súčasne sa zaoberáme vecami Neba a Kráľovstva, kde sme doma a kde naše srdce skrze Ducha už žije.

Diabol je diablom hluku a toho, čo nie je. Boh je Bohom ticha, lebo je Bohom toho, čo je.

"Preto vám vyhlasujem, že nik, kto hovorí v Božom Duchu, nepovie: "Prekliaty Ježiš!", a nik nemôže povedať: "Ježiš je Pán", iba ak v Duchu Svätom." (1 Kor 12, 3) - pretože to „Ježiš je Pán“ znamená, že Ježiš je naozaj náš Pán, nielen navonok, ale vnútorne, úplne, až tak, že sme my v Ňom a On v nás a sme s Ním jeden, jedno Tela, jeden Duch. A ako by mohol niekto takto a toto žiť, ak nie v Duchu Svätom, ktorý *"nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz"* (2 Kor 3, 18) Ježiša Krista? Ak by aj vyznal, že Ježiš je jeho Pán, bola by to nepravda, lož!

Kresťan je človek, ktorý vykúpený žije radosť a svetlo v Duchu, a súčasne zažíva veľký súcit až bolesť, keď sa pozerá okolo seba a vidí ľudí, ktorí o tejto možnosti ani nevedia, alebo ju z nevedomosti odmietajú a stále sa trápia vo svojich starých svetských životoch. A toto nás ženie ísť a svedčiť a ohlasovať.

Dokonalá sloboda:

Úplne zomretý svetu.

Nechcem.

Nepotrebujem.

Nič nečakám.

Solo Dio basta.

Ticho.

Nehybnosť.

Pokoj plnosti a bytia.

Dokonalý spôsob:

Nič zo seba.

Nič vlastné.

Naše je Božie, Božie je naše.

Božím Božie Božo konať.

Byť kresťanom znamená pochopiť, že naša cesta už nevedie ani dopredu, ani dozadu, ani napravo, ani naľavo, ale nahor, za dokonalosťou. A táto cesta je vždy, všade a vo všetkom rovnaká. Nezáleží kde na širšej zemi sa nachádzame a v čom, táto cesta je stále tu, stále rovnaká, nejestvujú pre ňu lepšie či horšie podmienky! Nič vonkajšie nás nemôže k Bohu ani priblížiť, ani od Neho vzdialiť.

Slovníček a vysvetlivky

telo – ak nie je uvedené alebo zjavné inak, používam ho v jeho biblickom zmysle slova: nie na označenie toho, čo je hmatateľné a hmotné, ale na označenie toho, čo je stvorené, smrteľné, závislé, krehké a následkom hriechu dokonca porušené, zranené, slabé a smerujúce k smrti. Synonymami sú *vonkajší človek, starý človek, telesný človek,...*

duch – ak nie je uvedené alebo zjavné inak, používam ho v jeho biblickom zmysle slova: nie na označenie toho, čo je nehmatateľné, neviditeľné a nehmotné, ale na označenie toho, čo je božské, večné, nestvorené, plné Boha a slávy, zbožštené, dokonalé, nesmrteľné. v prvom rade Boh je Duch. Odvodene potom aj zbožšťovaný človek sa stáva božským, čiže duchovným. Synonymami v prípade človek sú *vnútorný človek, nový človek, nové stvorenie, duchovný človek,...*

Ego – označujem ním práve tohto vonkajšieho človeka, ktorého sme si stvorili sami zo svojich myšlienok a ilúzií vo svete bez Boha, ktorý je ovocím hriechu. Jeho opakom je vnútorný človeka, naše pravé Ja, stvorené Bohom a od Boha, avšak hlboko pochované a takmer umŕtvené pod nánosom hriechu v nás, obalené ako nejaká múmia nespočetnými „vrstvami“ vonkajšieho človeka. Kristus prišiel oživiť a vzkriesiť nášho vnútorného človeka, naše pravé Ja a oslobodiť ho od hriechu, vonkajšieho človeka, čiže Ega.

Filautia – doslova znamená *milovať seba*. Postoj, ktorým starovekí cirkevní otcovia opisovali povahu hriechu: sebastrednosť, čiže inak aj pýcha. Postoj, kedy dávame do stredu seba a všetko sa točí okolo našich záujmov, toho, čo sa nám páči, čo chceme,... Vráťane náboženstva, keď sa aj modlíme za svoje

záujmy a chceme, aby Boh slúžil našim túžbam a záujmom a plnil naše priania.

svet – je používané v tom význame, ktorý mu dáva Písmo. Označuje zvyčajne ľudskú spoločnosť, ovládanú hriechom, ktorej vládcom je Diabol, „boh tohto sveta“ – možno ešte prípadne jej neblahé vplyvy a efekty na stvorený svet.

zem – označuje stvorenú objektívnu hmotnú realitu, hmotný svet, v ktorom žijeme, stvorenstvo, ktorá je na rozdiel od sveta *dobrá*, stvorená a chcená Bohom, aj keď viac či menej trpiaca a zasiahnutá zlom a hriechom človeka.

prúdiť, prúdenie – autorom pojmu je Mihály Csíkszentmihályi, univerzitný profesor psychológie maďarského pôvodu žijúci v Chicagu, člen Americkej a Maďarskej akadémie vied. Prúdenie – angl. *flow* – je podľa neho taký stav, keď sa človek úplne ponorí do tej činnosti, ktorú robí. Jeho vlastná definícia tohto stavu znie: „*Prúdenie je základom dokonalého zážitku, čiže jav, keď sa pri činnosti tak uvoľníme a rozviažeme, že všetko ostatné popri tom stráca význam, zážitok si naplno užijeme a v aktivite, ktorú robíme, chceme za každú cenu pokračovať výlučne iba pre samotnú aktivitu.*“

dumanie – týmto termínom označujem to, čo sa v angličtine povie *overthinking*. Priveľa myslenia. Nie v zmysle, že sme géniovia a neustále nad niečím veľmi užitočne uvažujeme. *Overthinking* je, keď nad všetkým priveľa špekulujete, neustále sa tým dookola zaoberáte, až natoľko, že vás to oberá o silu, zasieva do vás strach, obavy, neistotu, až vás to nakoniec pritlačí k zemi ako bremeno nad vaše sily – miesto toho, aby ste jednoducho išli a proste urobili to, o čom vám rozum hovorí, že to urobiť treba a že sa to urobiť dá. Alebo slovami internetovaj definície: „...*keď priveľa uvažujete namiesto toho, aby ste išli a urobili čo treba. Je to spôsob myslenia, ktorý*

zbytočne plytvá vašim časom a energiou a bráni vám konať a napredovať vo vašom živote.“

apatheia – termín, používaný stoikmi i v kresťanstve. Možno ho nepoužívam v úplne ortodoxnom zmysle slova, ale pre mňa je apatheia toto: Keď človek žije v Kristovi a nachádza v Ňom také naplnenie svojho života, že už mu nič viac nechýba, po ničom inom netúži ani nedychtí, je naplnený a spokojný a motívom jeho konania a života už nie je *smäd* a *nedostatok* ako predtým, ale *radosť* a *rozkoš* z toho, že môže žiť tú plnosť života, ktorou ho Boh naplnil, ako vraví aj Písmo: *"Ježiš im povedal: Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť"* (Jn 6,35) a *"Všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista."* (Flp 3,8)

atharaxia – V starogréckej filozofii je ataraxia (grécky: z „a-“, negácia a tarachē „narušenie, problémy“) jasný stav silnej vyrovnanosti charakterizovaný neustálou slobodou od úzkosti a starostí. V Hovoroch používaná v kresťanskom zmysle slobody od strachu, ustarostenosti a obáv, založenej na dôvere v Boha ako v nášho Otca. Bezstarostnosť. *„Duša získala nevášnivost' (apatheia), ak je bez vášni nielen k veciam, ale ak je i bez nepokoja (ataraxos) - aj voči spomienkam“* (Evagrius Ponticus, 4. st.).

hesychia – *„Hesychie (hesychía) - pokoj srdce, stav, v němž mysl není znepokojována ničím vnitřním ani vnějším. Je to osvobození srdce od špatných myšlenek, od vášni a od působení okolního světa. Je to stav přebývání u Boha a v Bohu. Hesychie je jediným způsobem, jak může člověk dosáhnout zbožštění. Hesychie těla je prostředkem k tomu, aby člověk dosáhl hesychie mysli.“* (Michal Dvořáček) V Hovoroch je vyjadrovaná aj pojmom *uvoľnenosť*.

agresia – z latinského *aggressionem* (nominatív *aggressio*) „ísť do, útok“, podstatné meno konania z kmeňa minulého prídavia *aggredi* „priblížiť sa; pokúsiť sa; napadnúť“, od ad „k“ + *gradi* (minulé prídavia *gressus*) „vykročiť“, z *gradus* „krok“, v prenesenom význame „krok k niečomu, priblíženie“ (z koreňa *ghredh- „chodiť, ísť“). V Hovoroch používaná presne v tomto zmysle: *ísť v ústrety, neutekať, nevyhýbať sa, aktívne pristupovať*.

oikos – Pojem používaný obzvlášť v systéme farských evanjelizačných buniek. Označuje sa ním naše najbližšie okolie, tých 10 – 12 ľudí spomedzi *rodiny, susedov, kolegov a priateľov*, ktorí sú nám najbližší a s ktorými zvyčajne aj trávime najviac času.

srdce – na rozdiel od našej kultúry, kde srdce vnímame ako synonymum a sídlo citov, pre Bibliu a kresťanstvo je srdce stredom ľudského bytia, jeho najhlbším ja, samým bytostným stredom, miestom, kde skutočne a najplnšie sme, odkiaľ vychádza všetko ostatné naše konanie. Vnímať niečo srdcom v kresťanstve neznamena pociťovať niečo ani sa toho „dotýkať“ citovo, ale bytostne.

Farské evanjelizačné bunky (FEB) – Jeden zo spôsobov, ako štrukturovať farnosť do podoby spoločenstva spoločenstiev. Autorom koncepcie je taliansky kňaz Piergiorgio Perini. V súčasnosti je tento spôsob pastorácie oficiálne uznaný a odporúčaný Cirkvou a má svoje stredisko v rámci Pontifikálnej rady pre laikov. Podstatou sú malé skupinky farníkov, ktoré sa raz týždenne schádzajú, sú zo strany kňaza formované, podieľajú sa na živote farnosti a sústredujú sa na jej hlavné poslanie, ktorým je apoštolát hlavne svojho okolia (oikosu) a uvádzanie ľudí do života s Bohom.

skutky – V Písme takto prekladáme dva pojmy: *praxis*, to sú bežné všedné skutky, to čo robíme a konáme bežne, keď sa nevenujeme mimoriadnym veciam, ako je napríklad účasť na bohoslužbách a podobne, jednoducho

bežný všedný život; *ergata* sú potom naše *diela*, v zásade to, na čom pracujeme, o čo usilujeme, do čoho investujeme svoje peniaze, čas a sily, to, na čom nám záleží. Významovo by sme sem mohli priradiť ešte *lógiá*, slová, to, o čom sa bežne a radi zhovárame, lebo je to náš život, žijeme tým, záleží nám na tom, dokonca to milujeme: „*Ludia sa budú v deň súdu zodpovedať z každého daromného slova, ktoré vyslovia. Lebo podľa svojich slov budeš ospravedlnený a podľa svojich slov budeš odsúdený.*“ (Mt 12,36-37)

MTD – Moralisticko-terapeutický deizmus. „*V roku 2005 sociológovia Christian Smith a Melinda Lundquist Dentonová skúmali náboženský a duchovný život amerických tínedžerov pochádzajúcich zo širokej škály prostredí. Zistili, že vo väčšine prípadov sa tínedžeri pridržali nejasného pseudonáboženstva, ktoré označili ako moralisticko-terapeutický deizmus (MTD). MTD má päť základných princípov: - Existuje Boh, ktorý stvoril a riadi svet a dozerá na život človeka na Zemi. - Boh chce, aby ľudia boli navzájom k sebe dobrí, milí a féroví, tak ako to učí Biblia a väčšina svetových náboženstiev. - Ústredným cieľom života je byť šťastný a mať zo seba dobrý pocit. - Boh nemusí byť v živote človeka zvlášť prítomný, okrem prípadov, keď je potrebný pre vyriešenie nejakého problému. - Dobrí ľudia po smrti idú do neba. Zistili, že takéto krédo je obzvlášť prevládajúce medzi tínedžermi patriacimi ku katolicizmu a hlavnej línii protestantizmu.*“ (Rod Dreher, *Benediktova voľba*)

komunita – pojem, ktorým označujeme stav vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (a teda nie nejakú konkrétnu skupinu ľudí). Rôzni psychológovia ho definujú takto: „*Je to stav bytia, hlbokej jednoty s druhými, stav otvorenosti, v ktorom osoby rezonujú navzájom napriek ich rozdielnostiam.*“ (Francis Varela) „*Komunita je skupina dvoch alebo viacerých ľudí, ktorí sú bez ohľadu na ich pôvod, minulosť, ideológiu, vek, rasu, pohlavie, sexualitu alebo politickú príslušnosť schopní akceptovať, transcendovať a oslavovať ich rozdielnosti, odlišnosti čo ich uschopňuje komunikovať efektívne a*

otvorene, spolupracovať na dosiahnutí cieľov, ktoré boli vytýčené pre spoločné dobro.“ (Júlia Haramová); „Ako dôsledok mnohí členovia skupiny budujúcej komunitu prežívajú pocit svojej jedinečnosti a hlbokej spoločnej jednoty, ktorý veľmi zriedkavo alebo vôbec necítili v iných skupinách. ... Komunita je spôsob ako byť spolu, zachovajúc si individuálnu autenticitu aj interpersonálnu harmóniu tak, aby ľudia boli schopní využívať kolektívnu energiu mnohonásobne väčšiu ako je jednoduchý súčet ich individuálnych energií.“ (M. Scott Peck) Ide teda o „stav“, vzťahy, vyznačujúce sa: na jednej strane slobodou a samostatnosťou jednotlivcov bez toho, aby to narušovalo ich vzájomnú jednotu; a súčasne hlbokou jednotou, ktorú spoločne vytvárajú bez toho, aby kvôli tomu strácali svoju slobodu, samostatnosť a jedinečnosť. Cirkev vo svojej podstate je a má byť dokonalou komunitou po vzore Dokonalej Komunity, Trojice.

pseudokomunita-chaos-prázdnota-komunita: Štyri etapy na ceste k stavu komunity, ako ich popisuje M. Scott Peck (porov. knihu *V jiném rytmu*): Predstierané spoločenstvo (pseudokomunita); zmätok (chaos) vzájomný boj a zápas jej členov o dominanciu; zmierenie, vyprázdnenie (prázdnota) a nakoniec prijatie, spoločenstvo (skutočná komunita). „*Fenomén komunity - spoločenstva umožňuje vytvoriť a zažiť nehierarchické, veľmi hlboké medziľudské väzby, ťažko realizovateľné v súčasnom sociálnom prostredí.*“ (wikipedia)

spiritualita konania – taký môj koncept, ktorý hovorí, že budovať Božie Kráľovstvo – a teda zjednocovať ľudí okolo Krista – sa dá len tak, že spolu žijeme. Spolu žiť ale znamená spoločne niečo konať. Dnes, keď v podstate zanikol spoločný život a spoločná práca na dedine a každý žije inde a pracuje inde, je potrebné zvoliť si inú vhodnú činnosť, často sú to šport alebo záľuby – a tú potom robiť takým spôsobom, aby viedla k priateľstvu, k spoločnému životu, ku Kristovi a ku Kráľovstvu. Jezuiti, Saleziáni, ale

mimoriadne úspešne napríklad Skautské hnutie, môžu byť príkladmi presne takejto *spirituality konania*.

Ikigai – „V japončine znamená ikigai „dôvod existencie“ a je to „dôvod ráno vstať“. Je to vaša cesta k sebarealizácii, ktorá je pre všetkých vo všetkých ohľadoch jedinečná. Ikigai každej osoby je iný, založený na rôznych presvedčeniach a hodnotách a často sa skladá zo štyroch základných faktorov: Čo milujete? V čom ste dobrí? Čo svet potrebuje? Za čo môžete dostať zaplatené? Nájdenie priesečníka medzi týmito vecami vám môže pomôcť žiť šťastným, zmysluplným a naplňujúcim životom.“ (Oliver Olejník a goalcast.com)

Rebríček dominancie: „Hierarchia dominancie, hoci sa môže zdať, že ide o kultúrny či spoločenský fenomén, funguje už takmer 500 miliónov rokov. Bojovali sme o postavenie skôr, než sme mali kožu, ruky, pľúca či kosti. Len málo vecí je prirodzenejších než kultúra. Hierarchie dominancie sú staršie než stromy. Časť mozgu, ktorá sleduje naše postavenie v hierarchii dominancie, je preto výnimočne stará a dôležitá. Predstavuje hlavný riadiaci systém regulujúci naše vnímanie, hodnoty, pocity, myšlienky a činy. Hlboko v našom vnútri, v samom základe nášho mozgu, pod myšlienkami a pocitmi, funguje neskutočne staré počítadlo. Presne monitoruje naše postavenie v spoločnosti - pre potreby tejto diskusie na škále od jednej do desať. Ak ste číslo jeden, čo predstavuje najvyššie možné postavenie, ste neuveriteľne úspešní. Ak sa, naopak, nachádzate na spodnej, desiatej priečke, bez ohľadu na to, či ste muž alebo žena, nemáte kde bývať (alebo nejde o žiadne lukratívne miesto). Ak práve nehladujete, konzumujete otravné jedlo. Ste v biednom fyzickom a psychickom stave. Prapôvodná časť vášho mozgu, ktorá sa zameriava na hodnotenie dominancie, si všíma, ako s vami ostatní zaobchádzajú. Na základe toho určí vašu hodnotu a priradí vám nejaké postavenie.“ (Jordan Peterson, 12 pravidiel pre život)

Etapy duchovného rastu podľa M. Scotta Pecka:

PRVÉ štádium nazýva chaoticko-asociálnym. Do tejto etapy sme sa narodili. Vyznačuje sa tým, že jediným hybným motorom nášho konania je naše vlastné chcenie. Poznáte to: *malé dieťa niečo chce a v tomto smere koná bezohľadne a sebecky. Kričí, plače, mláti rukami a nohami a je mu úplne jedno, či práve ruší rodinnú oslavu, alebo budí rodičov uprostred noci... dieťa ešte nedokáže brať nejaké ohľady na iných. Rozhodujúce pre neho je to, čo práve chce, jeho okamžitá nálada, okamžitý nápad...* Táto fáza je chaotická preto, lebo v nej chýbajú normy konania a správania a samotný život postráda nejaký „pevný a záchytný bod“ v podobe istoty: „toto je správne a toto nie je správne“. Je takisto asociálna, lebo znemožňuje (pochopiteľne) vytváranie spoločenstva s ostatnými ľuďmi. Neznamená to, že by ľudia v tejto fáze nevedeli byť disciplinovaní, alebo cieľavedomí – ale len vtedy, ak idú za niečím, čo práve oni sami chcú, alebo za čím práve zatúžili. Podľa odhadov asi 20% ľudí má smolu a z tejto fázy sa nevymotajú ani do dospelosti. Ostatní – spravidlaešte ako deti – „postupujú“ ďalej...

DRUHÉ štádium je formálno-inštitucionálne. Základnou potrebou človeka je totiž potreba pocitu istoty a bezpečia. *Predstavte si len, že by vás nejaký stroj času „uniesol“ do nejakého roku 5284, do sveta, v ktorom nič nepoznáte, neviete, ako veci slúžia a čo na čo funguje, čo je nebezpečné a čo nie, ako sa správať, kam ísť, čo robiť, kde nepoznáte nijakého človeka, nemáte domov, nikam nepatríte, nikomu nerozumiete...* to je situácia zrelá na zbláznenie sa. Potrebujeme žiť v istote: v istote vzťahov, v istote spoločenstva, ku ktorému patríme, v istote ohľadom našich skutkov a toho, či sú dobré, alebo zlé, či nám prospievajú, alebo ubližujú... Pre ľudí v tejto fáze vývoja je dôležitá vonkajšia príslušnosť k nejakej inštitúcii, či organizácii a dodržiavanie vonkajších pravidiel. Preto sa táto fáza nazýva formálna a inštitucionálna. Hodnoty nadovšetko cenené sú: istota, stálosť, poriadok, zákon... ak jestvuje predstava Boha, je to spravidla predstava Boha, ktorý udržiava poriadok, Boha – Sudcu, ochrancu spravodlivosti, odplatiteľa.... Dost' veľa ľudí aj v dospelom veku ostáva stále v tejto rovine,

poskytujúcej pocit istoty a bezpečia, plynúcehoz nemenných pravidiel, vážených inštitúcií... Príkladom môže byť človek, ktorého duchovný život spočíva v tom, že si načas „odbavuje“ svoje modlitby, plní dôsledne svoje „náboženské povinnosti“, náleží k tej správnej cirkvi, dodržiava presne definované pravidlá... a desí sa čo i len náznaku myšlienky, ktorá by toto všetko mohla spochybniť, alebo narušiť! Niekedy ale ani strach „nezabrání“ tomu, aby človek vstúpil do nasledujúcej fázy vývoja...

TRETIE štádium je štádium skepticko-individuálne. V tejto etape začína (spravidla ešte stále) mladý človek úplne zákonite pochybovať o hodnotách, ktoré doteraz vyznával – a to veľmi úspešne. Vieme už totiž, že jeho „vierovyznanie“ spočívalo do veľkej miery naozaj iba vo vonkajšej príslušnosti „niekam“ a na dodržiavaní nejakých vonkajších pravidiel. Pri kritickom skúmaní tohto stavu nie je problém dospieť k záveru, že zvyk „odrecitovať nejakú akože modlitbu“ sám o sebe predsa nemôže mať nejaký duchovný dopad a pod. Človek odmieta tieto formálne a inštitucionálne prvky ako neautentické a prežitá a často pohŕda tými, ktorí sa nimi ešte stále riadia. To je skeptická stránka tejto etapy. Individuálne je preto, že človeka neuspokojuje „príslušnosť niekam“ na úrovni inštitúcie, organizácie, či cirkvi a hľadá miesto, kde by jeho vzťah mohol byť do hĺbky osobný. Toto obdobie je ale zároveň aj veľkým obdobím hľadania – hľadania skutočných hodnôt, niečoho, čo je reálne, autentické, hlboké. Človek ich bude schopný hľadať všade: od okultizmu cez drogy, vzťahy v pouličnom gangu, vedu, zábavu až k peniazom a majetku. Práve toto hľadanie môže urobiť z tejto fázy nebezpečnú a bolestivú etapu života – pokiaľ sa mladý človek nedočká opravdivej pomoci!

Posledné, ŠTVRTÉ štádium, nazýva Scott Peck mysticko-spoločenským. Je to etapa, kedy sa rodí osobný vzťah medzi človekom a Bohom ako medzi osobou a osobou. Kedy človek začína znova objavovať cirkev (ktorú v tretej etape odvrhol) – ale už nie ako inštitúciu. Tak, ako sa zákonníctvo druhej

etapy zmenilo na osobný vzťah k živému Bohu, tak aj chápanie cirkvi sa mení z inštitúcie na spoločenstvo, komunitu s hlboko osobnými vzťahmi. V tejto fáze sa obnovuje záujem o náboženstvo – už nie v zmysle formálnej príslušnosti niekam, ale v zmysle dobrodružnej a vzrušujúcej cesty k svojmu vlastnému zduchovneniu.

Benediktova voľba Roda Drehera – „*Pre náboženských konzervatívcov by bolo lepšie „budovať prosperujúce subkultúry“ ako sa snažiť o obsadenie mocenských pozícií. [...] „Je dôležité vyhnúť sa panikáreniu, ale ľudia si skutočne musia uvedomiť závažnosť hrozieb, ktorým kresťania čelia, a skutočnú, hlbokú náročnosť politického prostredia,“ hovorí Kinzer. „Musia sa vnútorne stotožniť s tým, čo v realite znamená byť v postavení minority, a je skutočne zásadné začať tak uvažovať.“*“ Krátko a stručne, byť kresťanom v dnešnom svete znamená vytvárať malé, čo najviac sa podporujúce a čo najsebestačnejšie *enklávy* civilizácie, kresťanstva, duchovna a skutočnej vzdelanosti uprostred sveta, ktorý znova upadá do barbarstva – tak, ako top pred tisíc rokmi urobil sv. Benedikt a benediktínska rehoľa a tak na Západe zachránila civilizáciu.

Eros – „*Aby sme sa vyhli nedorozumeniu, musíme správne definovať, čo rozumiem pod slovom eros. Dovolil by som si definovať eros, ako lásku k človeku vyjadrenú ľudským (zmyslovo vnímateľným) spôsobom. Eros sa vzťahuje k sexualite, ale nekryje sa s ňou. Eros dokáže sexualitu preniknúť, humanizovať a v konečnom dôsledku prevýšiť. Je to energetický potenciál, ktorý nespôsobuje len pohlavnú príťažlivosť, ale vzťahuje (vedie) človeka ku komunikácii, ku svetu, ku prírode, k povolaniu a sociálnemu cíteniu, k umeniu. Bez takto chápaného erosu by neexistovalo ani náboženstvo, ktoré by bolo schopné dotknúť sa ľudského srdca a pohnúť ním.*“ (Bernardín Šmíd, OFM)

exámen – Modlitba spytovania svedomia nazývaná tiež Modlitba exámen je veľmi cennou súčasťou duchovného dedičstva, ktoré nám zanechal sv. Ignác

Loyolský. Podľa Ignáca je spytovanie svedomia predovšetkým spätným pohľadom na pomáhajúcu a obšťastňujúcu lásku, ktorou sa Boh každý deň dotýka nášho srdca. Tento pohľad síce nevyklučuje hodnotenie nášho vonkajšieho správania, ale prevyšuje ho.

Malá cesta – „*Chcem hľadať spôsob, ako prísť do neba po malej, úplne novej ceste. Chcem hľadať spôsob, ako prísť do neba po malej, úplne novej ceste. Žijeme v storočí vynálezov; dnes už netreba namáhavo stúpať po schodoch. Bohatým schody výhodne nahradí výťah. Aj ja by som chcela vynájsť výťah, ktorý by ma vyniesol až k Ježišovi, lebo som príliš malá, aby som vystupovala po namáhavom schodišti dokonalosti. Preto som hľadala vo svätých knihách nejakú zmienku o vytúženom výťahu. A natrafila som na slová, ktoré vyšli z úst večnej Múdrosti: Kto je malý, nech príde ku mne (Prísľ 9,4). A tak som prišla, tušiac, že som našla, čo som hľadala. A pretože som chcela vedieť, môj Bože, čo si počneš s takým malým človečikom, ktorý odpovie na tvoje zavolanie, pokračovala som v pátraní, a hľa, čo som našla: "Ako keď matka teší dieťa, tak ja budem tešiť vás. Na rukách vás budem nosiť a na kolenách kolísať." (Iz 66, 13,12) Výťah, ktorý ma vynesie až do neba, to sú tvoje ruky, Ježišu. Na to nepotrebujem byť väčšou. Naopak, musím zostať malou, ba stať sa ešte menšou... Naša malá cesta je cesta duchovného detstva, cesta dôvery a úplnej oddanosti... Treba urobiť všetko, čo je v našich silách: dávať bez počítania, stále sa zriekať seba, slovom, dokazovať lásku všetkými malými skutkami, ktorých sme schopní. Ale pretože toto všetko je len maličkosť, je nevyhnutné - keď sme dali všetko, o čom sme si mysleli, že musíme dať - aby sme si priznali, že sme "neužitoční sluhovia" /Lk 17,10/, a predsa dúfali, že Boh nám z milosti dá všetko, po čom túžime. Toto je nádej malých duší, ktoré "bežia" po ceste detstva. Hovorím "bežia", a nie "oddychujú" na nej. Aby sme mohli kráčať po "malej ceste", musíme byť pokorní, chudobní v duchu a jednoduchí.“ (sv. Terézia z Lisieux)*

Svätosť – V Písme sa vyskytuje v dvoch rôznych významoch. Prvý je *oddelenosť* od sveta. Táto podoba svätosti je predpoklad a počiatok kresťanského života a v tomto zmysle sú kresťania nazývaní *svätými*. Druhý je dokonalosť ako je dokonalý Boh. Táto druhá podoba svätosti je cieľom kresťanského života, preto o nej Písmo hovorí, že o ňu máme usilovať, lebo bez nej nik neuvidí Pána.